

BIJBLAD

OP HET

STAATSBLAD

VAN

DERLANDSCH-INDIE

893

OP. JATENG.

DEL. XXIX

4867-4988

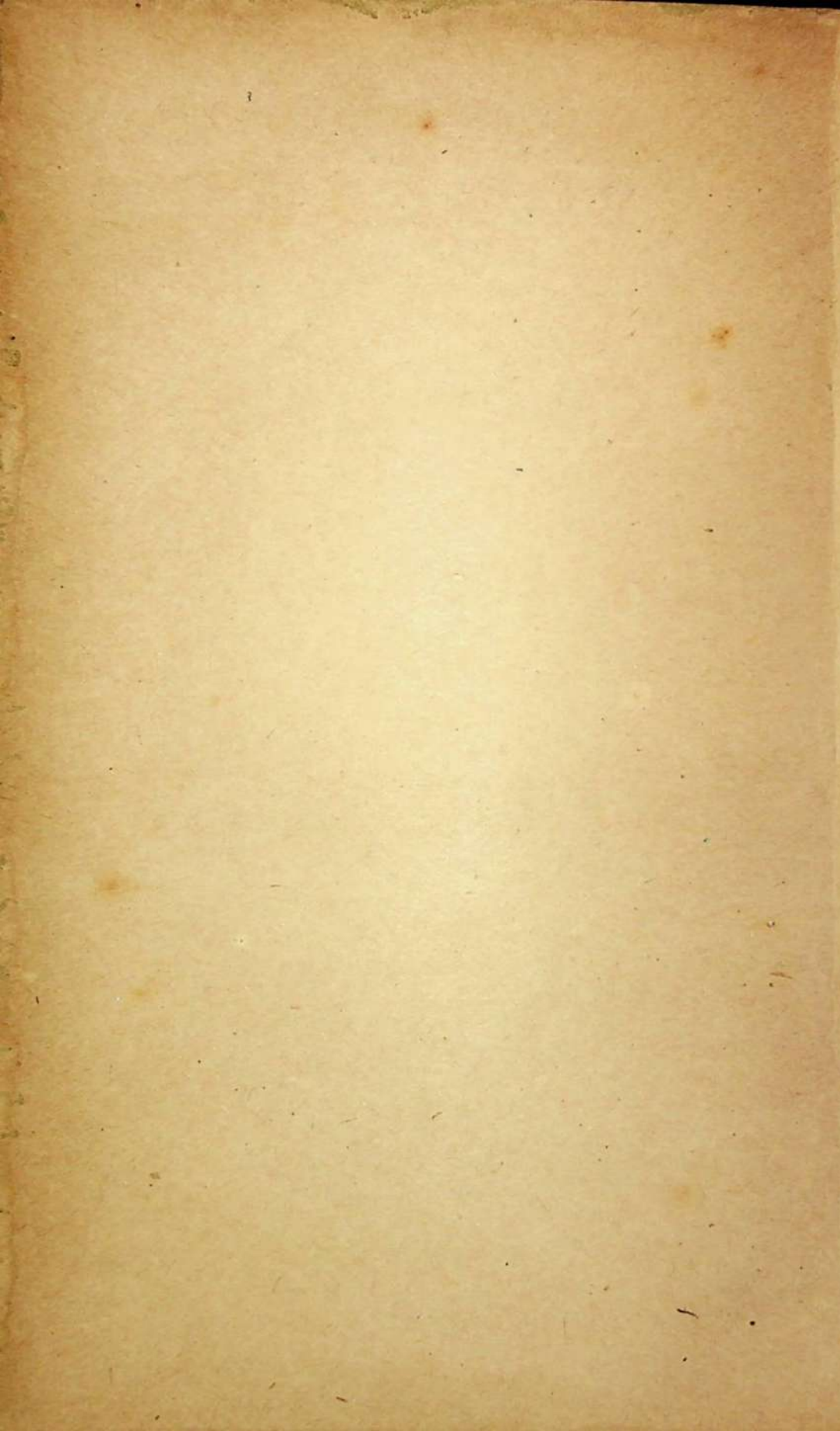

Proyek
Peningkatan Penanganan Peraturan
Daerah Provinsi Tingkat I
Jawa - Tengah

1982/1983.

4267-4988

BIJBLAD
OP HET
STAATSBLAD
VAN
NEDERLANDSCH-INDIË,

ONDER REDACTIE VAN

H. M. la Chapelle,

◦ Secretaris van den Raad van *Nederlandsch-Indië*

EN

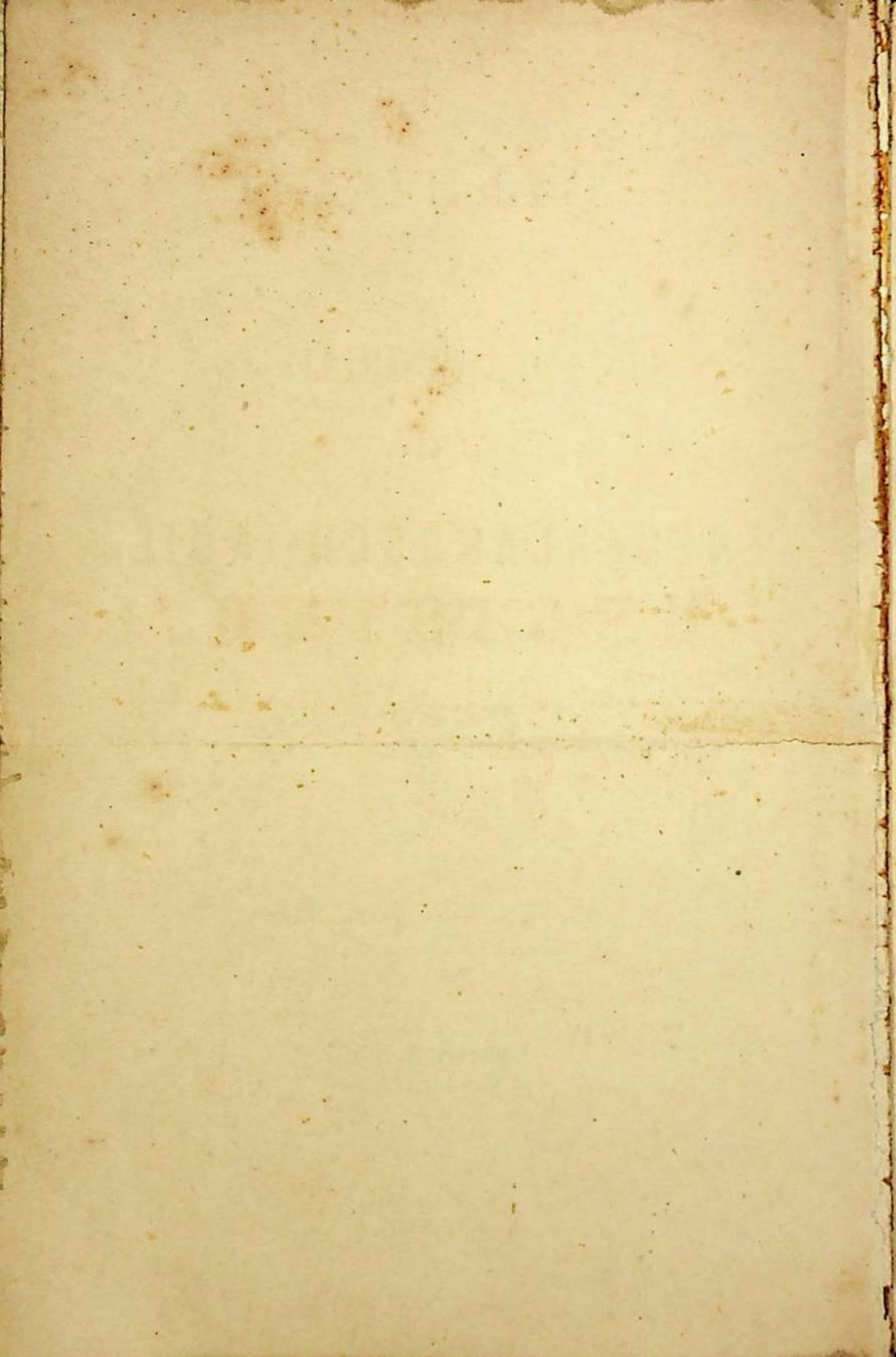
D. F. W. van Rees,

Ambtenaar ter Algemeene Secretarie.

Deel XXIX.

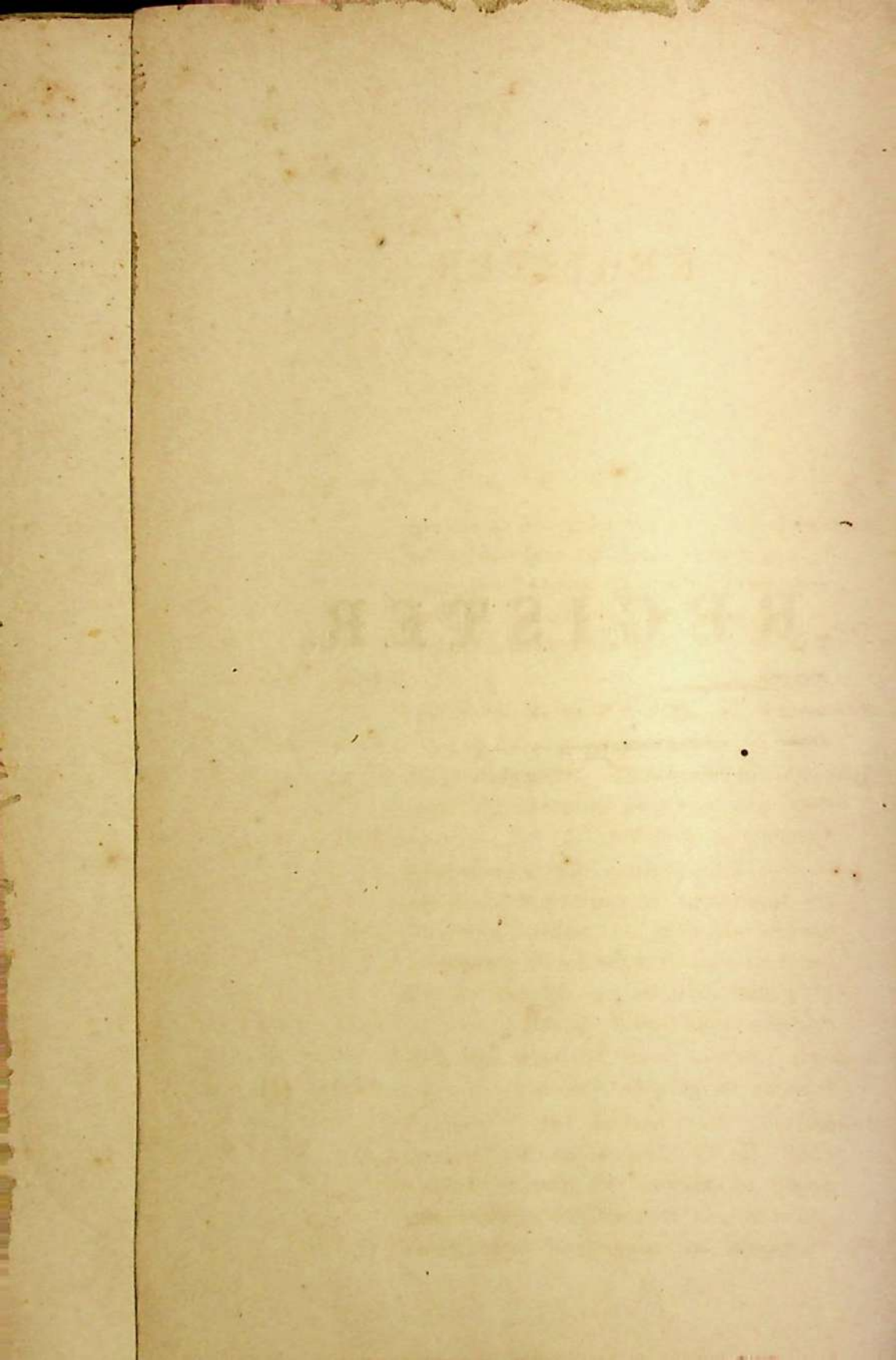
N°. 4867—4988.

BATAVIA,
H. PRANGE & Co.,
1895.

REGISTER.

DEEL XXIX.

REGISTER.

A.

Nº. BLADZ.

<i>Aanbestedingen.</i> In gevallen dat voorloopig is toegewezen doch de aanbesteder tot definitieve toewijzing bevoegd was, moet de toewijzing toch steeds aan de goedkeuring der Regeering worden onderworpen	4976	393
<i>Aanmelding</i> bij aankomst in <i>Nederlandsch-Indië</i>	4934	294
<i>Agrarische aangelegenheden.</i> Afstand in eigendom van onwettig geoccupeerde Gouvernements gronden	4871	18
„———”. Verplichting der Europeesche en Inlandsche bestuursambtenaren om zooveel doenlijk te waken tegen inbreuken van de zijde der dorpsbesturen of gemeenteleden op de rechten der erfelijke individueele grondbezitters...	4911	200
<i>Amboina.</i> School voor kinderen van Ambonsche burgers te <i>Amboina</i>	4979	412
<i>Ambtenaren.</i> Het besluit van 2 Januari 1852 Nº. 3 (Staatsblad Nº. 1), houdende bepalingen ten aanzien van het genieten van non-activiteitstraktement, wachtgeld en onderstand door ambte-		

naren en dat van 20 Maart 1872 Nº. 11 (Staatsblad Nº. 52), waarbij de Directeur van Financiën bevoegd is verklaard tot het toekennen van wachtgeld, zijn alleen van toepassing op Europeanen en met dezen gelijkgestellten	4870	17
<i>Ambtenaren.</i> Instelling eener commissie te 's Gravenhage voor het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel	4878	63
„———”. Beginselen ten aanzien van het verleenen van verloven aan ambtenaren voor het verrichten van werkzaamheden in het belang van particulieren	4915	213
„———”. Criteria voor het verleenen van onderstand aan Inlandsche ambtenaren	4925	243
„———”. Indiening van conduitestaten van Inlandsche ambtenaren	4938	305
„———”. Vaststelling van een model voor de opgaven nopens de in de verschillende gewesten op <i>Java</i> en <i>Madoera</i> verblijf houdende jonge lieden, die het eindexamen eener school voor zonen van Inlandsche Hoofden enz. met gunstig gevolg hebben afgelegd	4946	338
„———”. Overeenkomst tusschen den Minister van Koloniën en de Gemeente <i>Delft</i> ter zake van de opleiding van ambtenaren voor den dienst in <i>Nederlandsch-Indië</i>	4939	306
„———”. Ingang van het verhoogd traktement bij bevordering van ambtenaren voor den burgerlijken dienst	4947	344

<i>Ambtenaren.</i> Toelichting bij voorstellen tot ontslag van sommige langer dan 5 jaar buiten werkelijken dienst van den Lande geweest zijnde ambtenaren	4956	358
„———”. Interpretatie van de circulaire in Bijblad Nº. 4852	4957	359
„———”. Ontslag van spoorloos verdwenen ambtenaren	4958	360
„———”. Bijblad Nº. 4852 is niet van toepassing wanneer ontslag uit de betrekking is gevraagd met het doel om in eene andere betrekking over te gaan	4959	361
<i>Architecten.</i> Bepalingen omtrent het afnemen der examens voor Opzichter en Architect van den Waterstaat en de Burgerlijke Openbare Werken	4905	176

HB.

<i>Banjoemas.</i> Wijziging der bepalingen omtrent het personeel voor het loodswezen te <i>Tjilatjap</i> (<i>Banjoemas</i>)	4987	446
<i>Batavia.</i> Wijziging der voorwaarden van de aan de Nederlandsch Indische Gasmaatschappij te <i>Rotterdam</i> verleende concessie voor de Gasverlichting te <i>Batavia</i> en <i>Soerabaja</i>	4951	351
<i>Belastingen.</i> Aanslag in het patentrecht van firma's, die uitsluitend commissiehandel drijven	4868	16
„———”. Bij de vaststelling van een aanslag in het patentrecht is aftrek van		

$\frac{1}{10}$ der verpondingswaarde der voor de onderneming gebezigde onroerende goederen niet facultatief.....	4869	1
<i>Belastingen.</i> Vrijstelling van zegelrecht van verzoekschriften ter erlanging van onderstand	4894	13
„———”. Toepasselijkheid van de bepalingen omtrent de zegelbelasting in die gedeelten van <i>Nederlandsch-Indië</i> , alwaar aan de Inlandsche vorsten en volken het recht van zelfbestuur is gelaten	4920	23
„———”. Berekening van het overschrijvingsrecht bij onderhandschen verkoop van suikerfabrieken, indien de machineriën in den koop begrepen zijn....	4955	35
„———”. Regeling van de inning van eenige belastingen in de residentie <i>Probolinggo</i>	4893	13
„———”. Idem idem in het district <i>Djaboeng</i> , residentie <i>Soerabaja</i>	4982	43
„———”. Nadere wenken betreffende de uitvoering der verpondingsordonnantie	4984	44
<i>Belooningen</i> worden niet toegekend voor de waarneming gedurende zeer korten tijd van eenig ambt bij afwezen of ontstentenis van den titularis	4962	36
<i>Besluiten.</i> Tijdstip, waarop besluiten of beschikkingen betreffende het Leger geacht worden bekend te zijn	4910	20
<i>Bezoldigingen.</i> Wijziging der bezoldiging van den leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde bij het Gymnasium Willem III te <i>Batavia</i>	4872	19

<i>Billiton.</i> Voorschriften ter uitvoering van de ordonnantie van 4 September 1894 (Staatsblad N ^o . 186) tot regeling van de heerendiensten in de assistent-residentie <i>Billiton</i>	4980	417
<i>Boschwezen.</i> Vorm der processen-verbaal van ingebrekestelling van contractanten voor boschexploitatie.....	4932	255
„——“. Verhaal der kosten voor de indiensthouding van tijdelijk personeel bij verlenging van den termijn voor de aflevering van in exploitatie afgestane boschperceelen	4944	311
„——“. Indienststelling van personeel ten behoeve van het boschbeheer in de residentien <i>Lampongsche Districten, Palembang</i> en <i>Banka en Onderhoorigheden</i>	4963	366
<i>Bouwwerken.</i> Gebruik van wildhout bij de uitvoering van landswerken.....	4986	445
<i>Burgerlijke Geneeskundige Dienst.</i> Wijziging der voorschriften betreffende de indiening van aanvragen om verstrekking van geneesmiddelen.....	4981	433
<i>Burgerlijke Openbare Werken.</i> Nieuwe voorschriften nopens het bij minnelijke overeenkomst overnemen van gronden en andere onroerende goederen, benoodigd voor de uitvoering van burgerlijke openbare werken.. ..	4909	192
<i>Burgerlijke Stand.</i> Voor de wettiging van natuurlijke kinderen wordt ook de erkenning door de moeder vereischt....	4941	308

C.

<i>Comptabiliteit.</i> Wijziging en aanvulling der in Bijblad N ^o . 2718 en 2814 opgenomen voorschriften voor de departementen van algemeen bestuur, de hulpordonnateurs en de algemeene ontvangers	4873	20
„———”. Verhandeling van de contributiën aan de burgerlijke pensioenen, die door civiele ambtenaren verschuldigd zijn over inkomsten, waarvan de gewone bijdrage ad 2 % niet is ingehouden en die later op hunne bezoldiging of hun pensioen worden gekort.	4880	71
„———”. Verhandeling bij de boeken van wegens huur of pachtschat verschuldigde bedragen.....	4881	73
„———”. Modellen en tijdstippen van inzending van de rechtstreeks aan de Algemeene Rekenkamer in te dienen verantwoordingen der vendukantoren.	4882	74
„———”. Toezicht op de vorderingen, afgeschreven op grond van artikel 1 § 3, van de bepalingen in Staatsblad 1876 N ^o . 169.....	4916	214
„———”. Beschikkingen betreffende de tewerkstelling op toelage per dag of per maand van particulieren of ambtenaren buiten betrekking, en vermelding dier personen in de traktementstaten en andere stukken.....	4937	303
„———”. Voorschotten tot betaling van kosten voor transport van materialen.	4943	310

<i>Comptabiliteit.</i> Nadere aanwijzing van vorderingen, welke niet zijn onderworpen aan het voorafgaand onderzoek der Algemeene Rekenkamer	4988	447
<i>Conduite-staten.</i> Indiening van conduite-staten van Inlandsche ambtenaren....	4938	305
<i>Contracten.</i> Zie <i>Overeenkomsten.</i>		
<i>Contributiën.</i> Verhandeling van de contributiën aan de burgerlijke pensioenen, die door civiele ambtenaren verschuldigd zijn over inkomsten, waarvan de gewone bijdrage ad 2 % niet is ingehouden en die later op hunne bezoldiging of hun pensioen worden gekort	4880	71

D.

<i>Districtshoofdwoningen.</i> Vaststelling van normaal-ontwerpen voor districtshoofdwoningen.....	4890	126
<i>Dwangarbeiders.</i> Alleen voor den arbeid geschikte veroordeelden mogen worden opgezonden of doorgezonden naar de hun aangewezen strafplaatsen	4883	75

E.

<i>Eed.</i> Personeel op de stoomschepen ter bestrijding van den sluikhandel in opium	4935	302
---	------	-----

<i>Eeredienst.</i> Dienstwerk van de Predikanten bij de Protestantsche gemeenten te <i>Padang</i> en <i>Fort de Kock</i>	4952	353
<i>Eereteekenen.</i> Vorm der eereteekenen voor aanzienlijke en verdienstelijke Inlanders en Oostersche vreemdelingen.....	4961	363
<i>Eigendom.</i> Afstand in eigendom van onwettig geoccupeerde Gouvernementsgronden.....	4871	18
<i>Emigratie.</i> Werving van Inlanders voor het verrichten van arbeid buiten <i>Nederlandsch-Indië</i>	4964	367
<i>Examens.</i> Bepalingen omtrent het afnemen der examens voor Opzichter en Architect van den Waterstaat en de Burgerlijke Openbare Werken.....	4905	176
„———. Reglement voor het groot-ambtenaars-examen, wanneer het in zijn geheel zal worden afgenomen overeenkomstig de bepalingen in Indisch Staatsblad 1893 N ^o . 257.....	4907	182
<i>Executie.</i> Voorschriften betreffende de executie van strafvonnissen.....	4975	392
<i>Executoriale verkooping.</i> Uitkeering van het rendement van executoriale verkooping.....	4913	207

G.

Gasverlichting. Wijziging der voorwaarden van de aan de Nederlandsch-Indische Gasmaatschappij te *Rotterdam* verleen-

de concessie voor de gasverlichting te <i>Batavia</i> en te <i>Soerabaja</i>	4951	351
<i>Geneeskundige Dienst.</i> Wijziging der voor- schriften betreffende de indiening van aanvragen om verstrekking van genees- middelen	4981	433
<i>Geneeskundig onderzoek.</i> Instelling eener commissie te 's <i>Gravenhage</i> voor het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de Koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel	4878 4879	63 66
<i>Gevangenissen.</i> Wijziging van het personeel bij de gevangenis te <i>Tondano</i> (residentie <i>Menado</i>)	4966	373
<i>Gewichten.</i> Voorschriften tot het bewaren, onderhouden en het gebruik van maten, gewichten en weegwerktuigen in de Gouvernements-instellingen	4973	389
<i>Gratificatiën.</i> Aan hulponderwijzers wor- den geene gratificatiën toegekend voor het waarnemen der functiën van hoofd- onderwijzer	4899	157
„———”. Belooningen worden niet toege- kend voor de waarneming gedurende zeer korten tijd van eenig ambt bij af- wezen of ontstentenis van den titularis	4962	365
<i>Gronden.</i> Afstand in eigendom van onwettig geoccupeerde Gouvernements gronden	4871	18
„———”. Nieuwe voorschriften nopens het bij minnelijke overeenkomst overnemen van gronden en andere onroerende goederen, benodigd voor de uitvoering van burgerlijke openbare werken	4909	192

<i>Gymnasium Willem III.</i> Wijziging der bezoldiging van den leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde bij het <i>Gymnasium Willem III te Batavia</i> ..	4872	19
---	------	----

III.

<i>Heerendiensten.</i> Voorschriften ter uitvoering van de ordonnantie tot regeling der heerendiensten in de residentie <i>Madioen</i> (Staatsblad 1893 N ^o . 184).....	4867	1
„———. Idem Idem in de residentie <i>Pasoeroean</i> (Staatsblad 1893 N ^o . 185).	4875	33
„———. Idem Idem in de residentie <i>Japara</i> (Staatsblad 1893 N ^o . 189) ...	4876	48
„———. Idem Idem in de <i>Minahassa</i> , residentie <i>Menado</i> (Staatsblad 1894 N ^o . 168).....	4945	312
„———. Idem Idem in de assistent-residentie <i>Billiton</i> (Staatsblad 1894 N ^o . 1867).....	4980	417
„———. Vrijstelling van heerendienst van zonen van eerste en tweede districts-hoofden in <i>Menado</i>	4968	374

I.

<i>Inlanders.</i> Verplichting der Europeesche en Inlandsche bestuursambtenaren om zoo-veel doenlijk te waken tegen inbreuken van de zijde der dorpsbesturen of gemeenteleden op de rechten der erfelijke individueële grondbezitters	4911	200
---	------	-----

<i>Inlanders.</i> Werving van Inlanders voor het verrichten van arbeid buiten <i>Nederlandsch-Indië</i>	4964	367
<i>Inlandsche ambtenaren:</i> Zie <i>ambtenaren</i> .		
<i>Inlandsch onderwijs.</i> Aanwijzing der ressorten en standplaatsen van de Adjunct-Inspecteurs van het Inlandsch onderwijs. Instructie voor de inspecteerende ambtenaren bij het Inlandsch onderwijs. Reglement voor de Inlandsche schoolcommissiën	4889	120
„———”. Bijzondere bepalingen voor de school voor zonen van Inlandsche hoofden en andere aanzienlijke Inlanders te <i>Magelang (Kedoe)</i>	4914	209
„———”. Bevoegdheid van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid tot het aanschaffen en het doen drukken en herdrukken van boeken ten dienste van het Inlandsch onderwijs alsmede tot het toekennen van belooningen aan schrijvers van zoodanige boeken	4974	391
<i>Instructiën.</i> Voorloopige instructie voor de te 's <i>Gravenhage</i> gevestigde commissie voor het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de Koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel. . . .	4879	66
„———”. Instructie voor de inspecteerende ambtenaren bij het Inlandsch onderwijs	4889	120
„———”. Wijziging der instructiën voor den Geneesheer-Directeur en voor den Tweeden Geneesheer van het Krankzinnigen-gesticht te <i>Buitenzorg</i> en voor de Geneesheeren-Directeur van de hulpkrankzinnigengestichten te <i>Semarang</i> en <i>Soerabaja</i>	4896	133

Gymnasium Willem III.

bezoldiging van

schiedenis en

Gymnasium Willem III.

Heerendiensten. Verp.

van de ordon.

heerendiensten

(Staatsblad 1867)

"——". *Idem**Pasoeroean* (Staatsblad 1867)"——". *Idem**Japara* (Staatsblad 1867)"——". *Idem*residentie *Blora*

Nº. 168)

"——". *Idem*residentie *Blora*

Nº. 1867)

"——". *Vrijland*

zonen van de

hoofden in 1867

Inlanders. Verp.

Inlandsche

veel doentij

van de zijde

meenteleden

individuele

<i>Koelies.</i> Werving van Inlanders voor het verrichten van arbeid buiten <i>Nederlandsch-Indië</i>	4964	367
<i>Koffie.</i> Voorwaarden voor de veilingen van Gouvernements koffie te <i>Batavia</i> en <i>Padang</i>	4897	135
„———”. Raming van den te verwachten koffie-oogst.....	4918	228
„———”. Berekening der vergoeding van onderwichten of minderheden door bewaarders van koffie.....	4950	350
<i>Koloniaal Verslag.</i> Uiterste termijn van indiening van de door het Departement van Binnenlandsch Bestuur te leveren bijdrage ten behoeve van afdeeling O van het Koloniaal Verslag.....	4953	354
<i>Kortingen.</i> Voortzetting van kortingen op de inkomsten van landsdienaren of gewezen landsdienaren bij verandering in hunne positie.....	4892	130
<i>Krankzinnigen gestichten.</i> Wijziging der instructiën voor den Geneesheer Directeur en voor den Tweeden Geneesheer van het krankzinnigen gesticht te <i>Buitenzorg</i> en voor de Geneesheeren-Directeur van de hulpkrankzinnigengestichten te <i>Semarang</i> en <i>Soerabaja</i>	4896	133

L.

<i>Landbouw-concessiën.</i> Overdracht van landbouw-concessiën buiten bemoeienis der Regeering.....	4985	444
---	------	-----

<i>Land- en mijnbouw.</i> Uitsluiting van in het buitenland gevestigde vreemdelingen en vennootschappen als ondernemers van land- of mijnbouw in <i>Nederlandsch-Indië</i> , behalve in de residentie <i>Oostkust van Sumatra</i>	4954	354
<i>Landsdienaren.</i> Kennisgeving van het overlijden van landsdienaren aan het Ministerie van Koloniën.....	4977	394
<i>Leger.</i> Tijdstip, waarop besluiten of beschikkingen geacht worden bekend te zijn.	4910	200
<i>Loodswezen.</i> Wijziging der bepalingen omtrent het personeel voor het loodswezen te <i>Tjilatjap (Banjoemas)</i>	4987	446

III.

<i>Madioen.</i> Voorschriften ter uitvoering van de ordonnantie tot regeling der heeren-diensten in de residentie <i>Madioen</i> (Staatsblad 1893 N°. 184).....	4867	1
<i>Maten.</i> Voorschriften tot het bewaren, onderhouden en het gebruik van maten, gewichten en weegwerktuigen in de Gouvernements instellingen.....	4973	389
<i>Medailles.</i> Vorm der eereteekenen voor aanzienlijke en verdienstelijke Inlanders en Oostersche vreemdelingen....	4961	363
<i>Mekkagangers.</i> Bedrag van den reispenning, waarmede in sommige gevallen de aanvragers om een pas voor de bedevaart naar <i>Mekka</i> kunnen volstaan	4924	242

<i>Menado.</i> Voorschriften ter uitvoering van de ordonnantie tot regeling der heeren-diensten in de <i>Minahassa</i> , residentie <i>Menado</i> (Staatsblad 1894 Nº. 168)...	4945	312
„———”. Wijziging van het personeel bij de gevangenis te <i>Tonduno</i> (residentie <i>Menado</i>)	4966	373
„———”. Vrijstelling van heerendienst van zonen van eerste en tweede districtshoofden in de residentie <i>Menado</i> .	4968	374
<i>Middelbaar onderwijs.</i> Wijziging der bezoldiging van den leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde bij het Gymnasium Willem III te <i>Batavia</i>	4872	19
<i>Minahassa.</i> Voorschriften ter uitvoering van de ordonnantie tot regeling der heerendiensten in de <i>Minahassa</i> (residentie <i>Menado</i>)	4945	312
<i>Ministerie van Koloniën.</i> Kennisgeving van het overlijden van landsdienaren aan het Ministerie van Koloniën	4977	394
<i>Modellen.</i> Vaststelling van een model voor de opgaven nopens de in de verschillende gewesten op <i>Java</i> en <i>Madoera</i> verblijf houdende jonge lieden, die het eindexamen eener school voor zonen van Inlandsche Hoofden enz. met gunstig gevolg hebben afgelegd	4946	338
<i>Mijnbouw.</i> Uitsluiting van in het buitenland gevestigde vreemdelingen en vennootschappen als ondernemers van land- of mijnbouw in <i>Nederlandsch-Indië</i> , behalve in de residentie <i>Oostkust van Sumatra</i>	4954	354

N.

<i>Nonactiviteits-traktement.</i> Het besluit van 2 Januari 1852 N ^o . 3 (Staatsblad N ^o . 1), houdende bepalingen ten aanzien van het genieten van nonactiviteits-traktement, wachtgeld en onderstand door ambtenaren en dat van 20 Maart 1872 N ^o . 11 (Staatsblad N ^o . 52), waarbij de Directeur van Financiën bevoegd is verklaard tot het toekennen van wachtgeld, zijn alleen van toepassing op Europeanen en met dezen gelijkgesteld.	4870	17
<i>Rijzenheid.</i> Uiterste termijn van indiening van de door het Departement van Binnenlandsch Bestuur te leveren bijdragen ten behoeve van afdeeling O van het Koloniaal verslag.	4953	354

O.

<i>Indirecte belastingen.</i> Regeling van de inning van sommige belastingen in de residentie Predealinggo.	4893	131
<i>Indirecte belastingen.</i> Idem Idem in het district Predealinggo.	4952	434
<i>Indirecte belastingen.</i> Regeling van de inning van sommige belastingen in de residentie Predealinggo.		
<i>Indirecte belastingen.</i> Idem Idem in het district Predealinggo.		
<i>Indirecte belastingen.</i> Regeling van de inning van sommige belastingen in de residentie Predealinggo.		
<i>Indirecte belastingen.</i> Idem Idem in het district Predealinggo.		
<i>Indirecte belastingen.</i> Regeling van de inning van sommige belastingen in de residentie Predealinggo.		
<i>Indirecte belastingen.</i> Idem Idem in het district Predealinggo.		

Algemeen Bestuur de machtiging van den Gouverneur-Generaal behoeven om af te wijken van den regel dat de voorziening in 's lands behoeften geschiedt door middel van openbare aanbestedingen	4948	346
<i>Onderstand.</i> Het besluit van 2 Januari 1852 N°. 3 (Staatsblad N°. 1), houdende bepalingen ten aanzien van het genieten van nonactiviteits-traktement, wachtgeld en onderstand door ambtenaren en dat van 20 Maart 1872 N°. 11 (Staatsblad N°. 52), waarbij de Directeur van Financiën bevoegd is verklaard tot het toekennen van wachtgeld, zijn alleen van toepassing op Europeanen en met dezen gelijkgestelden	4870	17
„———”. Vrijstelling van zegelrecht van verzoekschriften ter erlanging van onderstand	4894	132
„———”. Toekenning van onderstand aan weduwen van Inlandsche landsdienaren	4912	205
„———”. Criteria voor het verleen van onderstand aan Inlandsche landsdienaren	4925	243
<i>Onderwijs.</i> (Middelbaar). Wijziging der bezoldiging van den leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde bij het Gymnasium Willem III te Batavia . . .	4872	19
„———”. (Europeesch en Inlandsch). Storting in 's Lands kas van geinde schoolgelden	4874	32
„———”. (Inlandsch). Aanwijzing der ressorten en standplaatsen van de Adjunct-Inspecteurs van het Inlandsch		

onderwijs. Instructie voor de inspecteerende ambtenaren bij het Inlandsch onderwijs. Reglement voor de Inlandsche schoolcommissiën	4889	12
<i>Onderwijs.</i> Bijzondere bepalingen voor de school voor zonen van Inlandsche hoofden en andere aanzienlijke Inlanders te <i>Magelang (Kedoe)</i>	4914	200
" " " Wijziging van het reglement voor de burgeravondschool te <i>Serendaya</i>	4942	302
" " " Regelen voor het bouwen en inrichten van schoolhuizen ten behoeve van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen en met hen gelijkgesteld	4970	321
" " " Verhoogingsstelling van abonnementskanten tegen verlaagd tarief voor vervoer van schoolgaande kinderen langs de Staatsspoorwegen	4971	322
" " " (<i>Inlandsch</i>). Berooftheit van den Directeur van Onderwijs, Eendienst en Nijverheid tot het aanstellen en het doen drukken en bestimmen van boeken ten dienste van het Inlandsch onderwijs alsmede tot het erkennen van belooningen aan schrijvers van zoodanige boeken	4974	321
" " " School voor kinderen van Ambonsche burgers te <i>Amboina</i>	4979	412
<i>Ontslag.</i> Toelichting bij voorstellen tot ontslag van sommige langer dan 5 jaar buiten werkelijken dienst van den Lande gewoont zijnde ambtenaren	4986	338
" " " Interpretatie van de circulaire in Bijblad N ^o . 4832	4987	339

<i>Ontslag</i> van spoorloos verdwenen ambte- naren	4958	360
„———”. Bijblad N ^o . 4852 is niet van toepassing wanneer ontslag uit de be- trekking is gevraagd met het doel om in eene andere betrekking over te gaan	4959	361
<i>Openbare verkooping</i> en. Vermelding van naam, beroep en woonplaats der koopers in de processen-verbaal van gehouden verkoopingen.....	4884	76
„———”. Tarief van de reis- en verblijf- kosten, welke de vendumeesters, met uitzondering van die van het vendu- kantoor te <i>Batavia</i> , aan den verkooper in rekening mogen brengen voor het houden van verkoopingen buiten de kom van hun standplaats.....	4885	77
„———”. Toelichting op de beschikking van den Directeur van Financiën opge- nomen onder N ^o . 4885 van het Bijblad. Wering van ingeslopen misbruiken...	4886	79
„———”. Voorwaarden voor de veilingen van Gouvernements-koffie te <i>Batavia</i> en <i>Padang</i>	4897	135
„———”. Uitkeering van het rendement van executoriale verkoopingen.....	4913	207
„———”. Bevoegdheid tot compensatie van het rendement eener openbare ver- koopning met hetgeen de rechthebbende daarop nog aan het vendukantoor heeft te voldoen.....	4921	235
<i>Openbare Werken</i> . Vaststelling van nor- maal-ontwerpen voor districtshoofds- woningen	4890	126

<i>Opleiding.</i> Overeenkomst tusschen den Minister van Koloniën en de Gemeente Delft ter zake van de opleiding van ambtenaren voor den dienst in <i>Nederlandsch-Indië</i>	4939	3
<i>Opzichters.</i> Bepalingen omtrent het afnemen der examens voor opzichter en Architect van den Waterstaat en de Burgerlijke Openbare Werken	4905	17
<i>Overdracht</i> van landbouwconcessiën buiten bemoeienis der Regeering	4985	4
<i>Overeenkomsten</i> voor het vervoer van Gouvernementspassagiers tusschen <i>Nederland</i> en <i>Nederlandsch-Indië</i>	4887	8
„— — —”. Ontbinding van contracten van aanneming, welke niet behoorlijk ten uitvoer worden gelegd	4908	19
<i>Overlijden.</i> Kennisgeving van het overlijden van landsdienaren aan het Ministerie van Koloniën	4977	38
<i>Overschrijvingsrecht.</i> Berekening van het overschrijvingsrecht bij onderhandschen verkoop van suikerfabrieken, indien de machineriën in den koop begrepen zijn.	4955	35

P.

<i>Pajoeng.</i> Gewezen Inlandsche Hoofden, die zitting hebben in een landraad of rechtbank van omgang	4906	18
<i>Pasangrahans.</i> Voor de oprichting van nieuwe pasangrahans moet zooveel mo-		

gelijk gevolgd worden een bij besluit van 13 October 1887 N ^o . 1/c vastgesteld model	4901	162
<i>Pasangrahans.</i> Meubeling van pasangrahans op de Buitenbezittingen	4940	308
<i>Pasoeroean.</i> Voorschriften ter uitvoering van de ordonnantie tot regeling der heerendiensten in de residentie <i>Pasoeroean</i> (Staatsblad 1893 N ^o . 185)	4875	33
<i>Passage.</i> Wenken in acht te nemen bij het aanvragen van passage	4903	164
<i>Patentrecht.</i> Aanslag van firma's, die uitsluitend commissiehandel drijven	4868	16
„———”. Bij de vaststelling van een aanslag in het patentrecht is aftrek van $\frac{1}{10}$ der verpondingswaarde der voor de onderneming gebezigde onroerende goederen niet facultatief	4869	17
<i>Pensioenen.</i> Berekening van den diensttijd van personen in Nederlandschen dienst, die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal zijn gesteld geworden ..	4895	132
<i>Perceptie.</i> Regeling van de inning van eenige belastingen in de residentie <i>Probolinggo</i>	4893	131
„———”. Regeling van de inning van eenige belastingen in het district <i>Djaboeng</i> residentie <i>Soerabaja</i>	4982	434
<i>Politie.</i> Vervoer langs de spoorwegen van in dienst reizende beambten der politie.	4902	162
<i>Preanger-Regentschappen.</i> Wijziging in de organisatie van het ondergeschikt personeel bij de Gouvernements kinaonderneming	4936	302

<i>Predikanten.</i> Dienstwerk van de Predikanten bij de Protestantsche gemeenten te <i>Padang</i> en <i>Fort de Kock</i>	4952	352
<i>Probolingo.</i> Regeling van de inning van eenige belastingen in de residentie <i>Probolingo</i>	4893	131

R.

<i>Rechtswezen.</i> Vermelding aan het hoofd der akten van beschuldiging van den datum van opneming in districts-gevangenissen	4922	237
„———”. Optreden der als hunne door de wet aangewezen vervangers, bij afwezigheid, belet of ontstentenis van rechtskundige voorzitters van landraden	4928	247
„———”. Voorschriften betreffende de executie van strafvonnissen	4975	392
<i>Regeerings-almanak.</i> Voorschriften betreffende de indiening van opgaven voor den Regeerings-almanak	4969	375
<i>Reglementen.</i> Reglementen voor de Inlandsche schoolcommissiën	4889	120
„———”. Reglement voor het groot ambtenaars-examen, wanneer het in zijn geheel zal worden afgenomen overeenkomstig de bepalingen in Indisch Staatsblad 1893 N°. 257	4907	182
„———”. Wijziging van het reglement voor de burgeravondschool te <i>Soerabaja</i>	4942	309

<i>Reis- en verblijfkosten.</i> Tarief van de reis- en verblijfkosten, welke de vendu-meesters, met uitzondering van die van het vendukantoor te <i>Batavia</i> , aan den verkooper in rekening mogen brengen voor het houden van verkooping en buiten de kom van hun standplaats . .	4885	77
<i>Reizen.</i> Vervoer langs de spoorwegen van in dienst reizende beambten der politie.	4902	162
<i>Roo de Kruis.</i> Wijziging der statuten van het Centraal Comité in <i>Nederlandsch-Indië</i> van het <i>Roo de Kruis</i>	4949	349
<i>Rijksmusea in Nederland.</i> Opzending van voorwerpen en verzamelingen	4972	389

S.

<i>Scheepvaart.</i> Achterlating van schepelingen	4919	229
<i>Scholen.</i> Bijzondere bepalingen voor de school voor zonen van Inlandsche hoofden en andere aanzienlijke Inlanders te <i>Magelang (Kedoe)</i>	4914	209
„———”. Wijziging van het reglement voor de burgeravondschool te <i>Soerabaja</i> .	4942	309
„———”. School voor kinderen van Ambonsche burgers te <i>Amboina</i>	4979	412
<i>Schoolgelden.</i> Storting in 's Lands kas van geinde schoolgelden	4874	32
<i>Schoollokalen.</i> Regelen voor het bouwen en inrichten van schoollokalen ten behoeve van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen en met hen gelijkgestelden	4970	381

- Samarang*. Concessievoorwaarden voor den
aanleg en de exploitatie van een stoom-
tramweg van Samarang naar Cheribon. 4978
- Soerabaja*. Wijziging der voorwaarden van
de aan de Nederlandsch-Indische Gas-
maatschappij te Rotterdam verleende
concessie voor de gasverlichting te
Batavia en te Soerabaja. 4979
- Regeling van de inning van
eenige belastingen in het district Dja-
boeng, residentie Soerabaja. 4982
- Solo-mirier*. Bepalingen in het belang van
de uitvoering der werken en opnemingen
aan de Solo-mirier. 4985
- Spoorwegen*. Vervoer langs de spoorwegen
van in dienst reisende beambten der
politie. 4992
- Staatsspoorwegen*. Verkrigingsaantelling van
abonnementskaarten tegen verhoogd tar-
ief voor vervoer van schoolgaande
kinderen langs de Staatsspoorwegen. 4997
- Stoomtramwegen*. Voorwaarden van vergun-
ning voor den aanleg en de exploitatie
van een stoomtramweg van Poerwodadi
naar het station Goendik van den
spoorweg Semarang—Vorstenlanden. 5000
- Voorwaarden der aan de So-
marang—Joana Stoomtramwaaitschappij
verleende vergunningen tot aanleg en
exploitatie van stoomtramwegen van
Reebu naar Majong (residentie Ja-
pang) en van Majong naar de seiker-
schap Petjangaan (residentie Japara).

Oost-Java Stoomtrammaatschappij		
gunning is verleend voor den aan-		
en de exploitatie van eenige stoom-	4904	167
mwegen		
ramwegen. Voorwaarden der aan de		
semarang—Joana Stoomtrammaatschap-		
pij verleende vergunning tot aanleg en		
exploitatie in de residentie Semarang		
van een stoomtramweg van Demak over		
Poerwodadi naar Wirosari	4929	249
—". Voorwaarden der aan de Se-		
marang—Joana Stoomtrammaatschappij		
verleende vergunning tot aanleg en		
exploitatie van een stoomtramweg van		
Wirosari naar Blora	4930	251
—". Voorwaarden van vergunning		
voor den aanleg en de exploitatie van		
een stoomtramweg van de hoofdplaats		
Djokjakarta naar Brossot	4931	252
—". Idem Idem in de residentie Ban-		
joemas van Maos naar Bandjarnegara.	4933	277
—". Idem Idem van Semarang naar		
Cheribon	4978	398
Stoomvaart-maatschappijen. Overeenkomsten		
met de Stoomvaart-maatschappijen,		
„Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd”		
voor het vervoer van Gouvernements		
passagiers tusschen Nederland en Ne-		
derlandsch-Indië	4887	
Suiker-ondernemingen. Wenken omtrent de		
toepassing der regeling van de bevoegd-		
heid om het in werking brengen van		
ondernemingen voor de bereiding van		
suiker op den grondslag van overeen-		

komsten met de bevolking te verhinderen, wanneer daarvan voor de Inlandsche bevolking nadeelige gevolgen verwacht worden (Staatsblad 1894 N°. 87)	4917	220
---	------	-----

T.

<i>Tarief</i> van de reis- en verblijfkosten, welke de vendumeesters, met uitzondering van die van het vendukantoor te <i>Batavia</i> , aan den verkooper in rekening mogen brengen voor het houden van verkoo- pingen buiten de kom van hun stand- plaats.....	4885	77
<i>Topographie</i> . Kostelooze vervanging van onbruikbaar geworden of verloren topo- graphische kaarten.....	4891	130
—". Verstrekking van op het topo- graphisch bureel te <i>Batavia</i> vervaar- digde kaarten.....	4965	372
<i>Traktamenten</i> . Wijziging der bezoldiging van den leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde bij het Gymnasium Willem III te <i>Batavia</i>	4872	19
—". Ingang van het verhoogd trak- tement bij bevordering van de ambte- naren voor den burgerlijken dienst...	4947	344
<i>Tramwegen</i> : Zie <i>Stoomtramwegen</i> .		

V.

<i>Veilingen</i> . Voorwaarden voor de veilingen van Gouvernements koffie te <i>Batavia</i> en te <i>Palang</i>	4897	135
---	------	-----

Vendumeesters: Zie *Openbare verkooping*en.

Vendureglement. Idem.

Vereenigingen. Wijziging der statuten van
het Centraal-Comité in *Nederlandsch-Indië* van het *Roode Kruis*..... 4949 349

*Verkooping*en: Zie *Executoriale verkooping*en
en *Openbare verkooping*en.

Verloven. Beginselen ten aanzien van het
verleenen van verloven aan ambte-
naren, voor het verrichten van werk-
zaamheden in het belang van particu-
lieren..... 4915 213

„———”. Buitenlandsche verloven wegens
langdurigen dienst kunnen voor geen
korteren tijd dan een jaar worden ver-
leend. Terugkeer van den verlof-
ganger binnen zes maanden oefent geen
invloed uit op den tijd, gedurende
welken hij in *Indië* op nieuw moet
dienen om weder aanspraak te krijgen
op verlof wegens langdurigen dienst.. 4926 244

Veroordeelden. Alleen voor den arbeid
geschikte veroordeelden mogen worden
opgezonden of doorgezonden naar de
hun aangewezen strafplaatsen 4883 75

„———”. Aanwijzing der strafplaats van
veroordeelde vrouwen afkomstig van
de Buitenbezittingen..... 4927 246

Verponding. Gegevens voor het invullen
der cijfers van den aanslag in de ver-
ponding in de betrekkelijke kadastrale
registers..... 4923 238

„———”. Nadere wenken betreffende de
uitvoering der verpondingsordonnantie 4984 443

<i>Verslagen.</i> Uiterste termijn van indiening van de door het Departement van Binnenlandsch Bestuur te leveren bijdrage ten behoeve van afdeeling O van het Koloniaal verslag.....	4953	354
<i>Vonnissen.</i> Voorschriften betreffende de executie van strafvonnissen.....	4975	392
<i>Voorschotten.</i> Bedrag en inhouding van voorschotten aan ambtenaren, die eene tijdelijke betrekking vervullen.....	4877	62
„———” tot betaling van kosten voor transport van materialen	4943	310
<i>Vorderingen.</i> Toezicht op de vorderingen, afgeschreven op grond van artikel 1, § 3, van de bepalingen in Staatsblad 1876 N ^o . 169.....	4916	214
„———”. Nadere aanwijzing van vorderingen, welke niet zijn onderworpen aan het voorafgaand onderzoek der Algemeene Rekenkamer.....	4988	447
<i>Vreemdelingen.</i> Aanmelding bij aankomst in <i>Nederlandsch-Indië</i>	4934	294
„———”. Uitsluiting van in het buitenland gevestigde vreemdelingen en vennootschappen als ondernemers van land- of mijnbouw in <i>Nederlandsch-Indië</i> , behalve in de residentie <i>Oostkust van Sumatra</i>	4954	354

W.

<i>Wachtgeld.</i> Het besluit van 2 Januari 1852 N ^o . 3 (Staatsblad N ^o . 1), houdende bepalingen ten aanzien van het genieten van nonactiviteits-traktement, wachtgeld en onderstand door ambtenaren en dat van 20 Maart 1872 N ^o . 11 (Staatsblad N ^o . 52), waarbij de Directeur van Financiën bevoegd is verklaard tot het toekennen van wachtgeld, zijn alleen van toepassing op Europeanen en met dezen gelijkgesteld	4870	17
<i>Waterstaat.</i> Bepalingen omtrent het afnemen der examens voor Opzichter en Architect van den Waterstaat en de Burgerlijke Openbare Werken	4905	176
<i>Weegwerktuigen.</i> Voorschriften tot het bewaren, onderhouden en het gebruik van maten, gewichten, en weegwerktuigen in de Gouvernements-instellingen	4973	389
<i>Wees- en boedelkamers.</i> Gebruikmaking van praktizijns en deurwaarders voor de minnelijke incasseering van pretentiën en bepaling der hen toekomende salarissen	4888	119
<i>Wildhout.</i> Gebruik van wildhout bij de uitvoering van landswerken	4986	445

Z.

<i>Zegelrecht.</i> Vrijstelling van zegelrecht van verzoekschriften ter erlanging van onderstand	4894	132
--	------	-----

<i>Zegelrecht.</i> Toepasselijkheid van de bepalingen omtrent de zegelbelasting in die gedeelten van <i>Nederlandsch-Indië</i> , alwaar aan de Inlandsche vorsten en volken het recht van zelfbestuur is gelaten	4920	23 ¹
<i>Zout.</i> Overstorting van door zoutpakhuismeesters ontvangen gelden.....	4967	37

.. 1867.

HEERENDIENSTEN. MADIOEN.

artikel 2 van het besluit van 4 Augustus 1893 No. 21
zijn vastgesteld de navolgende:

ORSCHRIFTEN ter uitvoering van de ordonnantie tot
regeling der heerendiensten in de resi-
dentie Madioen (Staatsblad 1893 No.
184).

Artikel 1.

Ingevolge artikel 1 § 3 der hierbedoelde ordonnantie
mnen van de heerendienstplichtigen in de residentie
gen en dinkers, gelegen in de sub 1 bedoelde wegen
buiten de hoofdplaatsen van het gewest en de afdee-
lingen;
het aanleggen, herstellen en onderhouden van dammen,
waterwerken, dijken en waterleidingen;
het bezetten van wachthuizen;
het bewaken van waterwerken;
het vervoeren van personen en troepen op marsch
en van hunne goederen.

De sub 2 vermelde heerendiensten worden tijdelijk
et gevorderd.

Artikel 2.

Bij de regeling der verschillende in stand gebleven
ensten wordt het volgende in acht genomen:

A. Groote post- en binnenwegen.

Onder binnenwegen worden verstaan die, welke ho
plaatsen van residentien, afdeelingen, districten en on
districten onderling verbinden of van deze leiden i
Gouvernements pakhuizen of andere belangrijke plaat

Daaronder zijn niet begrepen de kleinere wegen, t
slechts de gemeenschap tusschen de dessa's onderling
tusschen deze en de groote post- en binnenwegen vor
waarvan het onderhoud ten laste der betrokken gem
ten komt.

Voor zooveel betreft wegen op hoofdplaatsen van
dienten en afdeelingen of andere belangrijke plaat
wijst het Hoofd van Gewestelijk Bestuur aan welke d
van tot de heerendienstwegen worden gerekend.

De Resident wijst de wegen aan, die in heerend
moeten onderhouden worden, en welke de verhard
nawegen zijn, daarbij als regel aannemende, dat
niet berijdbare of weinig bereden wegen geene verh
behoeven, dan voorzover betreft de daarin voorko
belangrijke steilten of modderige plaatsen.

Ook stelt de Resident eene schaal vast voor de l
en dikte der verharding van elke soort wegen zoom
voor het getal dagdiensten benoodigd voor gewoon on
houd, gewone herstelling en verzamelen of vervoeren
grind.

Tenzij het gemakkelijker is en de bevolking bepa
verlangt grind aan te brengen telkens als er behoefte
is, geschiedt de verzameling van verhardings-materi
éénmaal 'sjaars op vaste tijdstippen en op plaatsen d
den Resident aan te wijzen.

Deze tijdstippen worden zoodanig gekozen dat zij
samenvallen met de cultuurdiensten en met den tijd, d
de heerendienstplichtigen zich aan hunne eigen cultu
en andere werkzaamheden, waarmede zij hun best
vinden, moeten wijden.

Ook bij de bepaling der plaatsen, waar het verharding

riiaal moet verzameld worden, wordt zorg gedragen
 de bevolking zoomin mogelijk daardoor bezwaard wordt.
 Het bestuur wijst aan elke dessa (waar noodig elk
 of complex van gehuchten) een aandeel in de
 arbeide wegen aan en bepaalt tegelijkertijd voor elke
 categorie van heerendienstplichtigen de hoeveelheid van
 daarvoor benodigde verhardings-materiaal per individu
 elks te verzamelen.

Het onderhoud der groote post- en binnenwegen wordt
 gescheiden in:

1. Begrinding, bestaande in het uitspreiden van het grind.
 Door het hoofd van Gewestelijk Bestuur wordt telken
 jaare vastgesteld of algeheele begrinding noodig is;
 zoo ja, dan heeft dit baanvaksgewijze en niet over
 de geheele lengte van den weg tegelijk plaats. Voor
 sommige wegen zal volstaan kunnen worden met eene
 begrinding om de 2 of 3 jaren dan wel alleen met
 voortdurend „soelammen”;

2. Herstellingen, die noodig zijn, indien de weg zoodanig
 effect is, dat zij, die met het gewoon onderhoud be-
 last zijn, het niet af kunnen;

3. Het gewoon onderhoud, waartoe gerekend wordt het
 aanbrengen van voorzieningen, die geen uitstel ge-
 looogen, als: het vullen van holten met grind, het
 opruimen van gaten, het doorsteken van verstopte go-
 tten, het verzekeren van een onbelemmerden afvoer
 van water, het afschrapen van modder. Het vegen
 van den weg moet als nuttelooze arbeid worden na-
 gelaten; op de hoofdplaatsen kan het geschieden of
 door gestraften of door de bewoners van aan den weg
 gelegen panden, te regelen bij plaatselijke keur.

Voor genoemde werkzaamheden bij *a* en *b* worden de
 dienstplichtigen ieder met een taak bedeed, in spoed
 ischende gevallen bij *b* komen de dienstplichtigen van
 betrokken dessa of dessa's uit bij beurtregeling en
 in blok en bloc of bij ploegen.

Voor de werkzaamheden, bij *c* bedoeld, wordt het dessa-

E. Het bewaken van waterwerken.

Bij waterwerken, welker gestadige bewaking in zekere tijden van het jaar noodig is, dan wel wanneer een goede waterverdeling dit vereischt, wordt dagelijks een voldoende aantal dienstplichtigen gereed gehouden, tot welke leveringen bepaalde kampongs of groepen van bijeengelegene kampongs door het Bestuur worden aangewezen.

De Resident wijst die waterwerken aan en stelt het getal wakers vast, dat 's nachts of overdag ter bewaking moet uitkomen.

F. Het vervoeren van personen en troepen op marsch en van hunne goederen.

Met het vervoeren van personen en troepen op marsch en van hunne goederen worden belast eenige aan de groote post- en binnenwegen gelegen dessa's, doch alleen dan wanneer daartoe voor de bij de reglementen bepaalde loonen geene vrijwillige koelies te bekomen zijn.

De verstrekking van koelies voor het bovenbedoeld transport geschiedt alleen in de bij de reglementen aangegeven gevallen en tot het daarbij vastgesteld getal.

Voor dezen dienst wordt aan de dienstplichtigen betaald hetgeen bij de reglementen is bepaald.

Met de dessa's, aan welke het vervoer van personen en troepen op marsch en van hunne goederen is opgedragen, wordt overeengekomen omtrent de voorziening het voor deze diensten vereischte materieel.

Artikel 3.

Bij de verdeling van den heerendienstarbeid onder de dessa's wordt als gemiddelde voor elken heerendienst plichtige gerekend op $\frac{2}{3}$ van het maximum te vorderende dagdiensten, d. i. op 16 en 24.

De verdeling der heerendienstplichtigen in klassen geschiedt, in overleg met de heerendienstplichtigen zelf.

door het dessabestuur onder toezicht van het Europeesch bestuur.

Van deze classificatie en van de grondslagen, waarop zij berust, wordt aantekening gehouden in de nominatieve opgaven van de heerendienstplichtigen, welke dienen moeten voor den aanslag in het hoofdgeld.

Een en ander geldt tevens als basis van berekening voor de repartitie van het hoofdgeld in de dessa.

Artikel 4.

De Resident zal:

- a. ten behoeve der hem in artikel 3 opgedragen regeling der verschillende onderwerpen van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ontvangen de betrekkelijke gegevens, verzameld in het resumé van het onderzoek naar de verplichte diensten der Inlandsche bevolking in de residentie *Madioen*;
- b. van de verdeeling der heerendiensten registers doen samenstellen volgens het hierbij behoorend model A en die aan zijne goedkeuring doen onderwerpen, zullende eene districtsgewijze samentrekking van die registers door tusschenkomst van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur zoodra mogelijk aan de Regeering moeten worden ingediend;
- c. aan de regenten, districts-, onderdistricts- en dessa-hoofden verstrekken een exemplaar van de hem, Resident, door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur toe te zenden in de landstaal overgebrachte voorschriften, naar welke de vordering der heerendiensten geschiedt, zoomede een extract uit de sub *b* bedoelde registers, ieder voor zooveel zijn werkkring aangaat, welk extract zal moeten vermelden de heerendiensten respectievelijk aan elk regentschap, district, onderdistrict en elke dessa opgelegd en het aantal heerendienstplichtigen, dat daarvoor jaarlijks mag gevorderd worden;

- d. bij het jaarlijksch verslag der heerendiensten een staa overleggen, ingericht naar het hierbij gevoegd mode letter B, waaruit afdeelingsgewijs moet blijken welke heerendiensten zijn verricht, zullende de daarbij betrokken ambtenaren maandelijks overeenkomstig hetzelfde model een opgaaf moeten maken van de in elk district verrichte diensten, welke opgaaf behoort te worden getrokken uit een door de districts- en onderdistrictshoofden aan te houden dessa'sgewijze ingericht register, waarin voor de verschillende heerendienstwerken wekelijks worden opgeteekend de door de dessa'shoofden gerapporteerde diensten tot dagen van 12 uren herleid.

De dessa'shoofden houden daartoe aantekening van het aantal heerendienstplichtigen dat dagelijks voor de verschillende werkzaamheden is uitgekomen en van het aantal uren (dan wel heele of halve dagen) dat zij hebben gearbeid.

De bovenbedoelde maandstaat, welke zoodanig wordt ingericht dat hij voor een geheel jaar kan dienen, wordt in simpto opgemaakt en den Resident uiterlijk op den 15^{den} van elke maand volgende op die, waarover hij loopt, ter viseering aangeboden.

Nadat hij door den Resident met of zonder aan- of opmerking voor gezien onderteekend zal zijn, wordt hij aan den inzender ter verdere invulling terug gezonden. Uit die staten wordt de jaarstaat samengesteld.

Artikel 5.

Het besluit van 17 December 1890 N°. 2 wordt voor de residentie *Madioen* buiten werking gesteld.

L. A.

attie MADIOEN.

REGISTER

VAN DE

VERDEELING DER HEERENDIENSTEN

OVER HET

Vak.....tot en met ultimo 189 .

at: bij artikel 4 § b der Voorschriften, vastgesteld bij artikel 2 van
het besluit van 4 Augustus 1893 N°. 21.

[illegible]

N.B. Waar kampongs of groepen van kampongs ver van de moederdessa gelegen
dezelfde als die der dessa's waartoe zij behooren, alleen voegt men er een
Onder kampongs worden hier bedoeld: gehuchten.

Kolom 5 = (kolom 4) $\times$ 20.

$$\therefore 32 = (4) \times (28 - 20).$$

Dijken en omleidingen.			Het bezetten van wachthuizen.			Het bewaken van waterwerken.			Totaal dagdiensten.		
Lengte van het aandeel aandeel (meters).	Afstand (palen).	Getal dagdiensten 's jaars.	Naam of waar gelegen.	Afstand (palen).	Getal dagdiensten 's jaars.	Naam of waar gelegen.	Afstand (palen).	Getal dagdiensten 's jaars.	Per dessa (kampong of groep van kampongs) som van kolommen 15, 18, 22, 25 en 28.	Per heerdienstplichtige (kolom 29) (kolom 4)	
220	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
											32

Zoodat voor zware herstellingen van de in kolommen 6 t/m. 22 genoemde werken en het vervoeren van troepen en personen op marsch (Staatsblad 1875 No. 110) overblijven (kolom 5 verminderd met kolom 29).

Voor aanleg van irrigatiewerken blijft boven het in kolom 31 vermelde aantal nog beschikbaar het onderstaand aantal dagdiensten, bij de berekening waarvan is aangenomen het maximum van 24 dagdiensten van het in kolom 4 opgegeven aantal heerdienstplichtigen.

als dessa's, en geeft hen evenals dezen een aandeel. De nummers dier kampongs zijn dan 1e) om het onderscheid te doen uitkomen.

L B.

nttie MADIOEN.

STAAT

VAN DE

ERRICHTE HEERENDIENSTEN

gedurende het jaar 189 .

ort bij artikel 4 § d der Voorschriften, vastgesteld bij artikel 2 van
het besluit van 4 Augustus 1893 N°. 21.

[illegible]

- (1) Wanneer in het verslagjaar geen aanleg van irrigatiewerken heeft plaats gehad tusschen de kolommen 3 en 10; is dat wel het geval geweest dan dient in kolom 13.
 - (2) Wanneer voor bruggen en duikers ten behoeve waarvan, ingevolge de slotlinea dienster, zijn gevorderd, wordt het aantal gevorderde dagdiensten in kolom 10.
- Deze opgave wordt deess'a- en waar noodig kampongs- (of groepen van kampongs) maandstaat door dezen opgemaakt en voor den Resident bestemd; afdeelingsgewijze.
- Onder kampongs worden hier verstaan gehuchten.

N°. 4868.

PATENTRECHT. *Aanslag*
firma's, die uitsluitend commissie
handel drijven.

Aan
 den Directeur van Financiën

N°. 787.

BUITENZORG, 17 Maart 1893

Blijkens Uw rapport van 12 Januari jl. N°. 26, betreffende de doleantie van den Inspecteur van Financiën in de I^{ste} afdeeling tegen den aanslag in het patentrecht over 1892 van de firma PITCAIRN SYME & Co., UHedG. van oordeel dat handelsfirma's, die bewezen uitsluitend commissiehandel te drijven, in de eerste plaats behooren te worden aangeslagen voor de eigen winsten en vervolgens over de winsten ieder afzonderlijk, welke door de commissiegevers worden behaald.

In afwijking van deze zienswijze is de Gouverneur-Generaal van oordeel dat de commissiën voor den aanslag in het patentrecht alleen rekening mogen houden met de winst, die hier te lande met de door eenige firma ingevoerde goederen is behaald. Komt de eigen opgaaf haar onbetrouwbaar voor, dan hebben de commissiën de cijfers van in- en uitvoer een leiddraad om te berekenen in welke klasse het inkomen dier firma moet worden gerangschikt.

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik de UHedG. het vorenstaande mede te deelen, met verzoek om in verband daarmee de onderwerpelijke doleantie nader in behandeling te willen nemen.

De bijlagen van Uw in hoofde genoemd rapport worden voor zooveel noodig hierbij weder aangeboden.

De 1^e Gouvernements Secretaris,
 VAN DER WIJCK.

N°. 4869.

PATENTRECHT. *Bij de vaststelling van een aanslag in het patentrecht is aftrek van 1/10 der verpondingswaarde der voor de onderneming gebezigde onroerende goederen niet facultatief.*

Bij de vaststelling van een aanslag in het patentrecht meende de betrokken commissie geheel binnen den kring harer bevoegdheid te zijn gebleven, door daarbij de kosten van onderhoud der gebouwen als uitgaaf in rekening te brengen en daarentegen den aftrek van 1/10 der verpondingswaarde achterwege te laten.

Die meening is naar het oordeel der Regeering niet juist.

Artikel 5 der patentverordening (Staatsblad 1878 N°. 350) stelt den aftrek van 1/10 der verpondingswaarde niet facultatief. De eerste alinea van dat artikel toch schrijft uitdrukkelijk voor, dat van het inkomen „wordt afgetrokken (het gedeelte) dat bij „den aanslag in de grondlasten in aanmerking komt.” Volgens de tweede alinea worden „dan”, d. w. z. wanneer er grondlasten ten laste komen van het inkomen en diensgevolge de bepaling in de eerste alinea toepassing vindt, o. a. de kosten van onderhoud niet afgetrokken.

(Besluit 2 April 1893 N°. 25).

N°. 4870.

NON-ACTIVITEITSTRAKTE-
MENT. WACHTGELD.
ONDERSTAND. AMB-
TENAREN.

Bij artikel 1 van het besluit van 2 April 1893 N°. 24 is aangeteekend dat het besluit van 2 Januari 1852 N°. 3 (Staatsblad N°. 1), houdende bepalingen ten aanzien van het genieten van non-activiteitstraktement, wachtgeld en

onderstand door ambtenaren en dat van 20 Maart 1871 N°. 11 (Staatsblad N°. 52), waarbij de Directeur Financiën bevoegd is verklaard tot het toekennen wachtgeld, in het vervolg alleen van toepassing zijn Europeanen en met dezen gelijkgestellten.

N°. 4871.

GRONDEN. EIGENDOM

Afstand in eigendom van onwettig geoccupeerde Gouvernements gronden.

Bij artikel 3 van het besluit van 11 Februari 1871 N°. 19 zijn de Residenten op *Java* en *Madoera*, *Vorstenlanden* uitgezonderd, aangeschreven om den bezitters van gronden, bedoeld in Staatsblad 1861 N°. 45 d. w. z. gronden van het Gouvernement in gebruik particulieren tot nederzetting als anderszins voor zooveel dat gebruik niet is uit kracht van verkregen recht van opstal, recht van erfpacht of recht van vruchtgebruik, te kennen te geven dat zij binnen een jaar zullen moeten gevolg geven aan de aanvraag van een titel, zullende de Regeering bij vertraging onmiddellijk overgaan tot het doen ontruimen van den door hen bezeten grond, tenzij de belanghebbenden ten genoegen der Regeering bewijzen kunnen dat het niet tijdig indienen der aanvraag omstandigheden van hun wil onafhankelijk (als bijv. moeilijkheden in het verkrijgen van een meetbrief) worden toegeschreven; onder mededeeling voorts dat 't geval er houders zijn, geheel onvermogen om de kosten te betalen, wat in elk bijzonder geval aan hen Residenten, afdoende blijken moet, de Regeering berecht is die personen te ontmoet te komen in het vervaardigen van den meetbrief en alsdan hun tegen den minimum prijs eigendom te verleen.

Met intrekking van voorschreven artikel is bij artikel 2 van het besluit van 26 April 1893 N°. 1 als beginsel

aangenomen om Gouvernementsgronden, die onwettig worden geoccupeerd, niet beneden den taxatieprijs in eigendom af te staan, zullende evenwel die afstand aan occupanten, die niet in staat worden geacht den vollen taxatieprijs in ééns te betalen, kunnen geschieden onder voorwaarde dat de koopsom moet worden voldaan bij termijnen, welke alsdan in elk speciaal geval door de Hoofden van Gewestelijk Bestuur zullen dienen te worden opgegeven.

Nº. 4872.

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Wijziging der bezoldiging van den leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde bij het Gymnasium Willem III te Batavia.

BESLUIT.

Nº. 3.

BUITENZORG, 9 April 1893.

Gelezen enz.; °

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten derde: De bezoldiging van den leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde bij het Gymnasium *Willem III* te *Batavia*, bedoeld bij artikel 1 § c van het besluit van 7 Februari 1881 Nº. 2 (Bijblad op het Staatsblad Nº. 3678), te verminderen met f 100. — 's maands en mitsdien vast te stellen op f 450. — (*vierhonderd vijftig gulden*) 's maands en drie vierjaarlijksche verhoogingen van f 100 — (*Eenhonderd gulden*) 's maands.

Ten vierde: enz.

Afschrift enz.

IV. aan artikel 16 wordt de volgende alinea toegevoegd:
„Op de ordonnantiën en mandaten van beta
„of in uitgaafstelling ten laste van die rekeningen
„met derden, waarvan elke uitgaaf moet overeenstemmen
„men met of een aangewezen deel vormen van een
„te voren gedane ontvangst, wordt bekend gemaakt
„waar en wanneer het bedrag, welks uitgaaf betrefft
„wordt, in 's Lands kas is gestort en onder
„hoofd het is ingenomen”.

Afschrift enz.

.....

d 189 . .

Hier in te vullen de omschrijving van den aard der rekening.
Deze kolom wordt aan het Departement en bij de Rekenkamer ingevuld.
Behoort bij art. 1 § II van het besluit van 5 Mei 1893 N°. 50.

Deze kolom wordt aan het Departement en bij de Rekenkamer ingevuld.

Behoort bij art. 1 § II van het besluit van 5 Mei 1893 N°. 50.

II.

BESLUIT.

No. 4.

BUITENZORG, 1 October 1893

Gelezen, enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Artikel 5 der bepalingen, vastgesteld artikel 1 van het besluit van 10 December 1873 No. 271 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* No. 271) en gewijzigd bij het besluit van 2 Augustus 1884 No. 4093 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* No. 4093) nader te wijzigen en aan te vullen zoodat het artikel luidt:

„De comptabelen, die hunne ontvangsten overstorten bij de algemeene ontvangers, leggen bij elke storting over eene met den datum der verzending gedagteekende en door hen onderteekende opgaaf in triplo van den aard der over te storten gelden en het bedrag, uitgedrukt in cijfers en letters.

„Twee exemplaren van de opgaaf worden door de algemeenen ontvanger, voorzien van eene gedagteekende quitantie, teruggegeven aan den overstorter, die een van deze exemplaren in zijn archief deponeert en het andere overlegt bij zijne verantwoording. Het derde exemplaar blijft berusten ten kantore van den algemeenen ontvanger, nadat het nummer der boeking in het register van ontvang daarop is aangeteekend.

„Zij, die niet op vaste tijdstippen tot overstorting verplicht zijn, zenden gelijktijdig met de bovenbedoelde documenten voor den algemeenen ontvanger bestemde exemplaren der opgave, een vierde exemplaar daarvan rechtstreeks aan het hoofd van gewestelijk bestuur, dat ten der vervangen wordt:

„wat betreft de overstortingen in de algemeene kassen in de residentien *Padangsche Bovenlanden* en *Tapanoë* door de aldaar bescheiden Residenten;

„wat aangaat die in de kas te *Buitenzorg* door den
„Assistent-Resident der gelijknamige afdeeling; en
„voor zooveel betreft de overstortingen in de kas ter
„hoofdplaats *Batavia* door den betrokken Inspecteur van
„Financiën.

„Voor overstortingen van denzelfden aard wordt door
„een comptabele op één dag niet meer dan één opgave
„in triplo of quadruplo verzonden.

„Zij, die op vaste tijdstippen tot overstorting hunner
„ontvangsten verplicht zijn, zenden aan den algemeenen
„ontvanger eene met den datum der verzending gedag-
„teekende nihil-opgave in *simplo*, wanneer zij op een
„tijdstip, voor overstorting aangewezen, geen ontvangsten
„hebben over te brengen.

„Op alle exemplaren der opgaven (ook op de nihil staten)
„wordt, bij wijze van eene aan den voet van het stuk
„gestelde en afzonderlijk onderteekende noot, in letters
„vermeld de datum der laatstvoorige opgave, dan wel de
„verklaring gesteld, dat, voor zoover den betrokken over-
„stortenden comptabele bekend, de opgave de eerste is
„van denzelfden aard.

„De vorenstaande bepalingen gelden mede voor de
„overstortingen van vendugelden, op den voet van de
„tweede alinea van artikel 20 der Instructie voor de
„ambtenaren, belast met de toepassing van het Reglement
„op de openbare verkooping in *Nederlandsch-Indië*
„(Staatsblad 1889 No. 191)”.
„

Ten tweede: Te bepalen, dat bij terugstorting van
„ongebruikt gebleven gedeelten van verleende voorschotten
„te goeder rekening door de terugstorters opgaven worden
„opgemaakt en ingezonden, waaromtrent van toepassing is
„met bij artikel I van dit besluit bepaalde ten opzichte
„van de opgaven, op te maken en in te zenden bij de
„overstorting van ontvangsten bij de algemeene ontvangers
„door de comptabelen, die niet op vaste tijdstippen tot
„overstorting verplicht zijn.

Ten derde: De laatste alinea van artikel 20 der voor-

schriften, vastgesteld bij artikel 4 van het besluit 19 Januari 1875 N°. 9 (Bijblad op het Staatsblad *Nederlandsch-Indië* N°. 2814) te vervangen door de gende bepalingen:

„De opdrachten tot invordering, bedoeld in artikel „der bovenaangehaalde voorschriften, opgenomen in Bijb „N°. 2718, en de met zulke opdrachten gelijkgeste „opgaven van in te vorderen bedragen worden aan „algemeene ontvangers gedaan door toezending van „mulieren volgens het hierbij overgelegd model, comp „bilititeit N°. 28, behoudens de bijzondere formulieren „andere Regeeringsbeschikkingen voorgeschreven.

„De opdrachten en opgaven, alsmede de mededeeling „aan de algemeene ontvangers van hetgeen op de in ve „dering van invloed kan zijn, geschieden door tussche „komst van de hoofden van gewestelijk bestuur, vo „zoover de opdrachten, enz. niet van hen zelfen „komstig zijn.

„De hoofden van gewestelijk bestuur houden een „gister aan volgens het mede hierbij overgelegd formulie „comptabiliteit N°. 29, waarin worden aangeteekend ze „wel de van hen afkomstige opdrachten als de door h „aan de algemeene ontvangers doorgezonden opdracht „en opgaven als bovenbedoeld.

„Van de opdrachten en opgaven van anderen dan „hoofden van gewestelijk bestuur afkomstig wordt, do „hen die ze deden, driemaandelijks mededeeling geda „aan de betrokken Inspecteurs van Financiën.

„Van elke storting in 's Lands kas ter zake van een „vordering, omschreven in eene door hen ontvangen „dracht tot invordering of daarmede gelijkgestelde „gaven, wordt door de algemeene ontvangers dadelij „kennis gegeven aan den afzender — zoo deze niet h „hoofd van gewestelijk bestuur zelf is, door tusschenkom „van dit bestuurshoofd.

„Als hoofden van gewestelijk bestuur worden voor „toepassing der vorenstaande regelingen in de residentie

„*Padangsche Bovenlanden* en *Tapanoeli* de aldaar bescheiden Residenten, en in de afdeeling *Buitenzorg* der residentie *Batavia* de Assistent-Resident dier afdeeling aangemerkt, welke Residenten en Assistent-Resident mede bevoegd zijn aan de in hun ressort gevestigde algemeene ontvangers opdrachten tot invordering te doen.

„Op den Resident van *Batavia* zijn de bedoelde regelingen niet van toepassing”.

Ten vierde: Onder de aandacht van de hoofden van gewestelijk bestuur, den Resident van *Batavia* uitgezonderd, zoomede van de Residenten der *Padangsche Bovenlanden* en van *Tapanoeli* en den Assistent-Resident van *Buitenzorg* te brengen, dat zij verplicht zijn aan den betrokken algemeenen ontvanger in hun ressort eene opdracht tot invordering door toezending van een formulier volgens het voorgeschreven model te doen ter zake van elke daarvoor in aanmerking komende, nog niet of nog niet geheel voldane vordering, welke ten kantore van een algemeenen ontvanger in hun ressort vorderbaar gesteld behoort te worden (daaronder begrepen ongebruikt gebleven gedeelten van voorschotten te goeder rekening), en wel zoodra van het bestaan van zulk eene vordering aan hen — hoofden van bestuur — blijkt, en verder daartoe voldoende gegevens (bedrag der vordering, naam en woonplaats van den schuldenaar) aanwezig zijn;

wordende evenwel geene opdracht vereischt:

als de vordering den betrokken algemeenen ontvanger bekend wordt uit kolieren, registers of staten voor den aanslag in belastingen;

indien het bedrag der vordering in eens of bij termijnen wordt ingehouden bij- of verrekenend met betalingen uit 's Lands kas en omtrent die inhoudingen of verrekeningen op de betalingstukken de noodige aantekeningen worden gesteld;

wanneer blijkt, dat reeds eene opdracht tot invordering of daarmee gelijkgestelde opgave aan den betrokken al-

ⁿgegeenen ontvanger op de voorgeschreven wijze ter
gedaan is.

Ten vijfde: enz.

Afschrift, enz.

heb ik de eer UWE^{de}G. te verzoeken zoo spoedig mogelijk in 's Lands kas alhier te willen storten de som van:

[The page contains dense handwritten text in two columns, which is mostly illegible due to the quality of the scan.]

wegens

De Algemeene Ontvanger
van 's Lands kas te

A an

VOLD AAN:

Som

No.

No. reg. n°. 29.

In te nemen in het Memoriaal van Inkomsten onder:

De Algemeene Ontvanger van 's Lands kas te

gelieve in te vorderen van.

de Son van

wegens

Geboekt in het register

De

185

van ontvang

order No.

De Algemeene Ontvanjer,

Doorlopend nummer. (1)	Data en nummers der opdrachten of opgaven. (2)	Afzenders.	Data van verzending of doorzend- ding aan den alg. ontvanger.	Kantoren van invordering.	Bedragen.

- (1) Deze nummers kunnen jaarlijks met een beginnen en moeten ook worden overgedoorgezonden opdrachten en opgaven.
- (2) s. q. hetzelfde nummer als in kolom 1.

aan de(n) algemeene(n) ontvanger(s) in
te

Beschrijving der doorzaken	Hoofden van inname.	Data der storting.	Aanmerkingen (aanteekening van intrekking eener opdracht, enz.)

Behoort bij artikel 3 van het besluit van 1 October 1893 No. 4.

REGISTER van opdrachten tot invordering en daarmee

Doorlopend nummer. (1)	Data en nummers der opdrachten of opgaven. (2)	Afzenders.	Data van verzen- ding of doorzen- ding aan den alg. ontvanger.	Kantoren van invordering.	Bedragen.

- (1) Deze nummers kunnen jaarlijks met een beginnen en moeten ook worden overgezonden opdrachten en opgaven.
- (2) e. g. hetzelfde nummer als in kolom 1.

aan de(n) algemeene(n) ontvanger(s) ⁱⁿ
te

Beschrijving der doorzaken.	Hoofden van inname.	Data der storting.	Aanmerkingen (aanteekening van intrekking eener opdracht, enz.)

N°. 4874.

ONDERWIJS. (EUROPEE
EN INLANDSCH). *Si*
in 's Lands kas van geinde
gelden.

CIRCULAIRE.

Aan
de plaatselijke Europeesch
Inlandsche Schoolcommissie

N°. 5176.BATAVIA, den 8sten Mei 189

Met aanvulling van dezerzijdsche circulaire van
Januari 1884 N°. 1222 (Bijblad N°. 4020), heb ik de
Uwer Commissie te verzoeken, de met de inning
schoolgelden belaste onderwijzers en onderwijzeressen
te dragen, deze gelden in 's lands kas te storten vóór
op den 15^{en} der loopende maand.

De Directeur van
Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid

VAN DER KEMP.

191
27/132
23/132
25/132
27/132
29/132
31/132-24 60

N°. 4875.HEERENDIENSTEN. PASOE-
ROEAN.

*Bij artikel 2 van het besluit van 4 Augustus 1893 No. 22
zijn vastgesteld de navolgende:*

VOORSCHRIFTEN ter uitvoering van de ordonnantie tot
regeling der heerendiensten in de Re-
sidentie Pasoeroean (Staatsblad 1893
No. 185).

 Artikel 1.

Onder de bezitters van bouwgrond, bedoeld in artikel
1 § 1 der ordonnantie tot regeling der heerendiensten in
de residentie *Pasoeroean* worden begrepen, zoowel zij, die
hunnen grond in individueel bezit, als zij, die hunnen
grond in communaal bezit hebben.

Artikel 2.

Ingevolge artikel 1 § 3 der hierbedoelde ordonnantie,
kunnen van de heerendienstplichtigen in de residentie
Pasoeroean vier soorten van verplichten arbeid worden
gevoerd:

- 1°. het aanleggen, herstellen en onderhouden van groote
post- en binnenwegen;
- 2°. het aanleggen, herstellen en onderhouden van dam-
men, waterwerken, dijken en waterleidingen, met
uitzondering van de dijken langs de *Porrong*-rivier;
- 3°. het bezetten van wachthuizen;
- 4°. het vervoeren van personen en troepen op marsch
en van hunne goederen.

Dientengevolge zijn definitief afgeschaft alle diensten
tot nu toe gevorderd voor:

- a. den aanleg, het herstel en het onderhoud van brug-
gen en duikers, gelegen in de groote post- en binnen-
wegen, buiten de hoofdplaatsen van gewest en afdee-

lingen, met uitzondering van werken van primitieve constructie (bamboekokers, uitgeholde boomstammen en andere), welke alleen dienen om bevoeiingswegen van de eene zijde van den weg naar de andere over te brengen; deze blijven ten laste van hen, door zij zijn aangelegd of die bij hunne instandhouding uitsluitend belang hebben. (1)

b. het bewaken van waterwerken.

Bovendien worden voorloopig niet gevorderd:

de sub 1° vermelde diensten, voorzover niet noode voor het verzamelen en vervoeren van grind, hieronder evenwel niet begrepen het grind, benoodigd voor de wegen: 1. van de *dessa Dampit* tot de grens van het perceel *Kalipadang*, 2. van de grens van het perceel *Ampelgading* tot aan die van het perceel *Soember-remiset* en 3. van *Tjiloempit* tot *Bante* waarvan de verzameling en het vervoer almede voorloopig in vrijen arbeid zullen plaats hebben.

Artikel 3.

Bij de verdeling van den heerendienst-arbeid onder de verschillende *dessa's* wordt als gemiddelde voor elke heerendienstplichtige gerekend op $\frac{2}{3}$ van het maximum te vorderen dagdiensten, dat is op 20 of 28 per jaar.

De verdeling der heerendienstplichtigen in klassen geschiedt in overleg met de heerendienstplichtigen zelf door het *dessabestuur*, onder toezicht van het Europeesche Bestuur. Van deze klassificatie, en van de grondslagen waarop zij berust, wordt aantekening gehouden in de nominatieve opgaven van de heerendienstplichtigen, welke

(1) Bruggen en duikers, voorkomende in *dessawegen* over in heerendienst onderhouden waterleidingen worden, wanneer het belang dier leidingen zoodanige constructie vordert, dat de uitvoering of het herstel en onderhoud niet aan de zorg der *dessa* kunnen worden overgelaten, aangelegd, hersteld en onderhouden in vrijen arbeid. Bruggen en duikers, die aan waterwerken (sluizen, e. d.) gekoppeld zijn en daarvan een onafscheidelijk deel uitmaken, blijven bij de toepassing dezer bepalingen buiten aanmerking.

dienen moeten voor den aanslag in het hoofdgeld. Een en ander geldt tevens als basis van berekening voor de repartitie van het hoofdgeld in de dessa.

Artikel 4.

Bij de regeling der verschillende gehandhaafde diensten wordt het volgende in acht genomen.

A. Groote post- en binnenwegen.

Onder binnenwegen worden verstaan die, welke de hoofdplaatsen van het gewest, van de afdeelingen, districten en onderdistricten onderling verbinden, of welke van deze leiden naar Gouvernements pakhuizen of naar andere belangrijke plaatsen; met dien verstande, dat in den regel slechts één verbindingsweg tusschen twee der bedoelde plaatsen voor de toepassing dezer voorschriften in aanmerking komt.

Onder binnenwegen zijn niet begrepen de kleinere wegen, die slechts de gemeenschap tusschen de dessa's onderling of tusschen deze en de groote post- en binnenwegen vormen, waarvan het onderhoud komt ten laste der betrokken gemeenten.

De Resident wijst de wegen aan, die in heerendienst moeten worden onderhouden, en bepaalt welke daarvan niet behoeven te worden begrind, daarbij als regel aannemende, dat per as niet berijdbare of weinig bereden wegen geen begrinding behoeven, dan voor zoover betreft de daarin voorkomende belangrijke steilten of modderige plaatsen.

Ook stelt de Resident een schaal vast voor de begrindingsbreedte en dikte der grindlaag voor iedere soort van bedoelde wegen, zoomede voor het getal dagdiensten benodigd voor gewoon onderhoud, voor gewone herstellingen en voor het verzamelen of transporteeren van 1 kubieke meter grind op verschillende afstanden tusschen de vindplaats en het weg aandeel.

Het bestuur wijst aan elke dessa een bepaald aandeel aan.

Het onderhoud der groote post- en binnenwegen onderscheiden in:

- a. begrinding, bestaande in het uitspreiden van gr

Door het Hoofd van plaatselijk bestuur wordt teljare vastgesteld of begrinding noodig is; zoo ja, heeft dit baanvaksgewijze en niet over de gelengte van den weg tegelijk plaats. Voor sommige wegen zal volstaan kunnen worden met eene begrinding om de 2 of 3 jaren, dan wel alleen door voortdurend herstel bij wijze van onderhoud;

- b. herstel van beschadiging van zoodanigen aard, dat niet gerekend kan worden te behooren tot het gewone onderhoud en niet verricht kan worden door de personen daarmede belast;

- c. het gewoon onderhoud, waartoe gerekend wordt aanbrengen van voorzieningen, die geen uitstel doogen, als: het vullen van holten met grind, dichten van gaten, het doorsteken van verstopte goten, het verzekeren van een onbelenmerden afvoer van water, het wegschrappen van modder. Het weg van den weg moet als nuttelooze arbeid worden nagelaten; op de hoofdplaatsen kan het geschieden door gestraften of door de bewoners van aan den wgelegen panden te regelen bij plaatselijke keur.

Voor genoemde werkzaamheden bij a en b worden dienstplichtigen ieder met een taak bedeed; in sporvereischende gevallen bij b komen de dienstplichtigen de betrokken dessa bij beurtregeling uit en werken bloc of bij ploegen.

Voor de werkzaamheden bij c bedoeld, wordt het des aandeel verdeeld in kampong aandeelen (of aandeelen vgroepen van dicht bij een gelegen kleinere kampongs) treffen de heerendienstplichtigen van elke kampong groep van kampongs eene regeling om beurtgewijze hi voor uit te komen. Op door het bestuur voor elken w

vastgestelde dagen, bijvoorbeeld eens in de één, twee, vier weken, gaat het dessahoofd (of één der leden van het dessabestuur) na welke gedeelten van zijn aandeel weg onderhoud behoeven en roept, zoo dat noodig is, en anders niet, voor den volgenden dag hen op, die aan de beurt zijn.

Graswegen (onbegrinde wegen) worden, waar de bevolking geen individueele aandeelen verlangt, slechts ééns in de één of twee maanden onderhouden, b. v. de gaten worden met grind of aarde gevuld, het gras neergeslagen, de goten uitgediept, en de steile hellingen en modderige plaatsen verhard.

Hiervoor komt op vastgestelde tijden, uit elke dessa, bij beurtregeling, een aantal heerendienstplichtigen uit dat niet mag te boven gaan een maximum, door het plaatselijk bestuur voor elken weg vast te stellen, en met den moesson rekening houdend.

Tenzij het gemakkelijker is en de bevolking bepaald verlangt grind aan te brengen telkens als er behoefte aan is, geschiedt het verzamelen van grind eenmaal 's jaars op vaste tijdstippen en op plaatsen door den Resident aan te wijzen.

Deze tijdstippen worden zooveel mogelijk zoodanig gekozen, dat zij niet samentreffen met de cultuurdiensten en met den tijd, waarin de heerendienstplichtigen zich moeten wijden aan hun eigen cultures en andere werkzaamheden, waarin zij hun bestaan vinden.

Ook bij de bepaling der plaatsen, waar het grind moet worden verzameld, wordt gezorgd dat de bevolking daarvoor zoo weinig mogelijk worde bezwaard.

Ieder heerendienstplichtige wordt hierbij met een bepaalde taak bedeed.

B. Dammen, waterwerken, dijken en waterleidingen (de dijken langs de Porrong-rivier uitgezonderd).

De dammen, waterwerken, dijken en waterleidingen, die in heerendienst behooren te worden onderhouden, worden door den Resident aangewezen.

Hij gaat hierbij uit van het beginsel, dat, behalve kunstwerken, slechts die werken in heerendienst dien onderhouden te worden, welke, voor vele gemeenten van dien aard, om de daarbij betrokken belangen, toezicht van bestuurswege niet kunnen ontberen.

De Resident wijst de dessa's aan die met het onderhoud van ieder werk of iedere leiding belast zijn.

C. Het bezetten van wachthuizen.

Het getal en de plaatsing der in heerendienst te bezetten wachthuizen worden door den Resident zoodanig geregeld, als in het belang der veiligheid noodig wordt geoordeeld.

De wachthuizen worden in den regel alleen des nachts en met niet meer dan vier man bezet, welk getal, waar noodig, bijvoorbeeld bij de wachthuizen op de grenzen en belangrijke kruiswegen, tot zes man kan worden vermeerderd.

Waar de bezetting van een wachthuis in het belang der veiligheid ook overdag niet kan worden ontbeerd, zijn twee wachters voldoende.

De Resident wijst de dessa's aan, die met de bezetting der verschillende wachthuizen worden belast, stelt voor elk wachthuis het aantal wachters vast en bepaalt voor iedere dessa de dagen waarop de wachtdiensten moeten worden verricht, en het aantal wachters dat zij op die dagen heeft te leveren.

D. Het vervoeren van personen en troepen op marsch en van hunne goederen.

Met het vervoer van personen en troepen op marsch worden belast eenige aan de groote post- en binnenwegen gelegen dessa's, doch alleen dan, wanneer daartoe, volgens de bij de reglementen bepaalde loonen, geen vrijwillige koelies te bekomen zijn.

De verstrekking van koelies voor het bovenbedoel

transport geschiedt alleen in de bij de reglementen bepaalde gevallen en tot het daarbij vastgesteld getal.

Voor dezen dienst wordt aan de dienstplichtigen betaald hetgeen bij de reglementen is bepaald.

Met de dessa's, aan welke het vervoeren van personen en troepen op marsch en van hunne goederen is opgedragen wordt overeengekomen, omtrent het voorzien in het voor deze diensten vereischte materieel.

Artikel 5.

De Resident zal ten behoeve:

- a. der hem in artikel 4 opgedragen regeling der verschillende onderwerpen van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ontvangen de betrekkelijke gegevens, verzameld in het resumé van het bij Gouvernements besluit dd. 26 Juli 1889 N°. 50 bevolen onderzoek naar de verplichte diensten der inlandsche bevolking in de residentie *Pasoeroean*;
- b. van de verdeeling der heerendiensten registers doen samenstellen volgens het hierbij behoorend model A en die aan zijne goedkeuring doen onderwerpen; zullende eene districtsgewijze samen-trekking van die registers door tusschenkomst van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur zoodra mogelijk aan de Regeering worden ingediend;
- c. aan de Regenten, districts-, onderdistricts- en dessa-hoofden verstrekken een exemplaar van de hem, Resident, door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur toe te zenden, in de landstaal overgebrachte voorschriften, naar welke de vordering der heerendiensten geschiedt, zoomede een extract van de door hem gearresteerde registers, ieder voor zooveel zijn werkkring aangaat; welk extract zal vermelden de heerendiensten, respectievelijk aan elk regentschap, district, onder-district en elke dessa opgelegd, en het aantal heeren-dienstplichtigen, dat daarvoor jaarlijks mag gevorderd worden;

- d. bij het jaarlijksch verslag der heerendiensten een sta overleggen, ingericht naar het hierbij overgelegd m del B, waaruit afdeelingsgewijs moet blijken wel heerendiensten zijn verricht;

zullende de daarbij betrokken ambtenaren, maand lijks overeenkomstig hetzelfde model een opgaaf make van de gepresteerde diensten in ieder district, welk opgaaf wordt getrokken uit een door de districts- onderdistrictshoofden aan te houden dessa'sgewijze in gericht register, waarin voor de verschillende heerz dienstwerken wekelijks worden opgeteekend de doe de dessahoofden gerapporteerde diensten tot dagen va 12 uur herleid.

De dessahoofden houden daartoe aantekening van he aantal heerendienstplichtigen, dat dagelijks voor de ve schillende werkzaamheden is uitgekomen, en van het aa tal uren (dan wel heele of halve dagen) dat zij hebbe gearbeid.

De bovenbedoelde maandstaat, welke zoodanig wor ingericht, dat hij voor een geheel jaar kan dienen, wor in simple opgemaakt en den Resident uiterlijk op de 15^{den} van elke maand volgende op die, waarover hij loo ter viseering aangeboden.

Nadat hij door den Resident, met of zonder aan- opmerkingen voor „gezien” geteekend zal zijn, wordt h aan den betrokken inzender ter verdere invulling teru gezonden.

Uit die staten wordt de jaarstaat samengesteld.

Artikel 6.

Het besluit van 17 December 1890 N°. 2 wordt vo de residentie *Pasoeroean* buiten werking gesteld.

EL A.

entie PASOEROEAN.

REGISTER

VAN DE

ERDEELING DER HEERENDIENSTEN

VOOR HET

gedvak.....

ort bij artikel 5 § b der Voorschriften, vastgesteld bij artikel 2 van
het besluit van 4 Augustus 1893 N°. 22.

Getal dagdiensten 's jaars voor de verzameling en het transport van grind benoodigd.		Het bezetten van wachthuizen.		Totaal dagdiensten.		Zoodat voor eersten aanleg zware herstelling en vernieuwing van dammen en waterwerken, dijken en waterleidingen en het vervoeren van personen en troepen op marsch op voet van de ordonnantie van 3 Mei 1875 (Stb. no. 110) overblijven (kolom 4 vermindert met kolom 19).	Voor den aanleg van irrigatiewerken, blijft boven het in kolom 21 vermelde aantal nog beschikbaar het onderstaand aantal dagdiensten bij de berekening waarvan is aangenomen het maximum van 28 dagdiensten gemiddeld van het in kolom 3 opgegeven aantal heerendienstplichtigen.
Naam of waar gelegen.		Naam of waar gelegen.		Per dessa (som der kolommen 7, 11, 15 en 18).			
Afstand in palen.		Afstand in palen.		Per heerendienstplichtige			
Getal dagdiensten 's jaars.		Getal dagdiensten 's jaars.		$\left(\frac{\text{kolom 19}}{\text{kolom 3}} \right)$			
15	16	17	18	19	20	21	22
							23

AANTEKENINGEN.

A A N T E E K E N I N G E N .

Per heerendienstplichtigen van die gehuchten is om deze dan wel een groep van dezen te

MODEL

President

E

ASOEROEAN.

STAAT

VAN DE

RRICHTE HEERENDIENSTEN

gedurende het jaar 189 .

ort bij artikel 5 § d der Voorschriften, vastgesteld bij artikel 2
het besluit van 4 Augustus 1893 N°. 22.

AFDEELING.		Aantal heerdienstplichtigen.		Aantal gedurende 189 werkelijk gevorder ² ter zake van:		
1	2	3	4	5	6	7
		Maximum aantal dag-diensten, dat in 189. volgens het in kolom 2 genoemde aantal heerdienstplichtigen berekend tegen 20 dagen arbeid 's jaars, alzoo had mogen gevorderd worden.	Het onderhoud en de gewone herstellingen van dijken, dammen en waterwerken.	Eersten aanleg, zware herstelling of vernieuwing van de in kolom 4 genoemde werken.	Het verzamelen en transporteren van grind tot verharding der groote post- en binnenwegen.	Het bezetten van wachthuizen.

- (1) Wanneer in het verslagjaar geen irrigatiewerken (nevenwerken van het irrigatie) genomen het verschil tusschen de kolommen 3 en 9.
Zijn daarentegen wel irrigatiewerken aangelegd, dan dient in deze kolom te worden ingevuld (Kolom 2 x 28 — kolom 12).
Deze opgave wordt desz. gewijze ingevuld in den maandstaat door het district en voor den Resident bestemd, afdeelingsgewijs in den staat over te leggen bij het jaarverslag.

*Bij artikel 2 van het besluit van 8 Augustus 1893 No
zijn vastgesteld de navolgende:*

VOORSCHRIFTEN ter uitvoering van de ordonnantie
regeling der heerendiensten in de
residentie Japara (Staatsblad 1893
189).

Artikel 1.

Onder de bezitters van sawah of tegal, bedoeld in
artikel 1 § 1 van voormelde ordonnantie, worden begrepen
zoo wel zij, die hun grond in individueel bezit als zij,
hem in communiaal bezit hebben.

Artikel 2.

Ingevolge artikel 1 § 3 der hierbedoelde ordonnantie
kunnen van de heerendienstplichtigen in de residentie
Japara de navolgende soorten van verplichten arbeid
worden gevorderd:

- 1°. het aanleggen, herstellen en onderhouden van dijk-
men, waterwerken, dijken en waterleidingen;
- 2°. het verzamelen, transporteeren en zoo noodig
verbrijzelen van materiaal tot verharding der groote
en binnenwegen;
- 3°. het bezetten van wachthuizen;
- 4°. het vervoeren van personen en troepen op marsch
van hunne goederen.

Dientengevolge zijn afgeschaft alle diensten tot dus
gevoerd voor:

- a. den aanleg, het herstel en onderhoud van groote
en binnenwegen, met uitzondering van de verzameling
het transport en zoo noodig verbrijzelen van verhardings-
materiaal;

- b. den aanleg, het herstel en onderhoud van bruggen en duikers, gelegen in de sub *a* bedoelde wegen buiten de hoofdplaatsen van het gewest en de afdeelingen; met uitzondering van werken van primitieve constructie (bamboekokers, uitgeholde boomstammen en andere), welke alleen dienen om bevoeiingswater van de eene naar de andere zijde van den weg over te brengen; deze blijven ten laste van hen, door wie zij zijn aangelegd of die bij hunne instandhouding uitsluitend belang hebben. (1)
- c. de bewaking van waterwerken.

De dienst voor het verbrijzelen van het materiaal tot verharding der groote post- en binnenwegen, vermeld in artikel 2 sub 2° hiervoren wordt voorloopig niet gevorderd.

Artikel 3.

Bij de verdeling van den heerendienstarbeid onder de dessa's wordt als gemiddelde voor elken heerendienstplichtige gerekend op $\frac{2}{3}$, van het maximum te vorderen dagdiensten, d. i. op 24 en 16.

De verdeling der heerendienstplichtigen in klassen geschiedt in overleg met de heerendienstplichtigen zelven door het dessabestuur onder toezicht van het Europeesch bestuur.

Van deze classificatie en van de grondslagen, waarop zij berust, wordt aantekening gehouden in de nominatieve opgaven van de heerendienstplichtigen, welke dienen moeten voor den aanslag in het hoofdgeld.

Een en ander geldt tevens als basis van berekening voor de repartitie van het hoofdgeld in de dessa.

(1) Bruggen en duikers, voorkomende in dessawegen over in heerendienst onderhouden waterleidingen, worden, wanneer het belang dier leidingen eene zoodanige constructie vordert, dat de uitvoering of het herstel en onderhoud niet aan de zorg der dessa kunnen worden overgelaten, aangelegd, hersteld en onderhouden in vrijen arbeid. Bruggen en duikers, die aan waterwerken (sluizen e. d.) gekoppeld zijn en daarvan een afzonderlijk deel uitmaken, blijven bij de toepassing dezer bepalingen buiten aanmerking.

C. Het bezetten der wachthuizen.

Het getal en de plaatsing der in heerendienst te bezetten wachthuizen worden door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur zoodanig geregeld als in het belang der veiligheid noodig wordt geoordeeld.

De wachthuizen worden in den regel alleen des nachts door ten hoogste vier man bezet. Waar de bezetting van een wachthuis in het belang der veiligheid ook overdag niet kan worden ontbeerd zijn twee wachters voldoende.

Het Hoofd van Gewestelijk Bestuur wijst de dessen aan, die met de bezetting der verschillende wachthuizen belast worden; stelt voor elk wachthuis het aantal bezetters vast en bepaalt voor iedere dessa de dagen waar de wachtdiensten moeten worden verricht en het aantal wachters, dat zij op die dagen heeft te leveren.

D. Het vervoeren van personen en troepen op marsch en van hunne goederen. *

Met het vervoer van personen en troepen op marsch en van hunne goederen worden belast eenige aan de groote post- en binnenwegen gelegen dessa's doch alleen dan, wanneer daartoe voor de bij de reglementen bepaalde loonen geene vrijwillige koelie's te bekomen zijn.

De verstrekking van koelie's voor het bovenbedoeld transport geschiedt alleen in de bij de betrekkelijke reglementen aangegeven gevallen en tot het daarbij bepaald getal.

Voor dezen dienst wordt aan de dienstplichtigen betaald hetgeen bij de reglementen is vastgesteld.

Met de dessa's aan welke het vervoer van personen en troepen op marsch en van hunne goederen is opgedragen wordt overeengekomen omtrent de voorziening in het vervoer deze diensten vereischte materieel.

Artikel 5.

Zooveel mogelijk wordt elke dessa slechts met een soort heerendienstarbeid belast, terwijl bij de verdeeling

van den arbeid onder de heerendienstplichtigen, waar de bevolking daartoe genegen is, hetzelfde geschiedt.

Artikel 6.

De Resident zal:

- a. ten behoeve der hem in artikel 4 opgedragen regeling der verschillende onderwerpen van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ontvangen de betrekkelijke gegevens, verzameld in het resumé van het onderzoek naar de verplichte diensten der Inlandsche bevolking in de residentie *Japara*;
- b. van de verdeeling der heerendiensten registers doen samenstellen volgens het hierbij behoorend model L^a. A en die aan zijne goedkeuring doen onderwerpen, zullende eene districtsgewijze samentrekking van die registers door tusschenkomst van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur zoodra mogelijk aan de Regeering moeten worden ingediend;
- c. aan de Regenten, Districts, Onderdistricts- en Dessahoofden verstrekken een exemplaar van de hem, Resident, door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur toe te zenden, in de landstaal overgebrachte voorschriften, naar welke de vordering der heerendiensten geschiedt, zoomede een extract uit de sub *b* bedoelde registers, ieder voor zooveel zijn werkkring aangaat, welk extract zal moeten vermelden de heerendiensten respectievelijk aan elk regentschap, district, onderdistrict en elke dessa opgelegd en het aantal heerendienstplichtigen, dat daarvoor jaarlijks mag gevorderd worden;
- d. bij het jaarlijksch verslag der heerendiensten een staat overleggen, ingericht naar het hierbijgevoegd model L^a. B, waaruit afdeelingsgewijs moet blijken welke heerendiensten zijn verricht, zullende de daarbij betrokken ambtenaren maandelijks naar hetzelfde model eene opgaaf moeten maken van de in elk

C. Het bezetten der wachthuizen.

Het getal en de plaatsing der in heerdienst te bezetten wachthuizen worden door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur zoodanig geregeld als in het belang der veiligheid wordt geoordeeld.

De wachthuizen worden in den regel alleen des nachts door ten hoogste vier man bezet. Waar de bezetting van een wachthuis in het belang der veiligheid ook overdag niet kan worden ontbeerd zijn twee wachters voldoende.

Het Hoofd van Gewestelijk Bestuur wijst de deuren aan, die met de bezetting der verschillende wachthuizen belast worden; stelt voor elk wachthuis het aantal wachters vast en bepaalt voor iedere dessa de dagen waarop de wachtdiensten moeten worden verricht en het aantal wachters, dat zij op die dagen heeft te leveren.

D. Het vervoeren van personen en troepen op marsch en van hunne goederen.

Met het vervoer van personen en troepen op marsch en van hunne goederen worden belast eenige aan de groote post- en binnenwegen gelegen dessa's doch alleen dan, wanneer daartoe voor de bij de reglementen bepaalde loonen geene vrijwillige koelie's te bekomen zijn.

De verstrekking van koelie's voor het bovenbedoelde transport geschiedt alleen in de bij de betrekkelijke reglementen aangegeven gevallen en tot het daarbij bepaalde bedrag.

Voor dezen dienst wordt aan de dienstplichtigen betaald hetgeen bij de reglementen is vastgesteld.

Met de dessa's aan welke het vervoer van personen en troepen op marsch en van hunne goederen is opgedragen wordt overeengekomen omtrent de voorziening in het voor deze diensten vereischte materieel.

Artikel 5.

Zoo veel mogelijk wordt elke dessa slechts met een soort heerdienstarbeid belast, terwijl bij de verdeeling

van den arbeid onder de heerendienstplichtigen, waar de bevolking daartoe genegen is, hetzelfde geschiedt.

Artikel 6.

De Resident zal :

- a. ten behoeve der hem in artikel 4 opgedragen regeling der verschillende onderwerpen van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ontvangen de betrekkelijke gegevens, verzameld in het resumé van het onderzoek naar de verplichte diensten der Inlandsche bevolking in de residentie *Japara*;
- b. van de verdeeling der heerendiensten registers doen samenstellen volgens het hierbij behoorend model L^a. A en die aan zijne goedkeuring doen onderwerpen, zullende eene districtsgewijze samentrekking van die registers door tusschenkomst van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur zoodra mogelijk aan de Regeering moeten worden ingediend;
- c. aan de Regenten, Districts, Onderdistricts- en Dessahoofden verstrekken een exemplaar van de hem, Resident, door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur toe te zenden, in de landstaal overgebrachte voorschriften, naar welke de vordering der heerendiensten geschiedt, zoomede een extract uit de sub *b* bedoelde registers, ieder voor zooveel zijn werkkring aangaat, welk extract zal moeten vermelden de heerendiensten respectievelijk aan elk regentschap, district, onderdistrict en elke dessa opgelegd en het aantal heerendienstplichtigen, dat daarvoor jaarlijks mag gevorderd worden;
- d. bij het jaarlijksch verslag der heerendiensten een staat overleggen, ingericht naar het hierbijgevoegd model L^a. B, waaruit afdeelingsgewijs moet blijken welke heerendiensten zijn verricht, zullende de daarbij betrokken ambtenaren maandelijks naar hetzelfde model eene opgaaft moeten maken van de in elk

district verrichte diensten, welke opgaaf behoort
trokken te worden uit een door de districts- en onder
districtshoofden aan te houden dessa'sgewijze ingericht
register, waarin voor de verschillende heerendiens
werken wekelijks worden aangeteekend de door d
dessahoofden gerapporteerde diensten tot dagen va
12 uren herleid.

De dessahoofden houden daartoe aantekening van h
aantal heerendienstplichtigen, dat dagelijks voor de ve
schillende werkzaamheden is nitgekomen en van het aant
uren (dan wel heele of halve dagen), dat zij hebbe
gearbeid.

De bovenbedoelde maandstaat, welke zoodanig word
ingericht, dat hij voor een geheel jaar kan dienen, word
in simpto opgemaakt en den Resident uiterlijk op den 15
van elke maand volgende op die, waarover hij loopt, t
viseering aangeboden.

Nadat hij door den Resident met of zonder aan-
opmerking voor gezien geteekend zal zijn, wordt hij aa
den inzender ter verdere invulling terug gezonden.

Uit die staten wordt de jaarstaat samengesteld.

Artikel 7.

Het besluit van 17 December 1890 N°. 2, wordt vo
de residentie *Japara* buiten werking gesteld.

DEEL A.

entie JAPARA.

REGISTER

VAN DE

ERDEELING DER HEERENDIENSTEN

OVER HET

wak.....tot en met ultimo 189 .

rtt bij artikel 6 § b der Voorschriften, vastgesteld bij artikel 2 van
het besluit van 8 Augustus 1893 N°. 17.

[illegible]

- (a) Te verkrijgen door vermenigvuldiging met 16 van de in kolom 4 vermelde
(b) Totaal der kolommen 8, 12, 16 en 19.
(c) Te verkrijgen door deeling van de cijfers in kolom 20 door die in kolom 4.
(d) Verschil der cijfers in de kolommen 5 en 20.
(e) De getallen voor kolom 23 worden gevonden uit deze formule: kolom 4 $\times$ 2
(*) Waar in verband met groote afstanden der gehuchten van de moederdessa het
beschouwen als afzonderlijke dessa's, is zulks geoorloofd.

RIJKS BENODIGD VOOR:

heerendienstplichtigen vervoerd moet worden.		Het bezetten van wachthuizen.			Totaal.		Zoodat voor eersten aanleg, zware herstelling en vernieuwing van dammen, waterwerken, dijken en waterleidingen, zoome de voor het vervoeren op den voet van Staatsblad 1875 No. 110, van personen en troepen op marsch en van hunne goederen overblijven (d).	Voor den aanleg van buitengewone irrigatiewerken (kunstwerken) blijft boven het in kolom 22 vermelde aantal nog beschikbaar het onderstaand aantal dagdiensten, bij berekening waarvan is aangenomen het maximum van 24 dagdiensten van het in kolom 4 opgegeven aantal heerendienstplichtigen (e).	Aanteekeningen.
Getal dagdiensten - jaarlijks benodigd voor verzameling en transport van verhardingsmateriaal.	Naam of waar gelegen.	Afsand in palen.	Getal dagdiensten 's jaars.	Per dessa (b).	Per heerendienstplichtige (c).				
5	16	17	18	19	20	21	22	23	24

Der heerendienstplichtigen van die gehuchten is om deze dan wel een groep van dezen te

AFDEELING.

AFDEELING.		Aantal heerendienstplichtigen van welke als maximum gevorderd kunnen worden 16 dagdiensten 's jaars.	Maximum aantal dagdiensten, dat in 189 volgens het in kolom 2 genoemde aantal heerendienstplichtigen alzoo gevorderd had mogen worden.	Aantal gedurende 189 werkdagen dagdiensten voor:		
1	2	3	4	5	6	7
			Onderhoud en gewone herstelling van dammen, waterwerken, dijken en waterleidingen.	Eersten aanleg, zware herstelling of vernieuwing van dammen, waterwerken, dijken en waterleidingen.	Verzamelen en transporteren en zoo noodig verbijzen van materiaal ter verharding der groote post- en binnenwegen.	Het beretten van wachthuisen.

- (1) Wanneer in het verslagjaar geen buitengewone irrigatiewerken (nevenwerken van kolom opgenomen het verschil tusschen de kolommen 3 en 9.
Zijn daarentegen wel irrigatiewerken aangelegd, dan dient in deze kolom te worden vermeld (Kolom 2 $\times$ 24 — kolom 12).

Deze opgave wordt deszamenlijke ingevuld in den maandstaat, door het district bestemd, afdeelingsgewijze in den staat over te leggen bij het jaarlijksch verslag.

Totaal.					
Per heerdienstplichtige (kolom 9) (kolom 2)	Povendien zijn in 189 nog gevorderd het onderstaand aantal dagdiensten voor den aanleg van buitengewone irrigatiewerken.	Waardoor de cijfers in kolommen 9 en 10 moeten worden verhoogd tot:		Het onverbruikt gebleven aantal dag- diensten bedraagt alzoo voor 189 (1)	TOELICHTINGEN.
10	11	12	13	14	15

zijn aangelegd en de kolommen 11, 12 en 13 dus oningevuld zijn gebleven, wordt in deze
 selhil tusschen de getallen in de kolom 2, vermenigvuldigd met 24, en die in kolom 12.
 ur aangeboden; districtsgewijze in den maandstaat door dezen opgemaakt en voor den Resi-

De leden worden door den Minister van Koloniën benoemd, voor den tijd van hoogstens twee jaren, uit met verlof in *Europa* aanwezige officieren van gezondheid van het voornoemde leger voor zooveel zij minstens jaren in *Indië* gediend hebben.

Bovendien worden door den Minister van Koloniën aangewezen twee plaatsvervangende leden gekozen uit met verlof in *Europa* aanwezige en uit de gepensionneerde officieren van gezondheid van het leger in *Nederlandsch Indië*, voor zooveel zij minstens vijf jaren in *Indië* gediend hebben.

Artikel 3.

De voorzitter en de beide leden der commissie mogen geene praktijk uitoefenen, ook niet consultatief. Zoowel zij als de plaatsvervangende leden hebben zich overigens te gedragen overeenkomstig eene door den Minister van Koloniën vast te stellen instructie.

Artikel 4.

De voorzitter der commissie geniet boven zijn pensioen eene toelage naar reden van f 2400.— (twee duizend vier honderd gulden) 'sjaars, de beide leden genieten boven hun verlofstraktement ieder eene toelage naar reden van f 1500.— (een duizend vijf honderd gulden) 'sjaars.

De plaatsvervangende leden genieten boven hunne overige inkomsten geen andere remuneratie dan een vacatiegeld ad zes gulden per hoofd, voor elken dag waarop zij deelnemen aan de werkzaamheden der commissie.

Artikel 5.

Ten behoeve van de commissie wordt voorts toegestaan

- 1°. voor lokaalhuur hoogstens f 1000.— (duizend gulden) 'sjaars;
- 2°. voor administratie en bedieningskosten hoogstens f 1000.— (duizend gulden) 'sjaars;
- 3°. voor onderhoud van instrumenten en meubilair hoogstens f 500.— (vijf honderd gulden) 'sjaars.

Voor de eerste inrichting van het keuringsbureau wordt

voorts toegestaan een bedrag van hoogstens f 4000.—
(vier duizend gulden).

Artikel 6.

Buiten 's *Gravenhage* gevestigde personen, reeds in kolonialen dienst zijnde, die ingevolge een van wege den Minister van Koloniën ontvangen opdracht voor de commissie van keuring verschijnen, genieten op den voet van de Koninklijke besluiten van 5 en 31 Januari 1884 (Staatsblad N°s. 4 en 25) vergoeding van reiskosten voor de reis van de gemeente in *Nederland* waar zij laatstelijk in het bevolkingsregister waren ingeschreven — of, wanneer zij buitenslands gevestigd waren, van het grensstation waarlangs zij *Nederland* bereiken — naar 's *Gravenhage* en terug, zoomede vergoeding van verblijfkosten voor den tijd gedurende welken zij zich, blijkens eene door de commissie van keuring af te geven verklaring, ten behoeve van het onderzoek te 's *Gravenhage* hebben moeten ophouden.

Artikel 7.

De uitgaven ten behoeve van de in dit besluit bedoelde commissie komen ten laste van het I^{ste} Hoofdstuk der begrooting van *Nederlandsch-Indië*.

De Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's GRAVENHAGE, den 24sten Februari 1893.

(get.) EMMA.

De Minister van Koloniën,

(get.) V. DEDEM.

Accordeert met het Origineel:

De Secretaris Generaal

bij het Departement van Koloniën,

(get.) H. VAN DER WIJCK.

Voor eensluidend afschrift:

De Secretaris Generaal,

(get.) H. VAN DER WIJCK.

Is goedgevonden en verstaan:

Van deze Koninklijke beschikking aanteekening
houden.

Afschrift enz.

N°. 4879.

INSTRUCTIËN. *Voorloopige
structie voor de te 's Graven
gevestigde commissie voor he
neeskundig onderzoek van aa
dienst in de koloniën verb
of daarvoor bestemd persone*

Bij beschikking van den Minister van Koloniën va
April 1893 Letters C en D N°. 34, waarvan aanteeke
is gehouden bij het besluit van 29 Juli d. a. v. N^o.
is vastgesteld de ondervolgende:

Voorloopige instructie voor de Commissie
het geneeskundig onderzoek van aan den diens
de koloniën verbonden of daarvoor bestemd perso

Artikel 1.

De voorzitter, de leden en de plaatsvervangende le
der Commissie leggen bij de aanvaarding hunner bedieni
in handen van den Minister van Koloniën, den volgen
eed (belofte) af:

Ik zweer (beloof) dat ik mij als voorzitter (lid, pla
vervangend lid) der Commissie, tegen over het door
te onderzoeken personeel op een geheel vrij en onafh
kelijk standpunt zal plaatsen, opdat mijne adviezen n
plicht en geweten gegrond zijn op het wel begrepen bel
van den Staat.

Artikel 2.

De Commissie is rechtstreeks ondergeschikt aan
Minister van Koloniën.

Artikel 3.

De voorzitter is aan den Minister verantwoordelijk voor de goede en geregelde uitoefening van den dienst.

Hij zorgt dat de voorschriften en bepalingen worden opgevolgd.

Hij regelt de werkzaamheden der leden.

Hij bepaalt de plaats en het uur der zitting, c. q. in verband met speciale opdrachten van den Minister.

Bij afwezigheid of verhindering van een der leden roept hij bij toerbeurt of rooster een plaatsvervangend lid op om zitting te nemen; de voorzitter wordt c. q. vervangen door den oudsten in rang van de vaste leden.

Hij voert de correspondentie en zorgt dat de per post te verzenden stukken tusschen tien en vier uur aan het Ministerie van Koloniën worden afgegeven

Artikel 4.

De voorzitter ontvangt van het Ministerie van Koloniën opgave van het personeel dat voor de Commissie moet verschijnen.

Hij bepaalt den dag en het uur waarop het onderzoek zal plaats hebben en roept namens den Minister den te onderzoeken persoon op om voor de Commissie te verschijnen.

Na afloop van het onderzoek ontvangt de belanghebbende, bij a'dien hij is ambtenaar of officier en buiten 's Gravenhage gevestigd, van den voorzitter eene verklaring betreffende het aantal dagen dat hij voor het onderzoek zich te 's Gravenhage heeft moeten ophouden, overeenkomstig het hierbij gevoegde model D.

De voorzitter deelt de beslissing der Commissie binnen vier en twintig uren nadat zij is gevallen schriftelijk mede aan den Minister van Koloniën.

Artikel 5.

De door de Commissie af te geven certificaten worden ingericht volgens de hierbij gevoegde modellen A, B of C.

Artikel 6.

In bijzondere gevallen kan de Commissie, na daaralvorens de toestemming van den Minister verkregen hebben, de voorlichting vragen van eene specialiteit.

Artikel 7.

Binnen- en buitenlandsch verlof worden verleend: den voorzitter door den Minister van Koloniën; aan leden en plaatsvervangende leden door den voorzitter.

Artikel 8.

Vóór of op 1 Januari 1895 wordt door den voorzitter aan den Minister van Koloniën rapport uitgebracht omtrent de werking van deze instructie en zoo noodig gemotiveerd voorstel tot wijziging of aanvulling gedaan.

MODEL A.

Voor hen die zich aanmelden voor terugkeer naar de koloniën en voor hen die in koloniale dienst wenschen te treden.

Geneeskundig Certificaat.

De ondergeteekenden uitmakende de Commissie van het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in Koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel verklaren bij deze, op den eed bij de aanvaarding hunner bediening afgelegd, den persoon van..... geschikt voor den Militairen actieven dienst in Nederlandsch-Indië. (1)

Aldus opgemaakt in onze zitting te

's GRAVENHAGE, den.....18...

De Voorzitter,

De Leden,

(1) bij ambtenaren:

geschikt voor zijn werkkring in Nederlandsch-Indië.

MODEL B.

Bij afkeuringen.

Geneeskundig Certificaat.

De ondergeteekenden uitmakende de Commissie voor het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel verklaren bij deze, op den eed bij de aanvaarding hunner bediening afgelegd, den persoon van.....

 voortdurend ongeschikt voor alle militaire diensten uithoofde van (1).....

Aldus opgemaakt in onze zitting te

's GRAVENHAGE, den.....18....

De Voorzitter,

De Leden,

MODEL C.

Voor verlenging van verlof.

Geneeskundig Certificaat.

De ondergeteekenden uitmakende de Commissie voor het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de

(1) bij Militairen:

tijdelijk ongeschikt voor den Militairen actieven dienst in *Nederlandsch-Indië* uithoofde van.....

Is geschikt voor den Militairen dienst bij de Koloniale Reserve.

bij Ambtenaren:

voortdurend ongeschikt voor zijn werkkring in de koloniën uithoofde van.....

kolonien verbonden of daarvoor bestemd personeel
 ren bij deze, op den eed bij de aanvaarding hunner
 diening afgelegd, dat zij eene verlenging van verlof
 den tijd van zes maanden noodzakelijk achten tot
 stel der gezondheid van.....

 uithoofde van.....

Aldus opgemaakt in onze zitting te

's GRAVENHAGE, den.....18.

De Voorzitter,

De Leden,

MODEL D.

Verklaring voor declaratie van verblijfskosten.

Verklaring.

De ondergeteekende, Voorzitter der Commissie voor
 geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de
 niën verbonden of daarvoor bestemd personeel ver
 bij deze, dat de persoon van.....
 zich, van en met den.....18.
 tot en met den.....18.
 ten behoeve van het onderzoek, heeft moeten opho
 te 's Gravenhage.

's GRAVENHAGE, den.....18.

De Voorzitter,

N°. 4880.

COMPTABILITEIT. JAARREKENING. CONTRIBUTIËN.

Verhandeling van de contributiën aan de burgerlijke pensioenen, die door civiele ambtenaren verschuldigd zijn over inkomsten, waarvan de gewone bijdrage ad 2% niet is ingehouden en die later op hunne bezoldiging of hun pensioen worden gekort.

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

N°. 8734.

BATAVIA, 26 Mei 1893.

De contributiën aan de burgerlijke pensioenen, die door civiele ambtenaren verschuldigd zijn over inkomsten, waarvan de gewone bijdrage ad 2% niet is ingehouden, en die later op hunne bezoldiging of hun pensioen worden gekort, zie de laatste vier alinea's van artikel 20 van het burgerlijk pensioensreglement, zooals dat artikel gelezen wordt omgevolge § X van Staatsblad 1892 N°. 175), worden tot dusver niet in eenige toelichting op de jaarrekening van een algemeenen ontvanger van 's lands kas vorderbaar gesteld en de ter zake gedane betalingen worden niet in de toelichtingen gespecificeerd opgegeven, maar begrepen onder de niet op eenige wijze nader omschreven inhoudingen volgens ordonnanciën en mandaten.

Op grond van de onderstaande overwegingen zal in die wijze van behandeling verandering dienen te worden gebragt.

Het geldt hier n.l. vorderingen tot een bepaald bedrag, die wel is waar krachtens de bestaande voorschriften dien de inkomsten van de schuldenaren worden ingehouden, maar die inhouding heeft meer het karakter van schatkamergeestane aanzuivering bij païementen en is niet wenschelijk 's lands

te stellen met de gewone korting van 2%, die uitbetaling der bezoldiging plaats heeft en, onafscheidelijk daaraan verbonden, gelijktijdig daarmede gecontrôleerd wordt.

In het belang van eene goede contrôle op de ontvangsten is het dus wenschelijk, dat zoodanige ringen in het memoriaal van inkomsten worden verhaald en de verrekening daarvan (het vorderbaar en aangerekend bedrag van elke schuld) uit de toelichting der rekening blijke.

Ik heb mitsdien de eer UwHedG. te verzoeken voor zooveel betreft de ambtenaren en bemabten bezoldigingen door UwHedG. worden betaalbaar voortaan, zoodra het bestaan eener vordering ter contributiën als de onderwerpelijke is geconstateerd bedrag daarvan aan den betrokken algemeenen ontvanger van 's lands kas te willen doen opgeven, met opdracht het in het memoriaal van inkomsten te verhandelen in de toelichting der jaarrekening afzonderlijk voor te stellen en van de maandelijksche inhoudingen ter zuivering dier contributiën, welke op de aan de bevestigde ordonnanciën of mandaten gehechte traktementen staten voorkomen, in de daartoe bestemde kolom afzonderlijk aantekening te houden.

Zoo noodig ware voor de vaststelling van het bedrag der verschuldigde contributiën telkens mijne voorstellen te vragen.

Van de bevolen vorderbaarstelling zal zoowel aan de Algemeene Rekenkamer kennis dienen te worden gegeven.

Ik teeken hierbij aan, dat aan de Chefs der departementen van Algemeen Bestuur door mij is verzocht c. q. in den aangegeven zin te handelen.

Ter voorkoming van misverstand zal het niet onnuttig zijn er de aandacht van de algemeene ontvangers te vestigen, dat de inhoudingen der hierbedoelde contributiën bij toepassing der onderwerpelijke regeling, in de afrekening der jaarrekening niet meer mogen voorkomen in den algemeenen post „inhoudingen volgens ordonnanciën of mandaten”, maar afzonderlijk uitgetrokken moeten worden.

De Directeur van Financien

ROVERS.

N°. 4881.

COMPTABILITEIT. *Verhandeling bij de boeken van wegens huur of pachtschat verschuldigde bedragen.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië*, uitgezonderd
de Vorstenlanden.

N°. 3533.

BATAVIA, 22 Juni 1893.

Bij de examinatie van de mijn Departement betreffende toelichtingen der jaarrekeningen van de verschillende algemeene ontvangers van 's lands kassen over 1892, is mij gebleken dat niet overal de door huurders of erfpachters van gronden in den aanvang van het jaar reeds verschuldigde doch eerst op het einde van het jaar te betalen huur of pachtschatten tijdig d. i. vóór den vervaldag bij de boeken van den hierin betrokken algemeenen ontvanger van 's lands kas als verschuldigd worden ingenomen.

Zulks is niet in het belang eener goede contrôle en heeft bovendien tot gevolg, dat menige toelichting aanvulling mijnerzijds behoeft.

Ik heb daarom de eer UHedG. te verzoeken er voor te willen zorgen dat de bedoelde huur- of pachtschatten voortaan vóór den vervaldag aan den betrokken algemeenen ontvanger van 's lands kas worden opgegeven, ten einde met vermelding van het tijdstip, waarop de betaling plaats moet hebben, als verschuldigd in het memoriaal van inkomsten (Staat Comptabiliteit N°. 4) van dien comptabele te worden geboekt.

Waar voor de storting van den huur- of pachtschat geen bepaalde kas is aangewezen, komt het mij gewenscht voor dat als de betrokken algemeen ontvanger van 's lands

*kas worde aangemerkt, de ontvanger, binnen wiens gebied het huur of erfpachtsperceel gelegen is.

Mocht ten aanzien van de over het loopende verschuldigde huur- of pachtshatten in Uw gewest niet in den door mij bedoelden zin zijn gehandeld gelieve U ter zake alsnog zoo spoedig mogelijk het nodige te verrichten.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur*
A. C. ULJÉE.

N°. 4882.

COMPTABILITEIT. *Model*
en tijdstippen van inzending
de rechtstreeks aan de Algemeene
Rekenkamer in te dienen
verantwoordingen der vendukantoren.

EXTRACT uit het Register der Handelingen en Besluiten van de Algemeene Rekenkamer in Nederlands Indië.

N°. 7717.

BATAVIA, 14 September 1892

DE ALGEMEENE REKENKAMER.

Gelezen enz.;

Gelet op artt. 24, 86 en 92 der comptabiliteitsverordening zoomede op de Instructie vastgesteld bij Staatsblad N°. 191.

Heeft besloten:

Te bepalen:

Eerstelijk: dat de rechtstreeks aan de Algemeene Rekenkamer in te dienen verantwoording der vendukanten wordt ingericht:

voor die der eerste klasse volgens het model II,
voor die der tweede klasse volgens het model III

behoorende bij de Instructie vastgesteld bij artikel 2 van het Gouvernements besluit van 7 September 1889 N°. 31 (Staatsblad N°. 191), doch zonder de aanvulling bedoeld in de eerste alinea van artikel 53 dier Instructie;

Ten tweede: dat de inzending aan de Algemeene Rekenkamer van de sub 1° bedoelde verantwoording door den betrokken rekenplichtige, aanvangende met die over het 4de kwartaal 1893, behoort te geschieden binnen veertien dagen na afloop van het kwartaal waarop zij betrekking heeft.

Afschrift enz.

N°. 4883.

DWANGARBEIDERS. *Alleen voor den arbeid geschikte veroordeelden mogen worden opgezonden of doorgezonden naar de hun aangewezen strafplaatsen.*

CIRCULARE.

Aan
de Hooften van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 4152.

BATAVIA, den 7^{den} Juni 1893.

Herhaaldelijk worden in den laatsten tijd weder klachten vernomen over opzending naar de hun aangewezen strafplaatsen van veroordeelden, welke tengevolge van ziekten of gebreken ongeschikt zijn voor arbeid.

Ik vind hierin aanleiding UHedG., voor zooveel noodig, met in Bijblad N°. 11 opgenomen voorschrift in herinnering te brengen, volgens hetwelk een veroordeelde niet mag worden op- of doorgezonden dan op een certificaat van den plaatselijken geneesheer, dat hij niet ziekelijk *is dus voor den arbeid geschikt is*, welk voorschrift in dien zin behoort te worden opgevat, dat een veroordeelde, die niet voor gewoon koeliewerk geschikt is, ook al is hij

overigens niet geheel ongeschikt voor arbeid, *niet* worden op- of doorgezonden.

Is het gebrek dat deze mindere validiteit veroorzaakt ongeneeselijk, dan dient een voorstel tot strafplaatswijziging te worden gedaan.

Aangenaam zal het mij zijn zoo in het vervolg mede rekening wordt gehouden.

De Directeur van Justitie

W. A. ENGELBRECHT

Nº. 4884.

VENDUREGLEMENT.

*melding van naam, beroep
woonplaats der koopers
processen-verbaal van getuigen
verkoopingen.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur

Nº. 9308.

BATAVIA, 5 Juni 1889

Artikel 37 (eerste alinea, § b, Nº. 2) van het reglement op de openbare verkoopingen in Staatsblad 1889 Nº. 100 bepaalt dat in het lichaam van het proces-verbaal worden vermeld de naam en het beroep van elk koper, alsmede zijne woonplaats, indien hij niet woonachtig is op de plaats, waar de verkoop ingehouden wordt.

Ernstige moeilijkheden zijn ontstaan bij de invordering van venduschulden langs den weg van rechten, doordat de betrokken vendumeester het aangehaalde voorschrift niet stipt had opgevolgd.

Ik heb mitsdien de eer UHedG. te verzoeken op voorschrift de bijzondere aandacht van de vendumeester in het gewest onder Uw beheer te willen vestigen.

De Directeur van Financien

ROVERS.

N°. 1885.

VENDUMEESTERS. REIS- EN
VERBLIJFKOSTEN. *Tarief
van de reis- en verblijfkosten,
welke de vendumeesters, met uit-
zondering van die van het vendu-
kantoor te Batavia, aan den ver-
kooper in rekening mogen brengen
voor het houden van verkooping
buiten de kom van hun standplaats.*

**EXTRACT uit het Register der Beschikkingen van den
Directeur van Financiën.**

N°. 10085.BATAVIA, den 17^{den} Juni 1893.

DE DIRECTEUR VAN FINANCIËN.

Gelezen de missive van den 1^{en} Gouvernements Secre-
taris van 19 April 1893 N°. 1078;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Ter voldoening aan de bepaling in het
eerste lid van artikel 44 van het reglement op de open-
bare verkooping in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1889
N°. 190) vast te stellen het volgend

Tarief van de reis- en verblijfkosten, die de vendu-
meesters, met uitzondering van die van het vendu-
kantoor te Batavia, aan den verkooper in reke-
ning mogen brengen voor het houden van
verkoopingen buiten de kom van de
plaats, waar de vendumeester
gevestigd is.

De artikelen 1 t/m. 3 zijn gelijkloidend met de gelijk-
namige artikelen van het tarief in N°. 4298 van het Bijblad.

Artikel 4.

Bij reizen niet per spoor of stoomtram buiten de kom
der plaats, waar het vendukantoor gevestigd is, vordert
de vendumeester:

de volkskracht
van het
voeren in
landsteden
van het Land
den Lande
dien verstande
rekening van
aanspraak
middelen, de
het gebruik van

De artikelen

namige artikelen

Te bevestigen

het is het van

te stellen het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

van het

N°. 4886.

VENDUREGLEMENT. *Toe-
lichting op de beschikking van
den Directeur van Financiën
opgenomen onder No. 4885
van het Bijblad. Wering van
ingeslopen misbruiken.*

CIRCULAIRE.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

N°. 10086.

BATAVIA, 17 Juni 1893.

Ter voldoening aan de bepalingen in het eerste lid van artikel 39 en het laatste lid van artikel 42 van het reglement op de openbare verkooping in Staatsblad 1886 N°. 83 werden bij de dezerzijdsche beschikking van 31 Mei 1886 N°. 8065 de tarieven van reis- en verblijfskosten en ongelden vastgesteld, welke zijn opgenomen onder N°. 4298 van het Bijblad op het Staatsblad.

Evenals de aangehaalde artikelen bepaalden ook de artikelen 44 en 47 van het reglement in Staatsblad 1889 N°. 190 dat dergelijke tarieven door den Directeur van Financiën moeten worden vastgesteld. Bij de inwerkingtreding van laatstgenoemd reglement werd echter de vaststelling van nieuwe tarieven overbodig geoordeeld omdat de tarieven in Bijblad N°. 4298 ook na die inwerkingtreding van toepassing werden geacht in verband met de omstandigheid dat de in het oude reglement voorkomende bepalingen ten aanzien van de autoriteit die de tarieven heeft vast te stellen, in het nieuwe reglement onveranderd zijn overgenomen.

Intusschen hebben zich te dezen aanzien quaestien voorgedaan en is mij van wege de Regeering medegedeeld (1) dat het Haar wenschelijk voorkomt dat, tot

(1) Missive van den late Gouvernements Secretaris van 19 April 1893 N°. 1078.

opheffing van twijfel voor de toekomst, alsnog uitvoer
 worde gegeven aan de hierbedoelde bepalingen van
 nieuwe reglement. Naar aanleiding daarvan zijn de
 derwerpelijke tarieven op nieuw vastgesteld bij mijne
 schikking van heden N°. 10085, welke in de eerstvolgende
 drie nummers van de Javasche Courant zal worden
 bekend gemaakt, terwijl UHEdG. een tal gedrukt
 extracten uit die beschikking hiernevens gelieve aan
 treffen.

Het zij mij vergund van deze gelegenheid gebruik
 maken om Uwe aandacht te vestigen op enkele misbruik
 die volgens bij mijn Departement ingekomen berichten
 onder de werking der reglementen in Staatsblad 18
 N°. 83 en 1889 N°. 190 hier en daar zijn ingesloten.

Daartoe behoort in de eerste plaats de heffing van
 of $\frac{1}{2}$ procent ten behoeve van den venduafslager, welke
 op geen enkele bepaling gegrond is, zijnde ter zake
 openbare verkooping door de verkoopers niets anders
 verschuldigd dan hetgeen bij het tegenwoordig reglement
 en de bovenbedoelde tarieven uitdrukkelijk is bepaald.

Een ander misbruik bestond daarin dat de in dienst
 van een vendumeester der 2^e klasse zijnde venduschrijver
 door den Resident werd voorzien van eene aanstelling
 als tijdelijk klerk op het residentie-bureau buiten bezwa
 van den Lande met het doel om hem te doen aanmerken
 als landsdienaar, in verband waarmede de vendumeester
 (ten onrechte) geacht werd bevoegd te zijn hem aan
 wijzen als gedelegeerde voor het houden van venduties
 buiten de hoofdplaats. Voor dergelijke venduties bracht
 dan de vendumeester reis- en verblijfkosten in rekening
 alsof hij ze zelf had bijgewoond.

Voor het bekendmaken der vendutie door middel
 bekkenslag of strooibiljetten worden op vele plaatsen door
 den vendumeester kosten in rekening gebracht, welke
 niet in verhouding staan tot de daaraan verbonden
 gaven en de onkosten der openbare verkooping.

verzwaren dan noodig is. De bepalingen op de openbare verkooping en dragen intusschen aan den vendumeester geen bemoeienis op met deze bekendmakingen, doch laten de zorg daarvoor geheel over aan den verkooper. Waar de vendumeester op verzoek van den verkooper voor de bekendmaking het noodige verricht is hij dus bevoegd daarvoor zooveel te vorderen als hem goeddunkt. De verkoopers verkeer en echter in den regel in de meening dat zij verplicht zijn voor de bekendmaking van de diensten van den vendumeester gebruik te maken. Al is hier dus geen sprake van een eigenlijk gezegd misbruik, zoo kan het toch zijn nut hebben belanghebbenden met hunne rechten en verplichtingen ten deze zooveel mogelijk bekend te maken.

Ik heb de eer UHedG. te verzoeken ter zake voorschreven wel zoodanige maatregelen te willen nemen als U dienstig zullen voorkomen en mij van elk geval van onwettige heffingen dat te Uwer kennis komt, zoodra mogelijk mededeeling te doen.

De Directeur van Financiën,

ROVERS.

N°. 4887.

OVEREENKOMSTEN ^{voor}
vervoer van Gouvernemens
passagiers tusschen Nederl
en Nederlandsch-Indië.

BESLUIT.

N°. 18.

BUITENZORG, 12 Juni 1893

Gelet enz.;

Gelezen de missives van den Minister van Kolon
van 20 April 1893, Lett. A³, N°. 44/799 en Lett.
C en D N°. 45/800, bij de eerste waarvan ter afkondig
en verdere uitvoering wordt aangeboden een exempl
der Wet van den 8sten derzelfde maand (Nederland
Staatsblad N°. 59), (1) tot goedkeuring van contra
met de stoomvaartmaatschappijen „Nederland” en „Rot
damsche Lloyd”, wegens het uitvoeren van eenen ma
dienst tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië, terw
bij de tweede ter uitvoering zijn overgelegd de op
November 1892 met dezelfde stoomvaartmaatschapp
gesloten overeenkomsten voor het Gouvernementsverve
tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië benevens de
21 Februari en 15 Maart d. a. v. gesloten suppleto
overeenkomsten tot wijziging daarvan;

Nog gelet enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Aanteekening te houden van de vore
bedoelde overeenkomsten (2) voor het Gouvernemen
vervoer tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië, na
op 21 Februari en 15 Maart 1893 daarin aangebracht
wijzigingen luidende als volgt:

(1) Indisch Staatsblad No. 133.

(2) Door deze overeenkomsten vervallen de overeenkomsten, bedoeld
Bijblad No. 3804, gewijzigd bij de additioneele overeenkomsten in Bijbl
No. 4488.

Overeenkomst met de Stoomvaartmaatschappij „NEDERLAND”.

Art. 1. De Maatschappij verbindt zich om gouvernements-passagiers tusschen *Nederland* en *Nederlandsch-Indië* te vervoeren onder de voorwaarden en tot de vrachtprijzen, omschreven in de aan deze overeenkomst gehechte, door partijen gewaarmerkte bijlage A met de daarbij behoorende staten.

Art. 2. De Staat der Nederlanden verbindt zich om, behalve van de Fransche en Engelsche mails op den voet van art. 8 van het reglement, opgenomen in *Indisch Staatsblad* 1882 N°. 125, van geen andere stoomschepen dan die van de Stoomvaartmaatschappijen „*Nederland*” en „*Rotterdamsche Lloyd*” gebruik te maken voor het in art. 1 bedoelde vervoer, zoolang de stoomschepen dezer beide Maatschappijen voldoende ruimte en gelegenheid aanbieden.

Art. 3. Is, in het geval, waaromtrent ingevolge de voorwaarden omschreven in de bijlage dezer overeenkomst eene beslissing van scheidslieden is in te roepen, omtrent hunne benoeming, binnen zes weken, nadat eene der partijen schriftelijk haar wensch daartoe aan de andere partij heeft medegedeeld, geene overeenstemming tusschen partijen verkregen, dan worden de scheidslieden op verzoek der meest gereede partij door den kantonrechter in het eerste kanton te *Amsterdam* benoemd.

Wanneer de Stoomvaartmaatschappij „*Rotterdamsche Lloyd*”, waarmede op heden eene gelijkkluidende overeenkomst gesloten is als de onderwerpelijke, in eene verlaging van de in art. 1 bedoelde vrachtprijzen toestemt, geldt die verlaging ook voor de Stoomvaartmaatschappij „*Nederland*”, en wanneer de Minister van Koloniën ten behoeve van de Stoomvaartmaatschappij „*Rotterdamsche Lloyd*” in eene verhooging van die vrachtprijzen toestemt, geldt die verhooging evenzeer voor de Stoomvaartmaatschappij „*Nederland*”.

Eene scheidsrechterlijke uitspraak, genomen tusschen den Staat en de Stoomvaartmaatschappij „*Rotterdamsche Lloyd*” geldt ook voor de Stoomvaartmaatschappij „*Nederland*”.

Art. 4. Deze overeenkomst gaat te gelijk in en eindigt te gelijk met het heden tusschen den Staat der Nederlanden en de Maatschappij gesloten postcontract, en wordt geacht niet gesloten te zijn, wanneer dat postcontract niet door de wet bekrachtigd wordt.

In het geval, bedoeld bij de laatste alinea van art. 12 van het postcontract, wordt art. 2 dezer overeenkomst zoo lang geschorst, als de betaling der waarborgsom, bedoeld bij art. 11 van het postcontract, ophoudt.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend te 's Gravenhage, den 12^{den} November 1892.

BIJLAGE A.

Voorwaarden en Vrachtprijzen betreffende het vervoer van gouvernements-passagiers.

Art. 1.

De Maatschappij stelt hare stoomschepen regelmatig varende in de lijn tusschen *Nederland* en *Java*, beschikbaar voor het vervoer van *gouvernements-passagiers eerste, tweede, derde en vierde klasse*.

Art. 2.

Art. 2.

Erkenning als
gouvernements-
passagier.

Door de Maatschappij en hare agenten worden als *gouvernements-passagiers* erkend:

1°. alle personen voor wie passage besproken wordt, in *Nederland* door of vanwege den Minister van Koloniën, in *Nederlandsch-Indië* door de daartoe door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* aan te wijzen autoriteiten;

2°. alle personen, die een schriftelijk bewijs overleggen, ten blyke dat hun van regeeringswege is opgedragen of vergund om voor gouvernements-rekening de reis van *Nederland* naar *Nederlandsch-Indië* of omgekeerd te volbrengen; deze bewijsstukken worden door de Maatschappij en hare agenten niet langer erkend, dan tot het daarin uitgedrukte tijdstip, waarop de reis uiterlijk moet zijn aanvaard.

Art. 3.

Art. 3.

Ruimte
beschikbaar
te houden.

De Maatschappij geeft aan het Departement van Koloniën schriftelijk kennis van den dag, waarop het vertrek van elk der in art. 1 bedoelde stoomschepen uit *Nederland* is vastgesteld, en dat wel *minstens zes* weken vóór dien dag.

Zij houdt (ongerekend onderhandelingen van gouvernements-passagiers zelven met de Maatschappij of hare agenten), ter bekoming van passage, op ieder dier stoomschepen beschikbaar, tot *éene maand* vóór het vertrek uit *Nederland*, minstens *elf* slaapplaatsen *eerste klasse*, *vijftien* slaapplaatsen *tweede klasse* en ruimte voor *vier honderd* passagiers *derde klasse*. Wordt over die gereserveerde ruimte, wat de tweede en derde klassen betreft, door het *Departement van Koloniën* niet minstens *éene maand* vóór het vertrek geheel of ten deele beschikt, dan houdt de Maatschappij beschikbaar, tot *veertien dagen* vóór het vertrek van het stoomschip, minstens *acht* slaapplaatsen *tweede klasse* en ruimte voor minstens *honderd vijf en twintig* passagiers *derde klasse*.

Art. 4.

Gouvernements-
passagiers 1^e
klasse.

De Maatschappij verbindt zich om aan de *gouvernements-passagiers der eerste klasse* dezelfde voeding te verstrekken en dezelfde behandeling te doen ondervinden als bij haar gebruikelijk is voor alle particuliere passagiers eerste klasse.

Ieder hunner heeft, behoudens de uitzonderingen hieronder gemaakt, aanspraak op eene slaappleats in eene hut van de eerste klasse-inrichting.

Voor één kind beneden twee jaren, waarvoor geen vervoergeld wordt betaald, wordt geene afzonderlijke slaappleats verstrekt.

Voor twee kinderen, beneden twee jaar oud, tot één gezin behoorende, wordt één slaappleats beschikbaar gesteld.

De officier, die als commandant van een detachement militairen wordt aangewezen, heeft aanspraak op eene hut, ingericht voor eene slaappleats meer, dan waarop hij voor zich en zijn gezin aanspraak zou kunnen maken; de ongehuwde bekomt alzoo eene hut voor twee personen geheel vrij; de gehuwde zonder kinderen, eene hut met drie slaappleatsen, enz.

Eene familie met drie of meer kinderen kan desverkiezende eene Javaansche of daarmede gelijkgestelde bediende medenemen, zonder dat daarvoor vracht verschuldigd is.

Iedere *gouvernements-passagier der eerste klasse*, boven de tien jaar oud, heeft vrij vervoer van 1 M^s. bagage, — kinderen, voor wie passage betaald wordt, $\frac{1}{2}$ M^s. — twee kinderen beneden twee jaren, tot één gezin behoorende, te zamen $\frac{1}{2}$ M^s.

Art. 4.

Art. 5.

Art. 5.

*gouvernements-
passagiers 2e
klasse.*

De Maatschappij verbindt zich om aan de *gouvernements-passagiers der tweede klasse* dezelfde voeding te verschaffen en dezelfde behandeling te doen ondervinden als bij haar gebruikelijk is voor alle particuliere passagiers tweede klasse.

Iedere *gouvernements-passagier der tweede klasse* heeft, behoudens de uitzonderingen hieronder gemaakt, aanspraak op eene slaappleats in eene hut van de tweede-klasse-inrichting.

Voor een kind beneden twee jaren, waarvoor geen vervoergeld wordt betaald, wordt geen afzonderlijke slaappleats verstrekt.

Voor twee kinderen beneden twee jaar oud, tot een gezin behorende, wordt één slaappleats beschikbaar gesteld.

Vrouwen, gehuwd of ongehuwd, — onverschillig of zij deel uitmaken van hetzelfde gezin, dan wel van verschillende gezinnen, — logeeren in den regel met elkander in eene hut.

Iedere *gouvernements-passagier der tweede klasse*, boven de tien jaar oud, heeft vrij vervoer van $\frac{1}{2}$ M³. bagage — kinderen voor wie passage betaald wordt $\frac{1}{4}$ M³. — twee kinderen beneden twee jaren, tot één gezin behorende, te zamen $\frac{1}{4}$ M³.

Aan den onderofficier, die als commandant van een detachement militairen — of als geleider van veroordeelden — is aangewezen, wordt minstens tweemaal 's weeks, indien hij zulks verlangt, op door den gezagvoerder te bepalen tijdstippen, het gebruik vergund van eene administratie-hut in de 2de klasse.

Aan onderofficieren, passagiers tweede klasse wordt door de Maatschappij per hoofd wekelijks veertien deciliters roode wijn verstrekt.

Art. 6.

Gouvernements-
passagiers 3e
en 4e klasse.

Art. 6.

De Maatschappij verschafft ten behoeve van de *gouvernements-passagiers der derde en vierde klasse:*

a. ruimte tusschendecks, ter hoogte van minstens twee meter tusschen de dekplanken, voor elken passagier eene tusschendecksvlakte van minstens 1.25 M²;

b. de noodige hangmatten, kooi- en goederen, waschkommen, waschbalies, om waschgoed op te hangen, waterstaven en koksgereedschappen, een en ander op den maatstaf, aangegeven op den hierbij hoorenden staat der kooi- en baksgoederen;

c. de voeding, zooals bepaald is hierbij behoorende tarief van verdeelingsrantsoenen. Te dien einde zal zij het schip voor eene reis van minstens zestig dagen proviandeeren;

d. ruimte op het bovendek van het schip, waar de tusschendecks-passagiers, zulkz met de scheepsmanoeuvres vereenigd is, van de vrije lucht kunnen genieten. Te dien einde deze ruimte zooveel mogelijk beschikt te houden, zal de Maatschappij bij het voeren van detachementen van 125 of meer passagiers derde klasse, geen deklading op het voorschip overvoeren, noch anderszins de noodige verstallen en scheepsbenoodigdheden op dat gedeelte van het bovendek plaatsen;

e. eene goede en welvoorzienne medicijn- en de voornaamste chirurgicale instrumenten, mitsgaders eene bekwame hoeveelheid eten en dranken voor zieken, of zoogenoemde ziekenkost, geëvenredigd aan het aantal passagiers;

f. een ziekenboeg met vaste kooien, tot een bedrag van twee percent van het aantal der passagiers derde klasse, waaruit het detachement bestaat; bovendien een of meer hutten in het troepenlogies met vaste slaappleatsen, tot een gezamenlijk bedrag van minstens vier percent van het aantal dier passagiers. De slaappleatsen in deze hutten worden medegerekend onder de voor passagiers derde klasse beschikbare ruimte, volgens art. 6a, naar den maatstaf van 1.25 M³. per persoon. Bij een grooter aantal zieken dan zes percent, wordt in het logies een ziekengrens gemaakt van licht houtwerk, zeildoek of ander materiaal;

g. ruimte voor de bagage der tusschen-dekspassagiers, waaronder worden verstaan zoowel hunne eigene goederen, als die welke te hunnen behoeve door het Gouvernement worden medegegeven. Deze ruimte zal, zoo noodig, $\frac{1}{4}$ M³. per man bedragen, en wordt niet gerekend onder de per persoon beschikbaar te stellen 1.25 M².;

h. een provoost.

Art. 7.

Art. 7.

Vervoer van
troepen.

De Maatschappij verstrekt bij het vervoeren van een detachement militairen van honderd man of daarboven nog een hut voor administratie (in verbinding met de tweede klasse), voorzien van eene schrijftafel en van niet meer dan één slaappleat, mederekenende onder de voor onderofficieren beschikbaar gestelde slaappleatsen.

Art. 8.

De Maatschappij voorziet de schepen, die *gouvernements-passagiers* vervoeren, van:

a. een geneeskundige, volgens de wet bevoegd tot uitoefening van de geneeskundige praktijk in haren geheelen omvang;

b. minstens drie stuurlieden, die allen in hunnen rang een voldoende examen hebben afgelegd voor de groote vaart;

c. reddingsmiddelen, bestaande uit: minstens vier reddingbooten, minstens vier reddingboeien en het noodige om van de aanwezige rondhouten vloten te kunnen maken en al hetgeen verder noodig zal worden geacht bij de inspectie, bedoeld in art. 22. Van een en ander wordt alleen gebruik gemaakt op order van den scheepsgezagvoerder, die van de door hem voorgenomen maatregelen kennis geeft aan den detachements-commandant, wanneer er troepen aan boord zijn;

d. brandblusmiddelen, bestaande uit: een brandspuit en brandspuitslangen tot minstens de volle lengte van het schip, eene extincteur of annihilateur, en buitenboordskranen, om, zoo noodig, het schip onder water te zetten.

Art. 9.

Art. 9.

Naar Indië en
omgekeerd.

Bij het vervoer van troepen zullen voorts de volgende regelen gelden:

**A. Voor de reis van Nederland naar
Nederlandsch-Indië en omgekeerd.**

a. De commandeerende en andere officieren worden geheel op denzelfden voet behandeld als de eerste-klasse-passagiers, vermeld in art. 4, behoudens het daar vermelde verschil nopens het aantal slaappleatsen voor den detachements-commandant;

b. de onderofficieren worden geheel op denzelfden voet behandeld als de tweede-klasse-passagiers, vermeld in art. 5, behoudens het bepaalde in de beide laatste alinea's van dat artikel;

c. de door de Maatschappij verstrekte kooien en bakgoederen, hangmatten enz. ten behoeve der passagiers derde klasse, moeten bij vertrek van boord worden teruggegeven. Bij moedwillige beschadiging van de zijde der gebruikers heeft vergoeding plaats naar den maatstaf, aangegeven in den hierachter volgende staat, welke vergoeding wordt verrekend tusschen den scheepsgezagvoerder en den detachements-commandant, vóór de ontscheping;

d. bij oponthoud in eene noodhaven of in quarantaine, dan wel op andere wijze door overmacht, zorgt de gezagvoerder, zoo goed mogelijk, voor de voeding en verpleging der manschappen, tenzij de detachements-commandant hem van die zorg schriftelijk ontheft. De voedings- en verplegingskosten in de noodhaven of in quarantaine, dan wel op andere wijze door overmacht, voor zoover die door den gezagvoerder zijn verstrekt, worden opgegeven en voldaan bij de rekening der passagekosten, nadat door de Maatschappij de noodige bewijsstukken zijn overgelegd;

e. bij overlijden van militairen gedurende de reis worden door den detachements-commandant of bij zijne ontstentenis door twee door den gezagvoerder daartoe aan te wijzen personen, drie eensluidende inventarissen van de nalatenschap opgemaakt, welke, met de verzegelde goederen, onder berusting van den gezagvoerder worden gesteld, die een en ander na aankomst weder afdraagt aan den deta-

chements-commandant, of, bij diens ontstaan, aan de militaire overheid ter plaatse aankomst;

f. de verdeeling der levensmiddelen aan boord geschiedt volgens het hierachter volgetarief, ten overstaan van den detachementcommandant of van dengeen, die hem vangt, of door hem daartoe wordt aangewezen. Hetgeen evenwel als overbodig wordt erkend, of, eenmaal bereid zijnde, niet wordt gebruikt, blijft het eigendom van de Maatschappij;

g. de detachements-commandant stelt gelijks minstens een twintigste van het aantal der in het troepenlogies verblijf houdende manschappen ter beschikking van den gezagvoerder voor het verrichten der huishoudelijke werkzaamheden, ten behoeve van het detachement, zooals schoonhouden van eigen logies en latrines, schillen van aardappelen, hulp het hospitaal, enz.;

B. Bovehdien

1°. Voor de reis van Nederland naar Nederlandsch-Indië.

Naar Indië.

h. het detachement wordt ingescheept op den dag van vertrek, welke door de Maatschappij minstens veertien dagen te voren aan de daarbij betrokken autoriteit wordt opgegeven;

i. de bagage der passagiers tweede en derde klasse wordt minstens één dag vóór het vertrek ter inschepingsplaats aangevoerd;

k. de Maatschappij zorgt voor de onmiddellijke inzending aan het Departement van Koloniën van eene expeditie van den ministerstaat, door den commandant van de

detachement militairen, op den dag van vertrek van het stoomschip uit *Nederland*, daartoe af te geven aan den persoon, die met de overneming daarvan door de Maatschappij zal zijn belast;

l. de gezagvoerder zet de reis naar de plaats zijner bestemming met den meest mogelijken spoed voort; indien hij een of meer havens aandoet tot het laden of lossen van goederen, of het innemen van steenkolen of proviand, zorgt hij, dat het oponthoud in zoodanige haven hoogstens driemaal vier-entwintig uren dure. Bij langer vertoeven — gevallen van overmacht uitgezonderd — verbeurt de Maatschappij eene boete van vijf honderd gulden per dag;

m. het debarkement wordt geregeld in overleg met den detachements-commandant, die te dier zake, zoo noodig, van instructiën voorzien wordt door de militaire overheid ter plaatse van bestemming;

2°. Voor de reis van Nederlandsch-Indië naar Nederland.

Naar Nederland. *n.* de inschepping van detachementen heeft plaats op den dag en het uur, door de agenten der Maatschappij medegedeeld aan de plaatselijke militaire overheid of aan den commandeerenden officier van het wachtschip; een nominatieve staat van het detachement wordt bij embarkement aan den gezagvoerder afgegeven;

o. de bagage van het detachement wordt minstens 24 uren vroeger aan boord gebracht;

p. de gezagvoerder zet de reis naar de plaats zijner bestemming met den meest mo-

gelijken spoed voort; indien hij een of havens aandoet tot het laden of lossen goederen of tot het innemen van steenk of proviand, zorgt hij dat het oponthoud zoodanige haven hoogstens driemaal 24 dure. Bij langer vertoeven — gevallen overmacht uitgezonderd — verbeurt de Maatschappij eene boete van f 500 per dag;

q. bij aankomst in *Nederland* wordt den gezagvoerder, of namens hem door Directie der Maatschappij of hare agent aan den commissaris van afmonsteringen zooveel noodig aan den commandeerenden officier van het wachtschip kennis gegeven het tijdstip, waarop de passagiers kunnen debarkeeren.

De gezagvoerder zorgt, dat zijnerzijds verlof aan de militairen wordt gegeven van boord te gaan, alvorens het militaire leide op de plaats van ontschepping aanwezig

De militairen blijven aan boord, totdat door of vanwege den commissaris van afmonstering worden afgehaald.

Art. 10.

Art. 10.

Afzonderlijk
reizende
gouvernements-
passagiers
3de of 4de
klasse.

Bij vervoer uit *Nederlandsch-Indië* van zonderlijk reizende gouvernements-passagier der 3de of 4de klasse wordt in acht genomen het volgende:

a. de inschepping heeft plaats op den en het uur, vooraf door de agenten aan plaatselijke civiele en militaire autoriteiten medegedeeld;

b. genoemde autoriteiten dragen zorg, ieder passagier of zijn geleider in het bevestigd worde van een schriftelijk bewijs (ver

gezien geteekend door de agenten der Maatschappij ter plaatse), waarop vermeld is, dat hij, en c. q. zijn gezin, als gouvèrnements-passagier moet worden overgevoerd. Op dat bewijs wordt toegang aan boord verleend. Het moet vermelden den volledigen naam, de qualiteit en de klasse van den passagier, en als er kinderen zijn, ook hun ouderdom;

c. de bagage (stuksgewijze gemerkt met den naam van den eigenaar) moet 24 uren vroeger bij de agenten bezorgd worden, die deze goederen in ontvangst nemen tegen bewijs en aan boord doen brengen. Voor bagage, die de passagier aan boord medebrengt, moet hij een bewijs vragen aan den scheeps-officier, die met de bewaring belast is; voor de bagage, waarvoor hij geen bewijs heeft, is de Maatschappij niet verantwoordelijk;

d. zij worden aan boord verpleegd en gevoed als de andere gouvèrnements-passagiers 3de en 4de klasse, en kunnen door of namens den gezagvoerder worden aangewezen om huishoudelijke werkzaamheden te verrichten, zooals, ingevolge artikel 9 punt g, van de in detachement vereenigde militairen worden gevorderd;

e. de ten hunnen behoefte door den gezagvoerder verstrekte kooi en baksgoederen, hangmatten, enz., moeten bij vertrek van boord worden teruggegeven;

f. het vermelde in de §§ d en f van het vorige artikel is mede op hen van toepassing; — ingeval van ziekte genieten zij dezelfde geneeskundige verpleging als de andere gouvèrnements-passagiers der 3de en 4de klasse;

g. voor iederen passagier 4de klasse, uitgezonderd gevangenen, ontvangt de gezag-

voerder van de plaatselijke civiele autoriteit in *Nederlandsch Indië* zes gulden, welke som bij aankomst in *Nederland* aan de plaatselijke politie wordt overgegeven en, in geval van overlijden of vermissing van den passagier in 's lands kas moet worden gestort. De hiervoor te ontvangen quitantie — waarin het onderwerp van storting met de namen van hen, voor wie de gelden oorspronkelijk bestemd waren, moeten zijn vermeld — wordt van het vereischte visum voorzien, aan het Departement van Koloniën gezonden;

Veroordeelden. h. veroordeelden worden zooveel mogelijk onder militair geleide aan boord gebracht, in arrest overgevoerd en bij aankomst in *Nederland* aan de burgerlijke overheid overgeleverd met de op de veroordeelden betrekking hebbende stukken, welke bij de inscheping aan den gezagvoerder zijn medegegeven;

Overlijden. i. bij overlijden of vermist worden gedurende de reis, zullen drie, eensluitende inventarissen der nalatenschap worden opgemaakt door den gezagvoerder, een zijner stuurlieden en een militair (zoo mogelijk een gegradueerde). De gezagvoerder zal de inventarissen met de nagelaten goederen — de laatste behoorlijk verzegeld — onder zijne berusting houden tot de aankomst in *Nederland*, waarna een en ander met een kopie-extract uit het scheepsjournaal, houdende verklaring van overlijden of vermissing, tegen ontvangst-bewijs wordt afgegeven:

1°. indien het militairen geldt, aan den commissaris van afmonstering of aan den commandeerenden officier van het wachtschip naar gelang de nalatenschap van een militair der land- of zeemacht is;

2°. indien het *niet* in militairen dienst overleden personen geldt, aan de erfgenamen, of, indien deze niet bekend zijn, aan een volgens de wet te benoemen bewindvoerder.

Voor zoover de nalatenschap bestaat uit militaire kleedingstukken, zullen die voor de mast kunnen worden verkocht, zooals ten aanzien van de plunje van overleden scheepelingen gebruikelijk is; de gezagvoerder zal daarvan aantekening houden op den inventaris, en het rendement met de overige goederen afgeven als boven vermeld.

Art. 11.

Art. 11.

Tarief.

Voor het vervoer der gouvernements-passagiers en hun onderhoud gedurende de reis wordt gedurende de eerste vijf jaren aan de Maatschappij betaald:

Naar Oost-Indië. 1°. Wat betreft de reizen van Nederland naar Nederlandsch-Indië.

1ste klasse.

Voor passagiers eerste klasse:

a. voor iederen passagier, die op den dag van inschepping het elfde jaar is ingetreden, f 700.— (zeven honderd gulden);

b. voor iederen passagier, die op den dag van inschepping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar nog niet heeft volbracht, f 350.— (drie honderd vijftig gulden);

c. voor twee kinderen, tot één gezin behoorende, beiden het tweede jaar niet volbracht hebbende, f 350.— (drie honderd vijftig gulden);

d. voor één kind, dat op den dag van inschepping het derde jaar niet is ingetreden
niets;

2de klasse.

Voor passagiers tweede klasse:

- a. voor iederen passagier, die op den van inschepping het elfde jaar is ingetreden *f* 400.— (vier honderd gulden);
- b. voor iederen passagier, die op den van inschepping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar niet heeft volbracht, *f* 200.— (twee honderd gulden);
- c. voor twee kinderen tot één gezin hoorende, beiden het tweede jaar niet volbracht hebbende, *f* 200.— (twee honderd gulden);
- d. voor één kind, dat op den dag inschepping het derde jaar niet is ingetreden *niets*;

3de en 4de klasse.

Voor passagiers derde en vierde klasse:

- a. voor iederen passagier, die op den van inschepping het elfde jaar is ingetreden *f* 180.— (honderd tachtig gulden);
- b. voor iederen passagier, die op den van inschepping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar niet heeft volbracht, *f* 150.— (honderd vijftig gulden);
- c. voor twee kinderen tot één gezin hoorende, beiden het tweede jaar niet volbracht hebbende, *f* 150.— (honderd vijftig gulden);
- d. voor één kind, dat op den dag inschepping het derde jaar niet is ingetreden *niets*;

Naar Nederland.

2°. Wat betreft de reizen van Nederlandsch-Indië naar Nederland.

1ste klasse.

Voor passagiers eerste klasse:

- a. voor iederen passagier, die op den van inschepping het elfde jaar is ingetreden *f* 725.— (zeven honderd vijf en twintig gulden)

b. voor iederen passagier, die op den dag van inscheping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar niet heeft volbracht *f* 362 50 (drie honderd twee en zestig gulden, vijftig cent);

c. voor twee kinderen tot één gezin behoorende, beiden het tweede jaar niet volbracht hebbende, *f* 362.50 (drie honderd twee en zestig gulden, vijftig cent);

d. voor één kind, dat op den dag der inscheping het derde jaar niet is ingetreden, *niets*;

2de klasse.

Voor passagiers tweede klasse:

a. voor iederen passagier, die op den dag van inscheping het elfde jaar is ingetreden, *f* 425.— (vier honderd vijf en twintig gulden);

b. voor iederen passagier, die op den dag van inscheping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar niet heeft volbracht, *f* 210.— (twee honderd tien gulden);

c. voor twee kinderen tot één gezin behoorende, beiden het tweede jaar niet volbracht hebbende, *f* 210.— (twee honderd tien gulden);

d. voor één kind, dat op den dag van inscheping het derde jaar niet is ingetreden, *niets*.

3de en 4de klasse.

Voor passagiers derde en vierde klasse:

a. voor iederen passagier, die op den dag van inscheping het elfde jaar is ingetreden, *f* 250.— (twee honderd vijftig gulden);

b. voor iederen passagier, die op den dag van inscheping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar niet heeft volbracht, *f* 200.— (twee honderd gulden);

c. voor twee kinderen tot één gezin hoorende, beiden het tweede jaar niet volbrengende, f 200. — (twee honderd gulden)

d. voor één kind, dat op den dag inscheeping het derde jaar niet is ingetreden, niets.

Tol Suez-Kanaal. Zoodra de *Suez-Kanaal-tol* van fr. 10 passagier wordt afgeschaft of verminderd, het vervoergeld voor *derde en vierde klasse passagiers* van en naar *Nederlandsch-Indië* een gelijk bedrag worden verlaagd (de fr. 10 tegen 50 cent berekend).

Onderzoek
wijziging in
de tarieven.

Om de vijf jaren, voor het eerst in 1850, zullen partijen onderzoeken of er wijziging moet worden gebracht in de tarieven voor *gouvernements-passagiers* der 1ste en 2de klasse.

Daartoe zal door de Maatschappij eene commissie worden verstrekt van de prijzen, door de particulieren in de afgelopen vijf jaren voor de passage met hare stoomschepen betaald zijn.

Indien het gemiddelde van die prijzen lager is dan het tarief voor de *gouvernements-passagiers*, zal dit tarief voor de eerstvolgende vijf jaren worden verlaagd tot het alsdan verkregen gemiddelde van het particuliere tarief, behoudens afronding.

Indien het gemiddelde der prijzen hoger is, zal het *gouvernements-tarief* niet verhoogd worden, wanneer het verschil minder bedraagt dan f 100 voor de passage 1ste klasse en f 50 voor de passage 2de klasse, doch is het verschil meer, dan zal het *gouvernements-tarief* met gelijk bedrag, behoudens afronding, worden verhoogd.

De opgave van de door particuliere passagiers betaalde vervoerprijzen betreft uitsluitend

de passage tusschen *Nederland* (respectievelijk *Genua*) en *Batavia*.

Bij het opmaken van dien staat komen niet in aanmerking de gereduceerde passages, verleend ten behoeve van schipbreukelingen, van personeel in dienst van de Stoomvaart-Maatschappijen „*Nederland*” en „*Rotterdam-sche Lloyd*” of der „*Koninklijke Paketvaart-Maatschappij*”, van wetenschappelijke genootschappen, zendeling-vereenigingen, geestelijke orders en van consulaire ambtenaren, of van andere personen aan wie, na vooraf bekomen goedkeuring van den Minister van Koloniën, reductie op het tarief wordt toegestaan, zoo mede retour- en doorvoerbiljetten.

De Regeering heeft het recht de opgaven te controleeren door ten kantore van de Maatschappijen inzage te doen nemen van de betreffende passagiers-manifesten.

Art. 12.

Art. 12.

Ligdagen op
tusschen-
plaatsen.

De Maatschappij verbindt zich om, indien hare stoomschepen op de terugreis *Soerabaija*, *Semarang* of *Padang* aandoen, gouvernements-passagiers met bestemming naar *Nederland* op die plaatsen te boord te nemen.

Blijft het stoomschip te *Semarang* te *Batavia* in lading liggen, dan zijn de gouvernements-passagiers der eerste en tweede klasse, voor zoover zij niet in detachement vereenigd reizen, verplicht gedurende de ladingsdagen aan den wal te verblijven, en in hun eigen logies en onderhoud te voorzien. Indien zij dit verlangen, kan de gezagvoerder hun echter vergunnen aan boord te blijven in welk geval door de Maatschappij, na volbrachte reis, on-

der overlegging van een extract-scheepsjournaal over de bedoelde ligdagen, aan het Departement van Koloniën wordt gedeclareerd, volgens het onderstaande tarief:

voor iederen passagier der eerste klasse, die aan boord bleef:

a. indien hij op den dag van inscheeping het elfde jaar was ingetreden, f 5 (vijf gulden daags;

b. indien hij op den dag van inscheeping het derde jaar was ingetreden en het tienste niet had volbracht, f 2.50 (twee gulden vijftig cent) daags;

c. voor twee kinderen, tot één gezin behoorende, beiden op den dag van inscheeping het tweede jaar volbracht hebbende, f 2.50 (twee gulden, vijftig cent) daags;

d. voor één kind, dat op den dag van inscheeping het derde jaar niet was ingetreden, niets;

Voedingstarief. voor iederen passagier der tweede klasse, die aan boord bleef:

a. indien hij op den dag van inscheeping het elfde jaar was ingetreden, f 3 (drie gulden) daags;

b. indien hij op den dag van inscheeping het derde jaar was ingetreden, f 1.50 (een gulden, vijftig cent) daags;

c. voor twee kinderen, tot één gezin behoorende, beiden op den dag van inscheeping het tweede jaar niet volbracht hebbende, f 1.50 (een gulden, vijftig cent) daags;

d. voor één kind, dat op den dag van inscheeping het derde jaar niet was ingetreden, niets.

De vergunning om aan boord te blijven geldt al de leden van het gezin; te dien

aanzien wordt geen splitsing toegelaten dan in hoogst bijzondere omstandigheden, ter beoordeeling van den gezagvoerder.

De gezagvoerder is verplicht gouvernements-passagiers, aan wie niet vergund wordt om aan boord te blijven, van een schriftelijk bewijs te voorzien, inhoudende, dat en hoelang zij verplicht waren aan den wal te vertoeven.

De ligdagen worden gerekend in te gaan op den dag van ontscheping der passagiers, en te eindigen met den dag hunner wederinscheping.

Padang.

Wordt op de reis *Padang* aangedaan, dan brengt de Maatschappij desgevorderd gouvernements-passagiers uit *Nederland* derwaarts over voor de vervoergelden, bepaald in art. 11 voor de uitreis van *Nederland* naar *Batavia*.

Art. 13.

Art. 13.

Opzegging van plaatsen.

Bij opzegging vóór den aanvang der reis van plaatsen, overeenkomstig art. 2, punt 1, besproken, in andere gevallen dan die van ziekte of overmacht, is verschuldigd:

a. voor iedere slaappleats 1^e of 2^e klasse, die ongebruikt blijft, 35 % (vijf en dertig percent) van het daarvoor volgens art. 11 te betalen bedrag;

b. voor zooveel betreft passagiers *derde klasse*, bestemd om in detachementen vereenigd te reizen, voor iederen passagier, wiens plaats ongebruikt blijft, 40 % (veertig percent) van het volgens art. 11 te betalen bedrag.

Deze bepalingen zijn alléén dan toepasselijk, indien de opzegging der plaatsen geschiedt binnen *acht* dagen vóór den voor het vertrek aangewezen dag.

Indien bij opzegging van plaatsen, overkomstig art. 2, punt 1, besproken, and gouvernements-passagiers daarvoor worden a gewezen, is geene vergoeding aan de Ma schappij verschuldigd.

Art. 14.

Patiënten.

Een gouvernements-passagier, wiens verb aan boord wegens ziels- of lichaamsgebrek door den aan boord dienstdoenden geneeshe hinderlijk of gevaarlijk wordt geacht voor d zieke zelf of voor zijne medereizigers, wor niet aan boord opgenomen, of — indien genoemde geneesheer dit noodig oordeelt — in de eerste te bereiken haven aan den wa gebracht.

In het laatste geval wordt door den gezag voerder aan of ten behoeve van den gedebar keerde, en dat wel bij de ontscheping, een deel der passagegelden gerestitueerd, berekend naar reden van het aantal mijlen, die ha vaarttuig nog heeft af te leggen.

Een, op grond van de in de eerste alinea vermelde reden, niet aan boord opgenomen passagier wordt, zoo daartegen na overleg met den gezagvoerder, ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, geen overwegende bezwaren bestaan, met de eerstvertrekkende extra-boot der Maatschappij vervoerd.

Art. 15.

Desertie.

Art. 15.

Voor passagiers der derde klasse, die gedurende de reis naar *Nederlandsch-Indië* overlijden, vermist worden of deserteeren, wordt betaald de helft van het vervoergeld, volgens art. 11 verschuldigd.

Voor deserteurs van vroegere detachementen, gedurende de reis opgenomen en naar de bestemmingsplaats gevoerd, wordt het volle vervoergeld betaald, tenzij het schip, waarvan zij gedeserteerd zijn, tot de lijn der Maatschappij behoorde, in welk geval slechts het halve vervoergeld verschuldigd is.

Voor passagiers derde klasse, tot detachementen militairen behoorende, die op de reis van *Nederlandsch-Indië* naar *Nederland* overlijden, vermist worden of deserteeren, wordt betaald de helft van het vervoergeld, volgens art. 11 verschuldigd. Voor andere gouvernements-passagiers der derde en voor die der vierde klasse, die op de reis overlijden of vermist worden, bedraagt het vervoergeld vier vijfden van den tariefsprijs.

Voor in de vierde klasse vervoerd wordende beschuldigten of veroordeelden, die gedurende de reis ontvluchten, verbeurt de Maatschappij het vervoergeld, onverminderd — zoo daartoe termen aanwezig zijn — de tegen den gezagvoerder in te stellen strafvordering ter zake van de ontkoming of ontvluchting.

Art. 16.

Art. 16.

Premie.

Bij het vervoer van detachementen militairen van *Nederland* naar *Nederlandsch-Indië*, geniet de gezagvoerder eene premie van vijf gulden, en de scheepsdokter eene premie van drie gulden voor elk militair beneden den rang van officier, die ter plaatse van bestemming levend wordt ontscheept.

Ook voor deserteurs van vroegere detachementen, ter bestemmingsplaats in *Nederlandsch-Indië* ontscheept, worden de premiën toegekend

aan den gezagvoerder en dokter van het schip waarmede zij ter bestemmingsplaats aankomen.

De gezagvoerder verbeurt deze premie, indien het aan de Regeering blijkt, dat de gouvernements-passagiers gedurende de reis niet behoorlijk gevoed of niet betamelijk behandeld zijn geworden.

De scheepsdokter verbeurt deze premie, indien het aan de Regeering blijkt, dat zieke of gekwetste gouvernements-passagiers, gedurende de reis, niet behoorlijk verzorgd of verpleegd zijn geworden.

Art. 17.

Art. 17.

Verblijf in eene
noodhaven.

Bij oponthoud in eene noodhaven of in quarantaine, dan wel op andere wijze door overmacht, bepaalt de gezagvoerder of de gouvernements-passagiers aan boord kunnen blijven.

Voor zoover die passagiers niet in detachement vereenigd reizen, is de gezagvoerder verplicht aan het hoofd van elk gezin, dat op zijn verzoek het schip verlaat, om aan den wal in eigen logies en onderhoud te voorzien, een schriftelijk bewijs af te geven, inhoudende dat, en hoe lang zij verplicht waren aan den wal te verblijven.

Blijven de passagiers aan boord, dan wordt, na volbrachte reis, door de Maatschappij gedeclareerd op de wijze en overeenkomstig het tarief, in artikel 12 omschreven. Ook de voorlaatste alinea van dat artikel is hier toepasselijk.

Wanneer de scheepsgezagvoerder aan gouvernements-passagiers, die niet bij machte zijn om de kosten van verblijf aan den wal te

betalen, daartoe de hun krachtens dit artikel toekomende gelden verschaft, worden die voorschotten aan de Maatschappij gerestitueerd op eene door haar in te dienen declaratie.

Art. 18.

Art. 18.

Inscheeping te
Genua.

Aan gouvernements-passagiers der eerste en tweede klasse, die met de Maatschappij overeenkomen om zich te *Genua* in te schepen, wordt, bij hunne komst aan boord, door den gezagvoerder uitbetaald:

A. Voor gouvernements-passagiers der eerste klasse,

a. voor iederen passagier, die op den dag van inscheeping het elfde jaar is ingetreden, *f* 100 (honderd gulden);

b. voor iederen passagier, die op den dag van inscheeping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar niet heeft volbracht, *f* 50 (vijftig gulden);

c. voor twee kinderen tot één gezin behoorende beiden op den dag der inscheeping het tweede jaar niet volbracht hebbende, *f* 50 (vijftig gulden).

B. Voor gouvernements-passagiers der tweede klasse,

a. voor iederen passagier, die op den dag van inscheeping het elfde jaar is ingetreden, *f* 60 (zestig gulden);

b. voor iederen passagier, die op den dag van inscheeping het derde jaar is ingetreden en het tiende jaar niet heeft volbracht, *f* 30 (dertig gulden);

c. voor twee kinderen tot één gezin behoorende, beiden op den dag van inscheeping het tweede jaar niet volbracht hebbende, f 20 (dertig gulden).

Art. 19.

Onscheping
onderweg.

Art. 19.

Aan gouvernements-passagiers der eerste en tweede klasse, die niet in detachement ver eenigd reizen en vóór het vertrek van *Batavia* aan de agenten der Maatschappij het verlan gen te kennen geven om het schip te *Genève* of vroeger te verlaten, wordt hiertoe door den gezagvoerder vergunning verleend, mits de leden van het gezin deszelfs hoofd volgen.

Wordt van die vergunning gebruik ge maakt, dan voldoet de gezagvoerder, vóór het schip verlaten, tegen quitantie:

A. Voor gouvernements-passagiers der eerste klasse,

a. voor iederen passagier, die op den dag van inscheeping het elfde jaar was ingetreden, f 100 (honderd gulden);

b. voor iederen passagier, die op den dag van inscheeping het derde jaar was ingetreden en het tiende jaar niet had volbracht, f 50 (vijftig gulden);

c. voor twee kinderen tot één gezin behoorende, beiden op den dag van inscheeping het tweede jaar niet volbracht hebbende, f 50 (vijftig gulden);

B. Voor gouvernements-passagiers der tweede klasse,

a. voor iederen passagier, die op den dag van inscheeping het elfde jaar was ingetreden, f 60 (zestig gulden);

b. voor iederen passagier, die op den dag van inscheping het derde jaar was ingetreden en het tiende jaar niet had volbracht, *f* 30 (dertig gulden);

c. voor twee kinderen tot één gezin behoorende, beiden op den dag van inscheping het tweede jaar niet volbracht hebbende, *f* 30 (dertig gulden).

Aan *alleen reizende* gouvernements-passagiers der derde en vierde klasse wordt door den gezagvoerder slechts bij uitzondering vergund het schip te verlaten vóórdat de bestemmingsplaats bereikt is, en dat wel uitsluitend aan vreemdelingen, die daardoor hun geboortegrond spoediger kunnen bereiken. Van hunne ontscheping wordt door den gezagvoerder schriftelijk kennis gegeven aan den Nederlandschen consul ter plaatse, die hun reisgeld verschaft in overleg met het Departement van Koloniën. Voor aldus achtergebleven passagiers brengt de Maatschappij de vracht in rekening onder aftrekking van *f* 40 (veertig gulden).

De betalingen door den gezagvoerder te doen, krachtens artikelen 18 en 19, geschieden aan het hoofd des gezins.

Art. 20.

Art. 20.

Betaling
der
vervoergelden.

De vervoergelden worden als volgt betaald, behoudens nadere verrekening ingeval mocht blijken, dat de Maatschappij meer werd uitgekeerd, dan hetgeen waarop zij recht had:

1°. Voor passagiers van Nederland naar Nederlandsch-Indië,

a. *van de eerste klasse*, die niet behooren tot een detachement militairen, in *Nederland*,

tegen eene declaratie van de Maatschappij vergezeld van het bewijsstuk in art. 2 sub 2 vermeld en van eene verklaring van de Maatschappij (volgens verstrekt wordend formulier) ten blijke dat de passagier is vertrokken in de klasse, door het voormelde bewijsstuk aan gegeven;

b. voor de detachementen militairen en voor passagiers der tweede, derde en vierde klasse, niet behorende tot eenig detachement in Nederlandsch-Indië, tegen eene declaratie van de agenten der Maatschappij, vergezeld van eene verklaring der aangewezen autoriteit, waaruit blijkt, dat de verbintenis ten aanzien van het vervoer is nagekomen. Voor passagiers, die gedurende de reis overleden, gedeseerteerd of vermist zijn, wordt een kopie-extract-scheepsjournaal overgelegd.

De betaling van de vervoergelden, premiën en vergoedingen voor de detachementen militairen kan, op verlangen van de agenten der Maatschappij, in Indië geschieden in een wissel op de Nederlandsche Regeering tot pari-koers in Nederlandsch courant, betaalbaar veertien dagen na zicht.

2°. Voor passagiers van Nederlandsch-Indië naar Nederland,

a. van de eerste klasse, te Batavia, tegen eene declaratie van de agenten der Maatschappij, vergezeld van het bewijsstuk in art. 2 sub 2° vermeld en van eene verklaring (volgens verstrekt wordend formulier) van de Maatschappij, ten blijke dat de passagier is vertrokken in de klasse, door het voormelde bewijsstuk aangegeven;

b. van de tweede, derde en vierde klasse, in Nederland, tegen inlevering van eene declaratie der Maatschappij, vergezeld van de ter verevening vereischte bescheiden, waaronder c. q. de in art. 19 vermelde quitantiën, en nadat aan de Regeering is gebleken, dat de Maatschappij de verbintenis, ten aanzien van hun vervoer, in alle deelen naar behooren naleefde.

Voor passagiers der derde of vierde klasse, die het schip, krachtens art. 19, gedurende de reis verlaten hebben, wordt een kopie-extract-scheepsjournaal overgelegd.

Art. 21.

Alle gouvernements-passagiers zijn onderworpen aan de in de vorige artikelen vermelde voorwaarden (waarvan een exemplaar aan boord bij den gezagvoerder ter inzage van de gouvernements-passagiers beschikbaar moet zijn) en overigens aan de voorwaarden van passage en vervoer van bagage, benevens aan de verdere reglementen der Maatschappij.

Art. 22.

Art. 22.

Premie.

De Minister behoudt zich het recht voor van voorafgaande inspectie en onderzoek van de scheepsruimte, de proviand, de bevoegdheid van scheepsdokter en stuurlieden en omtrent verdere punten, in de vorige artikelen vermeld, op de wijze als hem, Minister, nuttig en noodig voorkomt.

De Maatschappij doet echter dit voorbehoud nimmer gelden, om eigen verantwoordelijkheid te dekken. Zij neemt integendeel op het nadrukkelijkst de verplichting op zich, om na

te komen, al wat in de vorige artikelen is voorgescreven, zonder eenige uitzondering of captie hoegenaamd.

Art. 23.

De Minister van Koloniën is bevoegd om in de voorgaande artikelen op ondergeschikte punten wijzigingen aan te brengen, mits de Maatschappij schadeloosstellende indien zij daardoor bezwaard wordt. Bestaat hieromtrent verschil van gevoelen tusschen partijen, dan wordt de beslissing opgedragen aan drie scheidslieden, die als goede mannen naar billijkheid, in het hoogste ressort oordeelen en die, als de Maatschappij naar hun oordeel bezwaard wordt, de haar daarvoor toekomende schadevergoeding vaststellen.

Behoort als bijlage A bij de overeenkomst van 12 November 1892 tusschen den Staat der Nederlanden en de Stoomvaartmaatschappij „Nederland” gesloten.

AT der KOOL- en BAKSGOEDEREN, bedoeld in art. 6 litt. b der „Voorwaarden en vrachtprijzen betreffende het vervoer van gouvernements-passagiers”.

BENAMING DER ARTIKELEN.	VERSTREKKING.				PRIJS per stuk.
mat met scheerlijnen en ringen....	per	man	1	stuks	f 4,—
lijnen	”	”	2	”	0,20
lijnen	”	”	1	”	0,25
ass, met zeegras gevuld	”	”	1	”	1,70
em, ” ” ”	”	”	1	”	0,25
em deken	”	”	1	”	2,84
en schaftbakjes	”	”	1	”	0,22
en drinkmokjes	”	”	1	”	0,12
en schaftbalies	”	bak	1	”	1,30 ⁵
vlakke bak	”	”	1	”	0,72 ⁵
holle ”	”	50 man	1	”	1,50
emolens	”	50 ”	1	”	8,75
ketels (gegalvaniseerd ijzer)	”	bak	1	”	3,—
en botertienen	”	”	1	”	1,60
— en zoutlokjes	”	”	1	”	0,20
en potlepels	”	”	1	”	0,12 ⁵
kiisten	”	”	1	”	11,25
hkommen (gegalvaniseerd ijzer)	”	”	4	”	1,50
eserve: { IJzeren vorken	”	”	3	”	0,10
{ ” lepels	”	”	3	”	0,10

moort bij bijlage A der overeenkomst van den 12^{den} November 1892
 en den Staat der Nederlanden en de Stoomvaartmaatschappij
 „erland” gesloten.

TARIEF van de verdeeling der rantsoenen, zooals die welke
der „Voorwaarden en vrachtprijzen betreffende

DAGEN DER WEEK.	BROOD.		Gort. L.	Roode wijn. L.	VLEESCH.		GEROOKT SPEK.		ER Groene. (l) L.
	Hard, in zee. Kg.	Versch, op eene reede. Kg.			Versch, op eene reede. Kg.	Gezouten, in zee. Kg.	In zee. Kg.	Op eene reede. Kg.	
Zondag.....	—	—	0.30	0.20	0.40	0.35	—	—	—
Maandag	1.00	1.50	0.30	0.20	—	0.35	0.10	0.25	0.40
Dinsdag	—	—	0.30	0.20	0.40	—	0.20	—	—
Woensdag ...	—	—	0.30	0.20	0.40	0.35	—	—	—
Donderdag...	1.00	1.50	0.30	0.20	—	0.35	0.10	0.25	0.40
Vrijdag	—	—	0.30	0.20	0.40	—	0.20	—	—
Zaterdag.....	—	—	0.30	0.20	—	—	0.20	0.25	0.40
Wekelijks per man	2.00	3.00	2.10	1.40	1.60	1.40	0.80	0.75	1.20
Wekelijks per 100 man ..	200.00	300.00	210.00	140.00	160.00	140.00	80.00	75.00	120.00

Behoort bij bijlage A der overeenkomst van den 12^{den} Novem-
ber „Nederland” gesloten.

even worden aan de gezonde militairen, bedoeld in art. 6 litt. c
"gouvernements-passagiers".

Kans, alleen op de uitreis. Kg.	Boter. Kg.	Azijn. L.	Zout. Kg.	Mosterdzaad L	Versche of gedroogde uien. Kg.	Peper. Kg.	Zuivere ongebrande koffie. Kg.	Sniker. Kg.	Thee. Kg.	Aanmerkingen.
—	0.125	0.08	0.02	0.004	—	—	0.04	0.015	—	Bovendien wekelijks: Augurken, komkommers (in zuur) 0.10 K.G. Harde witte zeep 0.20 "
0.125	—	0.08	0.02	—	0.01	0.0025	0.035	0.015	0.025	(1) Bij groene erwten wor- den sellerij en uien verstrekt. (2) De grauwe erwten zul- len kunnen worden afgewis- seld door bruine boonen.
—	0.100	0.08	0.02	—	—	—	0.035	0.015	—	(3) Meel kan desnoods worden vervangen door erw- ten of boonen.
—	—	0.08	0.02	—	—	—	0.035	0.015	—	N.B. Eenmaal 's weeks worden de erwten vervangen door zuurkool of snijboonen.
0.125	0.125	0.08	0.02	0.004	0.01	0.0025	0.035	0.015	0.025	Het spek (in zee) à 0.1 K.G. bij groene erwten, wordt in de snert (klein gesneden) verkookt, terwijl het daarbij verstrekt wordende gezouten vleesch (afzonderlijk gekookt) tot bijspijs dient.
—	—	0.08	0.02	—	—	—	0.035	0.015	—	Verder kunnen erwten, zoo- lang de voorraad strekt, door kool, koolrapen, wortelen of uien met aardappelen worden vervangen en kan eenmaal 's weeks ook aardappelen met stokvisch gegeven worden.
—	—	0.08	0.02	—	0.01	—	0.035	0.015	—	In warme gewesten kan de gort worden afgewisseld met rijst.
0.25	0.35	0.56	0.14	0.008	0.03	0.005	0.25	0.105	0.05	Meelspijs vervalt, als er aardappelen worden verstrekt.
25 00	35.00	56 00	14.00	0.80	3.00	0.50	25.00	10.50	5.00	Vleesch of spek vervalt als er stokvisch wordt verschaft.

den Staat der Nederlanden en de Stoomvaart Maatschappij

**Overeenkomst met de Stoomvaartmaatschappij
„ROTTERDAMSCH LLOYD”.**

Deze overeenkomst is, wat het wezen der zaak betreft, met de bovenstaande gelijkkluidend en wordt daarom hier niet opgenomen.

Ten derde: Aan te teekenen dat ingevolge het bepaald bij de tweede alinea van artikel 19 der overeenkomsten goedgekeurd bij de Wet van 8 April 1893 (Nederlandsch Staatsblad N°. 59) (1) en bij artikel 4 der overeenkomsten bedoeld in artikel 2 van dit besluit, die overeenkomsten alle op 1 Juni 1893 zijn in werking getreden.

Ten vierde: enz.

Afschrift enz.

BESLUIT.

N°. 2.

BUITENZORG, 1 Maart 1894.

Gelet op het besluit van 29 Januari 1894 N°. 65; (2)

Gelezen de missive van den Minister van Koloniën van 17 Januari 1894, letter C, N°. 1/123;

Nog gelet, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Aanteekening te houden van de additioneele overeenkomsten, gesloten met de Stoomvaart-maatschappij „Nederland” en de Stoomvaart-maatschappij „Rotterdamsch Lloyd”, ter zake van het vervoer van Gouvernements passagiers van *Nederlandsch-Indië* naar *Europa* en omgekeerd, luidende als volgt:

Additioneele overeenkomst
tusschen

den Minister van Koloniën en
de Stoomvaart-maatschappij
„Nederland” te Amsterdam

ter zake van het vervoer van Gouvernements passagiers eerste, tweede, derde en vierde klasse.

(1) Indisch Staatsblad No. 133.

(2) Zie Indisch Staatsblad 1894 No. 36.

Tusschen den Minister van Koloniën ter eene zijde en de Stoomvaart-maatschappij „*Nederland*” ter andere zijde wordt overeengekomen, met wijziging in zooverre van artikel vier (vierde alinea), vijf (vierde alinea), elf, twaalf, achttien en negentien van de bijlage A der overeenkomst ter zake van het vervoer van Gouvernements passagiers, geteekend te 's *Gravenhage* den 12^{en} November 1892, dat de behandeling aan boord van Gouvernements passagiers, die worden overgevoerd met vaartuigen, die op of na primo Februari 1800 vier-en-negentig de reis aannemen van *Nederland* naar *Nederlandsch-Indië* of omgekeerd en de betalingen en uitkeeringen voor of aan hen te doen, als volgt worden geregeld:

- a. voor één kind, dat op den dag van inscheping het *derde* levensjaar niet heeft volbracht, wordt geene afzonderlijke slaappleats beschikbaar gesteld;
- b. voor twee kinderen, tot één gezin behoorende, die beiden op den dag van inscheping het *derde* levensjaar niet hebben volbracht, wordt ééne slaappleats beschikbaar gesteld;
- c. voor drie kinderen, tot één gezin behoorende, die *allen* op den dag van inscheping het *derde* levensjaar niet hebben volbracht, worden twee slaappleatsen beschikbaar gesteld;
- d. voor of aan ieder Gouvernements passagier der eerste en tweede klasse, die op den dag van inscheping het *dertiende* levensjaar is ingetreden, wordt voldaan of uitgekeerd het hoogste bedrag, in de artikelen elf, twaalf, achttien en negentien voor elk dier klassen overeengekomen;
- e. voor of aan ieder Gouvernements passagier der eerste en tweede klasse, die op den dag van inscheping het *vierde* levensjaar is ingetreden en het *twaalfde* nog niet heeft volbracht, wordt voldaan of uitgekeerd *de helft* van het sub *d* bedoelde bedrag;
- f. voor ieder Gouvernements passagier der derde of vierde klasse, die op den dag der inscheping het

- vierde* levensjaar is ingetreden en het *twaaelfde* niet heeft volbracht, wordt voldaan, voor de reis naar *Nederlandsch-Indië*: honderd vijftig gulden, en de reis naar *Nederland*: twee honderd gulden;
- g. voor één kind, dat op den dag van inscheeping *derde* levensjaar niet heeft volbracht, wordt niets voldaan noch uitgekeerd;
- h. voor twee kinderen, tot één gezin behoorende, beiden op den dag van inscheeping het *derde* levensjaar niet hebben volbracht, wordt evenveel voldaan of uitgekeerd als voor één kind sub *e* of *f* bedoeld;
- i. voor drie kinderen tot één gezin behoorende, die alle op den dag van inscheeping het *derde* levensjaar niet hebben volbracht, wordt vijftig ten honderd meer voldaan of uitgekeerd dan voor één kind, sub *e* of *f* bedoeld.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en onderteevend, te

's GRAVENHAGE, den 17^{en} Januari 1894.

AMSTERDAM, den 9^{en} Januari 1894.

De Minister van Koloniën, De Stoomvaart-maatschappij

(get.) v. DEDEM.

„Nederland”,

(get.) BOISSEVAIN, (get.) TEGELBERG.

Additioneele overeenkomst
tusschen

den Minister van Koloniën en
de Stoomvaart-maatschappij
„Rotterdamsche Lloyd”,

ter zake van het vervoer van Gouvernements passagiers eerste, tweede, derde en vierde klasse.

Deze overeenkomst stemt, wat het wezen der zaak betreft, geheel overeen met de bovenstaande, en wordt daarom hier niet opgenomen.

Afschrift enz.

N°. 4888.

WEES- EN BOEDELKAMERS.

Gebruikmaking van praktizijns en deurwaarders voor de minnelijke incasseering van pretentiën en bepaling der hen toekomende salarissen.

BESLUIT.

N°. 29.

TJIPANAS, 3 Juli 1893.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat door praktizijns en deurwaarders, wier tusschenkomst door de Wees- en Boedelkamers wordt gebezigd voor het minnelijk incasseeren van pretentiën, daarvoor zal worden genoten eene commissie van 10 % voor bedragen van f 500.— (*viĳf honderd gulden*) en minder, van 5 % voor bedragen van f 50.000.— (*viĳftig duizend gulden*) en minder, van 2½ % voor hetgeen de f 50.000.— (*viĳftig duizend gulden*) te boven gaat tot en met f 100.000.— (*één honderd duizend gulden*) en van 1 % voor het meerdere dan f 100.000.— (*één honderd duizend gulden*);

onder aanteekening dat deze commissie in de plaats zal treden van het honorarium van bedoelde praktizijns en deurwaarders in die gevallen, waarin door hunne bemoeienissen de verschuldigde gelden in der minne worden geïnd en waarin wegens de geldelijke positie van den debiteur niet tot procederen wordt overgegaan.

Ten tweede: De Wees- en Boedelkamers in *Nederlandsch-Indië* aan te schrijven om bij de inning van pretentiën de tusschenkomst der in artikel 1 bedoelde praktizijns en deurwaarders in den regel eerst in te roepen, wanneer bij de inning moeilijkheden zijn te voorzien of blijken zou dat de debiteuren nalatig blijven dan wel onwillig zijn, om hunne verplichtingen na te komen.

Afschrift enz.

N°. 4889.

INLANDSCH ONDERWIJS
INSTRUCTIËN. REGLE-
MENTEN. *Aanwijzing d
ressorten en standplaatsen v
de Adjunct-Inspecteurs van l
Inlandsch Onderwijs. Instru
tie voor de inspecteerende an
tenaren bij het Inlandsch O
derwijs. Reglement voor d
Inlandsche schoolcommissiën.*

EXTRACT uit het Register der Besluiten van den Direc-
teur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid

N°. 7313.

BATAVIA, 4 Juli 1893.

DE DIRECTEUR VAN
ONDERWIJS, EEREDIENST EN NIJVERHEID.

Gelezen enz.;

Gelet op artt. 6 en 7 van het Koninklijk Besluit dd
28 September 1892 N°. 44 (Indisch Staatsblad 1893 N^o.
125).

Heeft besloten:

Artikel Een. Te bepalen, dat de adjunct-inspecteurs
van het Inlandsch Onderwijs meer in het bijzonder belast
zijn met het toezicht op het onderwijs in de na te noemen
gewesten en hun de volgende standplaatsen aan te wijzen

a. de adjunct-inspecteur der 1^e afdeeling: *Sumatra's
Oostkust, Palembang, Lampongsche districten, Banka,
Billiton, Riouw en Borneo's Westerafdeeling.*

Standplaats BATAVIA.

b. die in de 2^e afdeeling: *Semarang, Tegal, Pekalongan,
Japara, Rembang, Madioen en Kediri.*

Standplaats SEMARANG.

c. die in de 3^e afdeeling: *Borneo's Zuider- en Ooster-
afdeeling, Celebes en Onderhoorigheden en Timor.*

Standplaats MAKASSER.

- d. die in de 4^e afdeeling: *Tapanoeli en Atjeh en Onderhoorigheden.*

Standplaats PADANG SIDEMPOEAN.

- e. die in de 5^e afdeeling: *Menado.*

Standplaats TONDANO.

Bovendien kan elke inspecteur den hem toegevoegden adjunct-inspecteur de inspectie van scholen in andere gewesten der afdeeling opdragen.

Artikel Twee. Vast te stellen:

- a. de aan dit besluit gehechte Instructie voor de inspecteerende ambtenaren bij het Inlandsch Onderwijs;
- b. het aan dit besluit gehechte Reglement voor de Inlandsche schoolcommissiën.

Extract enz.

Accordeert met voors. register.

De Secretaris,

ABENDANON.

INSTRUCTIE voor de Inspecteerende Ambtenaren bij het Inlandsch Onderwijs.

Artikel 1.

De inspecteurs en adjunct-inspecteurs zorgen voortdurend bekend te blijven met den toestand van het Inlandsch Onderwijs in hun ressort.

Artikel 2.

Zij zorgen, dat de verordeningen op het Inlandsch Onderwijs worden nagekomen en verstrekken alle inlichtingen aan den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid, naar wiens bevelen zij zich overigens gedragen.

Artikel 3.

Met inachtneming van het beginsel, dat aan eene inspectie zooveel tijd behoort gewijd te worden, als noodig is tot juiste beoordeeling van den toestand van het onderwijs en om aan het onderwijzend personeel de bij art. 10 bedoelde leiding te geven, bezoeken zij zooveel mogelijk eenmaal 'sjaars de gouvernements- en de gesubsidieerde bijzondere lagere Inlandsche scholen, benevens de kweek- en hoofdenscholen, zoomede, wanneer daartoe gelegenheid bestaat, de overige bijzondere scholen in hun ressort.

Van de bevinding bij die bezoeken wordt in een vastgestelden vorm mededeeling gedaan aan den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid. Over de onderwijs-inrichtingen in eenezelfde bestuursafdeeling gelegen kan een collectief rapport worden uitgebracht.

De inspecteurs zijn bevoegd, ook de scholen in het bijzondere ressort der adjunct-inspecteurs te bezoeken.

Artikel 4.

Jaarlijks in de maand Januari verstrekken zij aan den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid eene met redenen omkleede opgaaf der in het afgelopen jaar niet geinspecteerde gouvernements- en gesubsidieerde bijzondere scholen in hun ressort.

Artikel 5.

Jaarlijks vóór ultimo Maart doen de inspecteurs den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid verslag van den staat van het onderwijs in hunne afdeeling, volgens een door dien Departementschef vastgesteld model.

Artikel 6.

De adjunct-inspecteurs zijn gehouden, de wenken van de inspecteurs, de inspectie en het onderwijs betreffende, op te volgen, hen te dienen van consideratiën en advies en hun alle verlangde inlichtingen te verschaffen.

Artikel 7.

Bij ontstentenis, ziekte of andere wettige verhindering van een inspecteur wordt hij vervangen door zijn adjunct.

Artikel 8.

Alle aan den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid gerichte stukken der adjunct-inspecteurs, uitgezonderd de voor gezien geteekende aanvragen van leermiddelen, enz. ten behoeve der scholen worden ingediend door tusschenkomst van de inspecteurs, die er zoo noodig hunne beschouwingen aan toevoegen.

Artikel 9.

Daartoe uitgenoodigd vergezellen de adjunct-inspecteurs hunne inspecteurs op de reizen ter inspectie van de meer bijzonder onder het toezicht van eerstgenoemden gestelde scholen.

Artikel 10.

Bij de inspecties geven de inspecteerende ambtenaren aan de onderwijzers de vereischte leiding, zoo noodig door de schooltaak over te nemen. Zij voorzien hen verder van stellige aanwijzingen tot verbetering van in hun onderwijs of de inrichting der school bestaande gebreken.

Artikel 11.

Jaarlijks, wanneer daartoe aanleiding bestaat, wordt op een door den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid vast te stellen tijdstip te *Batavia*, onder voorzitterschap van den Departementschef, eene bijeenkomst der inspecteurs gehouden tot bespreking der belangen van het onderwijs.

Behoort bij besluit van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid van 4 Juli 1893 N°. 7318.

Mij bekend:
De Secretaris,
ABENDANON.

REGLEMENT voor de Inlandsche schoolcommissiën, doeld bij artikel 6 van het Koninklijk Besluit van 28 September 1892 No. 44 (Staatsblad 1893 No. 125).

Artikel 1.

De Inlandsche schoolcommissiën worden voorgezeten door het Hoofd van het gewest, waarin zij gevestigd zijn.

In de afdeelingen wordt het Hoofd van Gewestelijk Bestuur, bij verhindering om zelf als voorzitter op te treden, vervangen door het Hoofd van Plaatselijk Bestuur.

Artikel 2.

Het aantal leden, met inbegrip van den voorzitter, bedraagt in den regel voor de hoofdplaatsen van gewesten 7, voor de hoofdplaatsen van bestuursafdeelingen 5 en voor alle overige plaatsen 3.

In bijzondere gevallen, ter beoordeeling door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur, kunnen de commissiën uit meer of minder leden bestaan. Van zulke afwijking wordt mededeeling gedaan aan den inspecteerenden ambtenaar van het ressort.

Artikel 3.

De schoolcommissie kiest uit haar midden een secretaris. Is geen der leden genegen die betrekking op zich nemen, dan wordt iemand buiten de schoolcommissie als secretaris aangewezen door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur.

Artikel 4.

De schoolcommissiën waken voor de naleving van de verordeningen op het Inlandsch onderwijs en beijveren zich, den bloei van dat onderwijs binnen haar ressort te behartigen.

Artikel 5.

Zij vergaderen eenmaal 's maands ter bespreking van de belangen der in hun ressort gevestigde Inlandsche scholen dan wel behandelen die op de gewone maandelijksche bijeenkomsten der Inlandsche hoofden.

Bovendien vergaderen zij zoo mogelijk tijdens de aanwezigheid ter plaatse van den inspecteur, wien zij gelegenheid geven, de vergadering bij te wonen.

Zij houden toezicht op de scholen en zorgen, dat elke school geregeld eenmaal 's maands door minstens één harer leden bezocht worde.

Zij verleen en bijstand aan de onderwijzers, die hare voorlichting, hulp of medewerking vragen.

Artikel 6.

Zij geven aan de bevoegde autoriteiten alle inlichtingen, die van haar verlangd worden en dienen jaarlijks, uiterlijk op den 31^{en} Januari, aan den inspecteur of adjunct-inspecteur een verslag in van den toestand van het onderwijs en van de veranderingen, die het schoolwezen heeft ondergaan, ingericht volgens een vastgesteld model.

Artikel 7.

Zij beoordeelen de klachten van en beslissen in de geschillen tusschen de hoofdonderwijzers of onderwijzers en het hulppersoneel der gouvernements Inlandsche scholen.

Zij hebben het recht, het onderwijzend personeel te vermanen.

Artikel 8.

De van de commissiën uitgaande stukken worden onderteekend door den president of diens vervanger en den secretaris; belangrijke voorstellen, gericht aan den Departementschef moeten door de ter plaatse tegenwoordige leden mede worden geteekend of den datum vermelden der circulaire-lijst, waarbij die leden van hun gevoelen deden blijken.

Behoort bij besluit van den Directeur van Onder-
Eeredienst en Nijverheid van 4 Juli 1893 N°. 7318.

Mij bekend:

De Secretaris,

ABENDANON.

N°. 4890.

OPENBARE WERKEN. *Vast-
stelling van normaal-ontwerpen
voor districtshoofdswohnungen.*

BESLUIT.

N°. 3.

BUITENZORG, 4 Augustus 1893.

Gelet enz.;

De Raad van *Nederlandsch-ndië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Vast te stellen de aan dit besluit gehecht
normaal ontwerpen voor den bouw van woningen voor
districtshoofden op *Java* en *Madoera*, de residentien *Ba-*
tavia, *Soerakarta* en *Djokjakarta* uitgezonderd, met daar-
behoorende nota van toelichting.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

NOTA van toelichting behorende bij de normaal-ont-
werpen voor districtshoofdswohnungen op *JAVA*
en *MADOERA*.

De vaststelling van normaal-ontwerpen voor districts-
hoofdswohnungen op *Java* en *Madoera* mag geenszins ter
gevolge hebben dat op alle plaatsen waar een Landswon-
ing voor het districtshoofd ontbreekt er eene volgens die ont-
werpen wordt gebouwd.

2 Op die plaatsen, waar de voorziening door het districts-hoofd in eigen huisvesting met toekenning van indemniteit voor huishuur geen enkel bezwaar oplevert, moet het bouwen eener Landswoning, althans voorshands, achterwege worden gelaten. Ook kan de gelegenheid zich voordoen om het een of ander vrijgekomen Landsgebouw tot wedono woning in te richten of om eene geschikte Inlandsche woning aan te koopen, waaraan dan zoo noodig een pendoppo kan worden toegevoegd. In elk bijzonder geval dient derhalve de wenschelijkheid of noodzakelijkheid van het bouwen van Landswoningen als waarvan hier de rede is te worden aangetoond.

3 Volgens de normaal-ontwerpen bestaat de woning hoofdzakelijk uit een pendoppo, een woonhuis en een bijgebouw.

4 De *pendoppo* berekend voor districten met 100 dessa's of minder, wordt 12 M. in het vierkant. Voor districten met meer dessa's kan een pendoppo van hoogstens 15 M. in het vierkant worden gebouwd.

5 Het *woonhuis* bevat vier evengroote kamers van 4 op 4.5 M., tusschen de beide voorste eene open voorgalerij van 4 op 5 M. en daarachter eene gesloten achtergalerij van 6 op 5 M. als woonvertrek.

6 Het *bijgebouw* bevat een keuken, een dispens, een bediendenkamer, een badkamer en een latrine, terwijl daaraan zoo noodig een wagenkamer kan worden toegevoegd. Verder kunnen twee losse stallen (gedogans) op het erf worden gebouwd.

7 Wanneer bij gebreke van een passangrahan of om andere bijzondere redenen het districtshoofd logeergasten moet kunnen herbergen dan kan een *logeerkamer* van 4.5 op 5 M. met voorgalerijtje van 4.5 op 3 M. aan het bijgebouw worden toegevoegd. Ingeval op meer dan één logeerkamer moet worden gerekend zullen deze in een afzonderlijk gebouwtje vereenigd behooren te worden.

8 Als regel wordt aangenomen dat de gebouwen bestaan uit houten raamwerken met bamboezen omwanding (bilik).

9 Waar djatihout niet te duur is, verdient dit de voorkeur. En waar Gouvernements djatihout in de buurt is en dit hout bij particulieren niet goedkoop is te krijgen en er bovendien een duur transport op zou komen, verdient het de voorkeur dat in Gouvernements bosch te doen kappen (art. 14 Staatsblad 1874 N°. 110), daar hierdoor de kosten van oprichting aanmerkelijk zullen worden verminderd.

10 Waar geen Gouvernements djatihout in de buurt is en ook inkoop bij particulieren wegens de prijzen of de transportkosten te duur zoude uitkomen, gebruike men zoogenaamd wildhout, waarbij er echter bepaaldelijk op moet worden gelet dat goede, duurzame soorten en goed behandeld hout wordt genomen. Tegen vocht en witte mieren (rajap en rêngas) zullen de noodige voorzorgsmaatregelen dienen te worden getroffen.

11 Waar de Inlanders, ook de aanzienlijken, voor de omwanding van hunne huizen slechts een enkele bilik gebruiken, doe men dit ook bij de wedono-woning en zorg er alleen voor dat die bilik de noodige dikte heeft en het vlechtwerk de noodige dichtheid. In koudere streken gebruike men dubbele bewanding, dan wel een dubbele bilik aan den buitenkant, de binnenste iets fijner dan de buitenste.

12 Voor plafonds die zelfde fijnere bilik.

13 De biliks worden niet gepleisterd maar eenvoudig gewit.

14 De witkalk voor den binnenkant aangelengd met ketan-stijfsel.

15 De dakbedekking geschiedt in den regel met pannen.

16 Het maken van steenen muren aan hoofd- of bijgebouwen is alleen geoorloofd indien zulks betrekkelijk geringe meerdere uitgaven vordert of door bijzondere omstandigheden tot besparing van kosten leidt.

17 Waar metselsteen niet plaatselijk te krijgen zijn of de aanmaak in de buurt niet kan worden ter hand genomen, make men voor het metselwerk gebruik van kalisteen. De aanmaak van metselsteen ter bereiding van rood cement kan meestal in de buurt plaats hebben.

De vloeren van het woonhuis worden gemaakt van tegels (oebins) of, waar deze te duur zijn, in pleisterwerk, dan wel op andere plaatselijk aan te bevelen wijze. Het midden gedeelte van de pendoppo kan op gelijke wijze bevloerd worden, terwijl in het bijgebouw-, met uitzondering van logeerkamer, badkamer en latrine-, volstaan kan worden met vloeren van aangestampte klei of ingestampte keien.

Daar waar de bevolking gewoon is hare woningen te bouwen met verhoogde vloeren, zooals op vele plaatsen van *West-Java*, kan zulks ook voor deze woningen worden toegepast zooals op de tekening letter B is aangeduid. De vloer bestaat daar uit sassak rustende op aaneensluitende volle bamboezen, gespijkerd op houten onderliggers. Het komt niet noodig voor die verhooging ook op de pendoppo toe te passen.

Daar het de bedoeling is op de minst kostbare wijze een doelmatig en duurzaam gebouw te verkrijgen, dat zooveel mogelijk in overeenstemming is met de leefwijze van den bewoner, bestaat er geen bezwaar tegen om, indien de noodzakelijkheid daartoe blijkt, in meerdere of mindere mate van de gegeven modellen af te wijken, mits die afwijkingen behoorlijk worden toegelicht en in geen geval tot verhooging der kosten aanleiding geven.

De kosten van eene districts-hoofdwoning volgens dit ontwerp en de daarop gegeven toelichting zullen naar het inzien der Regeering niet meer behoeven te bedragen dan f 4000 à f 6000 en in buitengewone gevallen niet meer dan f 7000, indien slechts de noodige zuinigheid betracht, en met de plaatselijke prijzen, arbeidsloonen en hulpmiddelen rekening gehouden wordt. De Hoofden van Gewestelijk Bestuur zullen daarom in elk bijzonder geval door informatie bij Europeesche en Inlandsche ambtenaren en bij particulieren zich dienen te overtuigen dat een en ander heeft plaats gehad, terwijl op die plaatsen, waar solide aannemers te krijgen zijn, er naar behoort gestreefd te worden om van hunne tusschenkomst ge-

bruik te maken en aan hen de aanneming gemakkelijk te maken door het sluiten van eene onderhandsche overeenkomst, waarin geen onnoodig zware voorwaarden worden opgenomen.

Behoort bij artikel 1 van het besluit van 4 Augustus 1893 N°. 3.

N°. 4891.

KAARTEN. TOPOGRAPHIE.

Kosteloze vervanging van onbruikbaar geworden of verloren topographische kaarten.

Ten vervolge van het besluit van 16 October 1887 N°. 3 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4518), is bij het besluit van 11 Augustus 1893 N°. 30 bepaald dat te zoek geraakte of onbruikbaar geworden topographische kaarten, in verantwoording bij de Hoofden van Plaatselijk Bestuur in *Nederlandsch-Indië*, kosteloos door andere kunnen worden vervangen, bijaldien uit een overgelegd proces-verbaal blijkt, dat bedoelde kaarten buiten schuld van den gebruiker in het ongereede geraakt of onbruikbaar geworden zijn.

N°. 4892.

KORTINGEN. *Voortzetting van kortingen op de inkomsten van landsdienaren of gewezen landsdienaren bij verandering in hunne positie.*

BESLUIT.

N°. 4.

BATAVIA, 13 Augustus 1893.

Gelet enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Zie Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* 1893 N°. 197.

Ten tweede: Ter wegneming van allen twijfel te verklaren dat de kortingen op de inkomsten van landsdienaren en gewezen landsdienaren, verleend door de daartoe bevoegde autoriteiten, bij verandering in de positie van den debiteur zonder nadere beschikking worden voortgezet op zijne daarvoor vatbare inkomsten.

Afschrift enz.

N°. 4893.

ONDERCOLLECTEURS. PERCEPTIE. PROBOLINGGO.

Regeling van de inning van eenige belastingen in de residentie Probolinggo.

BESLUIT.

N°. 6.

BATAVIA, 13 Augustus 1893.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

I. In de residentie *Probolinggo* te belasten met de perceptie en het overmaken van de landrente en andere grondlasten, de bedrijfsbelasting en het hoofdgeld, als equivalent voor de afschaffing van eenige persoonlijke diensten:

a. in de onderdistricten *Soekapoera* en *Lambangkoening* van het district *Tengger*, afdeeling *Probolinggo*, den koffieinkoopkhuismeester te *Ngèpoeng*;

b. in de onderdistricten *Gemits* en *Tjepoko* van het district *Tengger*, afdeeling *Probolinggo*, den koffieinkoopkhuismeester te *Soember*;

c. in het onderdistrict *Tiris*, van het district *Gading*, afdeeling *Kraksain*, den koffieinkoopkhuismeester te *Segaran*;

op denzelfden voet als waarop die werkzaamheden elders zijn opgedragen aan den ondercollecteur, en zullen onder genot eener toelage van *f* 25 (*vijf-en-twintig gulden*) 's maands ieder;

II. Aan elk der genoemde koffieinkoopkhuismeesteren behoeve zijner bovenbedoelde administratie toevoegen een Inlandschen schrijver op een maandelijks bezoldiging van *f* 20 (*twintig gulden*) ieder;

onder aanteekening, dat de uit dit besluit voortvloeiende uitgaven, voor zooveel betreft het dienstjaar 1893, komen ten laste van artikel 155 der begrooting van dat jaar.

Extract enz.

Nº. 4894.

ZEGELRECHT. ONDERSTANDEN. *Vrijstelling van zegelrecht van verzoekschriften ter erlanging van onderstand.*

Door de Regeering is beslist dat verzoekschriften, strekkende ter erlanging van onderstand, geacht kunnen worden te vallen onder Nº. 29 van de lijst der vrijstellingen, bedoeld bij artikel 13 der zegelordonnantie in Staatsblad 1885 Nº. 131.

(Besluit van 16 Augustus 1893 Nº. 14).

Nº. 4895.

PENSIOENEN. *Berekening van den dienstdtijd van personen in Nederlandschen dienst, die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal zijn gesteld geworden.*

Blijkens de missive van den Gouvernements Secretaris van 16 Augustus 1893 Nº. 2084 neemt de dienstdtijd van personen, die, terwijl zij in Nederlandschen dienst waren ter beschikking van den Gouverneur-Generaal werden gesteld om te worden geplaatst in eene burgerlijke be-

trekking in *Nederlandsch-Indië* een aanvang met den dag van aankomst aldaar en behoort de Nederlandsche diensttijd van gewezen officieren en minderen bij de Zee- en Landmacht te worden berekend tot en met de maand, waarin hij is geeindigd, terwijl de diensttijd van gewezen mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden bij inrichtingen van 's Rijks Zee- en Landmacht en op 's Rijks jachten en werkvaartuigen, als bedoeld bij de Wet van 24 Juni 1854 (*Nederlandsch Staatsblad* N°. 92) moet worden berekend tot en met den dag van hun ontslag of, voor zoover niet blijkt ontslag te zijn verleend, tot en met den dag, waarover hun het laatst daggeld is uitbetaald bij de inrichtingen of vaartuigen, waaraan of waarop zij werkzaam waren.

N°. 4896.

INSTRUCTIËN. *Wijziging der instructiën voor den Geneesheer-Directeur en voor den Tweeden Geneesheer van het krankzinnigen gesticht te Buitenzorg en voor de Geneesheeren-Directeur van de hulpkrankzinnigengestichten te Semarang en Soerabaja.*

BESLUIT.

N°. 25.

BUITENZORG, 18 Augustus 1891.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat artikel 18 der Instructie voor den geneesheer-directeur van het krankzinnigengesticht te *Buitenzorg* en het daarmede overeenstemmende artikel 10 der instructies voor den tweeden geneesheer van het gesticht te *Buitenzorg* beide vastgesteld bij het besluit van 29 Juni 1882 N°. 5 (*Bijblad op het Staatsblad* N°. 3837), benevens het bij artikel 4 van het besluit van 6 Februari 1887

Nº. 3/c (Bijblad op het Staatsblad Nº. 4363) aan de
structie voor de geneesheeren-directeur der hulpgestic
te *Semarang* en *Soerabaja* toegevoegd artikel worden
lezen als volgt:

„De Geneesheer-Directeur (de tweede geneesheer)
„buiten het gesticht de gewone geneeskundige pra
„niet uitoefenen. Van dit verbod is uitgezonderd
„geven van consulten met andere geneesheeren en
„verleenen van geneeskundigen bijstand in gevallen
„krankzinnigheid en daarmede verwante ziekten van
„zenuwstelsel mits, wat het laatste betreft, die bij
„wordt ingeroepen door bemiddeling, of onder ver
„eener schriftelijke verklaring van een ander bev
„geneeskundige.”

Afschrift enz.

N°. 4897.

KOFFIE. VEILINGEN. Voor-
waarden voor de veilingen van
Gouvernements-koffie te Batavia
en Padang.

BESLUIT.

N°. 21.

BUITENZORG, 18 Juli 1894.

Gelezen enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Met intrekking van de bij het besluit van 11 April 1891 N°. 1 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4680) vastgestelde voorwaarden, vast te stellen de aan dit besluit gehechte voorwaarden voor de veilingen van Gouvernements-koffie te *Batavia* en *Padang*.

Ten derde: enz.

Afschrift enz.

VOORWAARDEN, waarop in het lokaal der Handelsvereeniging te *Batavia*, dat alsdan voor een ieder toegankelijk zal zijn, op de hieronder vermelde dagen, des voormiddags ten 11 ure, door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, ten deze handelende voor en namens het Gouvernement van *Nederlandsch-Indië*, ten overstaan van het vendukantoor zullen worden verkocht..... pikols Gouvernements-koffie, afkomstig uit den oogst van 189..., liggende in en af te leveren bij 's Lands pakhuizen te

Artikel I.

(1) De verkoop geschiedt bij kavelingen van ten hoogste 200 (*twee honderd*) pikols en de opveiling bij den pikol.

(2) De partijen ten verkoop aangewezen koffie wordt achtereenvolgens verkocht volgens de daarvan opgemaakte en uitgegeven notitiën.

Artikel II.

(1) Zoodra mogelijk nadat de veilingen in de *Java Courant* zijn aangekondigd, worden in de lokalen der Handelsvereeniging te *Batavia*, te *Semarang* en te *Soerabaja* de monsters van elke partij ter bezichtiging en tusschenkomst van die vereenigingen tot de gebruikelijke hoeveelheden ter beschikking van den handel gesteld.

(2) De monsters, voetstoots genomen uit de partij koffie, dienen tot aanwijzing van de soort en de hoedanigheid.

(3) Het Gouvernement is echter niet verbonden tevens dat monster te leveren, maar de koffie wordt verkocht, zooals zij ter plaatse is liggende.

Artikel III.

(1) De betaling van het gekochte op elke veiling geschiedt binnen twee maanden na den dag der veiling (welke dag niet wordt medegerekend), te *Batavia* bij het vendukantoor, te *Semarang* en *Soerabaja* bij 's Lands kassas ter keuze van den koper, in de voor *Nederlandsch-Indië* wettige betaalmiddelen.

(2) De koper is verplicht de te *Semarang* of *Soerabaja* ontvangen stortingsbewijzen, nadat deze voorzien zijn van het fiat van den Directeur van Financiën, voor in betaling nemen bij het vendukantoor te *Batavia* ten spoedigste bij dat vendukantoor in te dienen ter effectivering van zijn ('s koopers) debet.

(3) De koopsom wordt bij 's Lands kassen niet ontvangen genomen op Zaterdag, Zondag of een erkend feestdag en bij het vendukantoor te *Batavia* niet op Zondag of een erkenden feestdag.

(4) Valt de vervaldag op een dier dagen, dan wordt

de rekening voldaan op den eerstvolgenden werkdag, waarop 's Lands kas of het vendukantoor te *Batavia* geopend is en de termijn van betaling stilzwijgend tot en met dien dag verlengd.

Artikel IV.

(1) Bij gebreke van betaling binnen den bij het voorgaand artikel gestelden termijn, verbeurt de koper voor *elken dag* vertraging eene boete van *één per mille* van de koopsom.

(2) Alsdan kan de koffie bovendien, op grond van het enkele feit der niet tijdige betaling en zonder dat eenige formaliteit ten opzichte van den koper behoeft te worden in acht genomen, door het Gouvernement op nieuw worden verkocht.

(3) Deze nadere verkoop wordt vooraf in drie achtereenvolgende nummers der Javasche Courant aangekondigd en geschiedt overeenkomstig het bepaalde bij de artikelen I en II tegen betaling binnen een termijn van *acht dagen* na den dag van verkoop op de wijze en ter plaatse bij artikel III omschreven, echter onder verbeuring van eene boete van *twee per mille* van de koopsom voor elken dag vertraging.

(4) De eerste koper kan echter tot 12 uur des vóormiddags van den dag (Zon- en feestdagen uitgesloten), voorafgaande aan dien van den naderen verkoop, dezen voorkomen door betaling van het wegens koopsom, boeten en pakhuishuur verschuldigde en van de kosten, door het Gouvernement voor den naderen verkoop gemaakt, welke ten laste van den eersten koper komen.

(5) De Directeur van Binnenlandsch Bestuur stelt het bedrag der kosten van naderen verkoop vast.

(6) Bijaldien bij den naderen verkoop der koffie wegens koopsom meer wordt verkregen, dan de eerste koper wegens koopsom, boeten en pakhuishuur (de boete berekend tot en met den dag van betaling der koffie; de pakhuishuur, met inachtneming overigens van het bepaalde

bij artikel V alinea 3 en 4 tot en met den dag van ontvangstneming der koffie, beiden door den nieuwer kooper), alsmede wegens kosten, op den naderen verkoop gevallen, verschuldigd is, komt dit meerdere ten bate het Gouvernement, doch bijaldien bij dien verkoop minder wordt verkregen dan het zoo even genoemde door den eersten kooper verschuldigde, blijft deze voor dit minder aansprakelijk en tot de betaling daarvan jegens het Gouvernement gehouden.

(7) Bij gebreke van betaling door den nieuwen kooper binnen den bij alinea 3 van dit artikel gestelden termijn kan het Gouvernement op grond van het enkele feit dat niet tijdige betaling tegen hem gelijke rechten uitoefenen als hierboven bij niet tijdige betaling ten aanzien van den eersten kooper zijn omschreven en is de nieuwer kooper alsdan tot gelijke verplichtingen als de eersten kooper gehouden.

Artikel V.

(1) De koffie kan zonder betaling van pakhuishuur in 's Lands pakhuizen blijven liggen tot en met den dag waarop de termijn van betaling, gesteld bij de artikelen III en IV, verstreken is.

(2) Na dien tijd is de kooper verplicht voor elke week of een gedeelte van eene week een pakhuishuur te betalen van 2 (*twee*) cent voor elken pikol.

(3) Wanneer de pakhuisruimte eene verdere opschuring niet toelaat, te *Batavia* ter beoordeeling van den Algemeenen Pakhuismeester en elders ter beoordeeling van de betrokken Hoofden van gewestelijk bestuur, worden den kooper voor de wegruiming een termijn gesteld van *twee dagen* voor de eerste 1000 pikols of minder en verder een dag meer voor elke 1000 pikols of minder.

(4) Heeft de wegruiming niet binnen den gestelden tijd plaats gehad, dan kan voor rekening des koopers andere pakhuisruimte ingehuurd en de koffie voor zijn rekening en risico daarheen overgebracht worden.

(5) In de gevallen, bij alinea 2 en volgende van dit artikel voorzien, mitsdien van het oogenblik dat de in de artikelen III en IV gestelde betalingstermijn verstreken is, zal de koffie, al is zij nog niet geleverd, niettemin geacht worden voor rekening en risico van den kooper of de koopers in de pakhuizen te liggen.

(6) Bij gedeeltelijk verloren gaan van de opgeschuurde koffie, wordt dit verlies geleden door de koopers, ponsd-pondsgewijze, ieder naar de verhouding van de gekochte tot de verloren geraakte hoeveelheid.

(7) Ingeval met betrekking tot de toepassing van het bepaalde bij de vorige alinea tusschen verkoper en koopers geschil ontstaat beslist de Directeur van Binnenlandsch Bestuur zonder vorm van proces in hoogste ressort.

Artikel VI.

De aflevering van het gekochte vindt plaats op vertoon van het bewijs van betaling (quitantie) der koopsom en casu quo van boeten en kosten op den naderen verkoop gevallen.

Artikel VII.

Het werkvolk, benoodigd voor het zakken en het op de weegschaal brengen der koffie, wordt door den kooper geleverd.

Artikel VIII.

(1) Indien verkochte koffie vóórdat de termijn van betaling, bij de artikelen III en IV gesteld, verstreken is, door brand of overmacht, — in dit laatste geval ter uitsluitende beoordeeling van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur — *geheel* verloren gaat, worden alle gesloten koopovereenkomsten, waaraan door levering nog niet is voldaan, als vervallen beschouwd.

(2) Bij *gedeeltelijk* verloren gaan van koffie op de in de vorige alinea bedoelde wijze worden echter alléén die overeenkomsten als vervallen beschouwd, welke door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur in hoogste ressort als zoodanig zullen worden aangewezen.

Artikel IX.

De koopers doen afstand van elk beroep op de aanwezigheid van de hoeveelheid der door het Gouvernement te leveren koffie, op het oogenblik van het loren gaan, bedoeld in de artikelen V en VIII.

Artikel X.

(1) Lasthebbers zijn verplicht nog op den dag veiling de namen hunner lastgevers en de voor hen kochte partijen aan het vendukantoor te *Batavia* op te geven.

(2) De vendumeester, die ambtshalve bij den verkoop tegenwoordig is, kan echter, *zulks noodig oordeelende*, vorderen, dat de lasthebber, *alvorens de koop wordt gewezen*, den naam van zijnen lastgever, — zij het aan hem vendumeester, uitsluitend en persoonlijk, — *staande de veiling*, opgeeft.

VOORWAARDEN, waarop in het lokaal der Handelsvereniging te *Padang*, dat alsdan voor een ieder toegankelijk zal zijn, op de hieronder vermelde dagen, des voormiddags ten 11 ure, door den Gouverneur van *Sumatra's Westkust*, ten dezelve handelende voor en namens het Gouvernement van *Nederlandsch-Indië*, te overstaan van het vendukantoor zullen worden verkocht..... pikols Gouvernements-koffie, afkomstig uit de oogst van 189.. liggende in en af te leveren bij 's Lands pakhuizen te.....

Artikel I.

(1) De verkoop geschiedt bij kavelingen van ten hoogst 200 (*twee honderd*) pikols en de opveiling bij den pikol.

(2) De partijen ten verkoop aangewezen koffie worden achtereenvolgens verkocht volgens de daarvan opgemaakte en uitgegeven notitiën.

Artikel II.

(1) Zoodra mogelijk nadat de veilingen in de Javasche Courant zijn aangekondigd, worden ten bureele van den Gouverneur van *Sumatra's Westkust*, de monsters van elke partij ter bezichtiging en tot de gebruikelijke hoeveelheden ter beschikking van den handel gesteld.

(2) De monsters, voetstoots genomen uit de partijen koffie, dienen tot aanwijzing van de soort en de hoedanigheid.

(3) Het Gouvernement is echter niet verbonden volgens dat monster te leveren, maar de koffie wordt verkocht, zooals zij ter plaatse is liggende.

Artikel III.

(1) De betaling van het gekochte op elke veiling geschiedt binnen *twee maanden* na den dag der veiling (welke dag niet wordt medegerekend) bij het vendukantoor te *Padang* in de voor *Nederlandsch-Indië* wettige betaalmiddelen.

(2) De koopsom wordt niet in ontvangst genomen op Zondag of een erkenden feestdag.

(3) Valt de vervaldag op een dier dagen, dan wordt de rekening voldaan op den eerstvolgenden werkdag, waarop het vendukantoor geopend is en de termijn van betaling stilzwijgend tot en met dien dag verlengd.

Artikel IV.

(1) Bij gebreke van betaling binnen den bij het voorgaand artikel gestelden termijn, verbeurt de kooper voor *elken dag* vertraging eene boete van *één per mille* van de koopsom.

(2) Alsdan kan de koffie bovendien, op grond van het enkele feit der niet tijdige betaling en zonder dat eenige formaliteit ten opzichte van den kooper behoeft te worden in acht genomen, door het Gouvernement op nieuw worden verkocht.

casu quo van boeten en kosten op den naderen ver-
gevallen.

Artikel VII.

Het werkvolk, benoodigd voor het zakken en het
de weegschaal brengen der koffie, wordt door den koop-
geleverd.

Artikel VIII.

(1) Indien verkochte koffie, vóórdat de termijn van
betaling, bij de artikelen III en IV gesteld, verstrekt
is, door brand of overmacht, — in dit laatste geval
uitsluitende beoordeeling van den Directeur van Binnen-
landsch Bestuur — geheel verloren gaat, worden alle
sloten koopovereenkomsten, waaraan door levering
niet is voldaan, als vervallen beschouwd.

(2) Bij gedeeltelijk verloren gaan van koffie op de
de vorige alinea bedoelde wijze, worden echter alleen de
overeenkomsten als vervallen beschouwd, welke door den
Directeur van Binnenlandsch Bestuur in hoogste res-
sout als zoodanig zullen worden aangewezen.

Artikel IX.

De koopers doen afstand van elk beroep op de
aanwezigheid van de hoeveelheid der door het Gouver-
nement te leveren koffie, op het oogenblik van het ver-
loren gaan, bedoeld in de artikelen V en VIII.

Artikel X.

(1) Lasthebbers zijn verplicht nog op den dag der
veiling de namen hunner lastgevers en de voor hen ge-
kochte partijen aan het vendukantoor te Padang op te geven.

(2) De vendumeester, die ambtshalve bij den verkoop
tegenwoordig is, kan echter, zulks noodig oordeelende, ook
vorderen, dat de lasthebber, alvorens de koop wordt toege-
wezen, den naam van zijnen lastgever, — zij het ook aan
hem, vendumeester, uitsluitend en persoonlijk, — du-
staande de veiling, opgeeft.

N°. 4898.

STOOMTRAMWEGEN. *Voorwaarden van vergunning voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg van Poerwodadi naar het station Goendih van den spoorweg Semarang—Vorstenlanden.*

Op de onderstaande voorwaarden werd bij het besluit van 8 Februari 1883 N°. 1 aan G. KLAY vergunning verleend tot het aanleggen en exploiteeren van een stoomtramweg van *Poerwodadi* naar het station *Goendih* van den spoorweg *Semarang—Vorstenlanden* (residentie *Semarang*). Nadat bij het besluit van 22 November 1883 N°. 12 was goedgekeurd dat al de rechten en verplichtingen bij eerstgenoemd besluit toegekend en opgelegd aan G. KLAY waren overgedragen aan G. H. C. VAN ZIJLL DE JONG, werd bij het besluit van 28 Maart 1884 N°. 10 verklaard dat de aanvaarding der vergunning op 6 Februari te voren had plaats gehad. Vervolgens werd bij besluit van 16 Augustus 1891 N°. 15 goedgekeurd dat al de uit de vergunning voortvloeiende rechten en verplichtingen waren overgedragen aan de Naamlooze Vennootschap „*Poerwodadi—Goendih Stoomtrammaatschappij*”, op welker akte van oprichting bewilliging was verleend bij besluit van 24 April 1886 N°. 31, terwijl eindelijk bij artikel 1 van het besluit van 19 Juli 1892 N°. 2 er in werd toegestemd dat meerbedoelde rechten en verplichtingen zouden worden overgedragen aan de *Semarang—Joana Stoomtrammaatschappij*.

VOORWAARDEN van vergunning voor den aanleg exploitatie van een Stoomtramweg *Poerwodadi* naar het station *Goe* van den spoorweg *Semarang—Vore* landen (residentie *Semarang*), voor vervoer van personen en goederen.

Art. 1.

Nopens de uitgangspunten der lijn en de richting, welke zij te volgen heeft, treden de ondernemers in overleg den Resident van *Semarang*.

Bij gemis van overeenstemming beslist de Gouverneur-Generaal.

Art. 2.

De spoorwijdte wordt nader, de ondernemers gehoord door den Gouverneur-Generaal bepaald.

Art. 3.

Waar het mogelijk is van den Rijksweg gebruik maken, wordt dit toegestaan, maar alsdan moet een breedte van minstens vier en een halven meter buiten de uiterste afmetingen van het materieel en van het ladingsprofiel vrij blijven.

Indien het volgen van den Rijksweg of het benutten van de daarin gelegen bruggen of duikers onraadzaam mocht worden geacht, moeten zoodanige gedeelten van de lijn, als daarvoor in aanmerking komen, naast of op eenigen afstand van dien weg aangelegd of nieuwe bruggen of duikers naast de bestaande gemaakt worden, een ander behoudens bewilliging van den Resident van *Semarang*.

Voor zoover een gedeeltelijke verlegging van den spoorweg noodig mocht zijn voor eene goede richting van den tramweg, zal daartoe door den Gouverneur-Generaal

speciale beschikking kunnen besloten worden, mits de ondernemers de kosten der verlegging dragen.

Waar de weg over bestaande bruggen of duikers moet loopen, worden deze door de ondernemers ten genoegen van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken (het betrokken hoofd van gewestelijk bestuur gehoord) zoo noodig versterkt en zoodanig verbreed, dat nevens den binnenkant van den tramweg nog minstens 2,50 meter breedte beschikbaar blijft.

In straten, waar de tramweg langs gebouwen loopt, moet tusschen de meest uitstekende gedeelten van deze en van het rollend materieel eene ruimte beschikbaar blijven van minstens één meter en tevens aan de andere zijde van dat materieel eene ruimte van twee en een halven meter voor het verkeer overblijven.

Art. 4.

Door den Gouverneur-Generaal wordt vóór de definitieve aanwijzing van het tracé, bedoeld bij art. 6, eene aanwijzing der algemeene richting van den tramweg gedaan, en ook beslist of de aan te leggen weg geheel of gedeeltelijk zal bestaan uit enkel dan wel dubbel spoor.

Omtrent de juiste plaats, waar de sporen moeten worden gelegd, beslist het betrokken hoofd van gewestelijk bestuur de ondernemers gehoord.

Art. 5.

De definitieve aanwijzing van het tracé geschiedt door den Gouverneur-Generaal en ligt opgesloten in de goedkeuring der plattegrond-teekeningen, bedoeld sub *a* van art. 6.

Art. 6.

De ondernemers onderwerpen door tusschenkomst van het hoofd van gewestelijk bestuur en den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken aan de goedkeuring van

den Gouverneur-Generaal de navolgende teekeningen, triplo in te dienen, als:

- a. eene plattegrondteekening op de schaal van 1 à 100000, waarop de richting van den weg met de bogen, wissels, uitwijkplaatsen, kruisingen, overwegen, de lengten der rechte gedeelten en de stralen der bogen, de snijdingen door rivieren, kanalen of leidingen, naauwkeurig zijn aangegeven, en voorts duidelijk is aangewezen welke gedeelten van den weg zullen worden gebruikt en welke voor het algemeen verkeer vrij zullen blijven;
 - b. een lengte profiel op de schaal van 1 à 5000 voor de lengten en van 1 à 100 voor de hoogten;
 - c. dwarsprofielen van den weg op de schaal van 1 à 100, aangevende de ruimte, welke voor het rollend materieel van den tramweg wordt gevorderd en die, welke voor het publiek verkeer beschikbaar blijft;
 - d. teekeningen van de te maken of te veranderen kunstwerken in den weg en van de wissels, uitwijkplaatsen, kruisingen, overwegen, enz., alles op de schaal van 1 à 100;
 - e. teekeningen van de te bezigen spoorstaven en van de verdere samenstelling van den bovenbouw op de schaal van minstens 1 à 10;
 - f. de plattegrond- en opstandteekeningen van al het rollend materieel op de schaal van hoogstens 1 à 10;
- Dit materieel zal niet voor de exploitatie in dienst gesteld mogen worden dan na van Regeeringswege te zijn goedgekeurd.

Art. 7.

De ondernemers zijn verplicht zich bij de uitvoering der werken stipt te gedragen naar de door den Gouverneur-Generaal goedgekeurde teekeningen.

Indien zij in strijd daarmee handelen, kan het betrokken hoofd van gewestelijk bestuur onmiddellijk het werk doen staken en ten koste van de ondernemers het verkeerd uitgevoerde doen opbreken.

Art. 8.

Waar de tramweg wegen voor het publiek verkeer volgt en op vlakke overwegen, zoomede op de bruggen en duikers, welke de lijn overgaat, moeten de bovenkanten der spoorstaven gelegen zijn in het bovenvlak van den weg.

De oppervlakte tusschen de spoorstaven en daarneven ter volle breedte van het onderbed van den tramweg moet naar den eisch worden verhard, zoodat de algemeene passage daarover ongehinderd kan plaats hebben en rij- en voertuigen daarover zonder bezwaar kunnen uitwijken.

Spoorstaven, verheven boven de baan, zijn alleen geoorloofd dáár, waar de tramweg van de bestaande wegen afwijkt.

Art. 9.

De ondernemers moeten de tot den tramweg behorende werken, daaronder begrepen die, noodig om den weg op de hoogte van den bovenkant der spoorstaven te brengen en te houden, voortdurend in zoodanig goeden staat onderhouden, dat daarover zonder eenig gevaar met de grootst toegelaten snelheid gereden kan worden, en het publiek verkeer geenerlei belemmering ondervindt tengevolge van onvoldoend onderhoud.

Mochten de ondernemers te dien aanzien, naar het oordeel der Regering, in verzuim blijven, dan zal Deze de vereischte voorzieningen op hunne kosten kunnen doen aanbrengen.

De ondernemers kunnen nimmer eenig recht tot reclame, in welken zin ook, gronden op de wijze, waarop de Gouvernements wegen en werken, waarover de tramweg loopt, door het bestuur worden onderhouden.

Art. 10.

Rij- en voertuigen, niet aan de ondernemers toebehoorende, mogen zonder hunne vergunning van de sporen in hunne lijn geen gebruik maken.

Overigens blijft het gebruik van den weg voor publiek vrij; slechts langs de gedeelten van den tram die met boven de baan verheven spoorstaven zijn aangelegd, is het verkeer voor personen, niet tot den dienst van den tramweg behorende of met het toezicht daarop belast, zoomede voor voertuigen, paarden en vee, verboden.

Alleen in bijzondere gevallen kunnen de ondernemers vergunning verleen en aan personen, om zich langs de danige gedeelten van de baan te bewegen of daar langs paarden of vee te drijven.

Art. 11.

De ondernemers zijn verplicht te gedoogen, dat aan hunnen tramweg andere tramwegen of spoorwegen aangesloten, en dat die weg door zoodanige of andere wegen, waterleidingen, kanalen, slooten, enz. worden gesneden.

Zoo, ten behoeve der aansluiting of doorsnijding, aan hunnen tramweg werken te verrichten zijn, of hunne dienst wordt benadeeld, is deswege door de ondernemers de aansluiting aan te leggen werken schadeloosstelling verschuldigd.

Indien de Gouverneur-Generaal den aanleg of de herstelling van wegen, kanalen, waterleidingen, of andere Gouvernements werken, die den tramweg doorsnijden of daarmee in aanraking komen, beveelt of toestaat, mogen de ondernemers dien aanleg of die herstelling niet beletten noch uit dien hoofde andere schadevergoedingen vorderen dan teruggave van de vermeerdering der kosten van onderhoud en bewaking, die daaruit mochten voortvloeien.

In zoodanig geval zullen alle definitieve of voorloopige werken, die noodig zijn om te beletten dat de exploitatie van den tramweg worde gestoord of gestaakt, zonder kosten voor de ondernemers worden uitgevoerd.

Art. 12.

Het staat den ondernemers vrij om een eigen telegrafische inrichting langs de lijn te maken, maar zij mogen die niet

anders benuttigen dan ten behoeve van hunnen eigen dienst of ter overbrenging van berichten, wier overseining door de Rijks telegraafadministratie mocht worden verlangd.

De inrichting van de telegraaflijn moet zoodanig zijn, dat deze niet hinderlijk is voor het publiek verkeer.

Art. 13.

De bepaling der plaatsen, waar stations zullen worden opgericht, geschiedt door het hoofd van gewestelijk bestuur, de ondernemers gehoord.

Art. 14.

De ondernemers stellen een reglement voor den dienst vast nadat dit door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken zal zijn goedgekeurd. Zoolang deze goedkeuring niet verkregen is, wordt de dienst niet geopend.

In dat reglement mogen geene veranderingen worden gebracht dan met goedkeuring van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, die steeds bevoegd is om, de ondernemers gehoord, veranderingen in het reglement, ook nadat het goedgekeurd is, te bevelen.

Art. 15. (1)

Aan de tarieven der vrachtprijzen en aan de eventueel daarin te brengen wijzigingen wordt de noodige openbaarheid gegeven vóór dat ze worden toegepast.

Bij speciale overeenkomsten kan van de algemeene tarieven worden afgeweken.

De Gouverneur-Generaal kan, de ondernemers gehoord, maximum prijzen vaststellen zoowel voor het vervoer van personen als voor het vervoer van goederen, per afgelegden kilometer, zoomede voor bijkomende kosten.

(1) De laatste alinea van dit artikel is vervallen ingevolge artikel 2 van het besluit van 16 Januari 1893 No. 25.

Art. 16.

Het vervoer over den tramweg mag met geen *gr* snelheid dan van 15 (*vijftien*) kilometers per uur *P* hebben.

Op plaatsen, waar deze snelheid voor het publiek *W* keer of om andere redenen gevaarlijk wordt geacht, door het hoofd van gewestelijk bestuur eene *mind* snelheid worden voorgeschreven.

Art. 17.

De ondernemers mogen den tramweg of gedeelten *dan* van niet voor publiek verkeer openstellen dan na ontvan- *g* machtiging van den Directeur der Burgerlijke Open- *ba* Werken, die deze machtiging niet verleent dan nadat *W* weg met de daartoe behoorende werken en het voor *be* vervoer bestemde materieel van Regeeringswege is op- *ge* nomen en goedgekeurd.

Art. 18.

De ondernemers zijn verplicht om met inachtneming *van* de voorwaarden, waarop de vergunning tot exploitatie *van* den tramweg is verleend en van de voorschriften *van* het in art. 20 bedoeld reglement, de exploitatie zoodanig *te* te doen plaats vinden, dat het verkeer door middel *van* en met de gewone vervoermiddelen langs en over *de* tramweg geheel veilig kan geschieden en dat aan billijk- *ke* eischen van zindelijkheid, netheid en gemak voor reizigen *wordt* wordt voldaan.

Art. 19.

De ondernemers zijn gehouden tot het kosteloos vervoer *van* van de Gouvernements postpakketten en van de persone *met* met het overbrengen daarvan belast.

Art. 20.

Even als op den aanleg en het onderhoud der lijn wordt ook op de exploitatie van Regeeringswege toezicht gehouden.

Dit toezicht heeft ten doel om de richtige uitvoering der werken benevens de veiligheid en ordelijkheid van het verkeer te verzekeren.

In afwachting dat dienaangaande een algemeen reglement wordt uitgevaardigd, verbinden de ondernemers zich om de aanwijzingen op te volgen, welke hun van Regeeringswege in het belang der veiligheid en ordelijkheid van het verkeer mochten worden gegeven, de ambtenaren, met het toezicht belast, kosteloos te vervoeren, hun vrijen toegang te verleen en tot de bij de onderneming behorende werken, gebouwen en het materieel en de door hen gevraagde inlichtingen dadelijk te verstrekken.

Art. 21.

De ondernemers moeten ter beschikking stellen van de Regeering, om op de door Haar aan te wijzen plaats te worden gedepon eerd, een waarborg kapitaal van f 10.000 (*tien duizend gulden*). (1)

Dit kapitaal moet zijn Nederlandsch Indisch geld of bestaan uit zoodanige effecten als de Gouverneur-Generaal aannemelijk zal oordeelen.

De coupons dier effecten worden geregeld ter beschikking van de ondernemers gesteld.

Wanneer krachtens de onderwerpelijke bepalingen of die, vervat in het bij art. 20 bedoeld algemeen reglement, tengevolge van verzuim van de ondernemers, van regeeringswege werken moeten worden uitgevoerd op hunne kosten, worden de kosten daarvan op het waarborg kapitaal verhaald.

(1) Blijkens artikel 1 van het besluit van 19 Juli 1892 No. 2 is later genoeg genomen met een waarborgkapitaal van f 5000 (*vijf duizend gulden*).

Binnen drie maanden nadat aan de ondernemers is gegeven, dat de Regeering over eenig gedeelte waarborgkapitaal heeft moeten beschikken, moet waarborgkapitaal tot het volle bedrag weder zijn aangevuld.

Art. 22.

De vergunning wordt:

- 1e. stilzwijgend als vervallen beschouwd, wanneer binnen één jaar na de dagteekening van dit waarbij zij is verleend, bij een op zegel geschreven van een dagteekening voorziene en aan den verneur-Generaal gerichte verklaring van de ondernemers is aanvaard, en het in art. 21 bedoeld waarborgkapitaal ter beschikking van de Regeering is gegeven.

2e. ingetrokken:

- a. wanneer niet binnen zes maanden na de aanvaarding een ernstig begin is gemaakt met de uitvoering der werken.

Het oordeel over hetgeen als een ernstig begin te beschouwen is, komt uitsluitend toe aan den verneur-Generaal;

- b. wanneer niet binnen één jaar na de aanvaarding de geheele lijn in exploitatie is gebracht;
- c. wanneer het gestorte waarborgkapitaal niet binnen drie maanden nadat aan de ondernemers schriftelijk bericht is gegeven, dat de Regeering over eenig gedeelte daarvan heeft moeten beschikken tot het bedrag weder is aangevuld;
- d. wanneer de ondernemers, over een gedeelte of den geheelen weg de exploitatie gestaakt hebben, en deze niet hervatten binnen een door den Gouverneur-Generaal te stellen termijn;
- e. wanneer ondanks herhaalde aanschrijving een of meer voorwaarden van de onderwerpelijke vergunning of van de bepalingen in het bij art. 20 bedoeld reglement, — andere dan die, waarvan de niet nakoming leidt tot beschikking over het waarborgkapitaal.

— naar het oordeel der Regeering niet of niet voldoende worden nageleefd.

De hiervoren genoemde termijnen kunnen op verzoek van de ondernemers door den Gouverneur-Generaal worden verlengd.

De intrekking der vergunning geschiedt bij een aan de ondernemers beteekend besluit van den Gouverneur-Generaal.

Wanneer de vergunning wordt ingetrokken, nadat met den aanleg van den weg of met de exploitatie reeds een begin is gemaakt, wordt door den Gouverneur-Generaal aan de ondernemers tevens een termijn gesteld om het materieel en de gebouwen op te ruimen, en voor het geval dat van Rijkswegen, bruggen enz.: gebruik is gemaakt, deze weder in deugdelijken staat van aanleg en onderhoud terug te brengen.

Wat voor dit een en ander na verloop van dien termijn te doen overblijft, geschiedt van Regeeringswege voor rekening van de ondernemers.

Voor het verhaal der kosten staan Haar, wanneer het waarborgkapitaal is uitgeput, de gewone rechtsmiddelen ten dienste.

Voor zooveel het waarborgkapitaal niet tot verhaal van kosten behoeft te worden aangesproken, wordt dit, na de intrekking der vergunning, aan de ondernemers teruggegeven.

Art. 23.

Voor het gebruik van den Rijksweg of van andere ter vrije beschikking van het Gouvernement staande gronden ten behoeve van den tramweg, wordt van de ondernemers geen betaling gevorderd.

Onbebouwde Gouvernements grond, welke voor de op-richting van gebouwen ten behoeve der onderneming mocht noodig zijn, wordt — wanneer daartegen geen bezwaar bestaat, — kosteloos met recht van opstal afgestaan voor den duur der onderneming.

Art. 24.

Ingeval van oorlog of binnenlandsche onlusten of andere redenen van Staatsbelang, kan de Gouverneur-Generaal den ondernemers staking van den dienst publiek verkeer bevelen en over den tramweg daartoe behoorend materieel zoodanig beschikken als dat in het belang van den Lande zal noodig oordeelen.

Den ondernemers wordt hiervoor schadeloosstelling verleend, ingeval van geschil te bepalen door drie deskundigen waarvan een te benoemen door den Gouverneur-Generaal en een door de ondernemers en een door den Raad Justitie te *Semarang*.

Art. 25.

Ingeval van oorlog of binnenlandsche onlusten kan de Gouverneur-Generaal geheele of gedeeltelijke onbruikbaarmaking van den tramweg en de daarin aanwezige gebouwen, telegraaflijnen en diensttoestellen bevelen.

De ondernemers mogen zich hiertegen niet verzetten. Zoo spoedig als het Staatsbelang dit gedooft, wordt de tramweg op bevel van den Gouverneur-Generaal en op de Landskosten in den vorigen toestand gebragt.

Andere vergoeding of schadeloosstelling wegens wijfsderving wordt in dit geval niet verleend.

Art. 26.

De onderneming kan van Gouvernements wege worden overgenomen, zoodra de tramweg door de ondernemers gedurende een tijdsverloop van tien jaren of langer in zwaarte geheel is geëxploiteerd geworden.

De prijs, waarvoor de naasting geschiedt, zal zijn twintig maal de gemiddelde zuivere winst per jaar over de drie voordeligste jaren uit het tijdperk van de laatste vijf jaren der exploitatie.

Van het voornemen om den tramweg te naasten worden ten minste zes maanden te voren aan de ondernemers kennisgegeven.

Art. 27.

De ondernemers moeten domicilie kiezen bij den Raad van Justitie te *Semarang*.

Art. 28.

De ondernemers mogen de vergunning niet aan anderen overdragen dan met goedkeuring van den Gouverneur-Generaal.

Vergunning of goedkeuring wordt alleen verleend op overdracht aan personen of aan eene vennootschap in *Nederlandsch-Indië* gevestigd of gedomicilieerd.

Behoort bij Besluit van 8 Februari 1883 N°. 1.

N°. 4899.

GRATIFICATIËN. *Aan hulp-onderwijzers worden geene gratificatiën toegekend voor het waarnemen der functiën van hoofdonderwijzer.*

Aan

den Directeur van Onderwijs,
Eeredienst en Nijverheid.

N°. 1879.

BATAVIA, 9 December 1885.

De Gouverneur-Generaal vindt geen termen tot arrestering van het bij Uw ochtendrapport van 12 November jl. N°. 3 overgelegd concept-besluit, strekkende om, overeenkomstig het voorstel der plaatselijke schoolcommissie te *Dj.* aan den 1sten hulponderwijzer aan de openbare 2de lagere school aldaar G. J. VAN E. eene gratificatie toe te kennen voor de waarneming der betrekking van hoofdonderwijzer aan die school van 24 Januari tot 31 Maart en van 17 Juni tot 26 Augustus jl.

Dat gedurende ziekte dan wel ontstentenis van hoofdonderwijzer, de 1ste hulponderwijzer diens taal de leiding der school overneemt, kan naar het oordeel Zijner Excellentie niet als een buitengewone dienstrichting worden aangemerkt, waarvoor een buitengewone belooning zou moeten worden toegekend.

Zulks behoort eigenaardig tot zijn functiën en in meerdere inspanning, welke de waarneming voor t medebrengt, vindt de hulponderwijzer een compensatie doordat hij daarmede in de gelegenheid wordt gesteld zijn geschiktheid te toonen om aan het hoofd eener school te staan.

Ook de geldelijke verantwoordelijkheid aan de waarnemen betrekking verbonden, waarop in Uw aangeheven ochtendrapport gewezen wordt, levert den Gouverneur Generaal geen motief op om de voorgestelde gratificatie toe te kennen. Het geldelijk beheer van den hoofdonderwijzer eener school is toch van zoo geringen omvang dat met eenige zorg en plichtsbetrachting daarbij geen geldelijke verliezen geleden behoeven te worden, en de verantwoordelijkheid dus feitelijk niet veel te betekenen kan hebben.

Door de mededeeling van het vorenstaande heb ik u hier mij van ontvangen bevelen te kwijten.

De Gouvernements Secretaris.

GALLOIS.

N°. 4900.

STOOMTRAMWEGEN. *Voorwaarden der aan de Semarang—Joana Stoomtrammaatschappij verleende vergunningen tot aanleg en exploitatie van Stoomtramwegen van Koedoes naar Majong (residentie Japara) en van Majong naar de Suikerfabriek Petjangaän (residentie Japara).*

I.

BESLUIT.

N°. 1/c.

BUITENZORG, 8 October 1886.

Gelet enz.

Gelezen enz.

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Aan de *Semarang—Joana Stoomtrammaatschappij* vergunning te verleenen om in de residentie *Japara* een Stoomtramweg aan te leggen en te exploiteeren van *Koedoes* naar *Majong*, op eerstgemelde plaats in aansluiting met den Stoomtramweg van *Semarang* naar *Joana* en zulks op de navolgende voorwaarden:

Art. 1.

Op dezen tramweg zijn van toepassing de artikelen 4 tot en met 14 van de voorwaarden, vastgesteld bij het besluit van 13 Juni 1885 N°. 16 (Staatsblad N°. 114), met uitzondering van hetgeen daarin omtrent het storten van een waarborgkapitaal is bepaald, zullende het waarborgkapitaal bedoeld in art. 22 van de voorwaarden, waarop vergunning is verleend tot het aanleggen en exploiteeren van den Stoomtramweg van *Semarang* naar *Joana*, (1) worden beschouwd als mede te strekken ten behoeve van den Stoomtramweg van *Koedoes* naar *Majong*.

(1) Bijblad No. 3717.

N°. 4901.PASANGRAHANS. *Oprich*

Met intrekking van artikel 4, §§ b, c en e van
 besluit van 30 April 1874 N°. 15 (Bijblad N°. 27)
 is bij het besluit van 13 October 1887 N°. 1/c bepaald
 dat voor de oprichting van nieuwe pasangrahans zoo
 mogelijk gevolgd moet worden een bij laatstbedoeld best
 vastgesteld model.

N°. 4902.

REIZEN. SPOORWEGE
 POLITIE. *Vervoer in
 de spoorwegen van in dien
 reizende beampten der polit*

I.

BESLUIT.

N°. 2.

BUITENZORG, 24 Mei 1888

Gelezen enz.

Gelet op de artikelen 12 en 13 van het Algemeen
 Reglement voor de spoorwegdiensten in *Nederlandsch-Indië*
 (Staatsblad 1885 N°. 184);

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat het vervoer langs spoor-
 wegen van in dienst reizende beampten der politie, en
 geen vaste indemniteit voor reiskosten genieten en ge-
 recht hebben om voor dienstreizen te declareeren, geschiedende
 voor rekening van den Lande, mits zij voorzien zijn van
 een reisorder of reisaanvraag, afgegeven door het hooft
 van gewestelijk of plaatselijk bestuur.

Ten tweede: In het eerste lid van artikel 3 der
 het besluit van 16 Juni 1886 N°. 1/c (Bijblad op
 Staatsblad N°. 4292) vastgestelde Bijzondere bepaling
 betreffende het vervoer van 's Lands reizigers en goederen
 op de Staatsspoorwegen in *Nederlandsch-Indië*, achter

woord: „officier”, in te lasschen: „van in dienst reizende beambten van de politie”.

Ten derde: enz.

Afschrift enz.

II.

BESLUIT.

Nº. 4.

BUITENZORG, 22 Maart 1891.

Gelezen enz.

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

De in artikel 1 van het besluit van 24 Mei 1888 Nº. 2 vervatte bepaling dat het vervoer langs spoorwegen van in dienst reizende beambten der politie, die geen vaste indemniteit voor reiskosten genieten en geen recht hebben om voor dienstreizen te declareeren, geschiedt voor rekening van den Lande, mits zij voorzien zijn van een reisorder of reisaanvraag, afgegeven door het hoofd van gewestelijk- of plaatselijk bestuur, toepasselijk te verklaren voor de Inlandsche ambtenaren met den titel van Mantri Politie en de oppassers, die tijdelijk ter beschikking van verschillende Hoofden van Gewestelijk Bestuur zijn gesteld tot tegengang van sluikhandel in opium dan wel tot handhaving van het verbod van den invoer, het bezit, het vervoer en den verkoop van opium of overblijfselen van opium in de verboden kringen.

Afschrift enz.

N°. 4903.

PASSAGE. *Wenken in acht nemen bij het aanvragen passage.*

CIRCULAIRES.

I.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur in *Nederlandsch-Indië*, uitgezonden *Krawang, de Preanger-Regentschappen, Japara, Rembang, Bagelen, Kediri, de Vorstenlanden, Kediri en de Pandangsche Bovenlanden.*

N°. 6240.

BATAVIA, 21 October 1892.

Alhoewel bij circulaire van mijn toenmaligen ambtvoorganger dd^o. 11 November 1875 N°. 11538, opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* onder N°. 2951, dringend werd verzocht om op de behoefte van Gouvernements civiele passagiers afgegeven aanvragen om passage steeds te willen doen bekendstellen de bijzonderheden, waarvan de vermelding noodig is om de rechtmatigheid der vorderingen te kunnen beoordeelen blijkt toch herhaaldelijk dat daaraan niet of niet volledig gevolg wordt gegeven.

Ook doet zich nog wel het geval voor dat voor een Gouvernements passagier afzonderlijke aanvragen om passage worden afgegeven voor in zijn reisroute gelegen plaatsen, die hij op zijn reis successievelijk moet aandoen en zulks in weerwil van de dezerzijdsche circulaire van 1 Juli 1887 N°. 3802, waarbij het verzoek werd gedaan om in elk voorkomend geval, wanneer dit overeen te brengen is met het reisplan, de passage te doen aanvragen voor het *geheele* traject.

Het gevolg van die onregelmatigheid is, dat de Gon-

vernements passagier verblijfkosten in rekening brengt op de tusschen liggende plaatsen, alwaar hij genoodzaakt is te verblijven, ten einde zijne verdere passage te doen regelen, terwijl hij anders met de corresponderende boot direct zijne reis zou kunnen vervolgen.

Het komt mij niet overbodig voor evengenoemde circulaires op nieuw onder de bijzondere aandacht van UHedG. te brengen, met verzoek de daarbij gegeven wenken ook door de onder Uwe bevelen gestelde ambtenaren te doen betrachten.

Voor zooveel noodig zij aangeteekend, dat de slot-alinea van eerstgenoemde circulaire als vervallen moet worden beschouwd.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,*

A. C. ULJÉE.

II.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op de Bezittingen buiten *Java* en
Madoera (met uitzondering van den
Gouverneur van *Sumatra's Westkust*).

N°. 6934.

BATAVIA, 6 December 1893.

Door een Hoofd van Gewestelijk Bestuur op de Buiten Bezittingen werd voor een van zijn gewest naar de residentie *Pekalongan* overgeplaatste onderwijzeres, ter bereiking harer bestemming, passage aangevraagd met de op den 18^{en} Juli 1892 naar *Batavia* vertrekkende boot van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij.

Die onderwijzeres arriveerde te *Batavia*, op den 21^{en} Juli 1892 en kon hare reis naar *Pekalongan* niet eerder vervolgen dan op den 27^{en} d. a. v.

Het gevolg daarvan was dat van den 22^{en} tot en met den 26^{en} dier maand in afwachting van scheepsgelegenheid,

verblijfkosten werden gedeclareerd, welke kosten den 1sten niet zouden zijn in rekening gebracht indien bedoeld stuurshoofd met de bestaande maandelijksche dienstregeling der corresponderende booten van genoemde maatschappij had rekening gehouden en voor de onderwerpelyke passage had verleend met de boot van den 22sten die te *Batavia* op den 25ten d. a. v. arriveerde en om genheid aanbood om de reis naar *Pekalongan* op 27ten Juli 1892 te vervolgen.

De Algemeene Rekenkamer vond in casu dan aanleiding der Regeering voor te stellen om de aan Land toegebrachte schade overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 27 Augustus 1880 N°. 19 (Indisch Staatsblad N°. 198) op het betrokken Hoofd van Gewestelijk Bestuur te verhalen.

Met verwijzing voor zooveel noodig naar het voormede in Staatsblad 1889 N°. 154, heb ik met het oog op het vorenstaande, de eer UHedG. te verzoeken het verleen van passage op de voren bedoelde dienstregeling van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij willen letten en doen letten en daarbij tevens de wettelijke in acht te nemen gegeven bij dezerzijdsche circulaire van 21 October 1892 N°. 6240.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur.*

A. C. ULJÉE.

III.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op de bezittingen buiten *Java* en *Nederlandsch Oost-Indië*.

N°. 971.

BATAVIA, 13 Februari 1894.

Ten vervolge van mijne circulaire van 6 December 1893.

(1) Zie I hiervoren.

Nº. 6934 (1) heb ik naar aanleiding van een van de Regeering bekomen opdracht (2) de eer UHedG. te verzoeken, om de daarbij gegeven wenken alleen dan niet op te volgen wanneer de strikte naleving van het voorschrift in Staatsblad 1854 Nº. 66, voor de Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in herinnering gebracht bij circulaire van den toenmaligen Departements Chef ddº. 4 Augustus 1875 Nº. 7782 (Bijblad Nº. 2944) in 's Lands belang bepaald noodzakelijk moet worden geacht; m. a. w. wanneer het belang van den dienst zoo dringend vordert dat de betrokken landsdienaar met de eerste gelegenheid zijne bestemming volgt dat alle overwegingen van anderen aard daarvoor moeten wijken.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,
A. C. ULJÉE.*

Nº. 4904.

STOOMTRAMWEGEN. *Voorwaarden, waaronder aan de Oost-Java Stoomtrammaatschappij vergunning is verleend voor den aanleg en de exploitatie van eenige Stoomtramwegen.*

Bij artikel I van het besluit van 24 October 1886 Nº. 2/c werd aan W. A. ZILVER RUPE en A. J. SNOUCK HURGRONJE vergunning verleend om in de residentie Soerabaja, van de Oedjong ter hoofdplaats Soerabaja over de Bibisbrug, Kramat-Gantong en Wonokromo naar Sepandjang met een zijtak van Kramat-Gantong naar Koepang een stoomtramweg aan te leggen en te exploiteeren oop de aan dat besluit gehechte en hieronder opgenomen voorwaarden, terwijl bij artikel I van het besluit van 11 Mei 1887 Nº. 8/c aan A. L. BENNINK JANSSENIUS en

(1) Zie II hiervoren.

(2) M. g. s. 23 Januari 1894 No. 231.

- a. dat op den tramweg toepasselijk zijn de artikelen 4 tot en met 14 van de algemeene voorwaarden, vastgesteld bij het besluit van 9 Augustus 1893 N°. 23 (Staatsblad N°. 191);
- b. dat het waarborgkapitaal, bedoeld in artikel 4 der hierbovengenoemde bijzondere voorwaarden, wordt verhoogd en gebracht op f 8500.— (*acht duizend vijf honderd gulden*);
- c. dat deze zijtak gereed en in exploitatie zal moeten zijn gebracht binnen één jaar, nadat de vergunning overeenkomstig artikel 5 sub 1 der algemeene voorwaarden in Staatsblad 1893 N°. 191 zal zijn aanvaard;
- d. dat de vergunning voor den zijtak vervalt gelijktijdig met die voor de hoofdlijn;
- e. dat de zijtak naar de artikelen 8 en 9 der bijzondere voorwaarden voor de hoofdlijn, zal kunnen worden genaast op het tijdstip, waarop dit voor de hoofdlijn geschieden kan, doch niet anders dan gelijktijdig met deze.

Bij artikel I van het besluit van 2 Maart 1894 N°. 11 is van de aanvaarding dezer vergunning aanteekening gehouden.

VOORWAARDEN van vergunning tot het aanleggen en exploiteeren van een stoomtramweg in de residentie *Soerabaja* van de *Oedjong* ter hoofdplaats *Soerabaja* over de *Bibisbrug*, *Kramat Gantong* en *Wonokromo* naar *Sepandjang* met een zijtak van *Kramat Gantong* naar *Koepang*, bedoeld bij artikel I van het besluit van 24 October 1886 N°. 2/c.

Artikel 1.

Op dezen tramweg zijn van toepassing de artikelen 4 tot en met 14 van de voorwaarden, vastgesteld bij het besluit van 13 Juni 1885 N°. 16 (Staatsblad N°. 114).

Artikel 2.

De tramweg zal bestemd zijn voor het vervoer van personen.

Artikel 3.

De spoorwijdte zal bedragen 1,067 meter.

Artikel 4.

Het waarborgkapitaal, bedoeld in art. 4 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114, wordt bepaald op f 7500.—
(zeven duizend vijf honderd gulden).

Artikel 5.

De tramweg moet geheel gereed en in exploitatie gebracht zijn binnen drie jaren nadat de vergunning overeenkomstig art. 5 sub 1 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114 zal zijn aanvaard.

Artikel 6.

Indien de tramweg langs of over erfpachtsperceelen loopt worden door de ondernemers de noodige overwegen ten gerieve der erfpachters aangelegd.

Artikel 7.

De vergunning wordt verleend voor een tijdvak van 50 jaren, in te gaan op den dag, waarop de verklaring bedoeld sub 1 van art. 5 der voorwaarden van Staatsblad 1885 N°. 114 gedagteekend is. Indien de ondernemers bij het eindigen der vergunning, deze wenschen verlengd te zien doen zij daartoe minstens een jaar voor het einde der vergunning het verzoek, onder aanbieding van eene opgave der voorwaarden, waaronder zij de verlenging wenschen.

Komt dergelijk verzoek niet of niet tijdig in, kan geen overeenstemming omtrent de voorwaarden van verlenging

Hieromtrent treden de ondernemers in overleg met den Inspecteur-Generaal, Chef van den dienst der Staatwegen op Java.

Bij gemis aan overeenstemming beslist de Gouverneur-Generaal.

Artikel 6.

De tramweg moet geheel gereed en in exploitatie gebracht zijn binnen twee jaren, nadat de vergunning eenkomstig art. 5 sub 1 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114, zal zijn aanvaard.

Artikel 7.

Indien de tramweg langs of over erfpachtsperceelen loopt, worden door de ondernemers de noodige overnames ten gerieve der erfpachters aangelegd.

Artikel 8.

De vergunning wordt verleend voor een tijdvak van 50 jaren, in te gaan op den dag, waarop de verklaring bedoeld sub 1 van art. 5 der voorwaarden van Staatsblad 1885 N°. 114, gedagteekend is.

Indien de ondernemers bij het eindigen der vergunning deze wenschen verlengd te zien, doen zij daartoe minstens één jaar vóór het einde der vergunning het verzoek onder aanbieding van eene opgave der voorwaarden, waaronder zij de verlenging wenschen. Komt dergelijk verzoek niet of niet tijdig in, kan geen overeenstemming omtrent de voorwaarden van verlenging verkregen worden of wenscht de Regeering geen verlenging toe te staan, dan wordt de concessie gerekend te zijn ingetrokken en het datum der expiratie van den in de eerste alinea van dit artikel bedoelden termijn en zijn de vier laatste alinea's van art. 5 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114 van toepassing. Bij het einde van eventuele verlengingen gelden dezelfde regelen.

Artikel 9.

De onderneming kan van Gouvernementswege worden genaast, zoodra de tramweg gedurende een tijdsverloop van tien jaren of langer in zijn geheel is geëxploiteerd.

De prijs, waarvoor de naasting geschiedt, zal zijn twintig maal de gemiddelde zuivere winst op de exploitatie per jaar over de drie voordeeligste jaren uit een tijdperk van de laatste vijf jaren der exploitatie.

Van het voornemen om den tramweg te naasten wordt ten minste zes maanden te voren aan de ondernemers kennis gegeven.

Artikel 10.

De betaling geschiedt ingeval van naasting, binnen zes maanden na den dag der inbezitneming door den Staat zoo de prijs waartegen de naasting geschiedt, eerst er is kunnen worden vastgesteld, binnen zes maanden de vaststelling.

De tramweg en alles wat daartoe behoort, moeten in al van naasting in behoorlijken staat van onderhoud keeren

Is dit niet het geval, dan worden de kosten hiervoor ter de inbezitneming door den Staat, geschat door drie deskundigen, waarvan één te benoemen door den Gouverneur-Generaal, één door de ondernemers en de derde kiezen door deze beide of bij gebrek aan overeenstemming door den Raad van Justitie te *Soerabaja*.

De door deze deskundigen geraamde kosten worden van de som, waartegen de naasting geschiedt, afgehouden.

Tegelijkertijd met den prijs voor de naasting wordt aan de ondernemers het waarborgkapitaal, voor zoover daarover niet overeenkomstig het bepaalde in artikel 4 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114 is beschikt, teruggegeven.

zijn benoemd, worden tot het architectsexamen niet ~~meer~~ toegelaten.

Art. 4. Opzichters, bij den Waterstaat en de Burgerlijke Openbare Werken, die alsnog het examen volgens programma A, of dat voor architect voor de eerste ~~maal~~ afleggen, kunnen, onverschillig welke de uitslag van ~~het~~ examen zij de kosten der reis van en naar hun standplaats volgens de bestaande bepalingen op de reis- ~~en~~ verblijfkosten van burgerlijke ambtenaren in *Nederlandsch-Indië*, den lande in rekening brengen.

Art. 5. De commissiën van examen bestaan uit minstens drie leden en worden telken jare door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, bij voorkeur uit Ingenieurs van den Waterstaat en 's Lands Burgerlijke Openbare Werken benoemd.

Voor zoover daartoe personen ressorteerende onder een ander Departement dan dat der Burgerlijke Openbare Werken, benoemd worden, geschiedt zulks na gehouden overleg met den Chef daarvan.

In de commissie van het afnemen van het opzichters-examen te *Soerabaja* heeft steeds zitting de directeur of een der leeraren van de Burgeravondschool aldaar.

Art. 6. De voorzitter der commissie moet steeds een Ingenieur van den Waterstaat en 's Lands Burgerlijke Openbare Werken zijn.

Art. 7. De voorzitter regelt behoudens het bepaalde bij de volgende artikelen de orde der werkzaamheden en van het examen.

Art. 8. Voor het architectsexamen bepaalt de commissie in hoever dit schriftelijk of mondeling of, indien zulks niet reeds is voorgeschreven, practisch zal worden afgenomen en hoeveel tijd voor het examen van iederen candidaat in elk vak beschikbaar gesteld zal worden.

Zij stelt de schriftelijk te beantwoorden vragen vast en beslist welk lid of welke leden meer bepaaldelijk met het onderzoek in elk afzonderlijk vak zullen zijn belast.

Art. 9. Voor het opzichtersexamen worden de vakken, waarin schriftelijk zal worden ondervraagd, de te stellen vragen voor de eerste en volgende ploegen en de volgorde van het schriftelijk onderzoek op voordracht der commissie's door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken vastgesteld.

Omtrent de mondelinge en practische examens en de verdeeling der werkzaamheden geldt het bepaalde bij artikel 8.

Art. 10. Het schriftelijk onderzoek geschiedt zooveel mogelijk voor alle kandidaten gelijktijdig. Is het aantal kandidaten echter te groot dan kunnen zij in ploegen verdeeld worden.

De opzichtersexamens worden, voor zooveel het schriftelijk gedeelte betreft, op alle plaatsen gelijktijdig gehouden voor alle kandidaten van een zelfde ploeg. Het juiste tijdstip wordt door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken elk jaar vastgesteld.

Aan het mondeling onderzoek wordt ieder der kandidaten afzonderlijk onderworpen.

Art. 11. Het eindoordeel over de kennis der kandidaten in elk vak wordt uitgedrukt door een der cijfers van 0 tot 10, aan welke de volgende beteekenis is te hechten:

- 10 uitmuntend.
- 9 zeer goed.
- 8 goed.
- 7 ruim voldoende.
- 6 voldoende.
- 5 even voldoende.
- 4 onvoldoende.
- 3 gering.
- 2 slecht.
- 1 zeer slecht.
- 0 volslagen onkunde.

Nº. 4906.

PAJOENG. *Gewezen Inlandsche Hoofden, die zitting hebben in een landraad of rechtbank van omgang.*

Blijkens de missive van den Gouvernements-Secretaris van 17 September 1893 Nº. 2339 heeft de Regeering er geen bedenkingen tegen dat gewezen Inlandsche Hoofden, die zitting hebben in een landraad of rechtbank van omgang, gedurende den tijd, dat zij als lid fungeeren, de pajoeng voeren, verbonden aan het laatstelijk door hen vervulde ambt.

Nº. 4907.

REGLEMENT *voor het groot-ambtenaarsexamen, wanneer het in zijn geheel zal worden afgenomen overeenkomstig de bepalingen in Indisch Staatsblad 1893 No. 257.*

BESLUIT.

Nº. 15.

BUITENZORG, 29 September 1893.

Gelet enz.

Gelezen de missive van den Minister van Koloniën van 31 Juli 1893, Letter D, Nº. 53/1581, daarbij ter uitvoering aanbiedende een afschrift van het Koninklijk besluit van den 20^{en} dier maand Nº. 29, (1) en een uittreksel uit zijne resolutie van eerstgenoemden datum Letter D, Nº. 53;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Van bovenbedoeld uittreksel uit de resolutie van den Minister van Koloniën van 31 Juli 1893, Letter D, Nº. 53, luidende als volgt:

(1) Opgenomen in Indisch Staatsblad 1893 No. 257.

De Minister van Koloniën :

Gelezen enz.;

Heeft goedgevonden :

- 1°. voor het groot-ambtenaarsexamen voor den Indischen dienst, wanneer het in zijn geheel zal worden afgenomen naar de Bepalingen behoorende bij het Koninklijk Besluit dd. 20 Juli 1893 N°. 29, (1) vast te stellen het hiervolgende reglement met programma.

REGLEMENT.

Art. 1. De commissie voor het afnemen van het groot-ambtenaarsexamen neemt nauwkeurig in acht de voorschriften gegeven in de bij het Koninklijk Besluit dd. 20 Juli 1893 N°. 29 (1) behoorende Bepalingen betreffende genoemd examen.

Art. 2. De commissie onderzoekt in eene voorloopige vergadering of de kandidaten het bewijs hebben overgelegd dat zij, als voldaan hebbende aan de exameneischen gesteld bij de artt. 2 en 3 der Bepalingen behoorende bij het Koninklijk Besluit dd. 20 Juli 1893 N°. 29, kunnen worden toegelaten tot het gedeelte van het examen waarvoor zij zich hebben aangemeld.

Zij ontvangt daartoe bij tijds de stukken die van de kandidaten bij het Departement van Koloniën of bij de Algemeene Secretarie zijn ingekomen.

In twijfelachtige gevallen vraagt zij de beslissing van den Minister van Koloniën of van den Gouverneur-Generaal.

Aan hen die niet toegelaten kunnen worden tot het affleggen van dat gedeelte van het groot-ambtenaarsexamen waarvoor zij zich hebben aangemeld, geeft zij hiervan kennis.

Art. 3. In de voorloopige vergadering worden uit de leden der commissie voor elk gedeelte van het examen

((1) Opgenomen in Indisch Staatsblad 1893 No. 257.

DEEL XXIX, AFL. 3.

examen voor al de vakken te zamen niet meer dan 20 punten, en de candidaat aan wien bij het tweede gedeelte voor al de verplichte vakken te zamen niet meer dan 24 punten zijn toegekend, wordt verklaard *niet* aan het examen te hebben voldaan.

Eveneens wordt afgewezen de candidaat aan wien in een of meer vakken (bij het tweede gedeelte *verplichte* vakken) het cijfer 0 is toegekend.

In alle gevallen, bij de drie eerste alinea's van dit artikel niet voorzien, beraadslaagt de commissie over de vraag of de candidaat kan geacht worden een voldoende examen te hebben afgelegd, daarbij, voor zooveel het tweede gedeelte van het examen betreft, slechts rekening houdende met de verplichte vakken.

Zij brengen die vraag tot eene beslissing door er over te stemmen. Bij staking van stemmen wordt het examen geacht voldoende te zijn.

Art. 11. Ten behoeve van de op te maken ranglijst der in het tweede gedeelte van het examen geslaagden worden bij het cijfer, voor de zes verplichte vakken te zamen aan de candidaten toegekend, opgeteld de cijfers die in onverplichte vakken mochten verkregen zijn, mits die niet lager waren dan 5.

Bij gelijke eindcijfers regelt zich de volgorde op de ranglijst naar de totaalcijfers in de verplichte vakken verkregen. Indien ook deze totaalcijfers gelijk zijn, bepaalt de commissie de volgorde waarin deze candidaten op de ranglijst zullen voorkomen.

Art. 12. Bij het verslag, dat zij aan den Minister van Koloniën of aan den Gouverneur-Generaal uitbrengt, voegt de commissie:

- 1°. voor elk der deelen van het examen eene lijst waarin vermeld zijn: de namen van alle geëxamineerden, de cijfers die hun in de onderscheidene vakken zijn toegekend, en de totalen dier cijfers voor elken candidaat;

- 2°. een ranglijst van de in het tweede gedeelte van het examen geslaagden, opgemaakt overeenkomstig het voorgaand artikel.

Art. 13. De commissie biedt den Minister van Koloniën of den Gouverneur-Generaal de getuigschriften voor de in het examen geslaagden aan, opdat ze door hem geïseerd en uitgereikt kunnen worden.

Alle geëxamineerden, ook degenen die niet geslaagd zijn, ontvangen van den secretaris der commissie zoo spoedig mogelijk mededeeling van den uitslag van hun examen in ieder vak.

PROGRAMMA.

I. Eerste gedeelte.

- 1°. *De aardrijkskunde van Nederlandsch-Indië.*

Kennis van de ligging, de natuurlijke gesteldheid en het klimaat der voornaamste eilanden en eilandengroepen van den Indischen Archipel, van de ligging der voornaamste bergen en wateren en van de hoofdtrekken der administratieve indeeling.

- 2°. *De kennis van de Nederlandsch-Indische wetboeken.*

Kennis van den hoofdinhoud der Algemeene Bepalingen van Wetgeving en van het Burgerlijk Wetboek; eenig begrip van de belangrijkste der instellingen, in het Wetboek van Koophandel geregeld, en van den vorm der Europeesche burgerlijke en strafrechtspleging; kennis van den hoofdinhoud van het Inlandsch Reglement en van de beide Indische Wetboeken van Strafrecht.

- 3°. *De inleiding tot de godsdienstige wetten, volksinstellingen en gebruiken van Nederlandsch-Indië.*

Kort overzicht van het ontstaan en de uitbreiding van den Islam, vooral met betrekking tot *Nederlandsch-Indië*;

7°. *Andere in Nederlandsch-Indië inheemsche talen.*

Dezelfde eischen als voor het Javaansch onder N°. 6 zijn gesteld.

2°. te bepalen dat zoolang nog slechts het eerste gedeelte van het groot-ambtenaarsexamen naar de bepalingen behorende bij het Koninklijk Besluit dd. 20 Juli 1893 N°. 29 wordt afgenomen, daarop van toepassing zullen zijn de desbetreffende bepalingen uit het sub 1° gearresteerde Reglement en het daarbij behoorend Programma.

3°. te bepalen dat aan artikel 11 van het Reglement voor het groot-ambtenaarsexamen, vastgesteld bij de ministerieële resolutie van 30 Augustus 1883 N°. 48, wordt toegevoegd de bepaling van het laatste lid van artikel 11 van het sub 1° vastgesteld Reglement.

's GRAVENHAGE, den 31^{en} Juli 1893.

De Minister voornoemd,

VAN DEDEM.

aanteekening te houden.

Afschrift enz.

N°. 4908.

OVEREENKOMSTEN. ONT-
BINDING *van contracten van
aanneming, welke niet behoorlijk
ten uitvoer worden gelegd.*

Blijkens circulaire van den Gouvernements-Secretaris van 5 October 1893 N°. 2541 acht de Regeering het wenschelijk dat in alle nieuwe contracten van aanneming eene zelfde regeling worde getroffen omtrent de wijze, waarop Zij van nalatige of gebrekkige aannemers en borgen zich zal kunnen ontslaan en verlangt Zij daarvoor als voorbeeld te zien gevolgd hetgeen daaromtrent bepaald is in artikel 26 der model-voorwaarden voor aanbestedingen ten behoeve van het gevangeniswezen, welk artikel hieronder is afgedrukt.

Artikel 26.

Verbreking der overeenkomst.

(1) Indien buiten het geval, in de eerste alinea van artikel 25 (1) bedoeld, de aannemer meer dan eenmaal niet voldoet aan eenige krachtens deze voorwaarden op hem rustende contractuële verplichting of een hem daarbij gesteld verbod overtreedt, is de Regeering bevoegd den aannemer met zijne borgen bij gerechtelijke akte ter zake van onvoldoende nakoming der overeenkomst in gebreke te stellen.

(2) Blijft de aannemer of blijven zijne borgen na zulk eene ingebrekestelling andermaal met eene contractuële verplichting in verzuim, of wordt andermaal een bij de overeenkomst gesteld verbod overtreden, dan kan door een eenvoudige aanzegging van wege de Regeering bij gerechtelijke akte aan den aannemer en de borgen betee-kend, de geheele overeenkomst van rechtswege worden ontbonden, zonder dat het noodig zal zijn die ontbinding in rechten te vragen, en zullen de aannemer en zijn borgen alsdan, behalve tot betaling van de reeds ver-beurde boeten en vergoedingen, ook nog gehouden zijn tot vergoeding van alle kosten, schaden en interessen, door hun verzuim en de ontbinding der overeenkomst aan den lande berokkend of nog te berokkenen.

(3) Ingeval de aannemer met zijne in artikel 25 alinea 1 omschreven verplichting na den aldaar gestelden termijn ingebreke mocht blijven, zal de gerechtelijke aanzegging in de vorige alinea van dit artikel bedoeld, onmiddellijk

(1) Deze alinea luidt als volgt:

Voor iederen borg, die overlijdt, *Nederlandsch-Indië* verlaat, in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen wordt verklaard, onder curateele wordt gesteld, dan wel op eenige andere wijze buiten het beheer zijner zaken geraakt of onvermogen wordt ter beoordeeling van het Hoofd van Plaatselijk Bestuur, is de aannemer verplicht een nieuwen borg te stellen ten genoegen en op aanschrijving van het Hoofd van Plaatselijk Bestuur, binnen één maand, nadat die aanschrijving door hem is ontvangen.

Op een zelfde blad der kaart mogen slechts gronden voorkomen gelegen in eene zelfde afdeeling of regentschap.

De over te nemen gronden worden op de kaart in eene lichtroode kleur gedekt, de grenzen der gronden worden door roode lijnen aangeduid en elk der over te nemen perceelen of perceelsgedeelten wordt van een volgnummer voorzien.

Voor de samenstelling der grondkaart worden zooveel mogelijk de gegevens van het kadaster, of waar dit niet is ingevoerd, die van de gezworen landmeters geraadpleegd.

Artikel 4.

Op de grondkaart of zoo noodig op eenen afzonderlijken daaraan toegevoegden staat worden vermeld:

- a. het volgnummer der perceelen;
- b. de rechthebbenden op de perceelen;
- c. de oppervlakte in vierkante meters van elk der perceelen en, wat aangaat dessa's en gronden tot de dessa's behorende, de oppervlakte van bouwgrond gesplitst in bewaterbare en van regen afhankelijk sawah's en van tegallans of andere bouwgronden, en die van woonerven elk afzonderlijk;
- d. alle bijzonderheden omtrent den aard en den omvang van de rechten van bezitters of gebruikers der perceelen, of van daarop uitgeoefende zakelijke rechten voor zoover deze den uitvoerder bij een gehouden onderzoek zullen zijn gebleken als bijv:

van de eigendommen:

het verpondingsnummer en de aanslag in de verponding van gronden bezeten in erfpacht, met recht van opstal en met recht van gebruik:

de naam van den erfpachter of rechthebbende, het nummer der verponding of de dagteekening en het nummer der akte van inschrijving in het daartoe bestemde register, de aanslag in de verponding;

van gronden in agrarisch eigendom bezeten:

de naam van den eigenaar en de dagteekening en het nummer der akte waarbij de eigendom in het register is ingeschreven;

van gronden in communaal bezit:

de naam van de dessa; *aanvaardigd by Bb. 6558*

van gronden in individueel bezit:

de naam van de dessa en de namen van de verschillende rechthebbenden op den grond;

van gronden in vruchtgebruik geoccupeerd:

de naam van den vruchtgebruiker en de dagteekening en het nummer der akte van inschrijving van zijn recht;

van gronden, waarop niet het zakelijk recht van gebruik is gevestigd, doch welke krachtens eene eenvoudige vergunning aan Inlanders onderling of van Regeeringswege in gebruik zijn:

de naam van den gebruiker, met vermelding door wien de vergunning is verleend en met volledige omschrijving van de op die gronden door beiden uitgeoefende rechten;

van gronden, welker product op den voet der ordonnantie in Staatsblad 1886 No. 57 met het zakelijk recht van oogst-verband is bezwaard:

de naam van den eigenaar van den grond met den rechtstitel en de naam van den verbandhouder met omschrijving van het door dezen uitgeoefend recht;

van percelen met erfdienstbaarheden belast:

de naam van den eigenaar van het belaste en van het verschende perceel met vermelding van den rechtstitel van den aard van het uitgeoefend recht;

De uitvoerder doet ten aanzien van de gronden en daarop staande onroerende goederen, waarvoor ook na hierboven bedoelde nadere onderhandeling de eischen van belanghebbenden hooger zijn dan de taxatie, en van waarvan hij de taxatie te hoog acht, een wel toegelicht en uitgewerkt voorstel aan den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, of voor zooveel het geldt den Commandant van den dienst der Staatsspoorwegen en der koloniale ontginning ter *Sumatra's Westkust* aan den Gouverneur-Generaal, met vermelding voor welke gronden en goederen hij toewijzing van de eischen van belanghebbenden en voor welke hij overeenkomstig de bepalingen van Staatsblad 1864 N°. 6 gerechtelijke onteigening gewenscht acht.

Ieder voorstel tot gerechtelijke onteigening gaat vergezeld van de volledige gegevens, noodig voor de verklaring van algemeen nut, als bedoeld in Hoofdstuk van Staatsblad 1864 N°. 6.

Artikel 8.

Het door den uitvoerder aangewezen commissielid betaalt — voor zoover door den uitvoerder niet op andere wijze orde gesteld wordt op de betaling — in tegenwoordigheid van de andere leden der commissie, voor zoover die aan de taxatie hebben deelgenomen, de goedgekeurde bedragen aan schadeloosstellingen tegen kwitantie, indien de belanghebbenden in staat zijn te teekenen, terwijl voor de overige bedragen de commissie schriftelijk verklaart dat de behoorlijke uitbetaling heeft plaats gehad.

Bij de betalingen voor den afstand van communale bezeten gronden, welke rechtstreeks geschieden aan de daartoe bijeengeroepen deelgerechtigden, zijn bovendien de betrokken districts- en dessahoofden tegenwoordig.

De handteekeningen van Inlanders, Chineezers en dan mede gelijkgestelden worden door de Europeesche leden der commissie gewaarmerkt.

Artikel 9.

De betalingen wegens schadeloosstelling als voren gedaan, worden verantwoord onder overlegging van kwitantien en van de verklaringen der commissie als bedoeld in het eerste lid van artikel 8.

Artikel 10.

Dadelijk na de betaling, of nadat de uitreiking van een mandaat tot betaling hem bekend is, kan de uitvoerder overgaan tot het doen overnemen van de gronden met de zich daarop bevindende onroerende goederen en het zooveel noodig wegruimen van boomen, gewassen, enz.

Indien echter de woningen aan de eigenaren gelaten worden en alleen voor de verplaatsing daarvan schadevergoeding betaald wordt, moet een billijke termijn voor het overbrengen van die woningen gesteld worden.

Artikel 11.

De grenzen der gronden moeten na de onteigening duidelijk en door blijvende merkteekenen worden aangegeven.

Artikel 12.

Het betrokken Hoofd van Gewestelijk Bestuur draagt zorg, dat het noodige verricht wordt voor de overschrijving van de overgenomen gronden ten name van den Lande, het c. q. royeeren van zakelijke rechten uit de bestrekkelijke registers, enz., waartoe hem het verzoek door den uitvoerder wordt gedaan.

N°. 4910.

LEGER. BESLUITEN. 1.

*stip, waarop besluiten of be-
kingen geacht worden bekend
zijn.*

Bij het besluit van 14 October 1893 N°. 8 is verklaard dat waar in de militaire tarieven of andere voorschriften voor het Leger sprake is van kennis bekomen van een besluit of eene beschikking of van bekendwording van een besluit of eene beschikking, dit moet worden geacht plaats te hebben door de officiële kennisgeving van zoo een besluit of zoodanige beschikking aan den belanghebbende door zijn onmiddellijken chef.

N°. 4911.

GRONDBEZIT. INLANDERS.

*Verplichting der Europeesche en
Inlandsche bestuursambtenaren
zoo veel doenlijk te waken tegen
inbreuken van de zijde der dorps-
besturen of gemeenteleden op de
rechten der erfelijke individuele
grondbezitters.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op Java en Madoera (de Vorste anderszins
uitgezonderd).

N°. 6048.BATAVIA, den 20sten October 1893.

De overweging van hetgeen in de, in opvolging van mijn rondschriven van 26 November 1892 N°. 6952 ontvangen rapporten is bekend gesteld omtrent miskenning der rechten, welke Inlanders, die grond in erfelijk individueel bezit hebben, op dezen kunnen doen gelden, heeft de Regeering geleid tot de volgende uiteenzetting Hare

inzichten (1) nopens het door het bestuur, tegenover het individueel grondbezit in te nemen standpunt.

Inbreuken op het erfelijk individueel grondbezit, als waarvan in voormeld rondschriften sprake is, moeten de waarde van dat bezit in de oogen van de Inlandsche bevolking beduidend doen dalen; wat meer zegt, de onvoldoende zekerheid welke zelfs de erfelijk individuele grondbezitter in de streken waar de communale bezitsvorm overheerschend is, heeft dat op zijnen grond niet te eeniger tijd de regelen van het gemeentelven zullen worden toegepast, en hem die grond niet wegens de eene of andere tekortkoming zal worden ontnomen om opgelost te worden in het dessaverband, is een dreigend gevaar te achten voor het welslagen van het streven der Regeering om den Inlander een beter begrip zijner individualiteit te schenken en hem tot hoogere economische ontwikkeling op te voeren.

Het is van voldoende bekendheid dat het door ontginning van woesten grond verkregen erfelijk individueel grondbezit in de evenbedoelde streken slechts langzaam zich uitbreidt, in weerwil dat telken jare niet onbelangrijke uitgestrektheden grond ter ontginning worden uitgegeven.

De verklaring van dat verschijnsel zal wel gezocht moeten worden in de meermalen vernomen klacht dat, meer bepaald artikel 7 van de ordonnantie in Staatsblad 1874 No. 79 den Inlander het erfelijk individueel gebruiksrecht op de door hem ontgonnen gronden waarborgt, die gronden in vele gevallen slechts enkele jaren in het bezit van den ontginner blijven om daarna deel uit te maken van de gemeentevelden.

Zoo ook erkent het Koninklijk besluit van 11 April 1875 No. 22 (Indisch Staatsblad No. 102) het recht van de Indische bevolking in de Gouvernementslanden op Java en Madoera om voor haar grondbezit den vorm te kiezen, waaraan zij de voorkeur geeft, doch waar tot de

Missive Gouvernements Secretaris van 3 October 1893 No. 2500a.

het individueel grondbezit krachtig en stelselmatig te gaan, even als voor enkele jaren nog hetzelfde beginsel als wettelijk bezwaar gold tegen eene regeling en inking van bestuurswege van de gemeentediensten, aantal dessabestuursleden en hunne ambtsvelden. Men in dat geval is ook in dit opzicht aan bedoeld beginsel een te wijde strekking toegekend en is voor volksgebruik aangezien wat machtsoverschrijding heeten moet. Gemen toch de uitkomsten na van het, in voldoening van de bij voormelde proclamatie gedane toezegging, ingesteld onderzoek naar de rechten van den Inlander op den grond op *Java* en *Madoera*, dan vindt men daarin geenzins bevestigd dat het een volksgebruik zoude zijn, om de regelen van het gemeente leven toe te passen op het individueel bezeten gronden, al is dit vroeger — en vermoedelijk in meerdere mate dan thans — voorgekomen. Integendeel, inzonderheid uit het 2e deel van het eind-résumé blijkt, dat het volksbewustzijn, behoudens waar krachtige invloeden daarop hadden ingewerkt, duidelijk spreekt voor de ongestoorde handhaving van het erfelijk individueel grondbezit, in tegenstelling met het communaal bezit dat, onder verschillende omstandigheden, volgens de inzichten der bevolking, kan verloren gaan (1) ook daar, waar de gemeentelijke aandeelen vast zijn dan wel verdeling voor langer duur gebruikelijk is.

Niet alleen dus omdat het niet aangaat handelingen, welke ook bij de jongste heerendienstonderzoekingen als misbruiken zijn moeten worden aangemerkt, toe te laten; maar vooral ook omdat een gewichtig Staatsbelang daarbinnen op den voorgrond treedt, is het der Regeering noodig voorgekomen, mij op te dragen, UHedG. alsnog in wetenschap te stellen van Haar beslist verlangen, dat zooveel doenlijk, door de Europeesche en Inlandsche bestuursambtenaren worde gewaakt tegen inbreuken van de zijde der dorpsbesturen of der gemeenteleden op de rechten,

(1) Vergl. o.a. de conclusiën van de samenstellers van het Eind-résumé in het Algemeen Overzicht, Deel II, bladz. 342.

welke de erfelijke individueele bezitters van grond op dien grond kunnen doen gelden.

Mij bij dezen van die opdracht kwijtende, heb ik de eer UHedG. de nauwgezette behartiging van het vorenstaande aan te bevelen.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,*

A. C. ULJÉE.

N. 4912.

ONDERSTAND. *Toekenning van
onderstand aan weduwen van in-
landsche landsdienaren.*

CIRCULAIRES.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië*.

I.

IN. 6179.

BATAVIA, 26 October 1893.

Met verzoek om daarmede te gelegener tijd rekening te houden, heb ik de eer ter kennis van UHedG. te brengen, dat door de Regeering als beginsel is aangenomen (1) om bij het verleenen van onderstand aan weduwen van inlandsche landsdienaren wegens hooge geboorte niet verder te gaan dan tot kleindochters van regenten.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,*

A. C. ULJÉE.

Is deze geschied, dan zal in de eerste plaats — in het rendement daarvoor toereikend is — voor het van de gerechtskosten een mandaat van inuitgaafste behooren te worden uitgereikt ten laste van het „Rekening van derden (Vendufonds)” tegen wederin als contrapost van het artikel der begrooting waar die kosten zijn voldaan. Bedraagt het rendement dan de kosten, dan zal het restant mede ten laste „Rekening van derden (Vendufonds)” moeten worden uitgaaf gesteld en weder ingenomen onder het waaronder de vordering, waarvoor de executie heeft gehad, behoort te worden geboekt, doch tot geen bedrag dan dat van de schuld. Blijft er toch, ook aftrek van die schuld, nog iets over, dan komt dit schot zooals hooger reeds werd opgemerkt den geëerde toe en behoort dus tot het bedrag daarvan hem een mandaat (acceptatie) te worden uitgereikt.

In overleg met de Chefs der andere Departementen Algemeen Bestuur teeken ik hierbij aan dat de bedoelde wijze van verrekening geldt voor *alle* ten van den Lande gehouden executoriale verkooping. ook voor gerechtelijke verkooping, andere dan die houden voor het Departement van Financiën. Al vestig ik, op verzoek van mijn ambtgenoot van Justitie er voor zooveel noodig de aandacht op dat gerechtskosten, voortvloeiende uit executoriale verkooping en geldboeten en kosten, bedoeld bij de artikelen 347 van Reglement op de Strafvordering en 328 van het Inland Reglement benevens de daarmede overeenkomende artikelen in de Reglementen op het rechtswezen in de Buitenverkooping, behooren te worden ingenomen ten voordeele van het hoofd „Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken”. Ik heb de eer UwHedG. te verzoeken in den zin van het vorenstaande te willen handelen en doen handelen.

De Directeur van Financiën,

ROVERS.

N°. 4914.

ONDERWIJS. *Bijzondere bepalingen voor de school voor zonen van Inlandsche hoofden en andere aanzienlijke Inlanders te Magelang (Kedoe).*

BESLUIT.

N°. 4.

BUITENZORG, 27 November 1893.

Gelet enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Voor zooveel noodig krachtens machtiging der Koningin-Weduwe, Regentes, met afwijking in zoverre van de voorschriften voor de scholen voor de zonen van Inlandsche hoofden en andere aanzienlijke Inlanders, gegeven bij artikel 1 van het besluit van 30 Maart 1878 N°. 21 (Staatsblad N°. 121), artikel 2 § VI van het besluit van 15 Februari 1886 N°. 7 (Staatsblad N°. 47), artikel van het besluit van 1 April 1879 N°. 2 (Bijblad N°. 3399) en artikel 2 van het besluit van 15 Februari 1886 N^o. (Bijblad N°. 4193), voor de school van bovenbedoelden aard te *Magelang (Kedoe)* vast te stellen de volgende bepalingen:

- Artikel 1. Behalve in de reeds voorgeschreven vakken wordt op deze school ook onderwijs gegeven in:
- de beginselen der rechtswetenschap;
 - het staats- en administratiefrecht van *Nederlandsch-Indië*;
 - de beginselen der staathuishoudkunde;
 - het landmeten;
 - het waterpassen;
 - het lijn- en kaartteekenen.

Artikel 2. De school wordt verdeeld in twee afdelingen.

- b. voor bedienend personeel *f* 60 (*zestig gulden*) 's maands;
- c. voor den aankoop van instrumenten voor het landmeten en waterpassen *f* 500 (*vijfhonderd gulden*) in eens.

Artikel 10. De eerste alinea van artikel 10 van het reglement, vastgesteld bij art. 1 van het besluit van 1 April 1879 N°. 2 (Bijblad N°. 3399), is niet van toepassing op den leeraar in de rechtswetenschap en de daarmee verwante vakken, die bevoegd is zijn onderwijs naar eigen inzichten te geven.

Artikel 11. De laatste alinea van artikel 7 van het in het vorige artikel bedoelde reglement, zooals die luidt krachtens het bepaalde bij artikel 2 § II l^a. *g* van het besluit van 15 Februari 1886 N°. 7 (Bijblad N°. 4193), is voor deze school niet bindend.

Ten tweede: Den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid op te dragen het noodige te verrichten voor de geleidelijke invoering van de bij artikel 1 van dit besluit getroffen regeling met betrekking tot het onderwijs bij de school voor zonen van Inlandsche hoofden en andere aanzienlijke Inlanders te *Magelang*, met dien verstande, dat het onderwijs in den loopenden cursus daaronder niet zal mogen lijden.

Ten derde: enz.

Afschrift enz.

N°. 4915.

VERLOVEN. AMBTENAREN.

Beginselen ten aanzien van het verleenen van verloven aan ambtenaren, voor het verrichten van werkzaamheden in het belang van particulieren.

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 6849.

BATAVIA, 30 November 1893.

Het komt somwijlen voor, dat particulieren, die ten eigen bate partij wenschen te trekken van de kennis van een Europeesch burgerlijk landsdienaar, dezen uitnoodigen voor hen werkzaamheden op zich te nemen, welker richtige volvoering den betrokken ambtenaar noopt voor eenigen tijd met binnenlandsch verlof te gaan.

De Regeering huldigt ter zake de volgende beginselen, welke Zij mij heeft opgedragen ter kennis van UHedG. te brengen. (1)

Indien de belangen van den dienst zulks toelaten, bestaat tegen het verleenen van binnenlandsche verloven voor bedoelde doeleinden geen bezwaar.

Zoodanige verloven behooren echter *buiten bezwaar van den Lande* te worden verleend en zulks met inachtneming van het voorschrift in artikel 2 van het besluit van 13 Augustus 1878 N°. 3/c (Bijblad N°. 4474), hetwelk voor de toekenning van bedoelde verloven de voorkennis der Regeering vordert.

Ik heb de eer UHedG. te verzoeken bij voorkomende gelegenheid met het bovenstaande rekening te willen houden.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,
A. C. ULJÉE.*

(1) Missive van den Gouv. Secretaris van 17 November 1893 No. 2921.

door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur (Staatsblad 1864
Nº. 195).

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik de eer
UHEdG. het vorenstaande mede te deelen, met verzoek
dienovereenkomstig te willen handelen en doen handelen.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

REGISTER

VAN

AFGESCHREVEN VORDERINGEN,

beeld bij artikel 6 der bepalingen in Staatsblad
1876 No. 169.

behoort bij de circulaire van den Gouvernements Secretaris van
4 December 1893 N°. 3113.

N°. 4917.

SUIKERONDERNEMINGEN.

Wenken omtrent de toepassing der regeling van de bevoegdheid om het in werking brengen van ondernemingen voor de bereiding van suiker op den grondslag van overeenkomsten met de bevolking te verhinderen, wanneer daaraan voor de Inlandsche bevolking nadeelige gevolgen verwacht worden (Staatsblad 1894 No. 87).

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur op Java, uitgezonderd Batavia en de Vorstenlanden.

N°. 1339.

BUITENZORG, 15 Mei 1894.

De ordonnantie van 9 April jl. (Staatsblad N°. 87) beoogt bescherming van de oeconomische belangen der Inlandsche bevolking waar deze verstoord of bedreigd kunnen worden door het in werking brengen van nieuwe suiker-ondernemingen.

Het in werking brengen van zoodanige ondernemingen zal voortaan niet kunnen geschieden zonder verkregen toestemming van den Gouverneur-Generaal en aan die vergunning kunnen voorwaarden verbonden worden.

De gegevens te verstrekken, welke den Opperlandvoogd in staat moeten stellen de wenschelijkheid van het al of niet verleenen der gevraagde vergunning te beoordeelen, is uit den aard der zaak de taak van de Hoofden van gewestelijk bestuur en de Gouverneur-Generaal acht het daarom niet ondienstig eenige wenken omtrent de punten, waarop bij het telkens ter zake in te stellen onderzoek dient te worden gelet, onder Uwe aandacht te doen brengen.

Vooraf evenwel zij Uwe opmerkzaamheid gevestigd op den aanhef van art. 1 :

„Onafhankelijk van het bepaalde bij de resolutie van 3 Februari 1836 N°. 11 (Staatsblad N°. 10)“.

De bedoeling hiervan is, dat de bepalingen van Staatsblad 1836 N°. 10 hare volle kracht behouden, zoodat de Resident bevoegd blijft, wanneer hem dit uit een hygiënisch of politieel oogpunt of in 't algemeen met het oog op de in dat Staatsblad bedoelde locale belangen raadzaam voorkomt, de vergunning tot den bouw van eene suikerfabriek te weigeren. De overweging hiervan zal dus aan het onderzoek omtrent de oeconomische belangen, welke bij het inwerking brengen der onderneming op het spel staan, dienen vooraf te gaan, en, ingeval zij tot eene afwijzende beschikking mocht leiden, laatstbedoeld onderzoek zelfs overbodig maken. In elk geval zal de door UwHedGestr. op grond van Staatsblad 1836 N°. 10 te nemen beschikking tegelijk met het request, waarbij vergunning tot het inwerking brengen der onderneming wordt verzocht, en Uw advies daaromtrent aan de Regeering — door tusschenkomst van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur — moeten worden aangeboden.

Wat nu de punten betreft, waarop het aankomt bij de beoordeeling der vatbaarheid van het verzoek om vergunning tot het in werking brengen van eene suiker-onderneming, daaronder staan, zooals wel nauwelijks behoeft te worden gezegd, de irrigatie-belangen op den voorgrond.

Gebrek aan grond toch voor de oprichting eener nieuwe suikerfabriek doet zich in de meeste gewesten van *Java* nog niet gevoelen, maar gebrek aan bevoeiingswater voor de te beplanten gronden zal in vele streken een onoverkomelijk bezwaar zijn.

Watergebrek nu kan absoluut zijn en relatief.

Het eerste geval zal zich wel zelden voordoen, want in den regel zal men wel geene suikerfabriek willen oprichten in eene streek, waarvan het meerendeel der bouwgronden met de bestaande irrigatie-middelen niet kan worden bevoeid.

Daarentegen kan aan de ondernemers op hun (telkens te herhalen) verzoek worden toegestaan bedoelde wegen te herstellen op de wijze, welke hun de beste voorkomt, doch onder voorwaarde dat zij den weg niet versmallen of verleggen dan wel afsluiten. Zoodoende zullen de ondernemers zelve wel zorgen, dat de wegen in bruikbaren staat blijven, en, zijn dezen bruikbaar voor de karren der fabriek, dan zijn zij het ook voor die der bevolking, terwijl voor de Inlandsche voetgangers zij altijd goed genoeg zijn.

Komt dit onderhoud den ondernemers te duur te staan, dan zal dit voor hen een prikkel zijn om zich draagbaar spoorweg-materieel aan te schaffen, waardoor de oorzaak van het vernielen der wegen geheel zal worden weggenomen. Eene doorlopende vergunning tot verbetering van de bedoelde wegen aan de ondernemers uit te reiken, schijnt niet wenschelijk, omdat dan moeielijk zoude kunnen worden voorkomen, dat tusschen fabrikanten en dessa- hoofden overeenkomsten worden getroffen, welke tengevolge zouden hebben, dat het onderhoud ten slotte toch op de bevolking nederkomt. Bij partieele vergunningen telkens voor een kort tijdsbestek te verleen, is het toezicht daarop gemakkelijker.

Op deze wijze wordt ten opzichte van de dessawegen voorkomen, dat de bevolking de lasten draagt van de aanwezigheid der suiker-ondernemingen, zonder dat daarvoor een ingewikkeld en in de praktijk moeielijk uitvoerbaar Relatiestelsel van vergoeding noodig is.

Eindelijk moet op ~~een~~ ^{een} punt worden gewezen, dat bij het stellen van voorwaarden voor eene te verleen vergunning tot het inwerking brengen eener suiker-onderneming niet uit het oog mag worden verloren.

Het komt namelijk meermalen voor, dat zoodanige aanvragen niet ernstig gemeend zijn, maar alleen geschiedt met het doel om concurrenten te weren.

Dit kan tegengegaan worden door een termijn te stellen van b. v. één jaar, binnen welken met den bouw van de

fabriek een aanvang moet zijn gemaakt, en door te bepalen dat b. v. binnen drie jaren na den datum der vergunning de fabrieksgebouwen opgericht en reeds zoodanig van machinerieën moeten zijn voorzien, dat, naar het oordeel eener commissie van deskundigen, in elk geval het vermoeden van eene schijnbeweging buiten gesloten wordt.

Ten slotte zij het aan Uwe voortvarendheid en Uw doorzicht overgelaten om na te gaan of nog andere bezwaren dan de hooger vermelde voor de Inlandsche bevolking dienen te worden weggenomen.

Te zijner tijd zal dan de opgedane ondervinding uitwijzen of bij de definitieve regeling van het onderwerp der besproken ordonnantie nog andere voorzieningen behooren getroffen te worden.

Door mededeeling van het bovenstaande, heb ik de eer aan eene opdracht van den Gouverneur-Generaal te voldoen.

De Algemeene Secretaris,
SWEERTS.

1918.

KOFFIE. *Raming van den te
verwachten koffie-oogst.*

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op Java, met uitzondering van de
Residenten van Batavia, Bantam, Ja-
para en Rembang.

Nº. 612.

BUITENZORG, 3 Maart 1894.

De Gouverneur-Generaal heeft mij opgedragen UHEdG. nogmaals (1) nadrukkelijk te wijzen op het hooge gewicht eener zoo nauwkeurig mogelijke raming van den verwachten koffie-oogst.

Het komt Zijne Excellentie voor, dat men over 't

(1) Zie circulaire van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 6 Augustus 1886 No. 4840 (Bijblad No. 4314).

algemeen zich veel te angstvallig houdt aan het ramingscijfer van December, hetwelk inderdaad wel 't minst vertrouwbaar is van alle, aangezien bij de vaststelling daarvan nog geene rekening gehouden kon worden met den overwegenden invloed, welken de weersgesteldheid in de eerste maanden des volgenden jaars in den regel op den koffie-oogst uitoefent.

Men kan echter aannemen dat — exceptioneele gevallen daargelaten — in de maand *Mei* het lot van den koffie-oogst reeds beslist is, zoodat in die maand, de Gouverneur-Generaal, eene nauwkeurige hertaxatie wenscht gehouden te zien, waarbij, met de raming van December als grondslag, al de factoren in rekening kunnen worden gebracht, welke op den oogst van invloed zullen zijn, als: de weersgesteldheid der laatst verloopende maanden, ziekten in 't gewas, gebrek aan handen voor den pluk, enz.

Voor de consumtie der bevolking, welke volgens het vrij algemeene gevoelen nagenoeg constant is, hoe ook de oogst uitvalt, behoort reeds bij de eerste raming een quantum te worden afgetrokken, zoodat ook dit voortaan geen reden kan zijn voor het tegenvallen van den oogst.

Mochten zich in of na *Mei* nog bijzondere omstandigheden voordoen als hevige windvlagen of zware regens in den Oostmoesson, die de koffie-productie benadeelen, dan zal ook daarmede rekening moeten worden gehouden bij de invulling van het ramingscijfer in de volgende maand-rapporten.

Hierdoor en door vergelijking met de cijfers der reeds ingeleverde hoeveelheden, zal de taxatie met elke maand nauwkeuriger worden en meer en meer de werkelijke inlevering naderen.

Op bekomen last heb ik de eer UHedG. te verzoeken door de U ondergeschikte ambtenaren het bovenstaande reeds bij de raming van den aanstaanden oogst in acht te doen nemen.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

N°. 4919.SCHEEPVAART. *Achterlating
van schepelingen.*

CIRCULAIRE.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië* (alleen kust-
plaatsen).

N°. 2415.

BATAVIA, 21 April 1894.

In de omstandigheid dat ten aanzien van de toepassing der voorschriften, omtrent het achterlaten van schepelingen afkomstig van vreemde en Nederlandsche schepen bij enkele Hoofden van Gewestelijk Bestuur twijfel bestaat, heeft de Gouverneur-Generaal aanleiding gevonden mij op te dragen (1) om, nopens de vraag of de bepalingen vervat in de Staatsbladen van 1825 N°. 6, 1827 N°. 43 en 1837 N°. 44 al dan niet zijn vervallen ten gevolge van de ordonnantie van 22 December 1869 (Staatsblad N°. 115), het volgende onder Uwe aandacht te brengen.

De resolutiën van 8 Februari 1825 (Staatsblad N°. 6) en 10 April 1827 (Staatsblad N°. 43) schrijven voor dat het ontslag van schepelingen aan boord van vreemde en Nederlandsche schepen (de Nederlandsch-Indische schepen wenscht de Gouverneur-Generaal buiten beschouwing te laten) steeds zal moeten geschieden *ten overstaan van den havenmeester*; zij verbieden aan de gezagvoerders om schepelingen *eigendunkelijk*, dus zonder ontslag ten overstaan van den havenmeester, achter te laten, op straffe eener boete van f 1000.— voor iederen achtergelaten schepeling, en bepalen dat wanneer schepelingen wegens *ziekte* worden achtergelaten, de gezagvoerder borgtocht zal stellen voor hūn verpleging en onderhoud, totdat zij kunnen vertrekken of zich engageeren op een ander vaartuig.

Bij het besluit van 12 September 1837 N°. 20 (Staats-

(1) M. g. s. van 2 April 1894 No. 932.

blad N°. 44) werd bepaald, dat gezagvoerders, *wanneer zij de hulp en bijstand van eene civiele of militaire autoriteit moesten invoeren*, ter beteugeling van hunne muitende of anderszins *misdooende* manschap, verplicht zijn om ingeval tot het achterlaten van een of meer zoodanige misdooende schepelingen na gehouden onderzoek genoegzame redenen mochten worden gevonden, de noodige fondsen voor onderhoud en eventueel transport, ter beoordeeling van evengemelde autoriteit, beschikbaar dan wel een borgtocht voor de te maken kosten te stellen.

Aldus was de toestand in 1859. In dat jaar deed zich het geval voor dat acht schepelingen van een Nederlandsch barkschip, die behoorlijk voor den havenmeester van *Batavia* waren afgemonsterd, in behoeftige omstandigheden verkeerden, ter zake waarvan evenwel de gezagvoerder noch de reederij konden worden aangesproken, omdat zij niet in de termen der bestaande bepalingen vielen. Ten einde zoodanig geval voor het vervolg te voorkomen en tevens een einde te maken aan den twijfel, welke destijds bestond aangaande de vraag of de bepalingen al of niet mogelijk lieten het ontslaan en achterlaten zonder borgtocht door de gezagvoerders van schepelingen om zoogenoemde wettige redenen (artikelen 436 en 437 van het Nederlandsch wetboek van Koophandel), werd bij de ordonnantie van 22 Januari 1860 (Staatsblad N°. 9) eene explicatie en ampliatie der bestaande voorschriften gegeven en uitgevaardigd, in dien zin dat voortaan geen afmonstering van schepelingen zou mogen plaats hebben, dan met goedkeuring van het Bestuur en na behoorlijke zekerheidsstelling voor de verpleging en terugzending dier schepelingen.

Hierbij dient echter opgemerkt te worden dat, waar onder „afmonstering” eigenlijk wordt verstaan het normale ontslag van het scheepsvolk, nadat de tijd, bij de monsterrol bepaald, voor welken partijen aan elkander verbonden waren, verstreken is, deze in Staatsblad 1860 N°. 9 gezegde uitdrukking beschouwd moet worden in verband

met Staatsblad 1825 N°. 6, dat voorschreef om *elk* ontslag, dus ook dat bij artikel 436 van het Nederlandsch wetboek van Koophandel bedoeld, te doen geschieden ten overstaan van den havenmeester, *alzo* van *elk* ontslag eene soort afmonstering maakte.

Bij de ordonnantie van 22 December 1869 (Staatsblad N°. 115) wordt nu de evengenoemde verordening in Staatsblad 1860 N°. 9 alleen voor Nederlandsche schepen ingetrokken, waarvan het logisch gevolg is, dat voor die schepen de afmonstering van schepelingen voor den havenmeester zonder eenigen borgtocht weder mogelijk werd, en dit geldt ook voor afmonstering of liever ontslag ingeval van wettige reden (artikel 436 Nederlandsch wetboek van Koophandel). Twijfel hieromtrent kan alleen geput zijn uit het bepaalde bij Staatsblad 1837 N°. 44, maar dit Staatsblad spreekt alleen van het geval dat de wettige reden van ontslag is mouterij of andere misdoening *en bovendien de hulp en bijstand der autoriteit door den gezagvoerder is ingeroepen*. Is dus de wettige reden eene andere of is slechts niet de hulp en bijstand der autoriteit ingeroepen — hetgeen wel hoogst zelden het geval zal zijn — dan is ontslag van scheepsvolk om wettige redenen wel degelijk mogelijk. Het doel dat men zich in 1869 blijkens de considerans der ordonnantie van dat jaar stelde is derhalve volkomen bereikt door de loutere intrekking van de verordening in Staatsblad 1860 N°. 9.

In verband met een en ander is de Gouverneur-Generaal van meening dat ingevolge de bestaande bepalingen voor Nederlandsche schepen verboden is gebleven het eigendunkelijk, d. i. zonder wettige redenen en zonder tusschenkomst van den havenmeester, achterlaten van schepelingen dan wel het achterlaten wegens ziekte (Staatsbladen 1825 N°. 6 en 1827 N°. 43) of wegens wangedrag nadat de hulp en bijstand eener civiele of militaire autoriteit is ingeroepen (Staatsblad 1837 N°. 44).

In voldoening aan de mij gedane opdracht, heb ik onder mededeeling van het vorenstaande de eer UHEdG.

te verzoeken, U bij voorkomende gelegenheid daarnaar te willen gedragen.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,*

A. C. ULJÉE.

Nº. 4920.

ZEGELRECHT. *Toepasselijkheid van de bepalingen omtrent de zegelbelasting in die gedeelten van Nederlandsch-Indië, alwaar aan de Inlandsche Vorsten en Volken het recht van zelfbestuur is gelaten.*

Aan
den Resident der Oostkust van Sumatra.

Nº. 767.

BUITENZORG, 19 Maart 1894.

De in Uwe missive van 25 October 1893 Nº. 4208/5 opgeworpen vraag of eene overeenkomst, waarbij door een Inlandsch zelfbestuur concessie voor land- of mijnbouw of vergunning tot het doen van mijnbouwkundige opsporingen wordt verleend al dan niet op gezegeld papier behoort te zijn geschreven, heeft den Gouverneur-Generaal aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Volgens het bepaalde bij de tweede alinea van artikel 27 van het Regeeringsreglement zijn in die gedeelten van *Nederlandsch-Indië*, alwaar het recht van zelfbestuur aan de Inlandsche vorsten en volken is gelaten, de algemeene verordeningen slechts in zoover toepasselijk als met dat recht bestaanbaar is, zoodat de vraag of eene algemeene verordening in een zelfbestuurd landschap al dan niet toepasselijk is, getoetst moet worden aan de verhouding van dat landschap tot het Nederlandsch-Indische Gouvernement, zooals die bij het betrekkelijk politiek contract geregeld is.

Indien nu in het politiek contract niet uitdrukkelijk anders is bepaald, zijn uit den aard der zaak 's Gouvernements directe onderdanen aan de algemeene belastingverordeningen en dus ook aan de zegelordonnantie onderworpen, terwijl daarentegen de onderdanen van het Inlandsch zelfbestuur daaraan alleen dan zijn onderworpen, indien zulks bepaaldelijk bedongen is. Dit is bijvoorbeeld het geval in het bij besluit van 27 April 1893 N°. 1 goedgekeurd contract met *Siak Sri Indrapoera*, waarin bij de vijfde alinea van artikel 32 is bepaald dat „alle door het Nederlandsch Indisch Gouvernement vastgestelde of nader uit te vaardigen verordeningen en „bepalingen betreffende rechten, belastingen en verpachtingen en in het algemeen betreffende alle inkomsten „van het Gouvernement, hoe ook genaamd, ook van „verbindende kracht zullen zijn voor alle inwoners van „het rijk *Siak Sri Indrapoera*, des Sultans onderdanen „daaronder uitdrukkelijk begrepen”. In *Deli* daarentegen gelden blijkens de laatste alinea van artikel 5 van het bij besluit van 10 Maart 1876 N°. 46 goedgekeurd contract, voor de niet rechtstreeksche onderdanen alleen de verordeningen op die belastingen, waarvan de heffing door het Inlandsch zelfbestuur aan het Gouvernement is afgestaan, zoodat in die landstreek de zegelordonnantie op die categorie van ingezetenen niet geacht kan worden toepasselijk te zijn.

Gold het hier eene belasting, welke rust op bepaalde personen, dan zou hiermede de kwestie zijn uitgemaakt, doch volgens artikel 1 van Staatsblad 1885 N°. 131 is het zegelrecht eene belasting, welke telkens geheven wordt naar aanleiding van een bepaald feit, namelijk naar aanleiding van het opmaken van verzoekschriften aan Regeering en overheden alsmede van geschriften, bestemd om bewijs op te leveren.

Bedoelde verzoekschriften nu moeten naar het inzien van den Gouverneur-Generaal ook door niet onderdanen in de zelfbesturende landschappen op zegel geschreven

worden, even goed als alle dergelijke verzoekschriften door welken vreemdeling zelfs ook ingezonden, daar er anders geen beschikking op mag volgen blijkens het bepaalde bij artikel 23 der zegelordonnantie.

Wat de geschriften tot bewijs aangaat, hetzij men te doen heeft met een authentiek geschrift hetzij men te doen heeft met een onderhandsch geschrift, zoo verneemt Zijne Excellentie dat het zegelrecht verschuldigd is telkens wanneer zij, die aangewezen worden in artikel 30 der zegelordonnantie, zooals dit artikel luidt ingevolge Staatsblad 1886 N°. 25, rechtstreeksche onderdanen zijn.

Dezen regel op de door U bedoelde gevallen toepassende, zal het exemplaar der overeenkomst, hetwelk bestemd is om voor den rechtstreekschen onderdaan bewijs op te leveren, gezegeld dienen te zijn, terwijl het zegelrecht, tenzij anders mocht zijn overeengekomen, geheel door hem gedragen behoort te worden ingevolge evenaangehaald artikel 30 sub ten 8ste, zooals deze bepaling is toegelicht in N°. 4206 van het Bijblad.

In verband met hetgeen in Uwe missive is opgemerkt, teeken ik ten slotte nog aan dat van het vervolgen of beboeten van niet onderdanen wegens overtreding der zegelordonnantie, in die streken waar zij op hen niet toepasselijk is, uit den aard der zaak geen sprake kan zijn en dat de akte van concessie voor landbouwondernemingen, ingericht overeenkomstig het bij besluit van 3 November 1892 N°. 2 (1) vastgesteld model, als eene overeenkomst dient te worden aangemerkt. Immers waar aan den eenen kant het Inlandsch zelfbestuur onder zekere voorwaarden concessie verleent tot het drijven van eene landbouwonderneming onder bepaaldelijk aangeduide voorwaarden, verklaart de concessionaris aan den anderen kant de concessie onder de gestelde voorwaarden te aauvaarden.

Door de mededeeling van het vorenstaande, met verzoek daarmede bij voorkomende gelegenheid rekening te willen

(1) Bijblad No. 4770.

houden, heb ik de eer aan eene opdracht van den Gouverneur-Generaal te voldoen.

De Gouvernements Secretaris,
C. B. NEDERBURGH.

N°. 4921.

OPENBARE VERKOOPINGEN.

*Bevoegdheid tot compensatie van het rendement eener openbare ver-
koopning met hetgeen de rechtheb-
bende daarop nog aan het vendu-
kantoor heeft te voldoen.*

CIRCULAIRE.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
en de Residenten van *Tapanoeli* en
der *Padangsche Bovenlanden*.

N°. 4149.

BATAVIA, 13 Maart 1894.

Het is voorgekomen dat bij de betaalbaarstelling van het zuiver rendement eener openbare verkoopning verzuimd werd dit rendement geheel of gedeeltelijk in compensatie te brengen met hetgeen de rechthebbende op dat rendement aan het vendukantoor nog te voldoen had wegens eene schuld, in de betaling waarvan hij op dat oogenblik achterstallig was.

Dit verzuim werd toegeschreven eensdeels aan onbekendheid met het feit, dat belanghebbende eene opvorderbare schuld aan het vendukantoor had, anderdeels aan onbekendheid met de omstandigheid, dat compensatie in een geval als hierbedoeld kon worden toegepast.

Ik vind hierin aanleiding Uwe aandacht te vestigen op het volgende.

Ingevolge de artikelen 1426 en 1427 van het Burgerlijk Wetboek heeft compensatie of vergelijking van schuld

melden van de opname der beklaagden in de districts-gevangenissen, zoo die opname heeft plaats gehad.

*De Procureur-Generaal bij het
Hoog-Gerechtshof van Ned.-Indië,*

W. DE GELDER.

N°. 4923.

VERPONDING. KADASTER

*Gegevens voor het invullen der
cijfers van den aanslag in de
verponding in de betrekkelijke
kadastrale registers.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op Java en Madoera, met uitzon-
dering van de Residenten van Socra-
karta en Djokjakarta.

N°. 2558.

BATAVIA, 12 Februari 1894.

Sedert de inwerkingtreding der nieuwe bepalingen tot regeling der verpondingsbelasting (Staatsblad 1886 N°. 78) hebben de met de functiën van gouvernements-landmeter belaste ambtenaren van het Kadaster niet meer de beschikking over de gegevens, welke door hen benoodigd zijn voor het invullen der cijfers van den aanslag in de verponding in de betrekkelijke kadastrale registers, terwijl toch die cijfers bij het kadaster bekend moeten zijn o. a. voor de afgifte van landmeterskennissen en de berekening van het salaris, vastgesteld bij Staatsblad 1881 N°. 188.

Om in deze leemte te voorzien is het noodig dat de betrokken ambtenaren van het kadaster op hunne aanvraag in de gelegenheid worden gesteld om ten kantore van de Algemeene Ontvangers van 's Lands kassen, vermeld in den hierbijgevoegden staat Lett. A, inzage — desverkie-

zende afschrift — te nemen van de onder de berusting dier ontvangers zijnde kohieren der verponding en dat de Algemeene Ontvangers van 's Lands kassen, aangeduid in den hierbij overgelegden staat Lett. B, van de te hunnen kantore berustende verpondingskohieren afschriften doen toekomen aan die ambtenaren.

Verder zal van de in het vervolg door U ontvangen wordende kohieren, voor zooveel betreft de in den staat Lett. B genoemde kassen, door UwHedG. ten behoeve van het kadaster afschrift te verleen en zijn vóórdat zij aan de Ontvangers worden doorgezonden, terwijl zoowel van de wijzigingen, welke ingevolge §§ 1 en 3 van artikel 21 der ordonnantie in Staatsblad 1886 N°. 78, zooals zij is aangevuld bij Staatsblad 1891 N°. 169, door UwHedG. in de kohieren worden aangebracht, als van de aanteeke-ningen, voorgeschreven aan het slot van de dezerzijdsche circulaire van 6 October 1890 N°. 14885, (1) telkens kennis gegeven zal moeten worden aan de betrokken ambtenaren van het Kadaster.

Voldoende aan eene ter zake van mijn ambtgenoot van Binnenlandsch Bestuur ontvangen uitnoodiging, heb ik de eer UwHedG. te verzoeken voor zooveel het gewest onder Uw beheer betreft ter zake wel het noodige te willen verrichten en doen verrichten.

De Directeur van Financiën,

VAN DORSSER.

(1) Bijblad No. 4609.

STAAT lett. A, behoorende bij de Circulaire van den Directe
Financiën van 12 Februari 1894 No. 2558.

Algemeene Ontvangers van 's Lands kassen te:

Batavia
Buitenzorg
Serang
Bandong
Poerwakarta
Cheribon
Tegal
Pekalongan
Magelang
Semarang
Pati
Soerabaja
Pamekassan
Pasoeroean
Probolinggo
Bondowosso
Banjoemas
Poerworedjo
Madioen
Kediri

Allet lett. B, behoorende bij de Circulaire van den Directeur van
Financiën van 12 Februari 1894 No. 2558.

Algemeene Ontvangers van
's Lands kassen te:

Afschrift te zenden aan het
kadastraal bureau te:

Pandeglang.	Serang.
Tjiandjoer.	Soekaboemi.
Soemedang.	Bandong.
Garoet.	
Manondjaja.	
Bandjar.	
Madjalengka.	Cheribon.
Indramajoe.	
Tjiamis.	Semarang.
Salatiga.	
Japara.	Pati.
Rembang.	
Toeбан.	
Grissee.	Soerabaja.
Bangkalan.	Pamekasan.
Soemenep.	
Sampang.	Pasoeroean.
Malang.	Bondowosso.
Besoeki.	
Banjoewangi.	Banjoemas.
Tjilatjap.	Poerworedjo.
Keboemen.	
Wonosobo.	Madioen.
Patjitan.	Kediri.
Toeloengagoeng.	

N°. 4924.

MEKKAGANGERS. *Bedrag van den reispenning, waarmede in sommige gevallen de aanvragers om een pas voor de bedevaart naar Mekka kunnen volstaan.*

CIRCULAIRE.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

N°. 507.

BUITENZORG, 21 Februari 1894.

Ten einde de zekerheid te hebben dat Inlanders, die zich ter bedevaart naar *Mekka* wenschen te begeven, in het bezit zijn van de noodige middelen voor de heen- en terugreis naar en van *Arabië*, wordt ingevolge het bepaalde bij de tweede alinea van artikel 2 der ordonnantie van 6 Juli 1859 (Staatsblad N°. 42) van hen gevorderd dat zij vóór hun vertrek eene zekere som gelds als reispenning vertoonen.

Het komt den Gouverneur-Generaal voor dat, indien de bedevaartganger zich vóór het vertrek voorzien heeft van een passage biljet zoowel voor de heenreis naar als voor de terugreis uit *Arabië*, de noodzakelijkheid vervalt om hem te verplichten eene som gelds ter bestrijding der reiskosten te vertoonen en volstaan kan worden met van hem de vertooning te vorderen van een bedrag, noodig voor het verblijf in het heilige land van den Islam.

Aangezien volgens mededeeling van den Consul der *Nederlanden* te *Djeddah* eene som van f 100.— ter bestrijding dier kosten van verblijf voldoende kan geacht worden, heb ik mitsdien de eer op last van den Gouverneur-Generaal, UHedG. te verzoeken aan de ambtenaren, belast met het verstrekken van reispassen aan Inlanders die de bedevaart naar *Mekka* wenschen te ondernemen, te willen bekend maken dat voor bedevaart-

gangers die zich van een retourbiljet voor de reis naar Arabië en terug hebben voorzien, het bezit van een reispenning van f 100. — voldoende kan geacht worden.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

N°. 4925.

AMBTENAREN. ONDERSTAND.

Criteria voor het verleen van onderstand aan inlandsche ambtenaren.

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 380.

BATAVIA, 19 Januari 1894.

Onder mededeeling dat het der Regeering wenschelijk voorkomt, (1) om, in afwijking van het tot dusver gevolgd beginsel vervat in N°. 3756 van het Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* terug te keeren tot den vroegeren regel om bij het verleen van onderstand aan Inlandsche ambtenaren en beambten de hand te houden aan den eisch van gebrek aan eigen middelen en ontstentenis van bloed- of aanverwanten, in staat en genegen om te helpen, heb ik de eer UHedG. te verzoeken voortaan, bij het doen van voorstellen tot toekenning van onderstand, bij wijze van wachtgeld, aan genoemde landsdienaren, rekening te willen houden met bovenbedoelde eischen.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,*

A. C. ULJÉE.

(1) M. g. s. 9 December 1893 No. 253 geheim.

N°. 4926.

VERLOVEN. *Buitenlandsche verloven wegens langdurigen dienst kunnen voor geen korteren tijd dan een jaar worden verleend. Terugkeer van den verlofganger binnen zes maanden oefent geen invloed uit op den tijd, gedurende welken hij in Indië op nieuw moet dienen om weder aanspraak te krijgen op verlof wegens langdurigen dienst.*

BESLUIT.

N°. 13.

BATAVIA, 27 December 1893.

Gelet op de besluiten :

- a. van 4 Maart 1893 N°. 11, houdende vaststelling van den Indischen brief van dien dag N°. 434/11, waarbij aan de beslissing van het Opperbestuur is onderworpen de vraag of in verband met het bepaalde bij artikel 2 van het nieuwe verlofreglement (Indisch Staatsblad 1892 N°. 235) verloven wegens langdurigen dienst naar *Europa*, op verzoek, ook voor korteren tijd dan één jaar kunnen worden verleend, en zulks ook het oog op de 3de alinea van artikel 6 van bedoeld reglement, volgens welke alinea interruptie tengevolge van een verlof naar *Europa*, dat niet langer dan zes maanden geduurd heeft, buiten rekening blijft bij de beoordeeling van aanspraak op een nader verlof, wanneer na expiratie van het eerste weder minstens vijf jaren in actieven dienst in *Nederlandsch-Indië* zijn doorgebracht;
- b. van 27 Augustus 1893 N°. 8 en de daarbij verhandelde dépêche van den Minister van Koloniën van 13 April t. v. Lett. D, N°. 15/740, houdende mededeeling: dat, gelet op de redactie van artikel 2 van meerge-noemd reglement, het duidelijk is, dat de Gouverneur-

Generaal verloven wegens langdurigen dienst behoort te verleenen voor één jaar, en niet voor minder dan één jaar, daar indien het reglement iets anders had bedoeld, ook in de 2de alinea van genoemd artikel van een maximum van één jaar zou zijn gesproken;

dat het wel is waar den ambtenaren vrijstaat om met een verlof van minder dan één jaar genoeg te nemen, maar de Gouverneur-Generaal hun de gelegenheid moet geven een verlof van één vol jaar te genieten;

dat bij de redactie van artikel 9 van het reglement er ook op gerekend is, dat dit altijd zou geschieden, aangezien anders in dat artikel aan den Minister van Koloniën wel de bevoegdheid zou moeten gegeven zijn om verloven wegens langdurigen dienst, aanvankelijk voor minder dan één jaar verleend, op verlangen van de verlofgangers tot één jaar te verlengen met bestending van het verloftraktement;

dat indien een ambtenaar, die wegens langdurigen dienst een verlof voor één jaar heeft gekregen, reeds binnen zes maanden in *Indië* terugkomt, dit hoege-naamd geen invloed heeft op den tijd, dien hij opnieuw in *Indië* moet dienen, alvorens weder aanspraak te krijgen op een verlof wegens langdurigen dienst, hetgeen du. elijk blijkt uit artikel 2 alinea 2 van het reglement;

dat dus een ambtenaar van het eerste verlof wegens langdurigen dienst teruggekeerd zijnde, nogmaals tien jaren in *Indië* moet dienen om aanspraak te krijgen op een tweede zoodanig verlof, en dat derhalve de verloven bedoeld bij artikel 6 alinea 3 geen andere kunnen zijn dan verloven wegens ziekte of buiten bezwaar van den lande;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Van het vorenstaande aantekening te houden.

Afschrift enz.

Secretarissen en, buiten die hoofdplaatsen, de Assistent-Residenten dadelijk als vervangers dier Voorzitters op.

Het is nu wel voorgekomen, dat afwezigheid, belet of ontstentenis der rechtskundige Voorzitters oorzaak is geweest van het ontstaan van achterstand in de behandeling van rechtszaken, ten prejudice der Justiciabelen en van 's lands schatkist, vermits daardoor dan later buitengewone hulp door de Regeering moest worden verleend.

Die achterstand moest vaak aan eene minder nauwgezette naleving van de bedoelde bepaling worden geweten.

De Regeering verlangt thans, dat de waarnemende Voorzitters er op opmerkzaam gemaakt worden, dat zij de Hun daarbij, door de wet opgelegde, verplichting niet als een sinecure hebben te beschouwen, doch haar naar eisch hebben te vervullen, wat volgens Haar oordeel bij eene oordeelkundige verdeeling van hun tijd Hun niet onmogelijk moet zijn.

*Het Hoog-Gerechtshof van
Nederlandsch-Indië,*

J. SIBENIUS TRIP.

Ter Ordonnantie van het College,

De Griffier,

C. S. BUIJS BALLOT.

II.

CIRCULAIRE.

Aan

de Presidenten van de Landraden
op *Java en Madoera.*

N°. 117/875.

BATAVIA, 1 Maart 1894.

In voldoening aan een opdracht der Regeering, heeft het Hoog-Gerechtshof de eer UwEdG. uit te noodigen om, — zoodra zich het geval, bedoeld bij artikel 93 van

het Reglement op de Rechterlijke Organisatie en het beleid der Justitie in *Nederlandsch-Indië*, zooals dat ingevolge de ordonnantie van den 29sten Augustus 1876 (Staatsblad N°. 225) moet worden geïnterpreteerd, voordoet, UwEdG. dus Uw standplaats denkt te verlaten of door eenige oorzaak belet wordt Uwe functien te vervullen, — daarvan officieel kennis te geven aan den ambtenaar, bij de bovenbedoelde bepalingen aangewezen om U te vervangen, opdat Uw afwezigheid of belet niet het ontstaan van achterstand in de behandeling van zaken tengevolge hebbe.

*Het Hoog-Gerechtshof van
Nederlandsch-Indië,*

J. SIBENIUS TRIP.

Ter Ordonnantie van het College,

De Griffier,

C. S. BUIJS BALLOT.

N°. 4929.

STOOMTRAMWEGEN. *Voorwaarden der aan de Semarang—Joana Stoomtrammaatschappij verleende vergunning tot aanleg en exploitatie in de residentie Semarang van een Stoomtramweg van Demak over Poerwodadi naar Wirosari.*

BESLUIT.

N°. 1/o.

BUITENZORG, 10 September 1887.

Gelezen enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Aan de *Semarang—Joana Stoomtrammaatschappij* vergunning te verleen, om in de residentie

Artikel 5.

De tramweg moet geheel gereed en in exploitatie zijn gebracht binnen drie jaren nadat de vergunning overeenkomstig art. 5 sub 1^e der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114 zal zijn aanvaard. (1)

Artikel 6.

Indien de tramweg langs erfpachtsperceelen loopt, worden door den ondernemer de noodige overwegen ten gerieve der erfpachters aangelegd.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

N°. 4931.

STOOMTRAMWEGEN. *Voorwaarden van vergunning voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg van de hoofdplaats Djokjakarta naar Brossot.*

Bij artikel I van het besluit van 20 April 1893 N°. 9 is aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij vergunning verleend voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg in de residentie *Djokjakarta*, loopende van de hoofdplaats *Djokjakarta* naar *Brossot*, op de onderstaande voorwaarden:

Artikel 1.

Op dezen tramweg zijn van toepassing de artikelen 4 tot en met 14 van de voorwaarden, vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 13 Juni 1885 N°. 16 (Staatsblad N°. 114).

Artikel 2.

De tramweg zal bestemd zijn voor het vervoer van personen en goederen.

(1) Van de aanvaarding is aanteekening gehouden bij het besluit van 7 Maart 1892 N°. 18.

Artikel 3.

De spoorwijdte zal bedragen 1.067 Meter.

Artikel 4.

Het waarborgkapitaal, bedoeld in artikel 4 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114 wordt bepaald op f 11.000.— (*elf duizend gulden*).

Artikel 5.

De ondernemer onderwerpt vóór dat met den bouw begonnen wordt aan de goedkeuring van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken profielen voor de vrije ruimte op den tramweg en voor de grootste afmetingen van het materieel en van de laadruimte.

Artikel 6.

De tramweg moet geheel gereed en in exploitatie gebracht zijn binnen twee jaren nadat de vergunning overeenkomstig artikel 5 sub 1 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114 zal zijn aanvaard. (1)

Artikel 7.

Indien de tramweg langs of over landbouwondernemingen loopt, worden door den ondernemer de noodige overwegen ten gerieve dier ondernemingen aangelegd.

Artikel 8.

De vergunning wordt verleend voor een tijdvak van 50 jaren, in te gaan op den dag waarop de verklaring bedoeld sub 1 van artikel 5 der voorwaarden in Staatsblad 1885 N°. 114 gedagteekend is.

Indien de ondernemer bij het eindigen der vergunning

(1) Van de aanvaarding der vergunning is aanteekening gehouden bij het besluit van 24 Januari 1894 No. 3.

den Gouverneur-Generaal van 30 Augustus 1887 N°. 2 en 15 Februari 1889 N°. 28 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°s. 4497 en 4498).

Van elk dier modellen is, bij circulaire van genoemden Departementschef van 11 Januari 1894 N°. 26/B, aan de Residenten, van *Java*, met uitzondering van die van *Bantam*, *Batavia* en *Djokjakarta*, het noodige aantal exemplaren toegezonden ter uitreiking aan de in hun gewest bescheiden houtvesters.

MODEL I.

PROCES-VERBAAL, op te maken, ter voldoening aan het bepaalde bij de 2^e alinea van artikel 6 van het ontwerp-contract voor djatiboschexploitatieperceelen.

Op heden den (1)
1800 heb ik onder-
geteekende (2) houtvester
belast met het beheer over het boschdistrict
mij naar het boschperceel
gelegen in het district ,
afdeeling ,
residentie , begeben,
ten einde na te gaan in hoeverre door den contractant ter
andere zijde (3) is voldaan
aan het bepaalde bij artikel 5 van het met hem krachtens
het Gouvernements Besluit van (4)
18 N^o. , op den (5)

- (1) Dagteekening van het proces-verbaal, die altijd na die bedoeld bij (A) art. 4 alinea 11 van het ontwerp-contract moet zijn.
- (2) Naam van den houtvester.
- (3) Id. van den contractant ter andere zijde.
- (4) Datum en nummer van het Gouvernements besluit waarbij machtiging is verleend het contract te sluiten.
- (5) Dagteekening van het contract.

1800 gesloten contract speciaal
 wat betreft het (1) jaarperceel
 van genoemd boschperceel en heb ik bevonden dat zich
 binnen de grenzen van het bedoeld jaarperceel nog een
 aantal onbekapte boomen en stukken hout bevinden, die
 bij bekapping nog balken kunnen opleveren ter lengte
 van drie of meer meters, en dat om die reden de uitkap
 van dat perceel niet als afgeloopen kan worden beschouwd.

Van deze mijne bevinding heb ik, in opvolging van het
 voorgeschrevene bij de 2^e alinea van artikel 6 van ge-
 noemde overeenkomst, opgemaakt dit proces-verbaal in
 triplo om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De Houtvester voornd,

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnen-
 landsch Bestuur van 14 December 1893 N°. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

MODEL II.

PROCES-VERBAAL, op te maken, ter voldoening aan
 het bepaalde bij de 2^e alinea van
 artikel 6 van het ontwerp-contract
 voor djaboschexploitatieperceelen.

Op heden den (2)

1800

heb ik onder-

geteekende (3)

houtvester

belast met het beheer over het boschdistrict

mij naar het boschperceel

(1) Nummer van het betreffende jaar perceel.

(2) Dagteekening van het proces-verbaal, doch altijd later dan die be-
 doeld bij artikel 4 alinea 11 (i).

(3) Naam van den houtvester.

voorgeschrevene bij de 2^e alinea van artikel 9 van de betreffende overeenkomst opgemaakt dit proces-verbaal in triplo om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De Houtvester voornd.,

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 14 December 1893 N°. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

MODEL IV.

PROCES-VERBAAL, op te maken, voor het geval de contractant ter andere zijde ingebreke blijft met zijne, bij de 2^e alinea van artikel 10 van het ontwerp-contract voor djatibosch-exploitatieperceelen voorgeschreven verplichtingen.

Op heden den
1800 heb ik onder-
geteekende op last van den Resident van
mij naar het terrein (1) gelegen
in het district afdeeling
begeven, alwaar met gebruikmaking van het recht, voort-
vloeiende uit artikel 10 van het krachtens het Gouverne-
ments Besluit van (2) N^o.
met (3) op den

- (1) Naam van het terrein waar de gebouwen zijn opgericht.
- (2) Datum en nummer van het Gouvernements besluit waarbij machtiging is verleend het contract te sluiten.
- (3) Naam van den contractant ter andere zijde.

1800 voor de exploitatie van het
boschperceel gesloten contract, gebouwen
zijn opgericht ten dienste der onderneming en heb ik
bevonden dat niet is voldaan aan den schriftelijken last
van den Resident voornoemd dd°.

om uiterlijk op den bovenbedoeld
terrein te ontruimen en de daarop staande gebouwen af
te breken.

Van deze mijne bevinding heb ik opgemaakt dit proces-
verbaal in triplo om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnen-
landsch Bestuur van 14 December 1893 N°. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

MODEL V.

PROCES-VERBAAL, op te maken, voor het geval de
contractant ter andere zijde inge-
breke blijft met zijne, bij de 1°
alinea van artikel 11 van het
ontwerp-contract voor djatibosch-
exploitatieperceelen voorgeschreven
verplichtingen.

Op heden den
1800
geteekenden

hebben wij onder-

en ons op last
van in commissie gesteld
ten einde te constateeren de schade die door het vervoer

MODEL I.

PROCES-VERBAAL, op te maken, ter voldoening aan het bepaalde bij de 2^e alinea van artikel 7 van het ontwerp-contract voor afbakeningsperceelen.

Op heden den
1800 heb ik onderge-
teekende (1) houtvester belast met het beheer
over het boschdistrict mij naar het
(3) jaarperceel van het afbakeningsperceel
gelegen in het district afdeeling
residentie begeven, ten einde overeenkomstig
de 2^e alinea van artikel 7 van het met (3)
krachtens het Gouvernements Besluit van (4) 18
N^o. , op den 1800
gesloten contract te constateeren in hoeverre is voldaan
aan de bepalingen van artikel 6 van bovenbedoeld contract
en heb ik bevonden dat nog niet alle boomen welke
daarvoor in aanmerking komen en welke nog houtwerken
kunnen opleveren ter lengte van twee of meer meters tot
brand- of timmerhout zijn verwerkt en op de bij alinea 5
van artikel 5 van het contract bedoelde verzamelplaats
(5) zijn aangebracht en dat ik
dientengevolge (6) stuks boomen benevens (6)
stukken hout heb aangewezen en doen merken
met den boschhamer die nog houtwerken ter lengte van
twee of meer meters kunnen opleveren en dus nog tot
brand- of timmerhout moeten worden verwerkt en naar
de verzamelplaats worden gebracht.

- (1) Naam van den houtvester.
- (2) Nummer van het betreffende jaarperceel.
- (3) Naam van den contractant ter andere zijde.
- (4) Datum en nummer van het Gouvernements besluit waarbij machtiging is verleend het contract te sluiten.
- (5) Naam van de verzamelplaats als die n. l. een naam heeft.
- (6) Aantal boomen en stukken hout.

Van deze mijne bevinding heb ik opgemaakt dit proces-verbaal in triplo, om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De Houtvester voornd,

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 14 December 1893 N°. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

MODEL II.

PROCES-VERBAAL, op te maken, ter voldoening aan het bepaalde bij de 2^e alinea van artikel 13 van het ontwerp-contract voor afbakeningsperceelen.

Op heden den 1800 heb ik
 ondergeteekende (1) houtvester belast met
 het beheer over het boschdistrict mij
 naar het afbakeningsperceel , gelegen
 in het district , afdeeling ,
 residentie begeben, waarvan krachtens het
 Gouvernements Besluit van (2),
 aannemer is (3) , teneinde
 na te gaan in hoeverre schade aan de uitgekapte en van
 gouvernementswege wederbeplante of nog te beplanten
 jaarperceelen is toegebracht en heb ik bevonden, dat in
 het (4) jaarperceel het djatiplantsoen

(1) Naam van den houtvester.

(2) Datum en nummer van het besluit waarbij machtiging is verleend het contract te sluiten.

(3) Naam van den contractant ter andere zijde.

(4) Nummer van het betreffende jaarperceel.

1800 hebben wij onderge-
teekenden en in commissie
ons op last van gesteld teneinde te constateeren de schade die door het
vervoer van het hout toebehoorende aan (1) ,
krachtens het Gouvernements Besluit van
Nº. , en overeenkomstig het dientengevolge met hem
op den 1800
gesloten contract, aannemer voor de exploitatie van het
afbakeningsperceel gelegen in het
district , afdeeling ,
residentie , is toegebracht aan (2)
voor de reparatie waarvan eene
som van f ()
geraamd wordt benoodigd te zullen zijn.

Van deze onze bevinding hebben wij opgemaakt dit
proces-verbaal in triplo om te dienen daar en waar zulks
behoort.

Afgegeven voor

De Commissie voornd.,

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnen-
landsch Bestuur van 14 December 1893 Nº. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

(1) Naam van den contractant ter andere zijde.

(2) den weg van
brag

naar

af de

gelegen in den weg van

naar

MODEL V.

PROCES-VERBAAL, op te maken voor het geval de contractant ter andere zijde ingebreke blijft met zijne, bij het 2^e lid van alinea 3 van artikel 15 van het ontwerp-contract voor afbakeningsperceelen voorgeschreven verplichtingen.

Op heden den
1800 heb ik ondergeteekende op
last van mij naar
begeven, alwaar door krachtens
het Gouvernements Besluit van N^o. ,
en overeenkomstig het dientengevolge met hem op den
1800 , gesloten
contract, aannemer voor de exploitatie van het afbakenings-
perceel gelegen in het district ,
afdeeling , ten behoeve van:
den aanleg
de verbreeding } van den weg
het verbeteren }
van naar

hout behoorende aan het Gouvernement van
Nederlandsch-Indië, moest worden verwijderd en heb ik
bevonden, dat daaraan niet in allen deele is voldaan,
zoodat de verwijdering van de nog liggende stukken hout
overeenkomstig het tweede lid van alinea 3 van artikel
15 van het voor de exploitatie van het onderwerpeijk
afbakeningsperceel gesloten contract alsnu zal geschieden
op kosten van den contractant ter andere zijde.

Van deze bevinding heb ik opgemaakt dit proces-verbaal
in triplo om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De

kende (1) houtvester belast
 met het beheer over het boschdistrict ,
 mij naar het zuiveringsperceel ,
 gelegen in het district ,
 afdeeling , residentie ,
 begeven, waarvan krachtens het Gouvernements Besluit
 van (2)

aannemer is (3)

teneinde na te gaan in hoeverre schade aan de uitgekapte
 en van gouvernementswege wederbeplante of nog te be-
 planten jaarperceelen is toegebracht en heb ik bevonden,
 dat in het (4) jaarperceel het djatiplantsoen
 over eene uitgestrektheid van hectare zoodanig
 door het vanwege den contractant ter andere zijde voor
 den uitsleep en het vervoer van het hout gebezigde
 trekvee als anderszins is beschadigd, dat het op nieuw
 moet worden beplant waarvan de kosten gesteld worden
 te bedragen eene som van f ().

Van deze mijne bevinding heb ik in opvolging van
 het voorgeschrevene bij de 2° alinea van artikel 12 van
 genoemde overeenkomst opgemaakt dit proces-verbaal in
 triplo om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De Houtvester voornoemd,

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnen-
 landsch Bestuur van 14 December 1893 N°. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

-
- (1) Naam van den houtvester.
 (2) Datum en nummer van het besluit waarbij machtiging is verleend
 het contract te sluiten.
 (3) Naam van den contractant ter andere zijde.
 (4) Nummer van het betreffende jaarperceel.

MODEL III.

PROCES-VERBAAL, op te maken voor het geval de contractant ter andere zijde ingebreke blijft met zijne, bij de 2^e alinea van artikel 13 van het ontwerp-contract voor zuiveringsperceelen voorgeschreven verplichtingen.

Op beden den
1800 heb ik ondergeteekende
op last van den Resident van mij
naar het terrein (1) gelegen in het
district afdeeling
begeven, alwaar met gebruikmaking van het recht, voortvloeiende uit artikel 13 van het krachtens het Gouvernements Besluit van (2) N^o. met (3)
op den 1800
voor de zuivering van het boschperceel
gesloten contract, gebouwen zijn opgericht ten dienste der onderneming en heb ik bevonden dat niet is voldaan aan den schriftelijken last van den Resident voornoemd dd.
om uiterlijk op den
bovenbedoeld terrein te
ontruimen en de daarop staande gebouwen af te breken.
Van deze mijne bevinding heb ik opgemaakt dit proces-verbaal in triplo om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De

-
- (1) Naam van het terrein waar de gebouwen zijn opgericht.
(2) Datum en nummer van het Gouvernements besluit waarbij machtiging is verleend het contract te sluiten.
(3) Naam van den contractant ter andere zijde.

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnen-
landsch Bestuur van 14 December 1893 N°. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

MODEL IV.

PROCES-VERBAAL, op te maken voor het geval de
contractant ter andere zijde inge-
breke blijft, met zijne, bij de 1^e
alinea van artikel 14 van het
ontwerp-contract voor zuiverings-
perceelen voorgeschreven verplich-
tingen.

Op heden den
1800
geteekenden
en

hebben wij onder-

ons op last
van in commissie gesteld teneinde
te constateeren de schade die door het vervoer van het hout
toebehoorende aan (1), krachtens
het Gouvernements Besluit van N°. ,
en overeenkomstig het dientengevolge met hem op den
1800 gesloten contract,
aannemer voor de zuivering van het djatiboschperceel
gelegen in het district
afdeeling , residentie
is toegebracht aan (2)
voor de reparatie waarvan eene som van f

behoort wordt benoodigd te zullen zijn.

- (1) Naam van den contractant ter andere zijde.
(2) den weg van naar
of de brug

naar

gelegen in den weg van

Voor deze onze bevinding hebben wij opgemaakt dit proces-verbaal in triplo om te dienen daar en waar zulks behoort.

Afgegeven voor

De Commissie voornoemd,

Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 14 December 1893 N°. 761/B.

Mij bekend:

De Secretaris,

VAN LAWICK.

MODEL V.

PROCES-VERBAAL, op te maken voor het geval de contractant ter andere zijde ingebreke blijft, met zijne, bij het 2° lid van alinea 3 van artikel 14 van het ontwerp-contract voor zuiveringsperceelen voorgeschreven verplichtingen.

Op heden den
1800 heb ik ondergeteekende
op last van mij naar
begeven, alwaar door krachtens het
Gouvernements Besluit van N°. ,
en overeenkomstig het dientengevolge met hem op den
1800 gesloten
contract, aannemer voor de zuivering van het djatibosch-
perceel gelegen in het district ,
afdeeling , ten behoeve van:
den aanleg
de verbreeding } van den weg
het verbeteren }

Omtrent de voorwaarden dier aansluiting, het gemeenschappelijk gebruik van sporen, gebouwen en verdere inrichtingen op dat station, het wederzijdsch gebruik van rollend materieel enz., treedt de ondernemer in overleg met den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken. Bij gemis aan overeenstemming beslist de Gouverneur-Generaal.

Artikel 2.

Voor de richting tusschen *Soekaradja* en *Poerworedjo* wordt aan den ondernemer de keuze gelaten tusschen eene verbinding van die plaatsen rechtstreeks en eene richting loopende van *Soekaradja* over *Poerbolinggo* naar *Poerworedjo*.

Tusschen den *Serajoe*-overgang benoorden de zoogenaamde kloof en *Tjendaga* wordt de richting van den tramweg zoodanig ontworpen als de Directeur der Burgerlijke Openbare Werken noodig oordeelt, in verband met plannen tot kanaalaanleg voor irrigatie uit de *Serajoe*.

Alle kosten van onteigening, zoomede alle schadeloosstellingen aan gebruikers van, of rechthebbenden op gronden, waarover ten behoeve van den tramweg beschik. wordt, worden door den ondernemer gedragen.

Artikel 3.

De tramweg is bestemd voor het vervoer van personen en goederen, en wordt aangelegd voor enkel spoor.

Artikel 4.

De vergunning voor de exploitatie van den tramweg wordt gegeven voor een tijdvak van negen en negentig jaren, in te gaan met den dag waarop zij is aanvaard. De Regeering heeft het recht, om bij het eindigen der vergunning den tramweg met al hetgeen volgens artikel 12 § 1, 2^e lid daarbij behoort, over te nemen tegen betaling eener som, die bepaald wordt door drie deskundigen,

te benoemen, indien de Gouverneur-Generaal en de ondernemer niet tot overeenstemming kunnen komen, door het Hooggerechtshof van *Nederlandsch-Indië* of het rechtscollege dat daarvoor in de plaats mocht zijn getreden.

Bij de bepaling dier som wordt het bedrag geschat, waarvoor de tramweg met hetgeen daarbij behoort, op het tijdstip der overneming zal kunnen gemaakt of aangeschaft worden, en die som verminderd met het bedrag waarmee de aldus gevonden waarde moet geacht worden, door het gebruik dat van den tramweg met hetgeen daarbij behoort gemaakt is, verminderd te zijn.

Artikel 5.

De vergunning voor de exploitatie van den tramweg wordt definitief aanvaard door eene door den ondernemer aan den Gouverneur-Generaal in te dienen gezegelde en gedagteekende verklaring, de mededeeling inhoudende dat hij de vergunning onder de gestelde voorwaarden met alle daaruit voortvloeiende verplichtingen aanneemt en definitief aanvaardt.

Die verklaring moet door den Gouverneur-Generaal zijn ontvangen uiterlijk één jaar na de dagteekening van het besluit, waarbij de vergunning is verleend. Wordt die verklaring niet binnen den gestelden termijn ontvangen, dan wordt de vergunning stilzwijgend als vervallen beschouwd.

Na ontvangst van de verklaring binnen den gestelden termijn, verklaart de Gouverneur-Generaal dat de vergunning definitief is aanvaard.

Door de aanvaarding (1) der vergunning vervalt de concessie, welke aan den ondernemer is verleend bij het besluit van 4 Juni 1885 N°. 4/c voor den aanleg en de exploitatie van een spoorweg, aansluitende aan een der stations van den Staatsspoorweg *Djokjakarta—Tjilatjap* en van daar loopende door de kloof van de *Serajoe* over

(1) Zie besluit 18 Juni 1894 No. 50, hierachter.

van het rollend materieel en van den in *Europa* aan te maken bovenbouw van bruggen en van den weg, aan de goedkeuring van den Minister van Koloniën te onderwerpen.

Artikel 9. .

De tramweg moet over zijne geheele lengte gereed en in exploitatie gebracht zijn binnen vijf jaar nadat de vergunning, overeenkomstig artikel 5 is aanvaard.

Elk gedeelte van den tramweg kan zoodra het gereed is, na opneming en toestemming van Regeeringswege, door den ondernemer voor het publiek verkeer geopend worden.

Artikel 10.

De ondernemer is gehouden om, binnen drie jaren nadat de Gouverneur-Generaal daartoe het verlangen heeft te kennen gegeven, den tramweg, waar noodig, in een secundairen spoorweg te veranderen, en dien ook als zoodanig te exploiteeren, wanneer de bruto-opbrengst van den tramweg, gedurende twee achtereenvolgende jaren minstens f 8000 (*acht duizend gulden*) per jaar en per kilometer bedragen heeft.

Wanneer deze verandering tot stand is gebracht, zijn alle bepalingen van deze vergunning, waarin van den tramweg sprake is, op den secundairen spoorweg van toepassing, voor zoo ver namelijk deze bepalingen niet in strijd zijn met die van het algemeen reglement voor de secundaire spoorwegen (Staatsblad 1886 N°. 67).

Artikel 11.

De ondernemer zal deze vergunning, binnen één jaar nadat zij definitief aanvaard is, overdragen (1) aan eene naamlooze vennootschap van koophandel, wier zetel in *Nederland* of in *Nederlandsch-Indië* gevestigd is, en welke

(1) Zie besluit 18 Juni 1894 No. 56, hierachter.

door en tengevolge van die overdracht, treedt in alle bij deze vergunning aan den ondernemer verleende rechten en opgelegde verplichtingen.

Ingeval de zetel der vennootschap in *Nederland* is gevestigd (1) wordt door het bestuur voor de uitvoering der zaken in *Indië* een vertegenwoordiger of een plaatselijk bestuur benoemd, die (dat) de naamlooze vennootschap zoo in als buiten rechten vertegenwoordigt, en met dat doel is voorzien van de noodige volmacht, ook om in alles wat de uitvoering der vergunning aangaat, steeds dadelijk te kunnen handelen.

Het bestuur zal ten minste voor de helft uit *Nederlanders* moeten zijn samengesteld, terwijl de vertegenwoordiger, of de leden van het plaatselijk bestuur in *Indië* *Nederlanders* moeten zijn.

Artikel 12.

§ 1. De tramweg kan te allen tijde van Regeeringswege worden genaast tegen den hieronder aangegeven prijs.

Bij naasting ingevolge het vorige lid verkrijgt het Gouvernement, behalve den tramweg, alle onroerende en roerende, voor de exploitatie gebruikt wordende goederen, welke bij het einde van het boekjaar, voorafgaande aan dat waarin het voornemen tot naasting wordt aangekondigd, aan de in artikel 11 bedoelde vennootschap in eigendom toebehoorden, zoomede de aanwezige en bestelde magazijnsgoederen, met uitzondering van de effecten, van het contante geld en van de vorderingen van de vennootschap op derde personen.

§ 2. De naasting geschiedt tegen betaling van vijf en twintig maal het bedrag van de door de in artikel 11 bedoelde vennootschap behaalde jaarlijksche winst.

Voor dat bedrag wordt genomen het gemiddeld jaarlijksch bedrag hetwelk, sedert den laatsten dag van het jaar, waarin de tramweg over zijne geheele lengte voor

(1) Zie besluit 18 Juni 1894 No. 56, hierachter.

is gebracht, gevorderd wordt om aan de aandeelhouders der vennootschap eene uitkeering van 150 ten honderd over het op de aandeeleu gestort maatschappelijk kapitaal te verzekeren, welk kapitaal niet meer bedragen zal dan f 2.300.000 (*twee millioen drie honderd duizend gulden*).

§ 5. De naastingprijs bedraagt in geen geval minder dan f 1.750.000 (*een millioen zeven honderd vijftig duizend gulden*), vermeerderd met de helft van hetgeen overeenkomstig het bepaalde bij § 7 voor uitbreiding en verbetering van den tramweg is uitgegeven, en met de helft van de sommen die, na den dag waarop de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, aan de uitbreiding van het rollend materieel zijn ten koste gelegd.

§ 6. Alle uitgaven, door de in artikel 11 bedoelde vennootschap te doen, nadat de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, daaronder begrepen de uitkeeringen aan aandeelhouders, met uitzondering alleen van de uitgaven voor de uitbreiding en de verbetering van den tramweg, mits zij gedaan zijn ingevolge het bepaalde bij § 7, en van die voor de uitbreiding van het rollend materieel, worden uit de inkomsten en alzoo niet uit het kapitaal der op te richten vennootschap gekweten.

Onder inkomsten worden, voor de toepassing van deze bepaling, mede verstaan de gelden welke uit de winsten van vroegere jaren zijn gereserveerd, voor zoover daarover nog niet is beschikt.

Het bedrag, hetwelk voor uitkeering aan aandeelhouders en wegens rente aan obligatiehouders is beschikbaar gesteld, kan, voor de bepaling van den naastingprijs ingevolge § 2, verminderd worden met alle uitgaven, welke in strijd met het bepaalde bij het eerste lid niet uit de inkomsten zijn bestreden.

§ 7. Indien de in artikel 11 bedoelde vennootschap het voor de ontwikkeling van het verkeer of voor de uitoefening van den dienst op den tramweg noodig acht werken tot uitbreiding of tot verbetering van bestaande

werken te maken, of over te gaan tot uitbreiding van het rollend materieel, vraagt zij daartoe de vergunning van den Gouverneur-Generaal, onder overlegging van globale plannen en begrootingen; zoomede, voor zoover het geldt het vervangen van eenig bestaand werk door een ander van kostbaarder constructie of het aanschaffen van nieuw rollend materieel ter vervanging van onbruikbaar geworden en dus af te schrijven materieel, van een voorstel nopens het gedeelte der te doene uitgaven, hetwelk niet uit het kapitaal doch uit de inkomsten der vennootschap bestreden wordt.

Indien de Gouverneur-Generaal deze plannen en voorstellen goedkeurt, worden de dientengevolge en, voor zoover zij op de vervanging van eenig bestaand werk of de aanschaffing van nieuw rollend materieel betrekking hebben, overeenkomstig het voorstel uit het kapitaal gedane uitgaven beschouwd als kosten van uitbreiding en verbetering bedoeld bij § 2, derde alinea, § 3, laatste alinea, § 5 en § 6, eerste alinea.

Indien de Gouverneur-Generaal deze plannen en voorstellen niet goedkeurt, dan is de vennootschap bevoegd door drie, overeenkomstig artikel 13 te benoemen scheidsmannen te doen uitmaken of de door haar gewenschte werken in het belang der exploitatie noodig zijn, en tot welk bedrag de nieuwe werken die tot vervanging van bestaande werken strekken, op grond dat eerstgenoemde van kostbaarder constructie zijn, uit het kapitaal, en alzoo niet uit de inkomsten der vennootschap mogen gekweten worden.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing — en geene uitgaven door de vennootschap te doen nadat de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, worden diensvolgens beschouwd als kosten van uitbreiding en verbetering, bedoeld in de bovenaangehaalde paragrafen — vóórdat, blijkens de boeken der vennootschap, eene som f 3.500.000 (*drie millioen vijf honderd duizend gulden*) ten behoeve van den tramweg en van al hetgeen daartoe behoort, met inbegrip van rente gedurende den aanleg

bepaalde bij artikel 13 te benoemen scheidsmannen, wordt uitgemaakt dat de door het Gouvernement verschuldigde naastingprijs een hoogere is.

Art. 13.

In de gevallen, waarin volgens de bepalingen dezer vergunning een uitspraak door scheidsmannen moet geschieden, worden die scheidsmannen door den Gouverneur-Generaal en den ondernemer in gemeen overleg benoemd.

Leidt dit overleg niet tot overeenstemming binnen veertien dagen, nadat de meest gereede partij hare wederpartij heeft gesommeerd, dan zullen de scheidsmannen op het verzoek van de meest gereede partij door het Hooggerechtshof van *Nederlandsch-Indië* of het rechtscollege dat daarvoor in de plaats mocht zijn getreden benoemd worden.

Indien de gesommeerde binnen voormelden termijn aan de wederpartij bij exploit doet aanzeggen dat zij betwist, dat een der gevallen, waarin uitspraak door scheidsmannen moet geschieden, aanwezig is, dan kan de bedoelde meest gereede partij de benoeming van scheidsmannen slechts bij gewone dagvaarding vorderen. Is zoodanige aanzegging achterwege gebleven, dan kan na verloop van bovengemelden termijn de meest gereede partij de benoeming verzoeken bij eenvoudig verzoekschrift dat uiterlijk den volgenden dag aan de wederpartij moet worden beteekend.

De uitspraak van scheidsmannen is niet vatbaar voor hooger beroep. De wijze waarop partijen hare belangen kunnen voordragen, wordt door de scheidsmannen vastgesteld.

Art. 14.

De akte van oprichting der in artikel 11 bedoelde vennootschap, zoomede alle in het vervolg daarin te maken wijzigingen, worden, indien haar zetel in *Nederland* wordt gevestigd, aan de goedkeuring van den Minister van Koloniën onderworpen, ten blijk dat daarin niets voorkomt, wat met de bepalingen dezer vergunning in strijd is.

Art. 15.

De artikelen 4 tot en met 14 der algemeene voorwaarden, vastgesteld bij het besluit van 9 Augustus 1893 N°. 23 (Staatsblad N°. 191) — voor zoover daarvan niet bij deze bijzondere voorwaarden is afgeweken —, en het algemeen reglement in Staatsblad 1893 N°. 190 zijn op den krachtens deze vergunning uit te oefenen tramwegdienst van toepassing; zoo ook alle later in bedoelde algemeene voorwaarden en bedoeld algemeen reglement te maken wijzigingen en aanvullingen en andere te maken algemeene verordeningen omtrent den aanleg, de exploitatie en het gebruik van stoomtramwegen voor algemeen verkeer in *Nederlandsch-Indië*, voor zoover die met de voorwaarden dezer vergunning niet in strijd zijn of aan de toepasselijkheid niet eenig voorbehoud mocht worden verbonden.

Waar in deze vergunning eene ordonnantie is aangehaald, worden daaronder mede verstaan, de bepalingen, waardoor de aangehaalde vervangen worden.

Behoort bij besluit van 23 December 1893 N°. 6.

II.

BESLUIT.

N°. 56.

BUITENZORG, 18 Juni 1894.

Gelet op de artikelen 5, 11 en 14 der voorwaarden, waaronder bij artikel 1 van het besluit van 23 December 1893 N°. 6 aan de Heeren R. H. EIJSSENIUS DE WAAL, Jhr. O. J. A. REPELAAR VAN DRIEL en R. A. EEKHOUT vergunning is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg in de residentie *Banjoemas* van *Maos* naar *Bandjarnegara*;

Gelezen:

- I. de gezegelde verklaringen, gedagteekend 's *Gravenhage* 30 April en 2 Mei 1894, van R. H. EIJSSENIUS DE WAAL en Jhr. O. J. A. REPELAAR VAN DRIEL

1 sub *b* van dit besluit bedoelde, in *Nederland* gestorte waarborgkapitaal ten bedrage van f 100.000 (*één honderd duizend gulden*), wordt overgeschreven ten name van de Serajoedal Stoomtram Maatschappij.

Ten derde: enz.

Afschrift enz.

N° 4934.

AANMELDING bij aankomst
in Nederlandsch-Indië.

BESLUIT.

N°. 10.

BUITENZORG, 23 December 1893.

Gelet op het besluit van 3 Februari 1885 N°. 2/c (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4140);

Gelezen enz.;

Nog gelet op de circulaire van den Gouvernements Secretaris van heden N°. 3304^d; (1)

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Met wijziging in zoover van artikel 2 van het besluit van 3 Februari 1885 N°. 2/c (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4140), den Directeur Financiën uit te noodigen:

- a. de controleurs der In- en Uitvoerrechten en Accij, aan te schrijven om, in den bij zijne missive van October 1893 N°. 17949 aangegeven zin, aan hi lande aankomende personen voor wie de reis geëindigd is en die dus het schip verlaten, waarmede zij d reis naar *Nederlandsch-Indië* maakten, bij gelegenheid der visitatie hunner goederen, naar hun landaard, een exemplaar te doen uitreiken van eene in het Nederlandsch, Fransch, Engelsch, Duitsch, Arabisch of Chineesch opgemaakte gedrukte herinnering aan de Nederlandsch-Indische bepalingen op de aanmelding,

(1) Deze volgt hierachter.

zooals die volgens de in het bovengenoemd besluit aangehaalde missive van den 1sten Gouvernements Secretaris van 13 Februari 1884 N°. 280 behooren te worden opgevat;

b. in overleg met den Directeur van Justitie het model van zoodanige herinnering vast te stellen, in voldoende getale ter Landsdrukkerij te doen drukken en kosteloos aan de Controleurs der In- en Uitvoer-rechten en Accijnzen te verstrekken;

c. enz.

Afschrift enz.

Modellen, bedoeld sub b van bovenstaand besluit.

TOELATING VAN VREEMDELINGEN

IN

Nederlandsch-Indië.

WAARSCHUWING.

Een ieder, zonder uitzondering, die in *Nederlandsch-Indië* niet is gevestigd, is verplicht om zich binnen drie dagen na aankomst aldaar *ter plaatse, waar hij het schip, waarmede hij de reis heeft gedaan, voor goed verlaat*, aan te melden bij het hoofd van plaatselijk bestuur, ten einde te doen blijken, wie hij is en van waar en met welk doel hij in *Nederlandsch-Indië* komt.

Verzuim van aangifte binnen den termijn van drie dagen wordt gestraft met eene boete van *f* 5.— voor elken dag verzuim, met dien verstande, dat het bedrag der boete niet hooger klimt dan tot *f* 100.—

Toelating van Vreemdelingen

IN

Nederlandsch-Indië.

WAARSCHUWING.

تنبيه

كل من لا يُعَدُّ من المقيمين بممالك الدولة الهولندية اذا نزل من السفينة الذي جاء فيها الى اي مكان من تلك الممالك وكان منتهى سفره هناك لازم عليه ان يباشر رَأْس زالك المكان ويخبره بقدمه في مدة ثلاثة ايام ليتبين للرؤس الشار اليه اسمه ومن اي مكان مجيئه وما حاجته بتلك المالك ومن لم يباشر في مدة ثلاثة ايام فيحكم عليه بتسليم خمس ربيات في كل يوم تجريما لما صدر منه من التهاون ولكن نهاية جملة التجريم الى مائة ربية ولا زيادة عليها

منقول من القوافين السياسية

ترجم ذلك ترجمان العرب ببندر جتاوي
الشيخ محمد بن حسن بابهير كفتين العرب

Toelating van Vreemdelingen

IN

Nederlandsch-Indië.

WAARSCHUWING.

外國行旅棲止和蘭燕地例有明文茲重申之
以昭警戒

凡無住燕地之人搭船抵燕地埠頭有意居住
于三日內宜向該處地方官報明是何許人何
處來者及到燕地居住之故如三日內無報每
違一日罰銀五盾但罰銀不越壹百盾
各宜凜遵毋違特示

N°. 4935.EED. *Personeel op de stoomschepen ter bestrijding van den sluikhandel in opium.*

Bij het besluit van 31 December 1893 N°. 57 is bepaald dat het Europeesch personeel der stoomschepen, ten dienste van de maatregelen ter zee tot bestrijding van den opiumsluikhandel, gehouden is tot het afleggen van den eed van *trouw en geheimhouding*, overeenkomstig het bepaalde bij Staatsblad 1827 N°. 115.

N°. 4936.

PREANGER-REGENTSCHAPPEN.

KINA. *Wijziging in de organisatie van het ondergeschikt personeel bij de Gouvernements kinaonderneming.*

BESLUIT.

N°. 3.

BUITENZORG, 5 Januari 1894.

Gelet op artikel 1 van het besluit van 8 Februari 1891 N°. 1 (Staatsblad N°. 38) houdende o. m. bepaling dat aan den opziener bij de Gouvernements-kinaonderneming, speciaal belast met het maken van enten en stekken van hoog alcaloïd gehalte, eene premie van één cent wordt te goed gedaan voor elke door hem of onder zijn toezicht gemaakte plantklare ent of stek, tot een maximum, door den Directeur der onderneming vast te stellen;

Gelezen enz

Is goedgevonden en verstaan:

Bovenstaande bepaling in te trekken.

Afschrift enz.

N°. 4937.

COMPTABILITEIT. *Beschukkingen betreffende de tewerkstelling op toelage per dag of per maand van particulieren of ambtenaren buiten betrekking, en vermelding dier personen in de traktementstaten en andere stukken.*

CIRCULAIRE.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 236.

BATAVIA, 13 Januari 1894.

Van de tewerkstelling op toelage per dag of per maand van particulieren en van ambtenaren in het genot van wachtgeld, nonactiviteitstraktement of onderstand dan wel zonder inkomsten uit 's Lands kas, worden in den regel door de betrokken autoriteiten geen beschikkingen opgemaakt.

Bovendien worden dergelijke personen veelal niet nominatief vermeld op de traktementstaten of andere stukken, welke aan de beoordeeling der Algemeene Rekenkamer worden onderworpen.

Het gevolg hiervan is dat de Algemeene Rekenkamer dikwijls niet of niet volledig kan verifieeren den diensttijd, die ingevolge § II, letter *a*, derde alinea, *b* en *c*, der bepalingen in Staatsblad 1892 N°. 175 in aanmerking komt voor de berekening van het pensioen en dat zij evenmin volledig kan contrôleeren of wel van alle toelagen, daggelden of andere doorlopende inkomsten, als bedoeld bij § X van evengemelde bepalingen, de daarin bedoelde contributie aan de burgerlijke pensioenen wordt betaald.

Dit bemoeilijkt zeer de opmaking bij gemeld college van verificatie staten van den voor burgerlijk pensioen geldenden diensttijd en maakt het vragen van inlichtingen

en *Madoëra* niet meer aan de Regeering doch aan den betrokken Departementschef behooren te worden ingediend.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

N°. 4939.

AMBTENAREN. OPLEIDING.

*Bij het besluit van 10 Maart 1894 No. 17 is aantekening
gehouden van de krachtens machtiging, verleend bij
Koninklijk besluit van 8 Januari te voren
No. 17 gesloten, hieronder volgende:*

Overeenkomst tusschen den Minister van Koloniën en de Gemeente DELFT ter zake van de opleiding van ambtenaren voor den dienst in NEDERLANDSCH-INDIË.

De Minister van Koloniën, ter eene zijde, en de Gemeente *Delft* ter andere zijde, zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1.

De Gemeente *Delft* verbindt zich tot instandhouding van eene inrichting van onderwijs, waar gelegenheid is om zich de kennis eigen te maken, die gevorderd wordt bij het zoogenaamd groot ambtenaars-examen voor den Indischen dienst.

Artikel 2.

Op het onderwijs aan de in artikel 1 bedoelde inrichting zal toezicht worden gehouden door eene college van vijf curatoren, waarvan de burgemeester van *Delft* lid is, terwijl de overige leden, en uit de leden de voorzitter, worden benoemd en ontslagen door de Hooge Regeering, die ook een reglement voor het college kan vaststellen. De Directeur der in art. 1 bedoelde inrichting is Secretaris van het college van curatoren.

Artikel 3.

De Hoogleeraar-Directeur, de Raad van docenten zoowel

als elke Hoogleeraar en elke Lector in het bijzonder, zullen verplicht worden om aan het college van curatoren de inlichtingen en berichten te verschaffen, die door het college verlangd worden voor het te houden toezicht.

Artikel 4.

De benoeming en het ontslag van het onderwyzend personeel bij de in art. 1 bedoelde inrichting, als ook het reglement dezer school, het leerplan en alle in deze beide regelingen te brengen wijzigingen, zullen door tusschenkomst van het college van curatoren onderworpen worden aan de goedkeuring van den Minister van Koloniën en zonder die goedkeuring geen effect hebben.

Artikel 5.

Ter tegemoetkoming in de kosten van het onderwijs zal de Gemeente *Delft* een jaarlijksch subsidie van f 12.000 (twaalf duizend gulden) uit de Indische geldmiddelen ontvangen.

Artikel 6.

Deze overeenkomst kan te allen tijde door elke van beide partijen worden opgezegd, doch blijft alsdan nog gedurende een jaar verbindend, tenzij anders overeengekomen wordt.

Artikel 7.

De kosten van zegel, registratie en leges op deze overeenkomst en de zegelkosten op de daaruit voortvloeiende betalingen vallende, zijn voor rekening van de Gemeente *Delft*.

Aldus overeengekomen en in duplo opgemaakt den 25^{en} Januari 1894.

De Minister van Koloniën,

(get.) V. DEDEM.

Burgemeester en Wethouders van Delft,

(get.) F. M. DE VRIES VAN HEIJST,

Burgemeester.

(get.) L. A. RIJBAER,

Secretaris.

N°. 4940.PASANGRAHANS. *Meubeling
van pasangrahans op de Buiten
bezittingen.*

BESLUIT.

N°. 22.

BUITENZORG, 20 Maart 1894.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 4 § d van het besluit van 30 April
1874 N°. 15 (Bijblad N°. 2731);

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat voor elke pasangrahan, welke in de
bezittingen buiten *Java* en *Madoera* van Gouvernements-
wege wordt opgericht, over eene som van hoogstens
f 250.— (*twee honderd en vijftig gulden*) kan worden
beschikt tot aankoop van de noodige fouritures of in-
ventaris goederen;

onder aanteekening dat de hieruit voortvloeiende uit-
gaven, voor zooveel het jaar 1894 betreft, komen ten
laste van artikel 105 der begrooting van dat jaar.

Extract enz.

N°. 4941.BURGERLIJKE STAND. *Voor
de wettiging van natuurlijke kin-
deren wordt ook de erkenning door
de moeder vereischt.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Ambtenaren van den Burger-
lijken Stand in *Nederlandsch-Indië*.N°. 2887.

BATAVIA, 26 April 1894.

Herhaaldelijk zijn in de laatste jaren verzoeken van
personen om brieven van wettiging ten behoeve van

hunne natuurlijke kinderen afgewezen moeten worden omdat de vereischte erkenning door de Inlandsche moeder ontbrak, aangezien in de betrekkelijke akte van erkenning door den vader alleen vermeld werd dat de moeder in de erkenning toestemde.

Ten einde zulks voor den vervolge zooveel mogelijk te voorkomen, heb ik de eer de aandacht van UEdG. er op te vestigen dat voor een wettige erkenning van beide ouders toestemming van de moeder in de erkenning door den vader niet voldoende is, maar ook door haar zelve eene uitdrukkelijke erkenning moet plaats hebben.

Door de mededeeling van het vorenstaande met verzoek bij voorkomende gelegenheden belanghebbenden hierop attent te maken, heb ik de eer aan een van de Regeering ontvangen opdracht te voldoen.

De Directeur van Justitie,

STIBBE.

Nº. 4942.

ONDERWIJS. REGLEMENTEN.

*Wijziging van het reglement voor
de burgeravondschool te Soerabaja.*

BESLUIT.

Nº. 13.

BUITENZORG, 5 Mei 1894.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: (Zie Staatsblad Nº. 105).

Ten tweede: Met intrekking van artikel 1 van het besluit van 23 April 1891 Nº. 3, (1) te bepalen dat de artikelen 12 en 13 van het Reglement voor de Burgeravondschool te *Soerabaja*, vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 14 Maart 1885 Nº. 26 (Nº. 4137 van het Bijblad op het Staatsblad), worden gelezen als volgt:

(1) Opgenomen in de Javasche Courant van 24 April 1891 No. 33.

Art. 12. Met uitzondering van Zon- en feestdagen en vacantiën, wordt het onderwijs dagelijks, des avonds van vijf tot acht uur, gegeven in de lokalen der Hoogere Burgerschool te Soerabaja.

Het omvat de volgende vakken:

de Nederlandsche taal;

de Engelsche taal;

Reken-, Stel- en Meetkunde;

Natuurkunde;

Theoretische Werktuigkunde;

Burgerlijke Bouwkunde;

Waterbouwkunde;

Kennis van werktuigen en onderdeelen van werktuigen;

Stoomwerktuigkunde;

Landmeten en Waterpassen;

Kennis van bouwmaterialen;

Hand- en rechthoekig teekenen;

Bouwkundig, werktuigkundig en topografisch teekenen.

Art. 13. De cursus duurt vier jaren.

Het onderwijs wordt gegeven in vier studie jaren.

Afschrift enz.

N°. 4943.

COMPTABILITEIT. VOOR-
SCHOTTEN tot betaling van
kosten voor transport van ma-
terialen.

BESLUIT.

N°. 12.

BUITENZORG, 16 Mei 1894.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 49 der wet van 23 April 1864
(Indisch Staatsblad N°. 106);

Is goedgevonden en verstaan:

Den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken te
machtigen om met inachtneming van het bepaalde bij de
artikelen 8 en 9 der voorschriften, vervat in het besluit

van 10 December 1873 N°. 6 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 2718), ten laste van het betrokken artikel der begrooting van 1894 (1) en volgende jaren, voorschotten te verleen tot betaling van de kosten voor het transport van materialen, bestemd tot aanvulling van den algemeenen voorraad van het Departement der Burgerlijke Openbare Werken en van materialen uit den algemeenen voorraad naar de in uitvoering zijnde bouwwerken.

Extract enz.

N°. 4944.

BOSCHWEZEN. *Verhaal der kosten voor de indiensthouding van tijdelijk personeel bij verlenging van den termijn voor de aflevering van in exploitatie afgestane boschperceelen.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur op *Java*, uitgezonderd *Bantam*, *Batavia*, *Djokjakarta*, *Kedoe*, *Bagelen* en *Banjoemas*.

N°. 299/B.

BATAVIA, 24 Mei 1894.

Zooals UHEdG. bekend is wordt op verzoeken om verlenging van den termijn voor de aflevering van in exploitatie afgestane boschperceelen in den regel gunstig beschikt, zonder daarbij te letten op de omstandigheid dat zulk eene verlenging ook eene langere indienststelling van het gewoonlijk bij elken houtaankap voor de contrôle geplaatst tijdelijk boschpersoneel noodzakelijk maakt.

Het komt mij wenschelijk voor om in den vervolge de

(1) Artikel 367.

kosten van dat personeel bij dergelijke verlengingen ten laste der houtcontractanten te brengen, en heb ik mitsdien de eer UHedG. te verzoeken daarmede bij de behandeling van aanvragen als hierbedoeld reeds dadelijk rekening te willen houden.

*De Directeur van
Binnenlandsch Bestuur,
A. C. ULJÉE.*

Nº. 4945.

**HEERENDIENSTEN. MENADO.
MINAHASSA.**

*Bij artikel 1, § II van het besluit van 6 Augustus 1894
No. 9 zijn vastgesteld de navolgende:*

**VOORSCHRIFTEN tot uitvoering van de ordonnantie van
6 Augustus 1894 (Staatsblad No. 168).**

Artikel 1.

ALGEMEENE VOORSCHRIFTEN.

(1) De diensten aan wegen en bruggen worden zooveel mogelijk gevorderd en uitgevoerd op vaste tijdstippen in het jaar, niet samentreffende met den tijd, waarin de heerendienstplichtigen aan hun landbouw zich moeten wijden.

(2) Spoedvereischende gevallen uitgezonderd, worde vermeden de heerendienstplichtigen op te roepen op Zondagen en erkende Christelijke feestdagen.

(3) De afstand, binnen welken de heerendienstplichtigen voor de van hen te vorderen werkzaamheden kunnen worden opgeroepen, zal zoo min mogelijk overschrijden 8 (acht) palen; geene overschrijding van deze grens mag plaats hebben dan op machtiging van den Resident.

(4) Onder den arbeid door de heerendienstplichtigen te verrichten worden in geen geval verstaan die werkzaamheden, waarvoor de bijzondere ervaring van den ambachtsman een bepaald vereischte is.

(5) Zoo buitengewone omstandigheden als: het bezwarende van het werk, de spoed, waarmede het verricht moet worden, het gelijktijdig samentreffen met vele andere, in het belang der eigen cultures vereischte werkzaamheden, daartoe aanleiding geven, zal door den Resident, doch telkens voor elk geval in het bijzonder, tot toekenning eener tegemoetkoming voor voeding het voorstel kunnen worden gedaan.

(6) Het bakken van metselsteen, het branden van kalk, het aankappen van hout en wat dies meer zij, kan voor zooveel de plaatselijke omstandigheden dit toelaten, voor de werken bedoeld bij artikel 1 § 4 a en b der ordonnantie geschieden in heerendienst.

(7) De bevolking mag echter in geen geval gedwongen worden tot het leveren van karren of trekvee voor het transport van die materialen of van zulke gereedschappen en verwerking dier materialen, als zij zich daartoe opensteltelijk zoo moeten aanschaffen.

(8) De werkzaamheden tot het verkrijgen van deze materialen en de te bewijzen koeliediensten worden tusschen de verschillende negorijen zoo billijk mogelijk verdeeld.

(9) Geene nieuwe werken mogen in heerendienst ondernomen worden zonder vooraf verkregen machtiging van den Gouverneur-Generaal.

(10) Voor de vordering van diensten ten behoeve van hare reparatiën aan- en vernieuwingen van reeds bestaande werken, wordt, met uitzondering van die voor het gewoon onderhoud benodigd, machtiging vereischt van den Resident.

(11) Geene oproeping van heerendienstplichtigen ten behoeve van den arbeid aan de diensten, vermeld in artikel 1 § 4 a en b der ordonnantie, mag plaats hebben zonder voorafgaande machtiging van het Hoofd van plaatselijk bestuur, dat, naar gelang der behoeften, in overleg met het districtshoofd en de betrokken negorijbesturen, het getal lieden bepaalt, dat van elke negorij moet uitkomen.

(12) In spoed vereischende gevallen kunnen, zonder

(2) De wegen vermeld sub I zijn wegen der Eerste klasse, die vermeld sub II van de Tweede klasse.

(3) Door de wegen der Eerste klasse wordt de kortste verbinding verkregen van de gewestelijke hoofdplaats met al de afdeelingshoofdplaatsen, van de meeste afdeelingshoofdplaatsen onderling en van het binnenland met de voornaamste havenplaatsen.

(4) De wegen der Tweede klasse verbinden sommige afdeelings- en districtshoofdplaatsen, voor zoover die door de wegen der Eerste klasse nog niet verbonden waren en stellen verder die verbindingen daar, welke niet meer zijn te rangschikken onder de negorijwegen, doch niet belangrijk genoeg zijn om in de eerste klasse te worden opgenomen.

(5) Tot den aanleg van nieuwe heerendienstwegen of het verleggen der tracées van de bestaande, wordt niet overgegaan dan krachtens machtiging van den Gouverneur-Generaal.

(6) Voor zooveel den aanleg van nieuwe wegen betreft zal, bij het verleenen van de machtiging, tevens bepaald worden tot welke klasse deze behooren.

(7) Van de overige wegen, hierboven niet vermeld, komt herstel en onderhoud ten laste van de betrokken negorijen.

(8) De Resident bepaalt welke wegen der 2^e klasse dienen begrind te worden, stelt de begrindingsbreedte vast, zoomede een schaal voor het getal dagdiensten benodigd voor gewoon onderhoud, gewone herstelling en verzamelen of vervoeren van grind.

(9) Bij het opmaken van die schaal dient rekening te worden gehouden met het onderscheid tusschen de wegen der Eerste en Tweede klasse en verder ook met de afstanden, waarop de vindplaatsen van verhardingsmateriaal gelegen zijn.

(10) Aan elke negorij of groep van bijeen gelegen negorijen wordt, door het Hoofd van plaatselijk bestuur, in overleg met de districts- en negorijhoofden, een bepaald wegaandeel aangewezen.

(11) Bij de bepaling van dit aandeel behoort rekening te worden gehouden met het getal heerendienstplichtigen in elke negorij, den afstand van de negorij tot den weg en de gesteldheid van den weg.

(12) Tenzij buitengewone veranderingen in het aantal heerendienstplichtigen of andere bijzondere omstandigheden eene nieuwe verdeeling van den weg noodzakelijk maken, blijft de negorij'sgewijze verdeeling onveranderd.

(13) Voor zooveel mogelijk, wordt elk negorij-aandeel, eveneens met in achtneming der bovenvermelde omstandigheden, verdeeld onder de verschillende wijken of djaga's, waaruit de negorij bestaat.

(14) De vaste aandelen, zoowel die der negorijen als der wijken, worden aangegeven door merkteekens of paaltjes, waarop de naam der negorij, het nummer der djaga en de lengte van het wegaandeel vermeld staan.

(15) Het onderhoud der groote wegen wordt onderscheiden in:

- a. begrinding en zware herstelling, waaronder verstaan moet worden: het verzamelen, brengen, uitspreiden en aanstampen van grind, het op behoorlijke tonrondte houden der wegen, alsmede het aanbrengen van herstellingen, die te zwaar zijn, dan dat zij tot het gewoon onderhoud kunnen gerekend worden;
- b. het gewoon onderhoud, waartoe gerekend wordt het aanbrengen van voorzieningen, die geen uitstel gedoogen, als: het uit den weg ruimen van omgevallen boomen en kleine aardstoringen, het vullen van holten met grind, het dichten van gaten, het doorsteken van verstopte goten, het verzekeren van een onbelemmerden afvoer van water, het wegschrappen van modder, het onderhoud der paaltjes op de bermen van den weg, benevens dat der merkteekens of grenspaaltjes.

(16) Het vegen en begieten van den weg moet, als nuttelooze arbeid, worden nagelaten; op de hoofdplaatsen kan het geschieden of door gestraften of door de bewoners

van aan den weg gelegen erven, te regelen bij plaatselijke keur.

(17) Door het Hoofd van gewestelijk bestuur wordt telken jare vastgesteld of begrinding noodig is.

(18) Voor de meeste wegen zal volstaan kunnen worden met eene begrinding om de twee jaren.

(19) Het onderhoud der niet verharde wegen of graswegen (met of zonder een weinig grind) bestaat uit het vullen der gaten met grind of aarde, het kort houden van het gras op de daarmede begroeide gedeelten van den weg of op de bermen, het uitdiepen der goten, het opruimen van op den weg gevallen boomen of takken en het verharden van steile hellingen of modderige plekken.

(20) Behalve in spoedvereischende gevallen, komen voor de onder *a* hiervoren genoemde werkzaamheden *alle* heerendienstplichtigen zoovele malen 's jaars uit als door het Hoofd van plaatselijk bestuur, met in achtneming van artikel 1 alinea 1 dezer voorschriften en in overleg met de hoofden wordt voorgeschreven. De data van uitkomen worden voor elk district afzonderlijk, tijdig vastgesteld.

(21) Voor het gewoon onderhoud, zoowel der verharde als der niet verharde wegen, wordt getracht dit werk te doen verrichten door vrijwillig zich daartoe aanmeldende heerendienstplichtigen, die, tegen vrijstelling van alle andere heerendiensten, het onderhoud van een bepaald weggedeelte, telkens gedurende den tijd van één jaar, op zich nemen.

(22) Door den Resident wordt voor hen die, ingevolge het voorafgaande, belast zijn met het onderhoud van een bepaald weggedeelte eene instructie vastgesteld, waarin o. m. voor elken weg behoort te worden bepaald het aantal dezer lieden, dat per paal voor het gewoon onderhoud noodig is.

(23) Op door het Bestuur voor elken weg vastgestelde dagen bijv.: eens in de twee of vier weken, gaat het negorijhoofd (of een der kepala's djaga) na of het onderhoud door de hoogerbedoelde vaste wegwerkers op be-

Woorlijke wijze geschied is en geeft van zijne bevinding kennis aan het districtshoofd dat daaromtrent aan het Hoofd van plaatselijk bestuur rapporteert.

(24) Waar het niet gelukt bepaalde personen te vinden, bereid het gewoon onderhoud der wegen, tegen vrijstelling van alle andere heerendiensten, op zich te nemen, komen, op daartoe voor elk district vast te stellen dagen, zooveel mogelijk eens in de maand of eens om de twee maanden, van elke bij den weg ingedeelde negorij, een aantal heerendienstplichtigen, bij beurtregeling, voor het gewoon onderhoud van den weg, uit.

(25) De verzameling van grind geschiedt of eenmaal 'sjaars voor de behoefte van een geheel jaar, wordende daarbij door het Bestuur bepaald op welken datum het grind verzameld moet zijn, of daar waar het grind dicht bij het wegaandeel te vinden is en de bevolking zulks verlangt, telkens wanneer daarin voor een bepaald aandeel weg behoefte bestaat, zoodat in dit geval het grind dadelijk op den weg gebracht wordt.

(26) Welk dezer beide werkwijzen met het oog op plaatselijke omstandigheden de meest wenschelijke is, wordt door de Hoofden van plaatselijk bestuur beslist.

B. BRUGGEN EN DUIKERS IN GROOTE WEGEN.

(1) De bruggen en duikers, welke in heerendienst worden aangelegd, hersteld en onderhouden, zijn:

- 1°. die gelegen in de in heerendienst te onderhouden wegen, met uitzondering van werken van primitieve constructie (bamboekokers, uitgeholde boomstammen en dergelijke), welke alleen dienen om bevoeiingswater van de eene naar de andere zijde van den weg over te brengen en welke blijven ten laste van hen, door wie zij zijn aangelegd of die bij hunne instandhouding uitsluitend belang hebben;
- 2°. die, gelegen in negorijwegen over in heerendienst te

onderhouden waterleidingen, wanneer het belang dier leidingen eene zoodanige constructie vordert, dat de uitvoering of het herstel en onderhoud niet aan de zorg der negorij kunnen worden overgelaten.

(2) De bruggen en duikers in negorijwegen vallen onder de zorg van de betrokken gemeente, behoudens de uitzondering op dezen regel sub 2 hiervoren gemaakt.

(3) Bruggen en duikers, die aan waterwerken (sluizen en dergelijke) gekoppeld zijn en daarvan een onafscheidelijk deel uitmaken, blijven bij de toepassing dezer bepalingen buiten aanmerking.

C. DAMMEN, WATERWERKEN, DIJKEN EN WATERLEIDINGEN.

Deze werken zijn tot dusver altijd in negorijdienst vericht en daar geene aanleiding bestaat om in dien toestand voorshands verandering te verwachten of te brengen zullen daaraan geene heerendienstplichtigen mogen worden te werk gesteld zonder voorafgaande machtiging van den Gouverneur-Generaal.

D. HET BETREKKEN VAN WACHTEN.

(1) Door den Resident zal worden bepaald op welke plaatsen wachten betrokken worden en zal de wijze van bewaking tevens door hem worden voorgeschreven.

(2) Voor het bewaken van koffiepakhuizen, pasang-grahans en andere Gouvernementsgebouwen mag niet over heerendienstplichtigen worden beschikt, evenwel kan aan de bij de 1te districtshoofden geplaatste wachtlieden het bewaken der districtsgevangenis worden opgedragen, zoolang de oppassers van het districtshoofd niet beschikbaar zijn.

(3) Onder wachtdiensten zijn overigens begrepen: het overbrengen van spoed dienstbrieven en het begeleiden van gevangenen van de districts- naar de afdeelingshoofdplaatsen of tusschen deze onderling, indien geene oppassers

daarvoor aanwezig zijn of hun geleide onvoldoende wordt geacht.

(4) Uit de negorij naar de districtshoofdplaats is het begeleiden van gevangenen een gemeentelijke dienst.

(5) Voor zoover de wacht gebruik maakt van wachthuizen, die in negorijdienst zijn gebouwd, zal aan de wachthlieden c. q. het verrichten van herstellingen aan de wachthuizen kunnen worden opgedragen.

(6) In verband met de van haar geëischte diensten, zal de wacht bij de eerste districtshoofden dag en nacht door hoogstens twee personen betrokken kunnen worden.

(7) Zoo het bezetten van wachthuizen noodig mocht blijken, kan met één man overdag en twee des nachts worden volstaan.

(8) Met dezen dienst zullen zooveel mogelijk belast worden de negorijen, die het meest nabij de plaats liggen, waar de wacht betrokken wordt en wel tegen vrijstelling geheel of gedeeltelijk van andere diensten.

E. HET VERVOEREN VAN PERSONEN EN TROEPEN OP MARSCH EN HUNNE GOEDEREN.

(1) Met het vervoeren van personen en troepen op marsch worden belast eenige aan de groote wegen gelegen negorijen, doch alleen dan, wanneer daartoe voor de bij de reglementen bepaalde loonen geen vrijwillige koelies te bekomen zijn.

(2) De verstrekking van koelies voor het bovenbedoeld transport geschiedt alleen in de bij de reglementen bepaalde gevallen en tot het daarbij vastgesteld getal.

(3) Voor dezen dienst wordt aan de dienstplichtigen betaald hetgeen bij de reglementen is bepaald.

(4) Met de negorijen, aan welke het vervoeren van personen en troepen op marsch en hunne goederen is opgedragen, wordt overeengekomen omtrent het voorzien in het voor deze diensten vereischte materieel.

c. bij het jaarlijksch verslag der heerendiensten een staat overleggen, ingericht naar het hierbij overgelegd model B, waaruit afdeelingsgewijze moet blijken welke heerendiensten zijn verricht; zullende de daarbij betrokken ambtenaren maandelijks, overeenkomstig hetzelfde model, een opgaaf moeten opmaken van de gedane diensten in elk district, welke opgaaf moet worden getrokken uit de door de eers en tweede districtshoofden aan te houden registers.

(2) De bedoelde maandstaat, welke zoodanig wordt ingericht, dat hij voor een geheel jaar kan dien, wordt in simplo opgemaakt en den Resident uiterlijk op den 15^{en} van elke maand, volgende op die, waarover hij loopt, ter viseering aangeboden.

(3) Nadat hij door den Resident, met of zonder aan- of opmerking, voor gezien ondertekend zal zijn, wordt hij aan den inzender ter verdere invulling teruggezonden.

Artikel 7.

NEGORIJDIENTEN.

(1) De inmenging van het bestuur met deze diensten zal niet verder mogen gaan dan voor zoover zij strekken kan om daarin orde en regelmaat en bovenal vermindering van druk voor de negorijlieden te brengen.

(2) Met dat doel zal door den Resident de formatie van de negorijbesturen worden vastgesteld, waardoor een einde zal worden gemaakt aan onregelmatigheden als bijv. het onredelijk opdrijven van het aantal kapala's djaga of pengoekeer-tanah, hetwelk dikwijls met geen ander doel geschiedt dan om aan eenige bevoorrechten vrijstelling van verplichte diensten en van andere lasten te bezorgen.

(4) Aan de negorijen worde echter overgelaten de regeling der indeeling bij de negorijdiensten.

(5) Het zal te harer beoordeeling moeten staan welke negorij-bewoners of klassen van bewoners, hetzij uit hoofde van hun ambt, hetzij krachtens oude traditiën, van de

diensten behooren te worden vrijgesteld, met dien verstande evenwel, dat over ambtenaren en beambten in dienst van het Gouvernement niet zal mogen worden beschikt.

(6) De te dezer zake door de negorijbesturen uit de vaardigen regelingen zullen aan het Hoofd van plaatselijk bestuur ter beoordeeling moeten worden gezonden, dat bevoegd is zijne opmerkingen daarover te maken, welke echter nimmer zullen mogen strekken tot verzwaring der diensten.

(7) Eveneens worde aan de negorijen overgelaten of afkoop van negorijdiensten al dan niet zal zijn toegestaan en zoo ja, tegen welk bedrag.

(8) De bemoeienis van het bestuur met deze aangelegenheid is slechts geoorloofd, voor zoover die strekt om eene behoorlijke aanwending ten bate van de negorij zelve en een ordelijk beheer der afkoopgelden te verzekeren.

(9) Hieromtrent zullen derhalve door het Hoofd van gewestelijk bestuur de noodige regelingen zijn te treffen of bevelen te geven.

(10) Mede ten einde zoo mogelijk vermindering te verkrijgen in de negorijwachtdiensten, zullen van het gewestelijk bestuur regelingen kunnen uitgaan nopens de plaatsing van wachthuizen, het verrichten van wacht- en patrouille-diensten in de negorijen. Zoo zullen in negorijen waar, doordat bijv. het districtshoofd er woont, reeds eene door heerendienstplichtigen betrokken wacht bestaat, negorijwachthuis of wachtdiensten achterwege kunnen blijven.

A.
MINAHASSA Residentie MENADO.

REGISTER

VAN DE

VERDEELING DER HEERENDIENSTEN

OVER HET

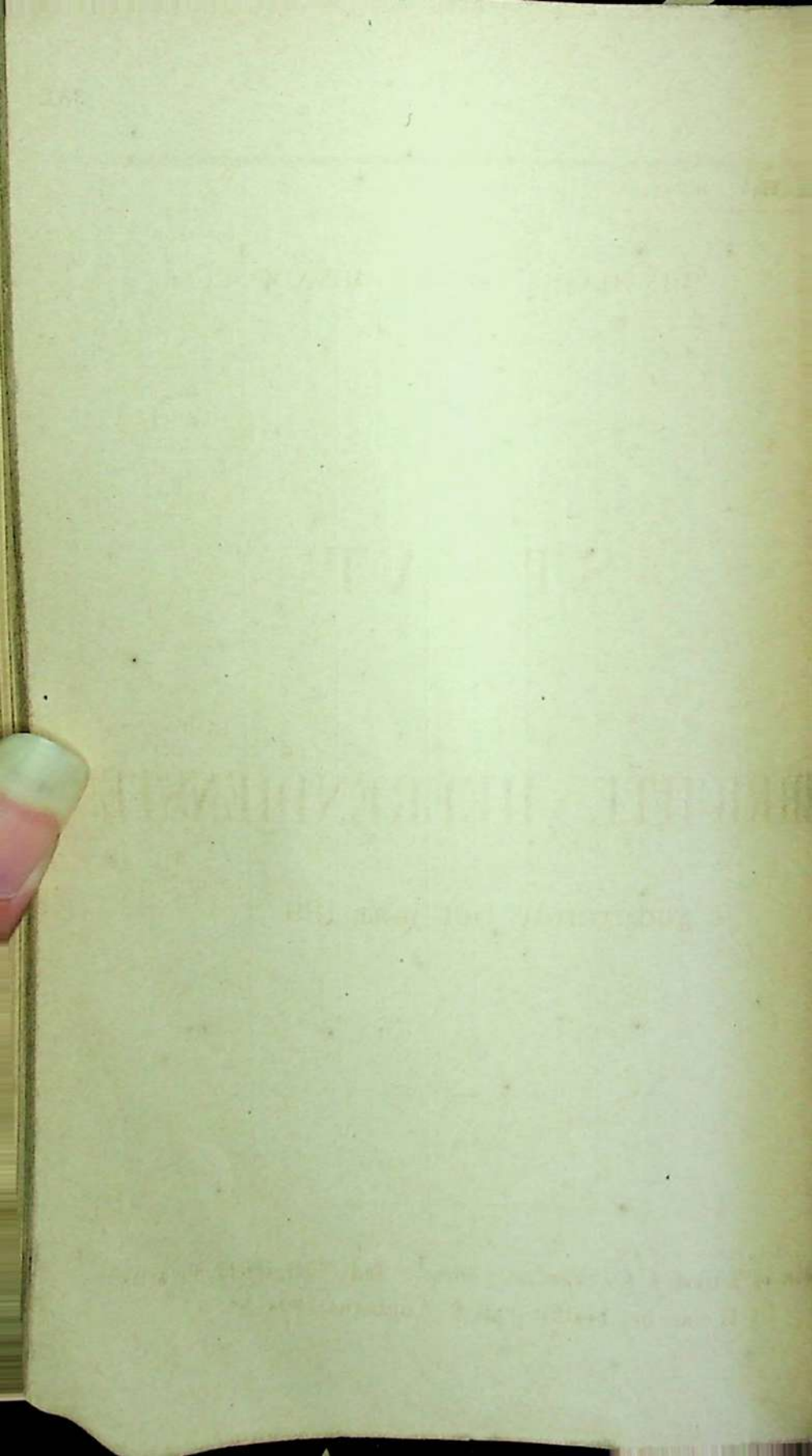
wak.....tot en met ultimo.....

ort bij artikel 6 § a van de voorschriften, vastgesteld bij artikel 1
§ II van het besluit van 6 Augustus 1894 N°. 9.

D I S T R I C T.				Onderhoud en gewone								
Namen der negorijen.				Groote wegen.								
Aantal heerendienstpligten van elke negorij of groep van negorijen.												
Maximum aantal dagdiensten waarover jaarlijks mag beschikt worden.												
Aanduiding van den weg.												
Lengte van het aangewezen aandeel (meters).												
Te begrinden breedte (meters).												
Oppervlakte □ meters.												
Afstand tot het aandeel in den weg (palen).												
Getal dagdiensten benoodigd voor gewoon onderhoud en gewone herstellingen.												
Hoeveelheid verhardingsmaterieel jaarlijks in te zamelen (kub. meters).												
Afstand van de plaats van inzameling tot die van gebruik (palen).												
Getal dagdiensten 's jaars voor de verzameling van verhardings-												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Kolom 4 = kolom 3 $\times$ 36.

Indien in een geheel district eenig soort heeredienstwerk, b. v. onderhoud enz. v. in den legger voor dit district de betrekkelijke kolommen vervallen.

MINAHASSA Residentie MENADO.

STAAT

VAN DE

RRICHTE HEERENDIENSTEN

gedurende het jaar 189 .

bij artikel 6 § c van de voorschriften, vastgesteld bij artikel 1
§ II van het besluit van 6 Augustus 1894 N°. 9.

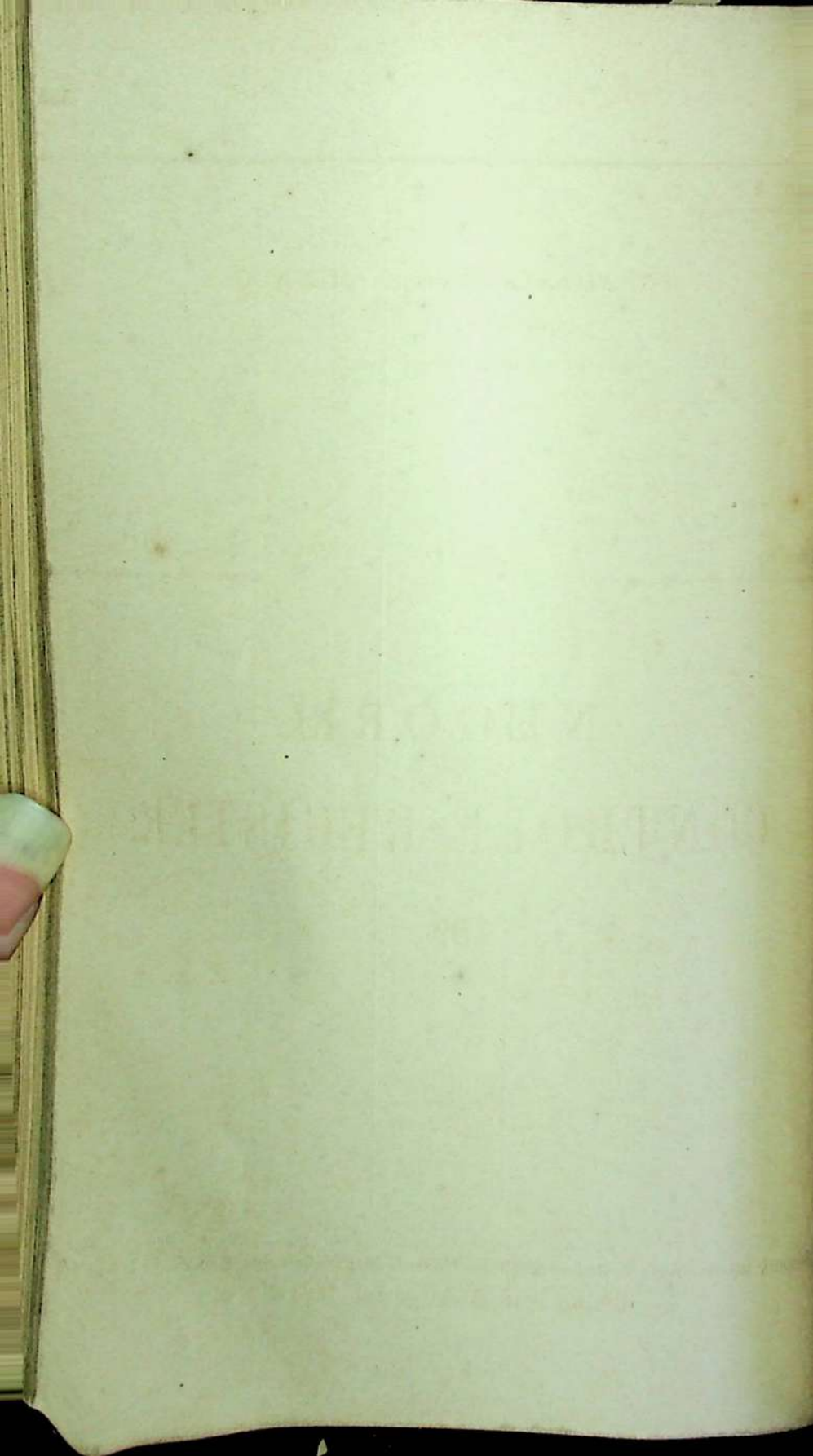
Afdeling, district of negorij (groep van bijeen gelegen negorijen).		Aantal gedurende 189 werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van :							Totaal
Aantal heerdienstplichtigen.									
Maximum aantal dagdiensten dat in 189... volgens het in kolom 2 genoemde aantal heerdienstplichtigen, berekend tegen 36 dagen arbeid 's jaars had mogen gevorderd worden.									
Onderhoud en gewone herstellin- gen van heerdienstwegen bene- vens het verzamelen van grind.									
Onderhoud en gewone herstellin- gen van bruggen en duikers.									
Onderhoud en gewone herstellin- gen van dammen, waterwerken, dijken en waterleidingen.									
Het betrekken van wachten.									
Zware herstelling van de in kolom 4, 5 en 6 in genoemde werken.									
Het vervoeren van personen en troepen op marsch en huane goederen à 5 cents per paal (Staatsblad 1875 No. 110).									
Per afdeling, district of negorij (groep van bijeen gelegen nego- rijen).									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

- (1) Wanneer in het verslagjaar geen aanleg van wegen en irrigatiewerken heeft plaats gehad, het verschil tusschen de kolommen 3 en 10; is dat wel het geval geweest dan ja.

Waardeur de cyfers in	gebleven
kolommen 10 en 11	aantal
moeten worden verhoogd	dagdiensten
tot:	bedraagt
	alzo
	(1).

121	122	123	124	125	126
-----	-----	-----	-----	-----	-----

woorden 12, 13, 14 en 15 dus oningevuld zijn gebleven. Worden de woorden ingevuld het verschil tusschen de getallen 12, 13, 14 en 15

ODEL C.

MINAHASSA Residentie MENADO.

keeling

District

NEGORIJ.
CONTROLE-REGISTER.

189 .

— bij artikel 5 der voorschriften, vastgesteld bij artikel 1 § II van
het besluit van 6 Augustus 1894 N°. 9.

[illegible]

N. B. De soorten heerendienstwerk, waarvoor wordt uitgekomen, worden aangeduid door bijz. onderhoud en gewone herstellingen der wegen P. D. (pelihara djalan); onderhoud en gewone herstellingen van bruggen en duikers P. Do. (pelihara dotokoe); onderhoud en gewone herstellingen van dammen, waterwerken, dijken en waterleidingen P. L. (pelihara ladjaga); wacht diensten vj. (djaga); zware herstellingen van wegen, bruggen en waterwerken enz. K. B. (kerdja berat). de toelichting wordt vermeld, indien een der heerendienstplichtigen om de een of andere reden, doordat hij een bepaald soort werk vrijwillig heeft op zich genomen.

A. R. I.

[illegible]

van de volgende letters in de dagkolommen:

haara bendoengan);

is vrijgesteld, bijv. tijdelijk wegens ziekte of wel indien hij vrijstelling van alle andere heerendiensten

N°. 4946.

MODELLEN. INLANDSCHE
 AMBTENAREN. *Vaststelling
 van een model voor de opgaven
 nopens de in verschillende gewes-
 ten op Java en Madoera verblijf
 houdende jongelieden, die het eind-
 examen eener school voor zonen
 van Inlandsche Hoofden enz. met
 gunstig gevolg hebben afgelegd.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
 op Java en Madoera.

N°. 2106.

BUITENZORG, 14 Augustus 1894.

Bij de behandeling der ingevolge de dezerzijdsche circulaire van 2 Juli 1891 N°. 1559 (N°. 4762 van het Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië*) ingediende opgaven over 1893, nopens de in de verschillende gewesten op Java en Madoera verblijf houdende jongelieden, die het eindexamen eener school voor zonen van Inlandsche Hoofden en andere aanzienlijke Inlanders met gunstig gevolg hebben afgelegd, heeft het de aandacht van den Gouverneur-Generaal getrokken dat, terwijl eenige Residenten verder gaan dan de in de bovengenoemde circulaire neergelegde bedoeling door de jaarlijksche opgaaf uit te strekken tot alle in hun gewest aanwezige gediplomeerde oud-leerlingen eener z. g. hoofdenschool en alzoo ook daarin op te nemen degenen, die reeds vóór het verslagjaar in 's Lands dienst werden opgenomen, door andere gewestelijke Bestuurders alleen diegenen worden opgegeven, die reeds geplaatst zijn of geen melding wordt gemaakt van de redenen waarom gediplomeerden nog niet in 's Lands dienst konden opgenomen worden.

Met het oog hierop heeft de Gouverneur-Generaal het

wenschelijk geacht voor deze opgaven het UHedG. hierbij aangeboden model vast te stellen, hetwelk Zijne Excellentie gaarne voortaan gevolgd zoude zien, te beginnen met de opgaaf over het jaar 1894.

Door de mededeeling van het vorenstaande, met verzoek om aan het daarbij uitgedrukt verlangen van den Gouverneur-Generaal te willen voldoen, heb ik de eer van eene van Zijne Excellentie ontvangen opdracht mij te kwijten.

De Gouvernements Secretaris,
C. B. NEDERBURGH.

Identie.....

O P G A A F

over het jaar.....

ss bedoeld in de circulaire van den Eersten
Gouvernements Secretaris van
2 Juli 1891 No. 1559.

Behoort bij circulaire van den Gouvernements Secretaris van
14 Augustus 1894 N°. 2106.

Namen der gediplomeerden, die in het
verslagjaar al of nog niet in 's Lands
dienst opgenomen werden.

Tot welke betrekking benoemd

edenen waarom nog niet in 's Lands
dienst opgenomen.

Als hoedanig tijdelijk werkzaam.

N°. 4947.AMBTENAREN VOOR DEN
BURGERLIJKEN DIENST.*Ingang van het verhoogd trak-
tement bij bevordering.*

BESLUIT.

N°. 1/c.

BUITENZORG, 20 Augustus 1885.

Gelet:

- 1°. op het besluit van 17 November 1875 N°. 27 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 2898), bij artikel 2 waarvan op de ambtenaren voor den burgerlijken dienst in *Nederlandsch-Indië*, die in afwachting eener definitieve plaatsing op hun non-activiteits-traktement bij het Binnenlandsch Bestuur zijn werkzaam gesteld, van toepassing is verklaard de voor de Aspirant-Controleurs en Controleurs bij het Binnenlandsch Bestuur geldende regel: dat bij bevordering hun verhoogd traktement ingaat met de maand volgende op die, waarin het betrekkelijk besluit is genomen, en zulks onverminderd de indiening der verklaring bedoeld bij artikel 1 N°. 4 van Staatsblad 1827 N°. 115;
- 2°. op de missive van den 1sten Gouvernements Secretaris van 28 Januari 1884 N°. 142 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4036), waarbij aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur is medegedeeld: dat de bovenbedoelde regel niet van toepassing is op die ambtenaren voor den burgerlijken dienst, die, na voorloopig op *Java* en *Madoera* te zijn werkzaam geweest, bij hunne bevordering tot Aspirant-Controleur op de *Buitenbezittingen* worden geplaatst;

Gelezen de missive van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 15 Augustus 1885 N°. 5230;

Overwegende: dat de in de aangehaalde missive van den 1sten Gouvernements Secretaris gegeven uitlegging

aan het besluit van 17 November 1875 N°. 27 aanleiding geeft tot eene ongelijke en daarom onbillijke behandeling van de ambtenaren voor den burgerlijken dienst, aangezien eenige daarvan dientengevolge in ongunstiger omstandigheden komen te verkeeren dan andere en bepaaldelijk die collega's, die vóór hunne benoeming tot Aspirant-Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur op de *Buitenbezittingen* voorloopig in een der gewesten *Madoera* zijn werkzaam gesteld;

Is goedgevonden en verstaan:

Terugkomende op de beslissing vervat in
van den 1sten Gouvernements Secretaris van 28
1884 N°. 142 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4036) te bepalen, dat artikel 2 van het besluit van 17 November 1875 N°. 27 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 2898) van toepassing is op alle ambtenaren voor den burgerlijken dienst of burgerlijke ambtenaren, die in afwachting van eene definitieve plaatsing, bij het Binnenlandsch Bestuur werkzaam gesteld, tot Aspirant-Controleur bij dien tak van dienst worden bevorderd, onverschillig of zij ingevolge die bevordering al dan niet van *Java* en *Madoera* naar de bezittingen daarbuiten of omgekeerd worden overgeplaatst.
Afschrift enz.

N°. 4948.

ONDERHANDSCHE VOOR-
ZIENING IN BEHOEFTE
VOOR 'S LANDS DIENST.

Aanwijzing der gevallen, waarin de Chefs der Departementen van Algemeen Bestuur de machtiging van den Gouverneur-Generaal behoeven om af te wijken van den regel dat de voorziening in 's lands behoeften geschiedt door middel van openbare aanbestedingen.

BESLUIT.

N°. 31.

BUITENZORG, 23 November 1891.

Gelezen enz;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

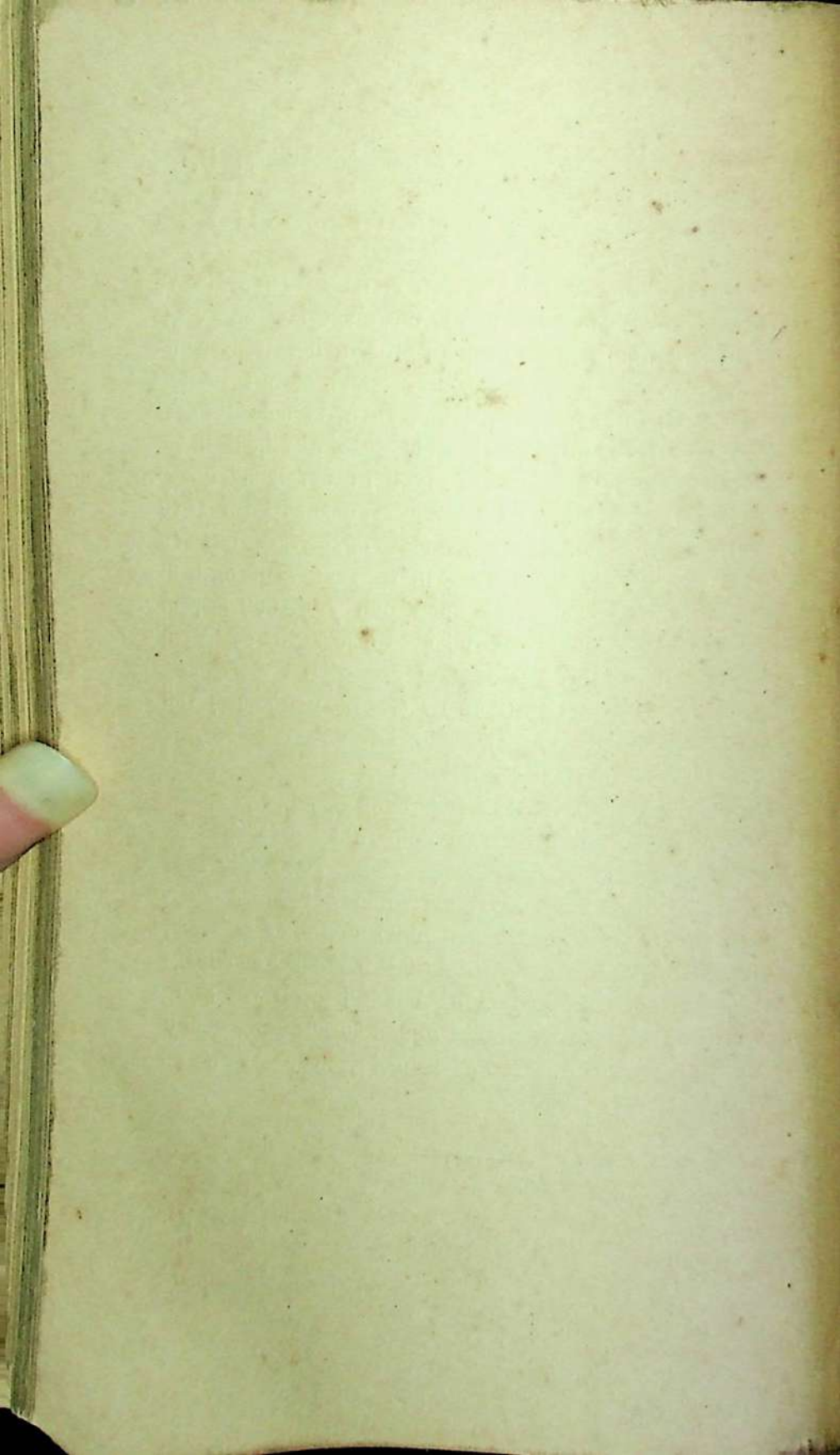
De Chefs der Departementen van Algemeen Bestuur uit te noodigen om in gevallen dat, met toepassing van artikel 1, lett. G van het besluit van 20 April 1873 N°. 14 (Staatsblad N°. 73), moet worden afgeweken van het in artikel 38, eerste alinea, der comptabiliteitswet vermeld beginsel dat het daarstellen van werken en het doen van leverantiën en transporten ten behoeve van *Nederlandsch-Indië* geschieden op contracten van openbare aanbesteding, in het vervolg vooraf de machtiging van den Gouverneur-Generaal te vragen wanneer de aan de onderhandsche voorziening verbonden uitgaaf het bedrag van f 50.000 te boven gaat, tenzij de zaak zóó urgent mocht zijn dat 's Lands belang vordert om gebruik te maken van de bevoegdheid, den departementschef verleend bij artikel 1 § b van de regelen voor het administratief beheer (Staatsblad 1875 N°. 25).

Afschrift enz.

Ter toelichting van bovenstaande beschikking is der Algemeene Rekenkamer bij de missive van den Gouvernements-Secretaris van 23 April 1894 N°. 1142 het volgende medegedeeld.

Letter G van artikel 1 van Staatsblad 1873 N°. 73 is bepaaldelijk genoemd omdat meer speciaal onder die letter de gevallen zijn begrepen, waarin het wenschelijk is te achten dat de bij het vorenstaand besluit voorgescreven beslissing van den Gouverneur-Generaal wordt ingeroepen. Het kan bijvoorbeeld geen nut hebben om bij gebruikmaking van 's lands eigen inrichtingen en vervoermiddelen (artikel 1, Letter A van Staatsblad 1873 N°. 73), waarbij de kosten veelal naar vaste tarieven berekend worden, de Regeering in de zaak te mengen al mocht ook de uitgaaf over meer dan f 50.000 loopen, terwijl, om een ander voorbeeld te noemen, het geval omschreven in letter F, ten 2de, geenerlei voorziening eischt, in verband met artikel 13 (voorlaatste alinea) van het aanbestedingsreglement, waarbij de beslissing der Regeering reeds is voorbehouden.

Ook voor het geval, omschreven onder letter E kan de Gouverneur-Generaal in eene onbeperkte bevoegdheid der departementschefs geenerlei gevaar zien. Het is toch, naar het Zijner Excellentie voorkomt, niet wel denkbaar dat bij werken en transporten als onder die letter genoemd, de uitgaaf de grens van f 50.000 zou bereiken en althans niet zonder dat de Regeering ook bij gemis van eenig voorschrift in den zin van het bij het bovenstaande besluit van 23 November 1891 N°. 31 bedoelde, in de zaak gekend zoude worden.

N°. 4949.

HET ROODE KRUIS. *Wijziging
der Statuten van het Centraal-
Comité in Nederlandsch-Indië van
het Roode Kruis.*

BESLUIT.

N°. 5.

BUITENZORG, 31 December 1890.

Gelezen:

1°. het rekest, gedagteekend *Batavia*, 25 November 1890,
van het bij besluit van 21 October 1873 N°. 3 als
rechtspersoon erkende „Centraal-Comité in *Neder-
landsch-Indië* van het *Roode Kruis*”;

2°. enz.;

Gelet op artikel 4 van het Koninklijk besluit van 28
Maart 1870 N°. 2 (*Indisch Staatsblad* N°. 64);

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

De wijzigingen van de artikelen 5 en 9 der Statuten (1)
van het „Centraal-Comité in *Nederlandsch-Indië* van het
Roode Kruis”, gelijk die bij het verzoekschrift zijn om-
schreven, goed te keuren.

Afschrift enz.

De artikelen 5 en 9 der Statuten van het „Centraal-
Comité in *Nederlandsch-Indië* van het *Roode Kruis*”, luiden
thans als volgt:

Artikel 5.

Het Centraal-Comité regelt in geval van oorlog in
Nederlandsch-Indië of in de naburige bezittingen van
andere Europeesche Mogendheden, hetzij *Nederland* daarin
al dan niet betrokken is, zoo ook in tijden van oproer,
verzet en andere omstandigheden die het noodzakelijk doen

(1) Bijblad No. 2735.

zijn, dat de wapenen in de Nederlandsch-Oost-Indische bezittingen worden opgevat, de hulp door de vereeniging te verleen.

Het wendt zich tot het erlangen van ondersteuning tot het Hoofd-Comité en beschikt zoowel over de hulpmiddelen door de Indische plaatselijke Comités bijeengebracht, als over die, welke uit *Nederland* of andere Rijken en Staten aan het Centraal-Comité worden toegezonden.

Ingeval van oorlog in *Europa*, hetzij *Nederland* al dan niet daarbij betrokken is, bepaalt het Centraal-Comité of en zoo ja, welke hulpmiddelen door de Indische Comités ter beschikking van het Hoofd-Comité zullen worden gesteld.

Bij het verleen van die hulp volgt het, zooveel mogelijk, de aanwijzingen van het Hoofd-Comité.

Artikel 9.

In geval van oorlog, oproer, verzet of van andere omstandigheden die het noodig doen zijn, dat de wapenen in de Nederlandsch-Oost-Indische bezittingen worden opgevat, treedt het, voor de behoeften van de Nederlandsche land- en zeemacht, in overleg met den Chef van het Departement van Oorlog en dien van de Zeemacht in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 4950.

KOFFIE. *Berekening der vergoeding van onderwichten of minderheden door bewaarders van koffie.*

BESLUIT.

N°. 23.

BUITENZORG, 9 Januari 1892.

Gelezen enz.

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Onder nadere goedkeuring (1) der Koningin-Weduwe, Regentes, met buitenwerkingstelling in zoover van artikel 22 van het Reglement op het berekenen, valideeren en afschrijven van spillagiën, mitsgaders op het vergoeden van onderwichten en minderheden voor en door de bewaarders en vervoerders van 's Lands goederen in *Nederlandsch-Indië*, gearresteerd bij besluit van den Commissaris-Generaal over *Nederlandsch-Indië* van 14 Mei 1827 N°. 18 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 1678), te bepalen dat het besluit van 8 Juni 1875 N°. 19 (Ibidem N°. 3066), zooals dat is gewijzigd en aangevuld bij het besluit van 27 Mei 1881 N°. 20 (Ibidem N°. 3689) en bij het besluit van 30 November 1887 N°. 14, (2) van toepassing is op alle bewaarders van koffie.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

N°. 4951.

GASVERLICHTING. *Wijziging der voorwaarden van de aan de Nederlandsch-Indische Gasmaatschappij te Rotterdam verleende concessie voor de Gasverlichting te Batavia en te Soerabaja.*

Na daartoe te zijn gemachtigd bij artikel 1 van het besluit van 25 September 1892 N°. 1 is door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur met S. J. ENTHOVEN, gemachtigde der Nederlandsch-Indische Gasmaatschappij te Rotterdam, bij notarieele akte eene overeenkomst aangaan tot wijziging der voorwaarden, waarop aan genoemde maatschappij concessie is verleend voor de gasverlichting te Batavia en te Soerabaja, (3) van welke overeenkomst de bedingen luiden als volgt:

(1) Deze goedkeuring is verleend blijkens het besluit van 8 Mei 1892 No. 44.

(2) Bijblad No. 4578.

(3) Bijblad Nos. 2982 en 3453.

Artikel 1.

Artikel 15 der, ingevolge Gouvernements besluit van 7 Januari 1877 N°. 1, voor den Notaris J. R. KLEIJN te *Batavia* gepasseerde acte dd°. 24 Januari 1877 N°. 60 wordt voortaan gelezen als volgt:

„De Nederlandsch-Indische Gasmaatschappij te *Rotterdam* is verplicht in alle particuliere — en in alle Gouvernemens gebouwen en inrichtingen der steden *Batavia* en „*Voorsteden* en *Soerabaja met buitenwijken*, het verlangde „gas te leveren tegen een maximumprijs van 28 cent de „kubieke meter.

„Deze prijs wordt verminderd tot een maximum bedrag „van 20 cent de kubieke meter, voor particuliere gebouwen „te beginnen met 1 October 1892 en voor Gouvernemens „gebouwen en inrichtingen te beginnen met 1 October 1895.

„De Regeering van *Nederlandsch-Indië* geeft de toezegging, zooveel mogelijk van gas gebruik te maken ter „verlichting harer gebouwen en inrichtingen.”

Artikel 2.

De eerste alinea van artikel 13 der bovenbedoelde acte wordt voortaan gelezen als volgt:

„Zoodra het aantal straatlantaarns op beide plaatsen te „zamen 1642 bedraagt, wordt de prijs per licht voor „één-en-twintig honderd uren brandens 's jaars verminderd „tot f 69.— per jaar.”

Artikel 3.

De vergoeding van f 60.— per lantaarn voor eersten aanleg, bedoeld bij alinea 6 van artikel 11 dier zelfde acte, vervalt.

Artikel 4.

De Nederlandsch-Indische Gasmaatschappij verbindt zich om voor hare rekening en risico te *Batavia*, op door het

Bestuur aan te wijzen plaatsen, op te stellen en te ontsteken, vóór of uiterlijk op primo Juli 1893, 54 lantaarns en vóór of uiterlijk op primo Augustus 1893 en primo Augustus 1894 telkens nog 53 lantaarns.

Tot ultimo September 1895 zal door het Gouvernement voor de verlichting dezer lantaarns niets behoeven te worden betaald.

Nº. 4952.

EEREDIENST. *Dienstwerk van de Predikanten bij de Protestantsche gemeenten te Padang en Fort de Kock.*

Met intrekking van het besluit van 9 Maart 1889 Nº. 20 is bij het besluit van 3 Februari 1893 Nº. 8 bepaald dat tot het dienstwerk der predikanten te *Padang* en te *Fort de Kock*, boven en behalve de herderlijke zorg voor de gemeente te hunner standplaats, behoort:

- a. van den predikant te *Padang*: de dienst in de gemeenten der *Padangsche Benedenlanden* en in die der afdeelingen *Natal*, *Si Boga* en *Toba en Silindoeng*, van de residentie *Tapanoeli*, twee malen 's jaars;
- b. van den predikant te *Fort de Kock*: de dienst in de gemeente te *Padang-Pandjang* zes malen, in de andere gemeenten der *Padangsche Bovenlanden* vier malen en in de gemeenten in de afdeelingen *Mandeling en Angkola* en *Padang Lawas* van de residentie *Tapanoeli* twee malen 's jaars.

Voorts is met uitbreiding in zoover van § II van het besluit van 27 April 1887 Nº. 2/c (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* Nº. 4395), zooals het is gewijzigd bij het evenbedoeld besluit van 3 Februari 1893 Nº. 8, de predikant te *Fort de Kock* bij het besluit van 22 September 1893 Nº. 10 gemachtigd om ten hoogste twee malen 's maands, op kosten van het Land, *Padang Pandjang* te bezoeken tot het geven van godsdienstonderwijs aan militairen en aan de Protestantsche jeugd aldaar.

N°. 4953.

KOLONIAAL VERSLAG. NIJ-
VERHEID. *Uiterste termijn van
indiening van de door het Departement van Binnenlandsch Bestuur te
leveren bijdrage ten behoeve van af-
deeling O van het Koloniaal Verslag.*

Met wijziging in zooverre van het besluit van 31 Juli 1883 N°. 44 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 3890), is bij het besluit van 3 Maart 1893 N°. 11 de uiterste termijn van indiening der van wege het Departement van Binnenlandsch Bestuur te leveren bijdrage ten behoeve van hoofdstuk O van het Koloniaal Verslag gesteld op 15 Juni.

N°. 4954.

LAND- EN MIJNBOW.
VREEMDELINGEN. *Uit-
sluiting van in het buitenland
gevestigde vreemdelingen en
vennootschappen als onderne-
mers van land- of mijnbouw
in Nederlandsch-Indië, behalve
in de residentie Oostkust van
Sumatra.*

I.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur in de be-
zittingen buiten Java en Madoera (uitgezonderd
*Benkoelen, Lampongsche Districten, Oostkust van
Sumatra, Atjeh en Onderhoorigheden, Banka en
Onderhoorigheden, Billiton, Amboina, Timor en
Onderhoorigheden en Bali en Lombok*).

N°. 773.

BUITENZORG, 16 Maart 1893.

Toen bij het U bekend besluit van 3 November 1892

Nº. 2 (1) door den Gouverneur-Generaal eene algemeene regeling werd getroffen voor het verleenen van concessie tot het drijven van landbouwondernemingen in de zelfbesturende Inlandsche landschappen, was nog geene beslissing genomen omtrent de aan de orde gestelde vraag of, voor zooveel de Gouvernementslanden betreft, de uitsluiting van in den vreemde gevestigde niet-Nederlanders en vennootschappen van koophandel van het recht om als huurder of erfpachter van domeingrond of als mijnconcessionaris op te treden, al dan niet behoort te worden gehandhaafd, in verband waarmede deze quaestie destijds ook onbeslist is gelaten voor de zelfbesturende Inlandsche landschappen.

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik de eer UHedG. thans mede te deelen dat is afgezien van eene wijziging der voor de Gouvernementslanden bestaande bepalingen omtrent de vereischten, waaraan huurders en erfpachters van domeingrond en mijnconcessionarissen moeten voldoen, zoodat, daar die bepalingen in de zelfbestuur bezittende landschappen tot richtsnoer behooren te worden genomen, ook dáár de uitsluiting van hooger genoemde categoriën van personen en vennootschappen moet worden gehandhaafd.

De 1^e Gouvernements Secretaris,
VAN DER WIJCK.

II.

Aan
den Resident der *Oostkust van Sumatra.*

Nº. 1638.

BUITENZORG, 16 Juni 1894.

Naar aanleiding van Uw commissive van 5 Februari j. l. Nº. 381/4 is in verband met het aangenomen beginsel om het bepaalde bij artikel 11 van het zoogenaamd

agrarisch besluit (Staatsblad 1872 N°. 116) zooveel doenlijk in geheel *Nederlandsch-Indië* toe te passen, nader overwogen of de door de Inlandsche zelfbesturen in Uw gewest uitgegeven of alsnog uit te geven landbouwconcessiën al dan niet aan beperkende bepalingen op de overdracht behooren te worden gebonden.

De Gouverneur-Generaal is daarbij tot de conclusie gekomen dat het in verband met den bestaanden toestand beter is om zoodanige beperkingen zoowel voor *Deli* als voor de overige afdeelingen, van Uw gewest achterwege te laten en dat, waar de overdracht van landbouwconcessiën op naam van vreemdelingen — niet ingezetenen — of in het buitenland gevestigde vennootschappen van koophandel mitsdien wordt vrijgelaten, het rationeel is, om ook bij *uitgifte* van zoodanige concessiën door de Inlandsche zelfbesturen in Uw gewest, niet den eisch te stellen dat daarvoor slechts de in artikel 11 van het agrarisch besluit genoemde categoriën van personen en lichamen in aanmerking mogen komen.

De toestand, zooals die bestond vóór de ontvangst van het dezerzijdsch schrijven van 16 Maart 1893 N°. 772 (1) wordt derhalve ten aanzien der landbouwconcessiën bestendig en ik heb de eer, ingevolge opdracht van Zijne Excellentie, UHedG. hiervan bij deze mededeeling te doen.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

(1) Zie I.

N°. 4955.

OVERSCHRIJVINGSRECHT.

Berekening van het overschrijvingsrecht bij onderhandschen verkoop van suikerfabrieken, indien de machinerieën in den koop begrepen zijn.

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur (uitgezonderd de Residenten van *Batavia*, *Semarang* en *Soerabaja* en de Gouverneurs van *Sumatra's Westkust* en *Celebes en Onderhoorigheden*).

N°. 7687.

BATAVIA, 9 Mei 1893.

In verband met artikel 7 der ordonnantie van 19 April 1886 (Staatsblad N°. 73), volgens hetwelk de waarde van losse en vaste werktuigen in fabrieken, trafieken en werkplaatsen buiten aanmerking blijft bij de bepaling der verpondingswaarde, is de vraag gerezen op welke wijze de berekening van het recht van overschrijving moet geschieden bij onderhandschen verkoop van suikerfabrieken, indien de machinerieën in den koop begrepen zijn.

Blijkens artikel 5 der ordonnantie van 27 Mei 1885 (Staatsblad N°. 103) wordt het recht van overschrijving geheven van de overeenkomst tot overdracht van den eigendom van onroerende goederen en daarbij is niet, zooals bij de verpondingsbelasting, eene uitzondering gemaakt voor de onroerende zaken welke door bestemming als zoodanig moeten worden aangemerkt (artikel 507 Burgerlijk Wetboek); ook de laatstbedoelde zaken maken niet onderwerp uit zoowel van de overeenkomst tot overdracht als van de overschrijving, zoodat ook daarover het recht van overschrijving moet worden geheven.

Aangezien, waar het eene suikerfabriek geldt, voor de erfing van het overschrijvingsrecht slechts een gedeelte

van het onroerend goed, n. l. de grond met de daarop staande gebouwen, als aan de verponding onderworpen is aan te merken, behoort alzoo bij onderhandschen verkoop van zoodanige fabriek het recht, voor zooveel dat deel betreft, met toepassing van artikel 6 der ordonnantie in Staatsblad 1885 N°. 103 te worden berekend over de verpondingswaarde, terwijl voor zooveel de machinerieën aangaat artikel 6^a dier ordonnantie behoort te worden toegepast.

Ik heb de eer UwHedG. mede te deelen dat de vorenstaande beschouwingen in overeenstemming zijn met eene te dezer zake door de Regeering genomen beslissing. (1)

De Directeur van Financiën,

ROVERS.

N°. 4956.

AMBTENAREN. ONTSLAG.

Toelichting bij voorstellen tot ontslag van sommige langer dan 5 jaar buiten werkelijken dienst van den Lande geweest zijnde ambtenaren.

CIRCULAIRE.

Aan

de autoriteiten. en colleges, bevoegd tot het benoemen en ontslaan van Europeesche burgerlijke landsdienaren.

N°. 1441.

BUITENZORG, 3 Juni 1893.

Ten vervolge der dezerzijdsche circulaire van 3 Januari jl. N°. 12, (2) heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, U mede te deelen dat, wanneer naar aanleiding

(1) M. g. s. 21 April 1893 No. 1089.

(2) Bijblad No. 4852.

dier circulaire ambtenaren, die langer dan vijf jaren buiten werkelijken dienst van den Lande zijn, doch nog in het genot zijn van inkomsten uit 's Lands kas, tot ontslag uit 's Lands dienst worden voorgedragen, Zijne Excellentie bij die voordracht tevens wenscht toegelicht te zien of die ambtenaren ongeschikt zijn voor wederplaatsing, en, zoo ja, of zij recht kunnen doen gelden op pensioen dan wel voor pensioen in aanmerking komen op grond van artikel 1 § c van het Reglement op het verleenen van pensioenen aan Europeesche burgerlijke ambtenaren in *Nederlandsch-Indië* (Indische Staatsbladen 1881 N°. 142 en 1892 N°. 175).

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik de eer U te verzoeken t. z. t. met dit verlangen van Zijne Excellentie rekening te willen houden.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

N°. 1957.

AMBTENAREN. ONTSLAG.

*Interpretatie van de circulaire in
Bijblad No. 4852.*

Aan

de Algemeene Rekenkamer.

N°. 1903.

BUITENZORG, 27 Juli 1893.

Met referte aan het slot harer missive van 2 Mei jl. N°. 3362, heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uwe Kamer mede te deelen dat Zijne Excellentie zich niet kan vereenigen met de in dat schrijven voorgestane meening dat de dezerzijdsche circulaire van 3 Januari t. v. N°. 12 (1) in dien zin behoort opgevat te worden dat in het algemeen aan hen, die minder dan f 150.— 's maands bezoldiging genieten, ontslag uit de betrekking niet anders verleend wordt dan wegens ziekte.

(1) Bijblad No. 4852

Ofschoon toch uit den aard der zaak het den betrokken autoriteiten en colleges vrij staat om beambten en ambtenaren, die, om welke redenen ook, niet langer in hunne betrekking gehandhaafd kunnen worden, voor ontslag uit 's Lands dienst voor te dragen, indien daartoe termen aanwezig worden geacht, wordt de verplichting daartoe niet opgelegd door de genoemde circulaire, welke slechts tweeërlei voorschrift bevat, n. l.:

- 1°. om aanvragen om ontslag uit de betrekking wegens andere redenen dan ziekte niet in te willigen, maar de verzoekers dadelijk voor ontslag uit 's Lands dienst voor te dragen;
- 2°. om Europeesche ambtenaren en beambten, die langer dan vijf jaren buiten werkelijken dienst van den Lande zijn, voor ontslag uit dien dienst in aanmerking te brengen, waarbij intusschen gelet moet worden op mijn circulaire van 3 Juni jl. N°. 1441. (1).

De Gouvernements Secretaris,
C. B. NEDERBURGH.

N°. 4958.

AMBTENAREN. ONTSLAG *van*
spoorloos verdwenen ambtenaren.

CIRCULAIRE.

Aan
de Chefs der Departementen van
Algemeen Bestuur.

N°. 235.

BUITENZORG, 24 Januari 1894.

In het belang der boekhouding bij het Weduwen- en Weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in *Nederlandsch-Indië* komt het den Gouverneur-Generaal wenschelijk voor om ook spoorloos verdwenen landsdienaren, die langer dan

(1) Bijblad No. 4956.

vijf jaren buiten betrekking zijn, uit 's Lands dienst te ontslaan.

In verband daarmede heb ik de eer, op last van Zijne

Excellentie, $\frac{U^r \ E^ie}{UHEDG.}$ — met terugzicht op de dezer-

zijdsche circulaire van 3 Januari 1893 N°. 12, (1) uit te noodigen om bovenbedoelde personen voor een ontslag uit den dienst te willen voordragen, welk ontslag eervol kan worden verleend, indien geen termen bestaan om het met het oog op het verleden van den betrokkene niet-eervol te doen zijn.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

N°. 4959.

AMBTENAREN. ONTSLAG.

Bijblad No. 4852 is niet van toepassing wanneer ontslag uit de betrekking is gevraagd met het doel om in eene andere betrekking over te gaan.

Blijkens de missive van den Gouvernements Secretaris van 19 December 1894 N°. 3075 is door de Regeering beslist dat het bij de circulaire van den Eersten Gouvernements Secretaris van 3 Januari 1893 N°. 12 (Bijblad N°. 4852) aangenomen beginsel geen toepassing behoeft te vinden ten aanzien van ambtenaren of beambten, die ontslag uit hunne betrekking vragen om bij een anderen tak van dienst te kunnen overgaan, hetgeen dan echter uit de door de betrokken autoriteit te nemen beschikking zal moeten blijken.

(1) Bijblad No. 4852.

N° 4960.

KINACULTUUR. *Rapporten
omtrent den stand van- en de
zorg voor de kinacultuur.*

BESLUIT.

N°. 14.

TJIPANAS, 6 Juli 1893.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

In te trekken artikel 3 van het besluit van 13 Juni 1871 N°. 49, (1) zooals dat artikel is gewijzigd bij het besluit van 28 Januari 1872 N°. 34, (2) waarbij de Hoofden van Gewestelijk Bestuur *op- en buiten Java* met uitzondering van *Bantam, Japara, Soerabaja, Djokjakarta, Madoera, Banka, Billiton, Riouw, Westerafdeeling van Borneo, Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo, Amboina, Ternate en Timor* zijn aangeschreven om halfjaarlijks zoowel omtrent den stand van de in hunne gewesten ondernomen kinaaanplantingen als nopens hetgeen door de verschillende ambtenaren gedurende het afgelopen halfjaar ter bevordering van deze aan hunne bijzondere belangstelling aanbevolen kultuur is verricht aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur te rapporteeren.

Afschrift enz.

(1) Bijblad No. 2482.

(2) Id. id. 2518.

N°. 4961.

EERETEEKENEN. *Vorm der eereteeken en voor aanzienlijke en verdienstelijke Inlanders en Oostersche vreemdelingen.*

I.

BESLUIT.

N°. 10.

BUITENZORG, 29 Augustus 1893.

Gelet enz.;

Gelezen de missive van den Minister van Koloniën van 7 Juli 1893 L^a, A³, N°. 35/1380;

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens Koninklijke machtiging, met wijziging in zooverre van het besluit van 4 October 1871 N°. 36 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N° 2500) te bepalen:

- I. dat met ingang van 1 Januari 1894 het daarbij bedoeld eereteeken den vorm zal hebben van een ster met twaalf geparelde punten;
- II. dat bij dit eereteeken vier klassen worden onderscheiden, als:
 - a. de groote gouden ster, met een blauw geëmailleerd rond in het midden, waarop aan de eene zijde de Leeuw, zooals hij in het Rijkswapen voorkomt, omgeven door een geparelden rand benevens een lauweren een eikenlooftak, gedekt met een Koninklijke kroon, en onderaan verbonden door een lint met het devies „Je maintiendrai”, en aan de tegenzijde met het opschrift „Trouw en verdienste”;
 - b. de kleine gouden ster, met een blauw geëmailleerd rond, waarop aan de eene zijde het Rijkswapen en aan de tegenzijde hetzelfde opschrift als de groote gouden ster;
 - c. de zilveren ster, van denzelfden vorm en met hetzelfde blauw geëmailleerd rond en daarop voorkomende distinctieven als de kleine gouden ster;

- d. de bronzen ster, met het Rijkswapen aan de eene zijde en het opschrift „Trouw en verdienste” aan de tegenzijde;
- III. dat het eereteken wordt gedragen aan een lint van Nassausch blauw, het zilveren en bronzen met een breede streep van oranje in het midden, en het gouden bovendien met twee smalle oranje strepen aan weerszijden;
- IV. dat personen, die gerechtigd zijn de gouden medaille met dito halsketting dan wel de gouden, zilveren of bronzen medaille voor burgerlijke verdiensten te dragen, bevoegd zijn om die op eigen kosten te verwisselen, — wat de eerstbedoelde betreft met de daarmede overeenkomende groote gouden ster voor trouw en verdienste, en wat de drie laatstbedoelde aangaat, respectievelijk met de daarmede overeenkomende kleine gouden, de zilveren of bronzen ster voor trouw en verdienste.

Afschrift enz.

II.

BESLUIT.

Nº. 31.

BUITENZORG, 16 Januari 1894.

Gelezen de missive van den Minister van Koloniën van 11 November 1893, Lett. F, Nº. 4/2337, waaruit blijkt dat door de Koningin-Weduwe, Regentes, bij Kabinets rescript van 17 October te voren Nº. 13 machtiging is verleend om de eeretekennen voor aanzienlijke en verdienstelijke Inlanders en Oostersche vreemdelingen, bedoeld bij het Indisch besluit van 29 Augustus 1893 Nº. 10, in dier voege te wijzigen dat ook bij de bronzen sterren het wapen aan de eene zijde en de inscriptie aan de andere zijde worden geplaatst op een veld van blauw email;

Gelet enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Van het bovenstaande aantekening te houden.
Afschrift enz.

N°. 4962.

BELOONINGEN *worden niet toegkend voor de waarneming gedurende zeer korten tijd van eenig ambt bij afwezen of ontstentenis van den titularis.*

Aan
den Gouverneur van Sumatra's Westkust.

N°. 3061.

BUITENZORG, 30 November 1893.

Met referte aan Uwe missive van 24 Augustus jl. N°. 4276, houdende voorstel om aan den commies op het bureau van den Assistent-Resident van *Painan E. A. B.* eene belooning van *f* 25.— toe te kennen voor de goede waarneming der betrekking van Assistent-Resident van *Painan* met de daaraan verbonden functiën van Algemeenen ontvanger van 's Lands kas aldaar gedurende eenige dagen in de maand Juni jl. heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UHedG. mede te deelen dat het niet in de bedoeling der Regeering ligt om het besluit van 9 October 1881 N°. 26 (Bijblad op het Staatsblad van *N. I.* N°. 3760) toe te passen voor waarnemingen van zoo korten duur als in dit geval.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

N°. 4963.

BOSCHWEZEN. *Indienststelling van personeel ten behoeve van het boschbeheer in de residentieën Lampongsche Districten, Palembang en Banka en Onderhoorigheden.*

BESLUIT.

N°. 37.

BUITENZORG, 12 Januari 1894.

Gelet enz.;

Is goedgevonden en verstaan :

Krachtens Koninklijke machtiging ten behoeve van het boschbeheer in de residentieën *Lampongsche Districten, Palembang en Banka en Onderhoorigheden*, tijdelijk in dienst te stellen :

één houtvester der eerste klasse, op eene bezoldiging van *f* 750.— (*zeven honderd vijftig gulden*) 's maands en onder genot eener indemniteit voor reis- en verblijfkosten ten bedrage van *f* 250.— (*twee honderd vijftig gulden*) 's maands ;

twee opzieners der eerste klasse, ieder op eene bezoldiging van *f* 150.— (*één honderd vijftig gulden*) 's maands en onder genot van eene indemniteit voor reis- en verblijfkosten ten bedrage van *f* 100.— (*één honderd gulden*) 's maands ;

één schrijver op eene bezoldiging van *f* 30.— (*dertig gulden*) 's maands en

één oppasser op eene bezoldiging van *f* 15.— (*vijftien gulden*) 's maands ;

met bepaling dat de standplaatsen van dit personeel worden aangewezen door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur.

Afschrift enz.

N°. 4964.

EMIGRATIE. INLANDERS.

*Werving van Inlanders voor
het verrichten van arbeid buiten
Nederlandsch-Indië.*

BESLUIT.

N°. 5.

BUITENZORG, 28 Februari 1894.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Nog gelet op de circulaire van den Gouvernements
Secretaris van heden N°. 585; (a)

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Vast te stellen het aan dit besluit gehecht
model voor de overeenkomsten, aan te gaan in geval met
toepassing van artikel 5 der ordonnantie van 9 Januari
1887 (Staatsblad N°. 8), vergunning verleend wordt tot
het werven van Inlanders voor het verrichten van arbeid
buiten *Nederlandsch-Indië*.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

MODEL WERKCONTRACT.

N^o.

Tot de werving is vergunning verleend bij Gouvernements
besluit van

Wij ondergeteekenden:

- (1).....
oud (2).....
(3).....

(a) Deze volgt hierachter.

(1) Naam of namen van den arbeider.

(2) Zijn leeftijd (zoo noodig naar gissing).

(3) Zijn nationaliteit.

geboren te (4).....

ter eenre

en

(5).....

handelende als gemachtigde van (6).....

der onderneming (7).....

gelegen in (8).....

(9).....

ter andere zijde:

verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

I. De contractant ter eenre zal, ten behoeve van de onderneming (7)..... den volgenden arbeid verrichten: (10).....

II. Het aantal werkuren, gedurende welke de contractant ter eenre ten behoeve van de onderneming (7)..... moet arbeiden, bedraagt op elken werkdag (11).....

Slechts in buitengewone omstandigheden zal van den contractant ter eenre zijde gevorderd kunnen worden in een etmaal meer dan (11)..... uren te arbeiden. In zoodanig geval dan wel wanneer de contractant ter eenre zijde uit vrijen wil tot overwerken zich bereid verklaart, wordt hem op den eersten betalingsdag voor het overwerken een afzonderlijk loon betaald, te berekenen per uur, met dien verstande dat het loon in verhouding tot dat, hetwelk per uur in den contractueelen werktijd verdiend wordt, minstens de helft meer bedraagt.

(4) Zijn geboorteplaats.

(5) Naam van den werkgever.

(6) Naam van den eigenaar, de eigenaren of andere rechthebbenden, met vermelding van hunne qualiteit ten opzichte der onderneming.

(7) Naam der onderneming.

(8) Naam der afdeeling of het district, waarin de onderneming gelegen is.

(9) Naam van het land waarin de onderneming is gelegen.

(10) Duidelijke omschrijving der soort van arbeid, welken de arbeider gehouden zal zijn te verrichten.

(11) Het aantal uren, niet meer bedragende dan *tien* per etmaal.

III. De contractant ter andere zijde zal aan dien ter eenre een loon geven:

bestaande in: (12)

uit te betalen (13)

Dit overeengekomen loon zal ook worden uitbetaald over de dagen, gedurende welke de contractant ter eenre zijde door redenen buiten zijn schuld niet in staat is te werken.

Korting van het overeengekomen loon is slechts geoorloofd wegens aanzuivering van (genoten voorschotten dan wel) (14) bij den contractant ter andere zijde gemaakte schuld.

IV. De contractant ter andere zijde verbindt zich aan dien ter eenre zijde te geven eene som van (15)..... bij wijze van engagementspremie, welke som niet behoeft te worden teruggegeven.

(Indien voorschot wordt verleend luidt artikel IV:

V. Als voorschot erkent de contractant ter eenre van dien ter andere te hebben genoten een bedrag van (15*). dat zal worden verrekend op de volgende wijze (15**)).....

Dit voorschot zal, voor zoover het nog niet is aangezuiverd, den contractant ter eenre worden geschonken, indien hij gedurende (15**))..... maanden na zijne aankomst heeft gearbeid, zonder verzuim, anders dan in gevallen dat hij wegens redenen buiten zijn schuld verhinderd was te werken).

(12) Wijze waarop het loon berekend wordt.

(13) Wijze waarop het loon wordt betaald.

(14) Voor het geval voorschot wordt gegeven in stede van eene engagementspremie.

(15) Bedrag van deze som te noemen.

(15*) Voor het geval voorschot in stede van eene engagementspremie wordt gegeven het bedrag te noemen van dit voorschot.

(15**) Wijze van verrekening van het voorschot bij voorbeeld door maandelijke afbetaling van een som van f

(15***) Het aantal maanden zoodanig te stellen dat, indien den arbeider maandelijks een gedeelte van zijn loon wordt ingehouden ter aanzuivering van genoten voorschot, na verloop van dien tijd de helft van dat voorschot nog overblijft, dat den betrokkene dan wordt geschonken.

V. Van den contractant ter eenre kan geen arbeid worden gevorderd op de volgende dagen (16)

VI. De contractant ter andere zijde voorziet ten zijnen koste in vrije woning, vrije voeding en vrije geneeskundige behandeling van den contractant ter eenre en diens gezin.

De voeding zal bestaan in (17)

VII. De contractant ter andere zijde zal den contractant ter eenre niet tegen zijn wil van diens gezin scheiden.

VIII. De contractant ter andere zijde neemt aan den contractant ter eenre en diens gezin vrijen overtocht te geven naar de plaats zijner bestemming, zoome de hem en zijn gezin uiterlijk binnen drie maanden na ommekomst van zijn verband, dan wel zooveel eerder als, hetzij wegens zijn voortdurende ongeschiktheid tot den arbeid, hetzij met wederzijdsch goedvinden, het contract mocht ontbonden worden, kosteloos terug te zenden naar de plaats zijner herkomst, tenzij de contractant ter eenre zijde eene nieuwe overeenkomst wenscht aan te gaan, zullende Mochtans hem het recht op retourpassage gedurende vijf jaren na het verstrijken van het contract verzekerd zijn.

IX. De tijd, gedurende welken de contractant ter eenre zijde wegens verlof of ziekte van meer dan één maand dan wel wegens desertie of het ondergaan van straf niet heeft gewerkt, behoeft bij de berekening van den duur der verrichte diensten of van de overeenkomst niet te worden medegerekend.

X. De contractant ter eenre zal zich op den (18).... dag der maand (19).....

(16) Duidelijke opgave van de dagen, waarop niet behoeft te worden gewerkt.

(17) Duidelijke omschrijving, waarin die voeding zal bestaan, zoome de welke hoeveelheid van elke te specificeren spijs hun zal worden verstrekt.

(18) Dag, waarop de arbeider zich op de onderneming moet bevinden en bij den beheerder aanmelden.

(19) Maand idem als (18).

des jaars 1800 (20)
 op de onderneming bevinden en bij den beheerder
 aanmelden.

- XI. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor den tijd van
 (21)
 gerekend van den dag, waarop de contractant ter
 eenre zich bij den beheerder zal hebben aangemeld.
 Aldus overeengekomen te (22)
 op heden den (23)
 dag der maand (24)
 des jaars 1800 (25)
 (26)

Vastgesteld bij artikel 1 van het besluit van den
 Gouverneur Generaal van *Nederlandsch-Indië* van 28
 Februari 1894 N°. 5.

CIRCULAIRE.

Aan
 de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.
 N°. 585. BUITENZORG, 28 Februari 1894.

Onder aanbieding van het voor Uw archief bestemd
 extract uit het besluit van heden N°. 5, bij artikel 1
 waarvan een model is vastgesteld voor de overeenkomsten,
 aan te gaan in geval met toepassing van artikel 5 der
 ordonnantie van 9 Januari 1887 (Staatsblad N°. 8), ver-
 gunning wordt verleend tot het werven van Inlanders
 voor het verrichten van arbeid buiten *Nederlandsch-Indië*,

- (20) Jaar, waarin dit moet geschieden.
 (21) Maximum duur der overeenkomst.
 (22) Plaats, waar het contract wordt gesloten.
 (23) Dag, waarop de akte wordt geteekend.
 (24) Maand idem als voren.
 (25) Jaar, waarin dit geschiedt.
 (26) Handteekening der partijen.

heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UHedG. te verzoeken om in het vervolg er op te willen letten dat in de verzoekschriften tot het verkrijgen van zoodanige vergunning bekend gesteld worde welk loon aan de geworvenen in den vreemde zal worden uitbetaald.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

Nº. 4965.

KAARTEN. TOPOGRAPHIE.

Verstrekkung van op het topographisch bureel te Batavia vervaardigde kaarten.

BESLUIT.

Nº. 19.

BUITENZORG, 9 April 1894.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling van het besluit van 6 Februari 1880 Nº. 29 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* Nº. 3772) te bepalen, dat van de door het topographisch bureau te *Batavia* vervaardigde of te vervaardigen en in het licht te geven overzichts- en detailkaarten, betrekking hebbende op de residentieën *Padangsche Bovenlanden* en *Tapanoeli* van het gouvernement *Sumatra's Westkust* aan de Residenten dier gewesten, ieder voor zooveel zijn gewest betreft, één exemplaar kosteloos zal worden verstrekt ten behoeve van de kantoren van den Waterstaat te *Fort de Kock* en *Padang Sidempoean*.

Extract enz.

N°. 4966.

GEVANGENISSEN. *Wijziging
van het personeel bij de gevangenis
te Tondano (residentie
Menado).*

BESLUIT.

N°. 38.

BUITENZORG, 17 April 1894.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van de bij § *b* van het besluit van 6 Januari 1881 N°. 26 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 3659) ingestelde betrekking van cipier bij 's Lands gevangenis te *Tondano (Menado)* op eene bezoldiging van *f* 25 's maands bij die gevangenis in dienst te stellen twee oppassers op eene bezoldiging van *f* 10 (*tien gulden*) 's maands ieder.

Extract enz.

N°. 4967.

ZOUT. *Overstorting van door
zoutpakhuismeesters ontvangen
gelden.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op en buiten *Java en Madoera*.

N°. 4539.

BATAVIA, 18 Mei 1894.

In verband met de omstandigheid, dat in de zoutpakhuisen meermalen diefstallen hebben plaats gehad, heeft de Algemeene Rekenkamer er mijne aandacht op gevestigd, dat het wenschelijk zou zijn, indien de pakhuismeesters op plaatsen, waar Lands kassen zich bevinden, minstens drie maal en waar dit niet het geval is, minstens twee maal in de maand, de zoutgelden overstorten.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer UHedG. beleefd te verzoeken de in Uw gewest aanwezige zoutverkoop-pakhuismeesters overeenkomstig dat verlangen voor zoover daartegen geen bezwaren zijn van bevelen te willen voorzien.

De Directeur van
Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid,
VAN DER KEMP.

Nº. 4968.

HEERENDIENSTEN. MENADO.

*Vrijstelling van zonen van eerste
en tweede districtshoofden.*

Bij missive van den Gouvernements Secretaris van 6 Augustus 1894 Nº. 2002 is den Resident van *Menado* o. a. medegedeeld dat de door hem verlangde vrijstelling van zonen van eerste en tweede districtshoofden, die in dienst overleden of na twintigjarigen dienst eervol ontslagen zijn, niet voorkomt in de vorige regeling (zie artikel 1, § 8, l^a. g, van Staatsblad 1881 Nº. 193) en dat de Gouverneur-Generaal het onnoodig acht om, nu artikel 1, § 3, l^a. h. van de nieuwe regeling hem, resident, de bevoegdheid geeft in verband met plaatselijke omstandigheden en gebruiken of om redenen van billijkheid, personen van heerendienst vrij te stellen, de door hem verlangde vrijstelling, die geheel verband schijnt te houden met een plaatselijk gebruik, in de nieuwe regeling te vermelden.

N°. 4969.

REGEERINGS ALMANAK.

*Voorschriften betreffende de
indiening van opgaven voor
den Regeerings Almanak.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden der Departementen van Al-
gemeen Bestuur in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 1727.

BUITENZORG, 8 Juli 1893.

In verband met de omstandigheid dat, zooals ^{Uwer Excellentie} UHEdG. ten vorigen jare is medegedeeld, Uwe bijdragen voor het Koloniaal Verslag, waaraan tot dus ver een deel der voor de bijhouding van den Regeerings Almanak benooidigde gegevens werden ontleend, zonder nader onderzoek in originali onverwijd aan den Minister van Koloniën worden doorgezonden, heeft de Gouverneur-Generaal mij opgedragen ^{Uwer Excellentie} UHEdG. te verzoeken voor den Almanak telken jare eene opgave te willen doen samenstellen, waarbij duidelijk is aangegeven welke wijziging of aanvullingen de op de hiernevens aangeboden lijst vermelde hoofdstukken en bijlagen van bedoelde Regeerings uitgave behooren te ondergaan en die opgave, met afwijking in zoover van de dezerzijdsche circulaire (1) van 23 Juni 1878 N°. 1024, te willen indienen, wat de bijlagen betreft niet later dan 15 October en voor zooveel den tekst aangaat vóór medio November.

Ik heb de eer mits deze aan hooger bedoelde opdracht uitvoering te geven.

De Gouvernements Secretaris,
C. B. NEDERBURGH.

(1) Niet opgenomen in het Bijblad.

Deze Circulaire bevat de uitnoodiging aan de Departementschefs en de Algemeene Rekenkamer tot indiening van de benooidigde opgaven voor den Regeerings Almanak:

door den Directeur van Justitie en de Alg. Rekenkamer vóór 15 October.

" " " " Binnenlandsch Bestuur

" 1 Nov.

" de overige Departementschefs

" 10 Nov.

Voor den Commandant van het Leger.

Deel I. Hoofdstuk: „Leger”, bl. 357/376.

Bijlaag: DDD. „Opgave van kaarten en legenda verkrijgbaar bij het topografisch bureau te *Batavia*”.

„ EEE. „Staat van de op 1 Januari 1893 bestaande transportondernemingen van goederen enz. zoowel te water als te land, voorzooveel daarbij het Departement van Oorlog is betrokken”.

Deel II. Hoofdstuk: „Leger”, bl. 491/550.

Voor den Commandant der Zeemacht.

Deel I. Hoofdstuk: „Zeemacht” bl. 377/390.

Bijlaag: FFF. „Kust-, Baken-, Haven-, Oever- en Drijflichten in *Nederlandsch-Indië*”.

„ GGG. „Kaarten en Gidsen van den Ned. Indischen Archipel, uitgegeven door het Hydrographisch bureau van het Departement der Marine te *Batavia*”.

„ HHH. „Geographische ligging van eenige punten in *Nederlandsch-Indië*”.

Deel II. Hoofdstuk: „Kalender”, bl. 3/42 (zie B^t. 2 Aug^s. 1884 N°. 7).

„ „Zeemacht”, bl. 551/586.

Voor den Directeur van Justitie.

Deel I. Hoofdstuk: „Departement van Justitie”, bl. 25/76.

Deel II. Hoofdstuk: „Departement van Justitie”, bl. 59/146.

Voor den Directeur van Binnenlandsch Bestuur.

Deel I. Hoofdstuk: „Grondgebied en bevolking”, bl. 3/12.

„ „Departement van Binnenlandsch Bestuur”, bl. 77/198.

Bijlaag: LL. Staat, aantoonende de verdeling der afdeelingen en regentschappen, enz.

„ MM. Lijst der plaatsen waar wijken voor chineezen zijn aangewezen.

„ NN. Lijst der plaatsen, waar wijken voor Vreemde Oosterlingen, geen chineezen zijnde, zijn aangewezen.

„ OO. Staat der particuliere landbouwondernemingen op gehuurde Gouvernements gronden.

„ PP. Staat der particuliere landbouwondernemingen op gronden afgestaan in erfpacht.

„ QQ. Staat der particuliere landbouwondernemingen, geheel werkende op vrijwillige overeenkomsten met de bevolking.

„ RR. Staat der Europeesche landbouwondernemingen in de Vorstenlanden op *Java*.

„ SS. Staat der particuliere landerijen.

„ TT. Staat der particuliere landbouwondernemingen in de residentien *Oostkust van Sumatra* en *Westerafdeeling van Borneo*.

„ UU. Staat der specerijperken op *Banda*.

„ VV. Staat van ondernemingen voor den houtaankap.

„ WW. Staat van de bestaande

transportondernemingen (voor zoo-
veel het Dep^t. van B. B. betreft).

Bijlaag: III. Algemeen statistisch overzicht
betreffende *Nederlandsch-Indië* (voor
zoo veel het Dep^t. van B. B. betreft).

Deel II. Hoofdstuk: „Departement van Binnenlandsch
Bestuur”, bl. 147/300, met uitzon-
dering van het onderdeel: „Voor-
naamste Inlandsche Vorsten”, bl.
262/273.

Voor den Directeur van Onderwijs, Eere- en Nijverheid.

Deel I. Hoofdstuk: „Departement van Onderwijs, Eere-
dienst en Nijverheid”, bl. 199/274.

Bijlaag: W W. Staat van de bestaande
transportondernemingen (voor zoo-
veel het Dep^t. van C. E. N. betreft).
„ XX. Lijst der plaatsen, waar lage e-
scholen voor Inlanders zijn gevestigd.
„ III. Algemeen statistisch overzicht
betreffende N. I. (voor zoo veel het
Dep^t. van O. E. N. betreft).

Deel II. Hoofdstuk: „Departement van Onderwijs, Eere-
dienst en Nijverheid”, bl. 301/410,
met uitzondering van het onderdeel
„Consulaire agenten van *Nederland*,
gevestigd in vreemde landen (buiten
Europa)”, bl. 385/393.

Voor den Directeur van Financiën.

Deel I. Hoofdstuk: „Departement van Financiën”, bl.
311/356.

Bijlaag: CCC. Lijst van in *Nederlandsch-
Indië* te huis behoorende schepen en
vaartuigen, die op zeebrieven varen.

Bijlaag: III. Algemeen statistisch overzicht
betreffende *Nederlandsch-Indië* (voor
zooveel het Dept. van Fin. betreft).

Deel II. Hoofdstuk: „Departement van Financiën”, bl.
461/490.

„ „Ambtenaren op non-activiteit,
wachtgeld, onderstand of anderszins”,
bl. 600/604.

Voor den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken.

Deel I. Hoofdstuk: „Departement der Burgerlijke Open-
bare Werken”, bl. 275/310.

Bijlaag: U. „Uittreksel uit de algemeene
bepalingen omtrent het postverkeer”.

„ V. „Uittreksel uit de bepalingen
omtrent het binnenlandsch post- en
postwisselverkeer”.

„ W. „Uittreksel uit de bepalingen
omtrent het post- en postwissel-
verkeer met *Nederland* en de overige
landen der Algemeene postvereeni-
ging”.

„ X. „Tarief van Binnenlandsche te-
grammen”.

„ IJ. „Tarief der Buitenlandsche te-
legrammen per woord voor *Java*”.

„ Z. „Tabel der porten en verdere
voorwaarden” enz.

„ ZZ. „Staat der bestaande post-,
post- en telegraaf-, telefoon- en
spoorwegtelegraafkantoren in *Neder-
landsch-Indië*”.

„ AAA. „Staat, aanwijzende de wegen
op *Java* en *Madoera*, waarop eene
binnenlandsche paarden posten wordt
onderhouden” enz.

Bijlaag: BBB. „Staat van de bestaande overeenkomsten voor de levering van bespanningen aan Gouvernements reizigers en het vervoer van postpakketten”.

„ III. „Algemeen statistisch overzicht betreffende N. I.” (voor zocveel betreft het Dep^t. der B. O. W.).

Deel II. Hoofdstuk: „Departement der Burgerlijke Openbare Werken”, bl. 411/460.

CIRCULAIRE.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op en buiten *Java* en *Madoera*.

N°. 1728.

BUITENZORG, 8 Juli 1893.

Vermits herhaaldelijk gebleken is dat door verschillende Hoofden van Gewestelijk Bestuur geen volledig gevolg gegeven wordt aan de voorschriften nopens de jaarlijksche indiening van opgaven ten behoeve van den Regeerings Almanak, heeft de Gouverneur-Generaal mij opgedragen UHedG. te verzoeken om bij de samenstelling Uwer opgaven, welke Zijne Excellentie telken jare uiterlijk op 15 October te gemoet ziet, de meeste zorg en nauwkeurigheid te willen betrachten en daarbij rekening te willen houden met de dezerzijdsche circulaires van 7 Augustus 1875 en 13 Augustus 1877 N°s. 1768 en 1789, opgenomen onder de nummers 2904 en 3220 van het Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië*.

Ik heb de eer mits deze aan hoogerbedoelde opdracht uitvoering te geven.

De Gouvernements Secretaris,
C. B. NEDERBURGH.

N°. 4970. ONDERWIJS. SCHOOLLOKALEN.

*Regelen voor het bouwen en inrichten
van schoollokalen ten behoeve van het
openbaar lager onderwijs voor Euro-
peanen en met hen gelijkgestelden.*

CIRCULAIRES.

I.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

N°. 1640/D. BATAVIA, den 25sten Januari 1889.

Ik heb de eer UHedG. hiernevens aan te bieden
exemplaren van de in overleg met mijn ambtgenoot van
Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid opgemaakte en bij mijn
besluit van heden nummer dezer vastgestelde nieuwe (1)
„Regelen voor het bouwen en inrichten van schoollokalen
„ten behoeve van het openbaar lager onderwijs voor
„Europeanen en met hen gelijkgestelden”.

*De Directeur der
Burgerlijke Openbare Werken,*
JANSSEN VAN RAAIJ.

REGELEN voor het bouwen en inrichten van school-
lokalen ten behoeve van het openbare lager
onderwijs voor Europeanen en met hen ge-
lijkgestelden.

§ 1. Gebouw.

Het gebouw bevat alleen vertrekken, die
voor het onderwijs noodig zijn. School en
onderwijzerswoning — wanneer deze noodig
mocht zijn, — worden nimmer onder een
dak gebouwd.

(1) De tot dusver gegolden hebbende regelen zijn te vinden in Bijblad
N°. 3364.

Het gebouw is in alle deelen stevig en eenvoudig en voldoet aan de eischen van den goeden smaak.

Op of in de nabijheid van het schoolerf wordt een bediende vertrek van 3 bij 3.5 Meter en een waterkamer van 3 bij 2 Meter gebouwd.

§ 2. Terrein.

Het terrein moet zoowel uit een paedagogisch, als uit een hijgienisch oogpunt geschikt zijn bevonden. Eene verklaring dienaangaande van deskundigen wordt bij het bouwplan gevoegd.

Het schoolerf wordt van plantsoen voorzien.

§ 3. Ligging van het gebouw.

De leervertrekken liggen met hunne blinde muren naar het Oosten en het Westen.

§ 4. Speelplaats.

Op de speelplaats worden schaduwrijke boomen geplant.

In den regel is het bouwen van eene overdekte speelloods onnoodig. (1)

Indien die in bijzondere gevallen niet kan gemist worden, verkrijgt die eene oppervlakte ten hoogste gelijk aan de helft van die der schoollokalen.

Ter beschutting tegen regen en zonneschijn wordt aan het dak een overstek van hoogstens 1.5 Meter gegeven.

§ 5. Inrichting en afmetingen der schoolgebouwen.

Geen andere schoolgebouwen worden opgericht dan :

- a. voor 40 tot en met 60 leerlingen, bestaande uit 2 vertrekken naast elkander, elk 7 Meter lang en 6.50 Meter breed;

(1) Zie echter de Circulaire van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken van 4 Juli 1894 No. 9900/A, hierachter.

- b. voor 61 tot en met 100 leerlingen, bestaande uit 3 vertrekken naast elkander, elk 7 Meter lang en 6.50 Meter breed;
- c. voor 101 tot en met 150 leerlingen, bestaande uit 4 vertrekken, als: drie vertrekken naast elkander en een achtervertrek achter het midden vóórvertrek, elk vertrek 7 Meter in het vierkant;
- d. voor 151 tot en met 200 leerlingen, bestaande uit 5 vertrekken, en wel drie vertrekken naast elkander en twee achtervertrekken, gescheiden door een 2.50 Meter breeden gang voerende van het midden van den achterwand van het midden vóórlokaal naar het achterfront van het gebouw. Alle vertrekken zijn 7 Meter in het vierkant.

Bij de onder *a* en *b* bedoelde gebouwen liggen de lange zijden van elk vertrek in het vóór- en achterfront. Voor schoolgebouwen met 3 en meer lokalen is steeds het midden vóórlokaal voor den hoofdonderwijzer en zijne klasse bestemd.

Van de rangschikking der lokalen kan worden afgeweken, als de omstandigheden dit gebiedend vorderen, in welk geval dit telkens moet worden aangetoond. De lokalen moeten echter steeds zóó zijn geplaatst, dat het hoofd der school zich gemakkelijk door het geheele gebouw kan bewegen.

De lichtzijden der lokalen liggen bij schoolgebouwen van twee en drie vertrekken in het vóórfront, bij die van 4 en 5 vertrekken in het vóórfront,

wat de vóórlokalen en in het achterfront, wat de achterlokalen betreft.

De schoolgebouwen met 2 en 3 vertrekken verkrijgen eene voorgalerij van 3 en eene achtergalerij van 1.5 Meter breedte. De overige schoolgebouwen worden omringd door eene rondgaande galerij, breed 3 Meter aan de lichtzijden en 1.5 Meter aan de overige zijden.

De lichtzijde der vertrekken wordt voorzien van eene jaloesiedeur met open bovenlicht, dicht bij den wand, waar de leerlingen met het gezicht naar toe gekeerd zijn en van lichtopeningen van zoodanige grootte dat de vertrekken behoorlijk verlicht zijn.

Van deze lichtopeningen moet het bovenvlak van den onderdorpel der kozijnen op 1.25 Meter boven den vloer liggen.

In den achterwand van schoolgebouwen met 2 en 3 vertrekken en van de vóórlokalen op de hoeken, bij schoolgebouwen met 4 vertrekken, wordt in elk lokaal tegenover de deur in de lichtzijde aangebracht eene deur met glasruiten in de bovenste helft en met een open bovenlicht. Bij gebouwen met 5 lokalen worden laatstbedoelde deuren in den achterwand der voorlokalen aangebracht, voor het middenlokaal, toegang verleende tot den gang en voor de beide zijlokalen in het gedeelte, dat buiten de achterlokalen uitstrekt.

Naast die deuren in de achterwanden, alsmede in den muur tusschen het lokaal van den hoofdonderwijzer en het daarachter gelegen vertrek bij de sub c

bedoelde gebouwen, worden tuimelramen aangebracht, waarbij de hoogte van het bovenvlak van den onderdorpel des kozijns boven den vloer van het vertrek minstens 3 Meter bedraagt.

In de overige buitenmuren, zoomede in de muren in den gang zijn noch deuren, noch vensters.

Elke binnenwand, die twee lokalen scheidt, heeft eene deur met glasruiten. In de scheidingsmuren der voorlokalen onderling, wordt die deur zoo dicht mogelijk nabij den voormuur en bij de sub c genoemde gebouwen in den scheidingsmuur tusschen het midden het vóór- en het achterlokaal nabij de vrije ruimte voor de klasse van den hoofdonderwijzer aangebracht.

Alle lichtopeningen worden voorzien van beweegbare jalousieën, doch niet van glasramen tenzij heerschende winden dit volstrekt noodig maken. Jalousieën en buitendeuren worden steeds naar de buitenzijde geopend.

De met glasramen gesloten lichtopeningen verkrijgen een met vaste jalousieën gesloten bovenlicht.

§ 6. Plaatsing der leerlingen. De leerlingen worden zoo geplaatst dat het licht aan hunne linkerzijde invalt.

Geen leerling mag verder dan zes meter van den werkmuur en 2.5 Meter uit de hoofdas der klasse zitten.

§ 7. Lucht versching. Ter bevordering der luchtversching worden, behalve de in § 5 bedoelde tuimelramen zoonoodig, roosters in de zoldering aangebracht.

§ 8. Privaten en
urinoirs.

Bij scholen voor jongens en meisjes zijn voor elk vijftigtal leerlingen voorhanden: een meisjesprivaat, een jongens privaat en één urinoir; bij scholen uitsluitend voor meisjes of jongens voor elke vijftig leerlingen twee privaten.

De privaten voor jongens en meisjes worden zoover mogelijk van elkander verwijderd gebouwd.

Aan beide kanten van de privaten voor de jongens worden onder afdaken urinoirs aangebracht.

De privaten worden door een overdekten gang, zonder bevloering doch zoonoodig begrint, met het schoollokaal verbonden en van behoorlijke sluiting voorzien.

§ 9. Soort der
bouwstof.

Voor zoover plaatselijke omstandigheden daarin geene wijziging noodig maken, bestaat het gebouw uit muren van gebakken steen met eene indekking van gebakken pannen, en worden voor de bevloering gebakken vloertegels of Escozijsche steenen gebezigd.

De vloer moet voldoende boven het terrein verheven zijn, om het optrekken van vocht te beletten.

De zoldering is van hout en wordt stevig tegen de zolderbalken bevestigd. Plafonds van pleisterwerk worden nimmer aangebracht.

De vloeren der urinoirs worden in portlandcement specie bepleisterd.

§ 10. Situatie
teekening.

Bij ieder ontwerp wordt eene situatie teekening overgelegd, waarop de ligging van het schoolgebouw ten opzichte van de omringende gebouwen en zijne richting ten

opzichte van den meridiaan is aangegeven, en bekend gesteld, of de ware dan wel de magnetische meridiaan wordt bedoeld en aan welke zijde het noorden is.

Behoort bij de Circulaire van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken van 25 Januari 1889 N°. 4640/D.

II.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
en Chefs der Waterstaatsafdeelingen.

N°. 9900/A.

BATAVIA, den 4^{den} Juli 1894.

In verband met het voorkomende in § 4 der regelen voor het bouwen van schoollocalen ten behoeve van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen, vastgesteld bij circulaire van mijn ambtsvoorganger van 25 Januari 1889 N°. 1640/D, heb ik de eer UHedG. mede te deelen, dat voortaan afzonderlijke speelloodsen bij die scholen mogen gebouwd worden. (1)

Bij voorstellen voor de oprichting van nieuwe scholen kan al dadelijk op eene speelloods gerekend worden, terwijl voorloopige voorstellen voor het bouwen van speelloodsen bij bestaande scholen worden te gemoet gezien, echter voorloopig alleen voor de plaatsen, waar daaraan de meeste behoefte bestaat, omdat jaarlijks slechts een matig bedrag voor dat doel zal bestemd worden.

De Directeur der
Burgerlijke Openbare Werken,
G. VAN HOUTEN.

(1) M. g. s. 29 Juni 1894 No. 1713.

N°. 4971.

ONDERWIJS. STAATSSPOOR-
WEGEN. *Verkrijgbaarstelling
van abonnementskaarten tegen
verlaagd tarief voor vervoer van
schoolgaande kinderen langs de
Staatsspoorwegen.*

BESLUIT.

N°. 24.

BUITENZORG, 12 November 1892.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat voor kinderen, die van de Staatsspoorwegen op Java gebruik wenschen te maken om scholen te bezoeken, maandelijksche abonnementskaarten voor schoolbezoek verkrijgbaar zullen zijn, voor het vervoer in de 2de en 3de klasse compartimenten van bepaalde treinen op een bepaald traject, tegen prijzen respectievelijk van f 8.— (acht gulden) en f 1.— (een gulden); met dien verstande dat zoodra de hierbedoelde kaarten, als plaatsbewijs dienst doende, in andere handen worden bevonden dan in die van den op de kaart gemelden houder; op andere trajecten of in andere treinen of rijtuigen dan op de kaart zijn vermeld, dan wel op zon — of feestdagen als plaatsbewijs worden vertoond, zij, zonder aanspraak op eenige vergoeding, ingenomen en ongeldig worden verklaard;

dat de kaarten geen aanspraak geven op vrij vervoer van bagage, en kinderen op die kaarten reizende, ook geene bagage tegen betaling mogen medenemen;

dat de kaarten zonder eenige aanspraak op vergoeding ingenomen en ongeldig worden verklaard, wanneer blijkt dat de houder in het bezit is van andere colli dan schoolbehoefden of voedingsmiddelen, gedurende den schooltijd te gebruiken, of van emballage die voor die voedingsmiddelen op de heenreis heeft gediend.

Afschrift enz.

N°. 4972.

RIJKSMUSEA IN NEDERLAND.

Opzending van voorwerpen en verzamelingen.

Bij het besluit van 16 Februari 1891 N°. 3 is de Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid gemachtigd om voorwerpen of verzamelingen, door personen in *Nederlandsch-Indië* voor de Rijksmusea in *Nederland* bestemd, op kosten van den Lande te doen in ontvangst nemen, zoo noodig nader te verpakken en naar hunne bestemming te verzenden, met opdracht om van elke verzending aan de Regeering kennis te geven ter mededeeling aan het Ministerie van Koloniën en om jaarlijks op te geven hoeveel uit dezen hoofde uit 's Lands kas is besteed.

N°. 4973.MATEN. GEWICHTEN.
WEEGWERKTUIGEN.

VOORSCHRIFTEN tot het bewaren, onderhouden en het gebruik van maten, gewichten en weegwerktuigen in de Gouvernements instellingen.

1. Alle maten, gewichten en weegwerktuigen, die in voorraad aanwezig zijn, worden op een houten vloer op eene droge plaats bewaard.

2. Vooraf worden ze gereinigd en ten minste ééns in het jaar met een drogen doek of stoffer afgestoft.

3. De niet geverfde ijzeren voorwerpen of deelen daarvan worden met gekookte lijnolie bestreken.

4. Koperen, tinnen of geverfde voorwerpen worden niet gepoetst of geschuurd, doch slechts met een drogen doek afgenomen.

5. Alvorens de weegwerktuigen in gebruik worden gesteld, worden de messen en pannen door middel van

petroleum gereinigd en de andere deelen, waarom beweging kan plaats hebben, benevens alle moeren en schroeven met vette olie aangestroken.

6. Bij het gebruik worden alle ruwe handelingen vermeden en de voorwerpen slechts op een houten vloer of plank nedergezet.

7. Na het dagelijksch gebruik worden alle voorwerpen gereinigd, de weegwerktuigen en gewichten afgestoft, de maten in ruim water afgespoeld, snel in de zon gedroogd en omgekeerd op eene droge plaats nedergezet.

8. Gewichten, die uit den aard der zaak met vuile stoffen, met zuren en zout in aanraking komen, worden ten minste ééns in de maand in ruim water gereinigd en snel in de zon gedroogd; de ijzeren gewichten worden daarna bovendien met gekookte lijnolie ingesmeerd.

9. De ijzeren gewichten, die bij het afwegen van tin, rijst, koffie en dergelijke zaken toepassing vinden, worden behalve dagelijks afgestoft, bovendien ééns in de maand met petroleum gereinigd.

10. Behalve de dagelijksche afstopping der weegwerktuigen, worden ééns in de week de messen en pannen met petroleum schoon gemaakt.

11. De zoutmaten, benevens de bakken tot het afwegen van zout, worden elken dag na het gebruik in ruim water uitgespoeld, snel in de zon gedroogd en omgekeerd, doch in eenigszins schuinen stand op een droge plaats bewaard. De banden, brug en stijl worden ten minste ééns in de maand met gekookte lijnolie bestreken.

*De Directeur van
Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid,*

VAN DER KEMP.

N°. 1974.

INLANDSCH ONDERWIJS.

Bevoegdheid van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid tot het aanschaffen en het doen drukken en herdrukken van boeken ten dienste van het Inlandsch Onderwijs alsmede tot het toekennen van belooningen aan schrijvers van zoodanige boeken.

BESLUIT.

N°. 7.

BUITENZORG, 30 October 1892.

Herlezen enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid te machtigen om:

- a. schoolboeken of andere werken ten dienste van het Inlandsch Onderwijs voor rekening van den lande te doen drukken of herdrukken bij 's Landsdrukkerij te *Batavia*, dan wel zoo noodig ook bij particuliere drukkers;
- b. aan de schrijvers der onder § a bedoelde werken, welke voor uitgave van Regeeringswege in aanmerking komen, geldelijke belooningen uit te keeren overeenkomstig de regelen in art. I van het besluit van 14 Februari 1870 N°. 9 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 2289) of de nader daaromtrent te geven voorschriften;
- c. van Inlandsche schoolboeken, bij particuliere uitgevers verschenen, waarvan het gebruik ten dienste van het Inlandsch Onderwijs wenschelijk geacht wordt, den noodigen voorraad aan te koopen ter bewaring in het depôt van leermiddelen voor dat Onderwijs te *Batavia* en ter verstrekking aan de Inlandsche scholen.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

N°. 4975.

EXECUTIE. VONNISSEN.

*Voorschriften betreffende de
executie van strafvonnissen.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

N°. 1722.

BATAVIA, 20 Augustus 1890.

Het Hoog-Gerechtshof 4^e kamer vestigde bij schrijven van 28 Juli jl. N°. 404/3233 er de aandacht op, dat uit de examinatie van meerdere landraadzaken was gebleken:

- 1^e. dat, wanneer veroordeelden, na de aanwijzing hunner strafplaats, wegens ziekte in een hospitaal blijken te zijn opgenomen, de executie van het vonnis, welke zich in zoodanig geval voorloopig alleen behoort te bepa'en tot de aanzegging der strafplaats, zonder wettige reden wordt uitgesteld;
- 2^e. dat bij vele landraden de vonnissen van vrij spraak niet door de uitvoerende macht, dat is op bevel van den Resident of Assistent Resident (art. 320 van het zoogenaamd Inlandsch Reglement) en na onderzoek, of de vrijgesproken beklaagde ook om andere reden in hechtenis behoort te blijven, worden ten uitvoer gelegd, doch de beklaagden blijkbaar *onmiddellijk* na de vrij spraak op vrije voeten worden gesteld, en de aantekening der executie daarop zelfs niet voorkomt;
- 3^e. dat, wanneer gratierekestten ter Griffie van een landraad worden ingediend, meestal wordt verzuimd te vermelden of en zoo ja, dat de executie op verzoek der adressanten is geschorst (art. 321 van het zoogenaamd Inlandsch Reglement);
- 4^e. dat eindelijk de executie zeer dikwijls plaats heeft geruimen tijd, nadat de vonnissen kracht van gewijsde bekomen hebben.

Ik verzoek UHedG. aan de ambtenaren belast met de executie van strafvonnissen te willen opdragen het bovenstaande in acht te nemen.

*De Procureur-Generaal bij het Hoog-Gerechtshof
van Nederlandsch-Indië,*

W. DE GELDER.

N°. 4976.

AANBESTEDINGEN. *In gevallen dat voorloopig is toegewezen doch de aanbesteder tot definitieve toewijzing bevoegd was, moet de toewijzing toch steeds aan de goedkeuring der Regeering worden onderworpen.*

Aan
de Chefs der Departementen van
Algemeen Bestuur.

N°. 1524.

BUITENZORG, 20 Juni 1892.

Ten gevolge van verschillende Regeeringsaanschrijvingen (1) gold de regel, dat wanneer aanbesteders in verband met het bepaalde bij artikel 13 § a, sub 1, 2 en 3 van het reglement op het houden van aanbestedingen ten behoeve van 's Lands dienst in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1870 N°. 39) *definitief* hadden moeten toewijzen, doch uit angstvalligheid of andere oorzaken de toewijzing *voorloopig* hebben gedaan, het redres daarvan door hen (aanbesteders) behoort te geschieden. Dit redres had dan plaats in den vorm van eene aantekening aan den voet van het proces-verbaal der gehouden aanbesteding, vermeldende dat — en op grond waarvan de levering alsnog definitief wordt toegewezen.

(1) Missives g. s. van 17 September 1870 No. 1784; 6 December 1870 No. 2257. 19 December 1870 No. 2324 (noot 7 bij de Algemeene Order voor het Indische Leger van 1879 No. 27) en 3 September 1873 No. 2207.

In de laatste jaren heeft de Regeering echter niet meer aan dezen regel zich gehouden, vermits in die gevallen, welke te Harer kennis zijn gekomen, de voorloopig in-stede van definitief gedane toewijzing door Haar *goed-ge-keurd* is geworden (referte o. a. aan N°. 3304 van het Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië*).

Deze vorm van rectificatie verdient naar het inzien van den Gouverneur-Generaal de voorkeur, omdat de aanbesteder volgens de artikelen 13 en 15 van het regle-ment alleen *staande de aanbesteding* het recht heeft tot toewijzing en dus, wanneer hij eenmaal heeft toegewezen, — hetzij voorloopig dan wel definitief — daarin bij nadere beschikking door hem geen wijziging kan worden gebracht.

Ingevolge opdracht van Zijne Excellentie heb ik de eer U^r E^{ie} UHEdG. het vorenstaande mede te deelen met verzoek om wanneer voor het vervolg aanbesteders voorloopig in-stede van definitief toewijzen, de toewijzing in elk geval aan de goedkeuring van de Regeering te onderwerpen.

De 1^e Gouvernements Secretaris,

VAN DER WIJCK.

N°. 4977.

LANDSDIENAREN. OVERLIJ-
DEN. MINISTERIE VAN KO-
LONIËN. *Kennisgeving van het
overlijden van landsdienaren aan
het Ministerie van Koloniën.*

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 2090.

BUITENZORG, 17 Augustus 1893.

Door den Minister van Koloniën is het verlangen uit-
gesproken dat voortaan steeds *telegrafisch* aan zijn Depar-

tement worden medegedeeld de namen van alle Landsdienaren (uitgenomen die tot 's Rijks zeemacht behooren, daar omtrent dezen de noodige berichten bij het Departement van Marine ontvangen worden), die of bij en door de vervulling van hunne ambtsplichten den dood vinden, of wel binnen acht dagen na het bekomen van lichamelijk letsel, bij en door de vervulling dier plichten, aan de gevolgen van zoodanige verwonding overlijden, terwijl ook bij bijzondere rampen, die in den regel spoedig veler aandacht bezig houden — zooals vulkanische uitbarstingen, schipbreuken, spoorwegongelukken enz. — eene dergelijke telegrafische mededeeling wordt gewenscht van de namen der slachtoffers, voor zooveel de Europeanen betreft, en zulks ongeacht de vraag of zij al dan niet tot 's Lands dienaren behooren.

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik de eer UHedG. te verzoeken zorg te willen dragen dat aan 's Ministers verlangen door den Gouverneur Generaal steeds zoo spoedig mogelijk kunne worden voldaan voor zooveel personen betreft, die in het door U bestuurd gewest zich bevinden en niet tot het Nederlandsch-Indische Leger behooren, daar met betrekking tot deze laatsten eene opdracht in bovenstaanden zin is gericht tot den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in *Nederlandsch-Indië*. (1)

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

(1) Deze opdracht is vervat in de M. G. S. van denzelfden datum en hetzelfde nummer. Daarin is aangeteekend dat waar het mindere militairen geldt met den naam steeds het stamboeknummer zal moeten worden overgeseind.

CIRCULAIRE.

Aan
de ambtenaren van den burgerlijken
stand in *Nederlandsch-Indië*.

N°. 8022.

BATAVIA, 9 November 1893.

De Regeering wenscht (1) dat voortaan door ambtenaren van den Burgerlijken Stand, bij wie aangifte gedaan wordt van het overlijden van burgerlijke landsdienaren, hiervan onverwijld rechtstreeks aan het Ministerie van Koloniën te 's *Gravenhage* wordt kennis gegeven door middel van staten ingericht volgens nevensgaand model.

Ik heb de eer UEdG. te verzoeken bij voorkomende gelegenheid aan den wensch der Regeering stipt te voldoen.

De Directeur van Justitie,

STIBBE.

(1) M. G. S. van 15 October 1893 No. 2694. De kennisgeving aan het Ministerie van Koloniën van het overlijden van militaire landsdienaren geschiedt door de autoriteiten, die ingevolge artikel 214 van de Instructie voor het voeren der administratie bij korpsen en garnizoenen (Staatsblad 1882 No. 154) en artikel 33 der Instructie voor het voeren der administratie bij de militaire ziekeninrichtingen (Staatsblad 1887 No. 135) belast zijn met het opmaken van de doodattesten of doodextracten. (M. G. S. van 15 October 1893 No. 2693).

Burgerlijke Stand te.....

Op den
1800
overleed te
de (a)
(b)
geboren te
vader
moeder
laatst gewoond te

.....den.....18

*De Ambtenaar
van den Burgerlijken Stand,*

Aan
het Departement van Koloniën
(Bureau C)
te
's Gravenhage.

(a) ambt het laatst door den overledene bekleed.

(b) naam en voornamen van den overledene.

N°. 4978.

TRAMWEGEN. VOORWAARDEN. SEMARANG. CHERIBON. *Concessievoorwaarden voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg van Semarang naar Cheribon.*

BESLUIT.

N°. 1.

BUITENZORG, 7 December 1893.

Gelet op de besluiten van 25 Juni en 3 September 1892 N°s. 4 en 12;

Gelezen:

I. de requesten:

- a. gedagteekend *Batavia* 21 Juli 1892, van de firma REYNST EN VINJU, reeds verhandeld bij het besluit van 21 September 1892 N°. 15 en strekkende ter erlanging van vergunning voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg van *Semarang* naar *Cheribon*, ten behoeve van de te *Amsterdam* gevestigde *Financieele Maatschappij voor Nijverheids-ondernemingen*;
- b. gedagteekend *Amsterdam* 10 September 1892 en 10 Januari 1893, van Mr. J. KAPPEIJNE VAN DE COPPELLO, in zijne hoedanigheid van gemachtigde der gewezen concessionarissen voor den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van *Semarang* naar *Cheribon*, uit welk laatste request blijkt dat de *Financieele Maatschappij voor Nijverheids-ondernemingen* te beschouwen is als waarnemende de belangen van de genoemde gewezen concessionarissen;
- c. gedagteekend *Amsterdam* 6 Juli 1893 van de *Financieele Maatschappij voor Nijverheids-ondernemingen* voornoemd;

II. de missives:

- a. van den Minister van Koloniën van 18 October 1892 en 25 Februari en 13 Juli 1893, Lett. A^s, N°s. 58/2191, 43/417 en 59/1425;

b. van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken van 11 Maart en 23 September 1893 N°. 3333/S.S. en 12200/S.S., de eerste in voldoening aan het schrijven van den Eersten Gouvernements Secretaris van 5 Januari 1893 N°. 29;

Nog gelet op het besluit van 12 October 1893 N°. 31, houdende vaststelling van een spoorwegplan voor *Java* en de ordonnantie van 9 Augustus 1893 (Staatsblad N°. 190), houdende vaststelling van een nieuw algemeen reglement op den aanleg en de exploitatie van stoomtramwegen voor algemeen verkeer in *Nederlandsch-Indië*;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Aan de te *Amsterdam* gevestigde *Financieele Maatschappij voor Nijverheidsondernemingen* vergunning te verleen voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg van *Semarang* naar *Cheribon* op de aan dit besluit gehechte voorwaarden, doch onder uitdrukkelijk voorbehoud dat de in artikel 15 dier voorwaarden voor het vervoer van de post toegezegde tegemoetkoming van f 150000 (*één honderd vijftig duizend gulden*) voor eens, door de Wetgevende Macht in *Nederland* voor dat doel wordt toegestaan. (1)

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

VOORWAARDEN van vergunning voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg van *Semarang* naar *Cheribon*. (2)

Art. 1.

De stoomtramweg loopt van *Semarang* over *Kendal*,

(1) Dit is geschied bij de Wet van 7 December 1894 (Nederlandsch Staatsblad No. 207, Indisch Staatsblad 1895 No. 39).

(2) Deze vergunning is blijkens artikel 2 van het besluit van 22 Februari 1895 No. 11 op 19 Februari 1895 aanvaard.

Pekalongan en *Tegal*, naar *Cheribon* en wordt te *Semarang* met den *Semarang—Joana* stoomtramweg, en te *Tegal* met den *Java-spoorweg (Tegal—Balapoelang)* in verbinding gebracht.

Art. 2.

Het tracé van den stoomtramweg zal, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 21 van het in Staatsblad 1893 N°. 190 opgenomen algemeen reglement op den aanleg en de exploitatie van stoomtramwegen voor algemeen verkeer in *Nederlandsch-Indië* in het algemeen den grooten postweg volgen.

Alle kosten van onteigening zoomede alle schadeloosstellingen aan gebruikers van-, of rechthebbenden op gronden, waarover ten behoeve van den tramweg beschikt wordt, zullen door den ondernemer gedragen worden.

Art. 3.

De tramweg is bestemd voor het vervoer van personen en goederen, en wordt aangelegd voor enkel spoor.

Art. 4.

De vergunning voor de exploitatie van den tramweg wordt gegeven voor een tijdvak van *negen en negentig* jaren, in te gaan met den dag waarop zij is aanvaard. De Regeering heeft het recht, om bij het eindigen der vergunning den tramweg met al hetgeen volgens art. 12 § 1, 2° lid, daarbij behoort, over te nemen tegen betaling eener som, die bepaald zal worden door drie deskundigen, te benoemen, indien de Gouverneur-Generaal en de ondernemer niet tot overeenstemming kunnen komen, door het Hooggerechtshof van *Nederlandsch-Indië* of het rechtscollege dat daarvoor in de plaats mocht treden.

Bij de bepaling dier som zal geschat worden het bedrag waarvoor de tramweg, met hetgeen daarbij behoort, op het tijdstip der overneming zal kunnen gemaakt of aangeschaft

worden, en die som verminderd worden met het bedrag waarmede de aldus gevonden waarde moet geacht worden, door het gebruik dat van den tramweg met hetgeen daarbij behoort, gemaakt is, verminderd te zijn.

Art. 5.

Het waarborgkapitaal bedoeld in artikel 4 van de algemeene voorwaarden, waarop vergunning kan worden verleend voor den aanleg en de exploitatie van stoomtramwegen voor algemeen verkeer in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij besluit van 9 Augustus 1893 N°. 23 (Staatsblad N°. 191), wordt bepaald op f 70.000.— (zeventig duizend gulden).

Art. 6.

Bij den aanleg van den tramweg worden, ten behoeve van langs den weg liggende perceelen en ondernemingen, in overleg met belanghebbenden, de noodige overwegen door den ondernemer gemaakt.

Leidt dat overleg niet tot overeenstemming, dan worden de overwegen gemaakt overeenkomstig hetgeen door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken zal bepaald worden.

Art. 7.

De spoorwijdte zal bedragen 1.067 Meter.

De bovenbouw van den tramweg zal zijn van het tegenwoordig type der Staatsspoorwegen op *Java*.

Behalve in bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, wordt de minimum straal der bogen vastgesteld op 200 Meter.

Bogen, van kleiner straal dan van 70 Meter, worden in geen geval toegelaten.

Bogen van minder dan 200 Meter straal moeten zodanig aangelegd worden, dat het materieel der Staatsspoorwegen op *Java*, met een vasten radstand van 3

Meter, die, zonder bezwaar voor dit materieel, kunne doorrijden.

Bruggen van eene mindere lengte dan 40 Meter kunnen van hout gebouwd worden.

Bruggen van 40 Meter lengte en meer, zullen met een onderbouw van metselwerk en met ijzeren bovenbouw worden gemaakt.

De bruggen moeten met volkomen zekerheid aan een asdruk van 8000 kilogrammen bij een radstand van 3 Meter weerstand bieden.

Aan het rollend materieel worden centraalbuffers aangebracht, in hoogte en constructie overeenkomende met die van het rollend materieel der Staatsspoorwegen op *Java*.

Art. 8.

Aan den ondernemer wordt vergund om de teekeningen van het rollend materieel en van den in *Europa* aan te maken bovenbouw van bruggen en van den weg, aan de goedkeuring van den Minister van Koloniën te onderwerpen.

Art. 9.

De tramweg moet over zijne geheele lengte gereed en in exploitatie gebracht zijn binnen vijf jaar nadat de vergunning, overeenkomstig artikel 5 van de algemeene voorwaarden vastgesteld bij besluit van 9 Augustus 1893 N°. 23 (Staatsblad N°. 191) zal zijn aanvaard.

Elk gedeelte van den tramweg kan, zoodra het gereed is, na opneming en toestemming van Regeeringswege, door den ondernemer voor het publiek verkeer geopend worden.

Art. 10.

De ondernemer is gehouden om, binnen drie jaren nadat de Gouverneur-Generaal daartoe het verlangen heeft te kennen gegeven, den tramweg, waar noodig, in een

secundairen spoorweg te veranderen, en dien ook als zoodanig te exploiteeren, wanneer de bruto-opbrengst van den tramweg, gedurende twee achtereenvolgende jaren minstens f 8000 (*acht duizend gulden*) per jaar en per kilometer bedragen heeft.

Wanneer deze verandering tot stand is gebracht zullen alle bepalingen van deze vergunning, waarin van den tramweg sprake is op den secundairen spoorweg van toepassing zijn, voor zoover namelijk deze bepalingen niet in strijd zijn met die van het algemeen reglement voor de secundaire spoorwegen (Staatsblad 1886 N°. 67).

Art. 11.

De ondernemer zal deze vergunning, binnen één jaar nadat zij definitief verleend is, (1) overdragen aan eene naamlooze vennootschap van koophandel, wier zetel in *Nederland* of in *Nederlandsch-Indië* gevestigd is, en welke door en tengevolge van die overdracht, treedt in alle bij deze vergunning aan den ondernemer verleende rechten en opgelegde verplichtingen.

In geval de zetel der vennootschap in *Nederland* is gevestigd, zal door het bestuur voor de uitvoering der zaken in *Indië* een vertegenwoordiger of een plaatselijk bestuur worden benoemd, die (dat) de naamlooze vennootschap zoo in als buiten rechten vertegenwoordigt, en met dat doel is voorzien van de noodige volmacht, ook om in alles wat de uitvoering der vergunning aangaat, steeds dadelijk te kunnen handelen.

Het bestuur zal ten minste voor de helft uit *Nederlanders* moeten zijn samengesteld, terwijl de vertegenwoordiger, of de leden van het plaatselijk bestuur in *Indië* *Nederlanders* zullen moeten zijn.

(1) Bij het besluit van 15 September 1894 No. 18 is bepaald dat deze termijn gerekend wordt in te gaan met den datum van uitgave van het *Nederlandsch Staatsblad*, waarin de wet tot goedkeuring van artikel 15 zal worden geplaatst (Vgl. de noten op bladz. 399).

Art. 12.

§ 1. De tramweg kan te allen tijde van Regeeringswege worden genaast tegen den hieronder aangegeven prijs.

Bij naasting ingevolge het vorige lid verkrijgt het Gouvernement, behalve den tramweg, alle onroerende en roerende, voor de exploitatie gebruikt wordende goederen, welke bij het einde van het boekjaar, voorafgaande aan dat waarin het voornemen tot naasting wordt aangekondigd, aan de in art. 11 bedoelde vennootschap in eigendom toebehoorden, zoomede de aanwezige en bestelde magazijns-goederen, met uitzondering van de effecten, van het constante geld en van de vorderingen van de vennootschap op derde personen.

§ 2. De naasting geschiedt tegen betaling van vijf en twintig maal het bedrag van de door de in art. 11 bedoelde vennootschap behaalde jaarlijksche winst.

Voor dat bedrag wordt genomen het gemiddeld jaarlijksch bedrag hetwelk, sedert den laatsten dag van het jaar, waarin de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, over de laatste tien boekjaren, welke zijn voorafgegaan aan het tijdstip waarop het voornemen tot naasting is aangekondigd, voor uitkeering aan aandeelhouders der vennootschap is beschikbaar gesteld, en over de laatste drie boekjaren welke aan evengezegd tijdstip zijn voorafgegaan, wegens rente is uitbetaald aan houders van door de vennootschap uitgegeven aandelen in geldleeningen, verminderd met hetgeen wegens rente, mede gemiddeld per jaar, over de laatste drie jaren voornoemd, door de vennootschap is ontvangen.

Indien de som waarmede het op de aandelen der vennootschap gestort maatschappelijk kapitaal, vermeerderd met het nominaal kapitaal der uitgegeven geldleeningen, grooter is dan f. 6.000.000 (*zes millioen gulden*), vermeerderd met de uitgaven welke overeenkomstig het bepaalde bij § 7 voor uitbreiding en verbetering van den tramweg en voor de uitbreiding van het rollend materieel

gedaan zijn, dan zal voor het geval het verschil méér bedraagt dan twintig ten honderd van het op de aandeelen gestort kapitaal, het in het vorig lid bedoeld bedrag der gemiddelde jaarlijksche winsten, alsnog worden verminderd met vier ten honderd over dat meerdere.

Behalve het in de eerste twee alinea's bepaalde, zullen aan de vennootschap worden uitbetaald de kosten van aanschaffing van de op het tijdstip der naasting aanwezige of bestelde magazijnsgoederen.

Daarentegen zal de ingevolge het voorgaande te berekenen naastingprijs worden verminderd met een bedrag van *f* 12.000 (*twaalf duizend gulden*) voor elk jaar dat verstreken is sedert den dag waarop de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, tot een maximum van *f* 300.000 (*drie honderd duizend gulden*), welk bedrag geacht wordt te vertegenwoordigen de vermindering in waarde door gebruik van de in den tramweg aanwezige houten bruggen, die er op gemaakt zullen worden om niet langer dan twintig jaren te duren.

Van het aldus in mindering te brengen bedrag zullen worden afgetrokken de bedragen door de vennootschap met goedkeuring van den Gouverneur-Generaal besteed voor de vervanging door ijzeren of steenen bruggen of duikers van de bij den aanleg in den tramweg te maken houten bruggen.

§ 3. Met afwijking van het bepaalde bij § 2 zal, voor het geval dat de Regeering den tramweg naast binnen tien jaren, nadat die over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, de daarvoor te betalen naastingprijs bepaald worden, als volgt:

Indien de naasting plaats vindt vóór dat de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, dan zal aan de vennootschap in artikel 11 bedoeld, terugbetaald worden al hetgeen, blijkens hare boeken ten behoeve van den aanleg van den tramweg en van het tot stand komen der onderneming met inbegrip van rente tijdens den aanleg is uitgegeven, vermeerderd met eene

som van *f* 600.000 (*zes honderd duizend gulden*) tot een maximum van *f* 6.600.000 (*zes millioen zes honderd duizend gulden*).

Indien de naasting plaats vindt nadat de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, dan zal die geschieden tegen betaling van een bedrag hetwelk wordt berekend ingevolge het bepaalde bij § 2, doch dat niet minder zal belooopen dan *f* 6.600.000 (*zes millioen zes honderd duizend gulden*), vermeerderd met de kosten van uitbreiding en van verbetering van den tramweg, welke overeenkomstig het bepaalde bij § 7 zijn uitgegeven, en met de sommen die, na den dag waarop de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, aan de uitbreiding van het rollend materieel zijn ten koste gelegd, doch verminderd met de bedragen genoemd in de laatste alinea van § 2.

§ 4. De naastingprijs zal in geen geval meer bedragen dan volgens de balans, welke is opgemaakt over het boekjaar, voorafgaande aan dat waarin het voornemen tot naasting ter kennis van de in artikel 11 bedoelde vennootschap is gebracht, gevorderd wordt om aan de aandeelhouders der vennootschap eene uitkeering van 150 ten honderd over het op de aandeelen gestort maatschappelijk kapitaal te verzekeren, welk kapitaal niet meer bedragen zal dan *f* 4.000.000 (*vier millioen gulden*).

§ 5. De naastingprijs zal in geen geval minder bedragen dan *f* 3.000.000 (*drie millioen gulden*) vermeerderd met de helft van hetgeen overeenkomstig het bepaalde bij § 7 voor uitbreiding en verbetering van den tramweg is uitgegeven, en met de helft van de sommen die, na den dag waarop de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, aan de uitbreiding van het rollend materieel zijn ten koste gelegd.

§ 6. Alle uitgaven, door de in artikel 11 bedoelde vennootschap te doen, nadat de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, daaronder begrepen de uitkeeringen aan aandeelhouders met uitzon-

dering alleen van de uitgaven voor de uitbreiding en de verbetering van den tramweg, mits zij gedaan zijn ingevolge het bepaalde bij § 7, en van die voor de uitbreiding van het rollend materieel, zullen uit de inkomsten en alzoo niet uit het kapitaal der op te richten vennootschap gekweten worden.

Onder inkomsten worden, voor de toepassing van deze bepaling, mede verstaan de gelden welke uit de winsten van vroegere jaren zijn gereserveerd, voor zoover daarover nog niet is beschikt.

Het bedrag, hetwelk voor uitkeering aan aandeelhouders en wegens rente aan obligatiehouders is beschikbaar gesteld, kan, voor de bepaling van den naastingprijs ingevolge § 2, verminderd worden met alle uitgaven, welke in strijd met het bepaalde bij het eerste lid, niet uit de inkomsten zijn bestreden.

§ 7. Indien de in artikel 11 bedoelde vennootschap het voor de ontwikkeling van het verkeer of voor de uitoefening van den dienst op den tramweg, noodig acht werken tot uitbreiding of tot verbetering van bestaande werken te maken of overtegaan tot uitbreiding van het rollend materieel, zal zij daartoe de vergunning van den Gouverneur-Generaal vragen, onder overlegging van globale plannen en begrootingen; zoomede, voor zoover het geldt het vervangen van eenig bestaand werk door een ander van kostbaarder constructie of het aanschaffen van nieuw rollend materieel ter vervanging van onbruikbaar geworden en dus af te schrijven materieel, van een voorstel nopens het gedeelte der te doene uitgaven, hetwel' niet uit het kapitaal doch uit de inkomsten der vennootschap zal bestreden worden.

Indien de Gouverneur-Generaal deze plannen en voorstellen goedkeurt, worden de dientengevolge en, voor zooverre zij op de vervanging van eenig bestaand werk of de aanschaffing van nieuw rollend materieel betrekking hebben, overeenkomstig het voorstel uit het kapitaal gedane uitgaven beschouwd als kosten van uitbreiding en

verbetering bedoeld bij § 2; derde alinea, § 3 laatste alinea, § 5 en § 6 eerste alinea.

Indien de Gouverneur-Generaal deze plannen en voorstellen niet goedkeurt, dan zal de vennootschap bevoegd zijn door drie, overeenkomstig artikel 13 te benoemen scheidsmannen te doen uitmaken of de door haar gewenschte werken in het belang der exploitatie noodig zijn, en tot welk bedrag de nieuwe werken die tot vervanging van bestaande werken strekken, op grond dat eerstgenoemde van kostbaarder constructie zijn, uit het kapitaal, en alzoo niet uit de inkomsten der vennootschap mogen gekweten worden.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing — en geene uitgaven door de vennootschap te doen nadat de tramweg over zijne geheele lengte voor het verkeer is opengesteld, zullen diensvolgens als kosten van uitbreiding en verbetering, bedoeld in de bovenaangehaalde paragrafen, beschouwd worden — vóórdát, blijkens de boeken der vennootschap, eene som van *f* 6.000.000 (*zes millioen gulden*) ten behoeve van den tramweg en van al hetgeen daartoe behoort, met inbegrip van rente gedurende den aanleg en van de kosten van oprichting der vennootschap, doch met uitzondering van de magazijnsgoederen, is uitgegeven. Ook het bepaalde bij § 6 zal buiten toepassing blijven, totdat evengezegde som van *f* 6.000 000 (*zes millioen gulden*) in voege als gezegd, blijkt te zijn uitgegeven.

De bepalingen van deze paragraaf maken geen inbreuk op de bevoegdheid van den Gouverneur-Generaal om te verbieden dat voor uitbreidingen of verbeteringen, in meerdere mate dan vroeger, gebruik wordt gemaakt van den postweg, of om alle maatregelen voor te schrijven, welke door Hem in het belang van de veiligheid noodig worden geoordeeld, noch op de verplichting van den ondernemer om op te ruimen en in den vorigen toestand te herstellen al wat is gemaakt in strijd met hetgeen door den Gouverneur-Generaal, dan wel door scheidslieden is beslist.

De uitgewerkte plannen voor de in deze paragraaf om-

schreven werken zullen door den Gouverneur-Generaal zijn goed te keuren, met eerbiediging van de in de 3de alinea vermelde scheidsrechterlijke uitspraak.

§ 8. Zoodra de jaarlijksche balans en winst- en verliesrekening zijn vastgesteld, wordt een afschrift van die stukken toegezonden aan den Gouverneur-Generaal met eene opgaaf van het bedrag hetwelk over het betrokken jaar voor uitkeering aan aandeelhouders is beschikbaar gesteld, van het zuiver bedrag der over dat jaar uitbetaalde of uit te betalen rente, zoomede van het bedrag hetwelk in dat jaar wegens rente door de vennootschap is ontvangen. De in artikel 11 bedoelde vennootschap is gehouden aan de door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen ambtenaren alle inlichtingen te verstrekken welke deze zullen verlangen, ter beoordeeling van de door de vennootschap niet uit de inkomsten bestreden uitgaven. Jaarlijks wordt, nadat de bovenbedoelde balans en winst- en verliesrekening zijn vastgesteld, bij een door den Gouverneur-Generaal en door het bestuur der vennootschap onderteekend procesverbaal geconstateerd het bedrag der som, welke ingevolge de bepalingen van dit artikel, ingeval van naasting voor den tramweg te betalen zou zijn.

Geschillen hierover worden in hoogste instantie beslist door drie, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 13, te benoemen scheidsmannen.

§ 9. De Gouverneur-Generaal is bevoegd om, nadat het voornemen tot naasting ter kennis van de in artikel 11 bedoelde vennootschap gebracht is, een onderzoek te doen instellen naar den toestand van den tramweg en van al hetgeen bij naasting door het Gouvernement zal verkregen worden. Blijkt uit dat onderzoek, dat een of ander niet behoorlijk onderhouden is, of zich niet bevindt in een toestand die het gebruik daarvan voor het doel waarvoor het bestemd is, ook voor de toekomst op voldoende wijze verzekert, dan wel dat voorwerpen, welke blijkens de boeken der vennootschap zijn aangeschaft, niet meer voorhanden en niet door andere gelijksoortige voorwerpen

vervangen zijn, dan wordt de door het Gouvernement verschuldigde naastingprijs nader verminderd met de kosten die noodig zullen zijn om den tramweg en al hetgeen onder de naasting begrepen is, in goeden staat van onderhoud te brengen, zoomede met de geschatte waarde van hetgeen niet meer voorhanden is.

Deze vermindering wordt niet toegepast indien en voor zoover zij minder bedraagt dan vijf ten honderd over het op de aandeelen der vennootschap gestort maatschappelijk kapitaal.

Bij verschil van meening over hetgeen bij naasting door het Gouvernement te betalen zal zijn, kan de Gouverneur-Generaal zich in het bezit stellen van al hetgeen bij naasting door het Gouvernement verkregen wordt, tegen betaling van de som welke volgens zijn gevoelen, in overeenstemming met de bepaling van dit artikel door het Gouvernement verschuldigd is en behoudens zijne verplichting, om tot den dag der betaling 5 ten honderd rente 'sjaars te betalen over hetgeen daarboven zal blijken verschuldigd te zijn, indien door drie, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 13 te benoemen scheidsmannen, wordt uitgemaakt, dat de door het Gouvernement verschuldigde naastingprijs een hoogere is.

Art. 13.

In de gevallen, waarin volgens de bepalingen dezer vergunning een uitspraak door scheidsmannen moet geschieden, worden die scheidsmannen door den Gouverneur-Generaal en den ondernemer in gemeen overleg benoemd.

Leidt dit overleg niet tot overeenstemming binnen veertien dagen, nadat de meest gereede partij hare wederpartij heeft gesommeerd, dan zullen de scheidsmannen op het verzoek van de meest gereede partij door het Hooggerechtshof van *Nederlandsch-Indië* benoemd worden of het rechtscollege dat daarvoor in de plaats mocht treden.

Indien de gesommeerde binnen voormelden termijn aan

de wederpartij bij exploit doet aanzeggen dat zij betwist, dat een der gevallen, waarin uitspraak door scheidsmannen moet geschieden, aanwezig is, dan kan de bedoelde meest gereede partij, de benoeming van scheidsmannen slechts bij gewone dagvaarding vorderen. Is zoodanige aanzegging achterwege gebleven, dan kan na verloop van bovengemelden termijn, de meest gereede partij de benoeming verzoeken bij eenvoudig verzoekschrift dat uiterlijk den volgenden dag aan de wederpartij moet worden beteeekend.

De uitspraak van scheidsmannen is niet vatbaar voor hooger beroep. De wijze waarop partijen hare belangen kunnen voordragen, wordt door de scheidsmannen vastgesteld.

Art. 14.

De akte van oprichting der in artikel 11 bedoelde vennootschap, zoomede alle in het vervolg daarin te maken wijzigingen, worden, indien haar zetel in *Nederland* wordt gevestigd, aan de goedkeuring van den Minister van Koloniën onderworpen, ten blijke dat daarin niets voorkomt, wat met de bepalingen dezer vergunning in strijd is.

Art. 15.

Aan den ondernemer wordt voor het vervoer van de post, in eens eene tegemoetkoming toegekend ten bedrage van *f* 150.000 (*één honderd en vijftig duizend gulden*), betaalbaar te *Amsterdam*, zoodra de geheele lijn in exploitatie zal zijn gebracht.

Bij het in exploitatie brengen van gedeelten van den tramweg wordt een in verhouding tot de lengte evenredig deel dier som aan den ondernemer uitgekeerd.

Art. 16.

De artikelen 4 tot en met 14 der algemeene voorwaarden, vastgesteld bij het besluit van 9 Augustus 1893 N°. 23 (Staatsblad N°. 191), en het algemeen reglement in

Staatsblad 1893 N°. 190 zijn op den krachtens deze vergunning uit te oefenen tramweg dienst van toepassing; — zoo ook alle later in bedoelde algemeene voorwaarden en bedoeld algemeen reglement te maken wijzigingen en aanvullingen of andere te maken algemeene verordeningen omtrent den aanleg, de exploitatie en het gebruik van stoomtramwegen voor algemeen verkeer in *Nederlandsch-Indië*, voor zoover die met de voorwaarden dezer vergunning niet in strijd zijn of aan de toepasselijkheid niet eenig voorbehoud mocht worden verbonden.

Waar in deze vergunning eene ordonnantie is aangehaald, worden daaronder mede verstaan, de bepalingen, waardoor de aangehaalde zullen vervangen worden.

Behoort bij artikel 1 van het besluit van 7 December 1893 N°. 1.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,
COHEN STUART.

N°. 4979.

ONDERWIJS. *School voor kinderen van Ambonsche burgers te Amboina.*

I.

BESLUIT.

N°. 13.

BATAVIA, 6 Januari 1869.

Gelezen enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Voor zooveel noodig onder nadere goedkeuring des Konings, (1) te bepalen:

(1) Van de betrekkelijke beschikking des Konings is aanteekening gehouden bij het besluit van 23 Augustus 1869 No. 3.

I. dat de Gouvernements 2de lagere school te *Amboina* wordt ingetrokken en vervangen door eene school, speciaal voor kinderen van Ambonsche burgers, maar tevens, mits tegen betaling van schoolgeld, toegankelijk voor anderen;

II. dat die school wordt gehouden in het lokaal der gewezen Gouvernements 2de lagere school aldaar, en aan haar wordt afgestaan de geheele inventaris dier school;

III. dat aan die school wordt verbonden het volgend personeel:

- 1^e. Een Gouvernements-onderwijzer als hoofdonderwijzer of w^d. hoofdonderwijzer op eene bezoldiging van *f* 100 (*een honderd gulden*) 's maands, benevens eene indemniteit voor huishuur ad *f* 50 (*vijftig gulden*) 's maands en $\frac{1}{5}$ aandeel in de schoolgelden; met bepaling dat de tijd, gedurende welken hij aan die school werkzaam blijft, voor de toekenning zijner traktements-verhoogingen in berekening wordt gebracht;
- 2^e. Twee Ambonsche hulponderwijzers, op eene bezoldiging ieder van *f* 60 (*zeestig gulden*) 's maands;
- 3^e. Twee Ambonsche kweekelingen, op eene bezoldiging voor den een' van *f* 25 (*vijf-en-twintig gulden*), voor den anderen van *f* 20 (*twintig gulden*) 's maands;
- 4^e. Een schoolbediende op eene bezoldiging van *f* 5 (*vijf gulden*) 's maands;

onder aanteekening, dat de inkomsten van het onderwijzend personeel en de bezoldiging van den schoolbediende zullen komen ten laste van enz.;

IV. dat op de meergenoemde school, in welke het onderwijs wordt gegeven in de Nederlandsche taal, van toepassing is het Reglement van orde, tucht en beheer voor de openbare lagere scholen in *Nederlandsch-Indië*, met die wijziging nochtans, dat voor onderwijs en leermiddelen gezamenlijk wordt betaald volgens het onderstaand tarief:

klasse van betaling	voor het 1 ^e kind	voor het 2 ^e kind	voor ieder volgend kind
1 ^e klasse	f 6.—	f 4.—	f 2.—
2 ^e „	„ 4.—	„ 2.50	„ 1.50
3 ^e „	„ 2.50	„ 1.50	„ 1.—
4 ^e „	„ 1.50	„ 1.—	„ 0.50
5 ^e „	gratis.	gratis.	gratis.

V. dat de school staat onder het toezicht van den Inspecteur van het inlandsch onderwijs in *Nederlandsch-Indië*, terwijl het dagelijksch toezicht is opgedragen aan eene commissie, bestaande uit den Resident, en zijn plaatsvervanger bij verhindering, als voorzitter, en vier Ambonsche burgers als leden, van welke één, daartoe door den voorzitter aan te wijzen, zal fungeeren als secretaris dier commissie;

VI. dat de klasse van betaling der leerlingen wordt vastgesteld door de commissie, bedoeld bij § V;

VII. dat voor school- en lokaalbehoeften wordt toegestaan eene som van f 840 (*acht honderd en veertig gulden*) 'sjaars of f 70 (*zeventig gulden*) 's maands, welke som zal worden gebracht ten laste van artikel 315 der voorloopige begrooting van 1869;

VIII. dat voor den aankoop van behoeve van de openbare examens aan de prijswerkjes ten school wordt toegestaan eene jaarlijksche som van f 0.50 (*vijftig cents*) per leerling.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

II.

BESLUIT.

Nº. 22.

BUITENZORG,

Gelet op de besluiten van 6 Januari 1869 Nº. 13 en 3;
Gelezen enz.
Is goedgevonden en verstaan:

13 Juli 1870.
23 Aug

uitgevoerd op vaste tijden van het jaar, niet samen-treffende met die, waarin de heerendienstplichtigen zich aan hunne cultures en daarmede samenhangende werkzaamheden of aan een slechts op bepaalde tijden van het jaar uitgeoefend wordende visscherij moeten wijden.

- 2^e. Wanneer het voor de uitvoering van eenig werk binnen den afstand van 8 palen beschikbaar aantal heerendienstplichtigen onvoldoende is, en hetzij door de uitvoering over een langer tijdvak te verdeelen, hetzij op eenige andere wijze geene billijke regeling te treffen is, wordt aan het Hoofd van Gewestelijk Bestuur vrijheid gelaten tot de uitvoering van het werk, geheel of gedeeltelijk in vrijen arbeid, het voorstel te doen.
- 3^e. Onder koeliearbeid worden in geen geval verstaan de werkzaamheden, waarvoor de bijzondere ervaring van den ambachtsman vereischt wordt.
- 4^e. In buitengewone omstandigheden, als: het bezwarende van het werk, de spoed, waarmede het verricht moet worden, het samentreffen met vele andere, in het belang van den landbouw of van andere industriën der bevolking vereischte werkzaamheden, kan op voorstel van het Hoofd van Gewestelijk Bestuur door de Regeering doch telkens voor elk geval in het bijzonder, eene tegemoetkoming voor voeding worden toegekend.
- 5^e. Het bakken van metselsteen, het branden van kalk, het stampen van metselsteen tot cement, het halen van koraal of andere steenen en zand, zoomede van ruw bekapt hout uit de tot het Staatsdomein behorende bosschen, kunnen, voor zooveel de plaatselijke omstandigheden dit toelaten, voor de hierbedoelde werken geschieden in heerendienst.

De bevolking mag echter niet gedwongen worden karren of trekvee te leveren voor het transport van die materialen, of zulke gereedschappen ter verwerking

dier materialen, als zij zich daartoe opzettelijk zou moeten aanschaffen.

De werkzaamheden voor het verkrijgen van deze materialen worden tusschen de betrokken kampons zoo billijk mogelijk verdeeld. Zijn de materialen slechts op verre afstanden te verkrijgen, zoo zal hun transport van de eene kampong aan de andere overgedragen worden, zoodanig, dat de heerendienstplichtigen zoo min mogelijk op grooteren afstand dan van 8 palen worden tewerk gesteld.

- 6°. Geene nieuwe werken worden in heerendienst ondernomen, noch verfraaiing aan bestaande werken aangebracht, zonder vooraf verkregen machtiging van den Gouverneur-Generaal.

Zijne voorafgaande machtiging of nadere goedkeuring is tevens noodig voor het geval moet worden of is afgeweken van het, bij de autorisatie van het werk, toegestane aantal dagdiensten van heerendienstplichtigen. Die machtiging of nadere goedkeuring wordt niet verleend, zoo niet is aangetoond, dat door onvoorziene tegenspoed bij het werk overschrijding van het aantal toegestane dagdiensten onvermijdelijk is.

Voor de vordering van diensten ten behoeve van zware herstellingen aan en vernieuwingen van reeds bestaande werken, wordt in elk afzonderlijk geval de machtiging vereischt van het Hoofd van Gewestelijk Bestuur, dat de gevraagde machtiging niet verleent dan na zich vooraf overtuigd te hebben, dat daardoor het maximum jaarlijks vorderbaar aantal dagdiensten der betrokken kampons niet zal worden overschreden.

- 7°. Bij het regelen van de hierbedoelde diensten moet nog op het volgende worden gelet:

onder de wegen, welker aanleg, herstel en onderhoud in heerendienst geschieden, worden verstaan die, welke de hoofdplaatsen van het gewest en van de districten onderling verbinden (grootte wegen), of welke

van deze leiden naar andere belangrijke plaatsen (belangrijke binnenwegen). Daaronder zijn niet begrepen de kleinere wegen, die slechts de gemeenschap tusschen kampongs onderling en tusschen deze en de groote of belangrijke binnenwegen vormen, waarvan de aanleg en het onderhoud komen ten laste van de betrokken kampongbewoners; noch ook de wegen van en naar de mijnen, waarvan de aanleg en het onderhoud komen voor rekening van de *Billiton-Maatschappij*.

Bij het onderhoud der groote wegen en belangrijke binnenwegen wordt er naar gestreefd om geleidelijk te komen tot verharding, daar waar de aard van den bodem of de gesteldheid van het terrein zulks het meest noodzakelijk maakt.

Voor het gewoon onderhoud, waaronder verstaan wordt het aanbrengen van alle voorzieningen, die geen uitstel gedoogen, zooals het dichten van gaten, het verzekeren van een onbelemmerden waterafvoer, het wegkrabben van moskorsten, het wegruimen van hetgeen het verkeer kan belemmeren, enz. komen, al naar gelang van omstandigheden, op gezette tijden of zoo noodig dagelijks, dienstplichtigen uit van de naastbij gelegen kampongs.

De kamponghoofden zijn gehouden op de goede vervulling van deze werkzaamheden voortdurend toezicht te houden.

De bruggen en duikers, welke in heerendienst moeten worden gebouwd, hersteld en onderhouden, zijn die gelegen in de in heerendienst aan te leggen en te onderhouden wegen.

De bruggen en duikers, gelegen in kampongwegen, vallen onder de zorg van de betrokken kampongbewoners; die in de wegen van en naar de mijnen, zijn voor rekening van de *Billiton-Maatschappij*.

Voor zooveel de heerendienstplichtige arbeid ten behoeve van bruggen en duikers niet geregeld wordt bij de ramingen der geldeijke uitgaven van de uit te voeren

werken, heeft de vordering van dien arbeid zooveel doenlijk plaats op de wijze als hierboven voor het aanleggen, herstellen en onderhouden van wegen is aangegeven.

Het tijdelijk bewaken van belangrijke bruggen, wanneer die ten gevolge van overstrooming of hoogen waterstand in de rivieren in gevaar verkeerren, wordt beschouwd als een maatregel tot afwending van algemeen gevaar of van rampen van hooger hand.

De wegen ter hoofdplaats van het gewest worden onderhouden met behulp van gestraften; de daarin gelegen bruggen en duikers voor zooveel noodig ook met behulp van vrije arbeiders.

De waterwegen, die in heerendienst moeten worden onderhouden, worden door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur aangewezen.

Het onderhoud daarvan bestaat hoofdzakelijk in het wegruimen van boomstammen en andere belemmeringen voor de vaart.

De voor dit onderhoud benoodigde diensten worden zooveel mogelijk gevorderd van de sekahs en djoeroes.

B. Transportdiensten.

Voor het verrichten van deze diensten worden als regel aangewezen de heerendienstplichtigen van aan de groote wegen gelegen kampongs.

Het bestuur ziet toe dat voor het verrichten van deze diensten niet meer heerendienstplichtigen worden gevorderd dan bij de bestaande wettelijke bepalingen en reglementen is bepaald en dat aan dezen worde betaald, hetgeen daarvoor van landswege wordt te goed gedaan.

a. *Vervoer over land van Gouvernements goederen en gelden, zoomede van brieven.*

Behalve in spoed vereischende gevallen, geschiedt het vervoer van Gouvernements goederen en gelden op zoodanige tijdstippen als met de vordering van andere diensten en met de belangen der bevolking het best vereenigbaar is.

Spoed vereischende gevallen uitgezonderd, worden de diensten voor het vervoer van brieven zooveel mogelijk op gezette tijden gevorderd en het aantal der met de bediening van elk traject te belasten heerendienstplichtigen voor vast geregeld.

- b. *Vervoer van personen en troepen op marsch en van hunne goederen, op den voet van de ordonnantie van 3 Mei 1875 (Staatsblad No. 110), zooals deze is of nader zal worden gewijzigd.*

De verstrekking van heerendienstplichtigen voor dit vervoer heeft alleen plaats in de bij de reglementen bepaalde gevallen en tot het daarbij vastgesteld aantal als maximum.

Omtrent de voorziening in het vereischte materieel wordt met door het bestuur aan te wijzen kampongs overeengekomen.

Artikel 2.

Het Hoofd van Gewestelijk Bestuur zal:

- a. van de te maken regelingen districtsgewijze registers doen samenstellen volgens het hierbij behoorend model A en die aan zijne goedkeuring doen onderwerpen; zullende eene samentrekking van die registers, door tusschenkomst van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, zoodra mogelijk aan den Gouverneur-Generaal moeten worden ingediend;
- b. na afloop van de sub a bedoelde regeling, aan de districtshoofden verstrekken een exemplaar van de in de Maleische taal overgebrachte voorschriften, naar welke de vordering der heerendiensten geschiedt;
- c. bij het jaarlijksch verslag der heerendiensten een staat overleggen, ingericht naar het hierbij gevoegd model B, waaruit districtsgewijs moet blijken welke heerendiensten zijn verricht; zullende het Hoofd van Gewestelijk Bestuur daartoe maandelijks eene opgave doen indienen van de in de laatst verlopen maand in elk district verrichte heerendiensten.

Artikel 3.

Bij voorstellen tot uitvoering van werken in heerdienst moet steeds eene door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur afgegeven verklaring worden overgelegd, dat de voor het werk benoodigde heerdienstplichtigen beschikbaar zijn.

DEEL A.

Assistent-Residentie BILLITON.

Stadict:

REGISTER

VAN DE

VERDEELING DER HEERENDIENSTEN.

Behoort bij artikel 2 § a van de Voorschriften, vastgesteld bij artikel 1
§ II van het besluit van 4 September 1894 N°. 23.

DISTRICTEN.

DIENSTEN VOOR ONDER-														
Groote wegen en belangrijke binnenwegen.														
1	2	3	4 a)	5	6 b)	7 b)	8 b)	9 c)	10	11 b)	12 c)	13	14	
	Nummers en namen der kampongs.	Aantal heerdienstplichtigen	Maximum aantal dagdiensten waarover jaarlijks beschikt mag worden.	Van waar tot waar.	Lengte van het aangewezen aandeel	Te verharden breedte.	Te verharden vierkante oppervlakte.	Afstand tot het aandeel in den weg.	Getal dagdiensten 's jaars benoodigd voor gewoon onderhoud.	Verzameling van verhardings materiaal				Totaal aantal dagdiensten 's jaars benoodigd voor de wegen, (kolom 10 + 13).
										Hoeveelheden jaarlijks te verzamelen	Afstand van de vindplaats tot die van opstapelning.	Getal dagdiensten 's jaars voor de verzameling of het transport benoodigd.		

a) Het in kolom 4 verlangde getal is dat van kolom 3 $\times$ 30.b) In M., M². en M³.

c) In palen.

HOUD VAN:

Onderschuiven en
duikers.Districts-
gevangenissen.

Waterwegen.

Diensten voor
het vervoeren
van brieven.Gedurende de laatste voorgaande 3 of 5 jaren
gemiddeld jaarlijks gepresteerd aantal dag-
diensten voor het vervoeren van Gou-
vernements goederen en gelden.Totaal geneeal dagdiensten vermeld in de
kolommen 14, 17, 20, 23, 26 en 27.Zoodat voor eersten aanleg, zware herstellingen
en vernieuwingen aan de in kolommen 5 t/m.
25 bedoelde werken, zoomede voor het vervoeren
van personen en troepen op marsch (zie Staats-
blad 1875 No. 110) en voor onvoorziene andere
transportdiensten overblijven kolom 4 kolom 28).

Naam of waar gelegen.

Afsand.

Getal dagdiensten 's jaars.

Waar gelegen.

Afsand.

Getal dagdiensten 's jaars.

Van waar tot waar.

Afsand.

Getal dagdiensten 's jaars.

Lengte van het te bedienen
traject in palen.

Afsand.

Getal dagdiensten 's jaars.

Gedurende de laatste voorgaande 3 of 5 jaren
gemiddeld jaarlijks gepresteerd aantal dag-
diensten voor het vervoeren van Gou-
vernements goederen en gelden.Totaal geneeal dagdiensten vermeld in de
kolommen 14, 17, 20, 23, 26 en 27.Zoodat voor eersten aanleg, zware herstellingen
en vernieuwingen aan de in kolommen 5 t/m.
25 bedoelde werken, zoomede voor het vervoeren
van personen en troepen op marsch (zie Staats-
blad 1875 No. 110) en voor onvoorziene andere
transportdiensten overblijven kolom 4 kolom 28).

MODEL **BB.**

Assistent-Residentie BILLITON.

STAAT

VAN DE

VERRICHTE HEERENDIENSTEN,

gedurende het jaar 189 .

Behoort bij artikel 2 § c der Voorschriften, vastgesteld bij artikel § 11
van het besluit van 4 September 1894 N°. 23.

DEEL XXIX, APL. 6.

[illegible]

a) Kolom 2 $\times$ 30.

b) Som der kolommen 8, 12, 13, 14 en 15.

c) Kolom 3—kolom 16.

WERDERDE DAGDIENSTEN, TER ZAKE VAN:

stellingen aan:

11	D stricts-gevangenen.	
12	Te zamen.	
13	Het vervoeren van brieven	
14	Het vervoeren van Gouvernements goederen en gelden.	
15	Het vervoeren van troepen en per- sonen op marsch en huure goederen.	
16 b)	Totaal aantal in 189 gevor- derde dagdiens.	
17 c)	Zoodat in 189 van het beschikbaar maximum aantal dagdiens en onverruikt zijn gebleven.	
18		<i>Toelichtingen.</i>

Aan
den Assistent-Resident van *Billiton*.

N°. 2240.

BUITENZORG, 4 September 1894.

Onder aanbieding van het voor Uw archief bestemd extract uit het besluit van heden N°. 23, houdende vaststelling van eene ordonnantie en van de noodige voorschriften tot uitvoering daarvan, regelende de persoonlijke diensten, waartoe de inboorlingen in Uw gewest verplicht zijn, heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UEdG. mede te deelen dat Zijne Excellentie, in afwijking van de door Uwen ambtsvoorganger bij zijne aan den vorigen Directeur van Binnenlandsch Bestuur gerichte missive van 22 November 1892 N°. 2384 overgelegde ontwerp-verordening, gemeend heeft de zonen van districts-hoofden niet uitdrukkelijk van het verrichten van heerendiensten te moeten vrijstellen wanneer hun vader niet meer in functie is, vermits artikel 1, § 3, 1^a. *h* van voormelde ordonnantie UEdG. de gelegenheid geeft om bedoelde zonen niet bij de heerendiensten in te deelen wanneer hunne vrijstelling op een bestaand gebruik mocht steunen.

De Gouvernements Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

N°. 4981.

BURGERLIJKE GENEESKUN-
DIGE DIENST. *Wijziging der
voorschriften betreffende de indie-
ning van aanvragen om verstrekking
van geneesmiddelen.*

CIRCULAIRE.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op en buiten Java en Madoera.

N°. 837.

BATAVIA, 29 Januari 1894.

Bij dezerzijdsche Circulaire dd^o. 28 October 1889 N°. 11030 (Bijblad N°. 4536) is o. m. bepaald, dat alle aanvragen van geneesmiddelen enz., die door 's Rijksmagazijn te Batavia worden verstrekt, op zoodanige tijdstippen geschieden, dat zij in den loop der maanden April en October van elk jaar bij mijn departement worden ontvangen.

Door vermeerdering der administratieve werkzaamheden in het laatste kwartaal van elk jaar aan 's Rijksmagazijn van geneesmiddelen, zal het echter voortaan niet meer mogelijk zijn, aan de aanvragen voor het tweede halfjaar tijdig te voldoen.

De Chef over den Geneeskundigen Dienst acht het daarom wenschelijk, de aanvragen in den vervolge jaarlijks te doen plaats hebben, in dier voege, dat de aan te vragen voorraad alsdan voor een geheel jaar genoegzaam zal zijn.

In verband hiermede, heb ik de eer UHEdG. uit te noodigen, te willen zorgdragen, dat, te beginnen met het jaar 1894, alle bovenvermelde aanvragen vóór of uiterlijk op den 1^{en} April van elk jaar bij mijn departement worden ontvangen.

*De Directeur van
Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid,*
VAN DER KEMP.

N°. 1982.

ONDERCOLLECTEURS PER-
CEPTIE. SOERABAJA. *Re-
geling van de inning van eenige
belastingen in het district Dja-
boeng, residentie Soerabaja.*

I.

BESLUIT.

N°. 24.

BUITENZORG, 6 Maart 1894.

Gelezen enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met ingang van 1 April 1894 te bepalen:

- I. dat in het district *Djaboeng* van de afdeeling *Modjo-
kerto* der residentie *Soerabaja* met de perceptie en het
overmaken van de landrente en andere grondlasten,
de bedrijfsbelasting en het hoofdgeld, als equivalent
voor de afschaffing van eenige persoonlijke diensten,
op denzelfden voet, als waarop die werkzaamheden
elders aan de Ondercollecteurs zijn opgedragen, wor-
den belast:
 - a. in het onderdistrict *Wonosalam*, de Assistent-Wedono
aldaar;
 - b. in de onderdistricten *Patjet*, *Trawas* en *Tjelaket*, de
Assistent-Wedono van *Patjet*;
- II. dat, in afwachting van de bij artikel 2 van dit
besluit gevraagde Koninklijke machtiging, aan ieder
der sub I genoemde Assistent-Wedono's ten behoeve
zijner bovenbedoelde administratie tijdelijk wordt toe-
gevoegd een Inlandsche schrijver op eene bezoldiging
van f 15 (*vijftien gulden*) 's maands;
 onder aantekening dat de uit deze beschikking
voortvloeiende uitgaven, voor zooveel betreft het
dienstjaar 1894, komen ten laste van artikel 155
der begroting van dat jaar.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

II.

BESLUIT.

N°. 38.

BUITENZORG, 14 Januari 1895.

Gelet op de besluiten van 6 Maart 1894 en 6 Januari 1895 N°. 24 en 1;

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens Koninklijke machtiging bij ieder der te *Wonosalam* en te *Patjet* bescheiden Assistent-Wedono's, ingevolge artikel 1 sub I van het besluit van 6 Maart 1894 N°. 24 belast met de perceptie en het overmaken van de landrente en andere grondlasten, de bedrijfsbelasting en het hoofdgeld, als equivalent voor de afschaffing van eenige persoonlijke diensten, op denzelfden voet als waarop die werkzaamheden elders aan de ondercollecteurs zijn opgedragen, respectievelijk in het onderdistrict *Wonosalam* en in de onderdistricten *Patjet*, *Trawas* en *Tjelaket* (district *Djaboeng*, afdeeling *Modjokerto*, residentie *Soerabaja*), definitief in dienst te stellen een Inlandschen schrijver ten behoeve van de aan die werkzaamheden verbonden administratie, en zulks op eene bezoldiging van *f* 15 (*vijftien gulden*) 's maands.

Afschrift enz.

N°. 4983.

SOLO-RIVIER. *Bepalingen in het belang van de uitvoering der werken en opnemingen aan de Solo-rivier.*

I.

BESLUIT.

N°. 1.

BATAVIA, 26 Mei 1894.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

In het belang van de uitvoering der werken en opnemingen aan de *Solo-rivier* het navolgende te bepalen:

a. Bij de werken en opnemingen wordt werkzaamgesteld vast en tijdelijk personeel.

Bij de benoeming van het tijdelijk personeel op eene bezoldiging van *f* 90.— (*negentig gulden*) 's maands en daarboven worden, binnen de grenzen bij de jaarlijks goedgekeurde begrooting aangewezen, de bezoldigingen geregeld als aangegeven in den aan dit besluit gehechten staat.

Het vaste personeel wordt verkregen door detachering bij de werken en opnemingen van ambtenaren uit het vaste corps Ingenieurs en Opzichters bij den Waterstaat en 's Lands Burgerlijke Openbare Werken.

Gedurende de detachering worden die ambtenaren bij hun corps „à la suite” gevoerd.

b. Aan den Chef der werken en opnemingen wordt behalve het kosteloos gebruik van Gouvernements-, aannemers- of andere van Gouvernementswege gestationneerde postpaarden, eene indemniteit voor reizen verblijfkosten toegekend van *f* 150.— (*één honderd vijftig gulden*) 's maands.

c. De aanstelling, de bevordering en het ontslag van het tijdelijk personeel, welks maximum-bezoldiging niet meer dan *f* 240.— (*twee honderd veertig gulden*)

's maands bedraagt, geschiedt door den Chef der werken en opnemingen.

De aanstelling, de bevordering en het ontslag van het overige tijdelijk personeel geschiedt op voordracht van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken door den Gouverneur-Generaal.

- d. Voor buitengewonen ijver, arbeid buiten den gestelden tijd, buitengewoon zuinige uitvoering van eenig onderdeel der werken en in het algemeen bijzondere diensten aan den Lande bewezen, waardoor het werk bespoedigd of bevoordeeld is geworden, kunnen aan het tijdelijk personeel, op voorstel van den Chef, door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken premiën tot een bedrag van hoogstens *f* 250.— (*twee honderd vijftig gulden*) worden toegekend; zulende premiën tot een hooger bedrag niet dan na verkregen machtiging van den Gouverneur-Generaal worden toegekend.
- e. De Chef der werken en opnemingen is bevoegd om aan het werkvolk en de Inlandsche schepelingen van de bagger-, transport- en communicatie-vaartuigen voorschotten te verleen, wanneer zulks noodzakelijk is om in de behoefte aan werkvolk en schepelingen te voorzien.
- f. De achtereenvolgens voor afzonderlijke onderdeelen der werken reeds beschikbaar gestelde, of te stellen gelden behoeven niet voor elk onderdeel afzonderlijk te worden verantwoord, doch kunnen bij elkander worden gevoegd en hetzij ten laste van eenig bepaald groot onderdeel van het werk, hetzij in eens ten laste van het geheele werk worden verantwoord.
- g. De Chef der werken en opnemingen is gerechtigd aan de vaste en tijdelijke ambtenaren binnenlandsch verlof te verleen wegens ziekte of om andere gewichtige redenen voor den tijd van eene maand, met in achtneming voor zooveel noodig van het reglement, opgenomen in Staatsblad 1881 N°. 174. Verlenging-

gen van verlof tot hoogstens drie maanden kunnen door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken worden toegestaan.

De Chef der werken en opnemingen is bevoegd de door den Gouverneur-Generaal benoemde ambtenaren, indien 's Lands belang dit vordert, in hunne betrekking te schorsen, mits daarvan onmiddellijk kennis gevende aan den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, onder opgave der redenen, die de schorsing noodzakelijk maakten.

- h. Het Reglement op de reis- en verblijfkosten voor de Burgerlijke ambtenaren in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij Staatsblad 1862 N°. 153^a, en de daarin gebrachte of nog te maken wijzigingen en aanvullingen zijn van toepassing op de reizen in commissie, wegens plaatsing en overplaatsing en met binnenlandsch verlof wegens ziekte van het tijdelijk personeel.

De voor de werken en opnemingen uit *Nederland* gezonden wordende tijdelijke ambtenaren en beambten mogen voor hun verplicht verblijf te *Batavia*, na aankomst uit *Nederland*, in afwachting van scheepsgelegenheid ter bereiking van de plaats hunner bestemming, verblijfkosten declareeren op den voet van bovenvermeld reglement.

Afschrift enz.

BETREKKINGEN.	Bezoldiging per maand.
	Maximum.
Chef d' atelier	f 450.—
Machinist-monteur	„ 240.—
Molenbaas	„ 240.—
Machinist op de baggermolens	„ 240.—
Tijdelijk opzichter	„ 180.—
Eerste teekenaar	„ 100.—
Eerste rekenaar	„ 120.—
Tweede rekenaar	„ 90.—
Secretaris boekhouder	„ 450.—
Hoofdmagazijnmeester	„ 240.—
Adjunct-hoofdmagazijnmeester	„ 180.—
Afdeelingsmagazijnmeester	„ 100.—
Boekhouder	„ 240.—
Eerste klerk	„ 180.—
Betaalmeester	„ 120.—

Behoort bij besluit van 26 Mei 1894 N°. 1.

II.

. BESLUIT.

Nº. 14.

BUITENZORG, 11 Augustus 1894.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling van § a van het besluit van 26 Mei 1894 N°. 1 te bepalen dat het daarbij bedoelde vast personeel bij de werken en opnemingen aan de rivier de *Solo* ook kan verkregen worden door detachering door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken van het technisch personeel van den aanleg van Staatsspoorwegen, dat gedurende die detachering wordt gevoerd à la suite van het corps, en van gewezen ambtenaren van den aanleg dier spoorwegen, die van buitenlandsch verlof teruggekeerd zijn en tot voormeld einde, met stilstand van hun non-activiteitstraktement, in het genot worden gesteld van de in hunne vorige betrekking door hen genoten inkomsten, te brengen ten laste van de voorgencemde werken en opnemingen toegestane fondsen; zullende zij tijdens hunne detachering ten aanzien van het verkrijgen en het ingaan van eventueele nadere traktementsverhoogingen aan het laatst bekleede ambt verbonden, van geheel gelijke conditie zijn alsof zij tot bedoeld ambt waren herbenoemd.

Afschrift enz.

III.

BESLUIT.

Nº. 20.

BATAVIA, 4 Augustus 1894.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de navolgende voorwaarden waarop het tijdelijk administratief en technisch personeel bij de werken en opnemingen aan de *Solo*-rivier, bedoeld bij § c, 1º lid,

der bepalingen vastgesteld bij besluit van 26 Mei 1894 N°. 1, (1) door den Chef der werken en opnemingen zal worden in dienst genomen:

1^e. De aanstelling geschiedt voor onbepaalden tijd. De dienstverbintenis eindigt op het tijdstip, waarop den tijdelijken ambtenaren of beambten door den Chef der Werken en Opnemingen aan de *Solo*-rivier ontslag uit hunne betrekking wordt verleend.

Op dat tijdstip houdt ook hunne bezoldiging op voor zoover hieronder niet anders is bepaald.

2^e. De Chef der Werken en Opnemingen kan hun te allen tijde ontslag verleen en zonder dat daartoe door hen het verzoek is gedaan:

a. eervol, mits zij op het ontslag zijn voorbereid minstens zes weken vóór dat het ingaat. De bedoelde voorbereiding is niet noodig, wanneer het ontslag verleend wordt, omdat zij door aanhoudende ziekte van meer dan drie maanden of door andere oorzaken buiten staat zijn geraakt om hun dienst naar eisch te vervullen;

b. niet eervol, en zonder voorbereiding, wegens wan-gedrag, dienstweigering of ander plichtverzuim.

De Chef der Werken en Opnemingen is niet verplicht de reden die tot het geven van niet eervol ontslag geleid hebben, aan den niet eervol ontslagene mede te deelen.

3^e. Zij kunnen te allen tijde eervol ontslag uit hunne betrekking vragen. Het behoeft hun niet te worden verleend dan na verloop van twee maanden na de indiening van hun verzoek, tenzij het verzoek gegrond is op deugdelijk geconstateerde ziekte, welke hen voor verderen dienst ongeschikt maakt.

Op eigen verzoek wegens ziekte, gestaafd door een geneeskundig certificaat, ontslagen wordende, genieten zij hun traktement nog gedurende één maand na hun ontslag.

(1) Zie I hiervoren.

- 4e. Hun kan wegens ziekte, gestaafd door een geneeskundig certificaat, of om andere gewichtige redenen een binnenlandsch verlof worden verleend op den voet van het Reglement opgenomen in Staatsblad 1881 N°. 174.

Verlof naar *Europa* wordt aan tijdelijke ambtenaren of beambten niet verleend. Zij hebben geen recht op wachtgeld, onderstand of pensioen (evenmin hun gezin) uithoofde van verrichten dienst in hunne tijdelijke betrekking en betalen geen contributiën voor de burgerlijke pensioenen of het Civiel Weduwen- en Weezenfonds voor zooverre zij niet reeds contribuanten aan een en ander zijn.

- 5^e. Het wettig gezin der in 's Lands dienst overleden tijdelijke ambtenaren of beambten heeft gedurende een jaar na het overlijden van den echtgenoot of vader recht op vrijen overtocht naar de gekozen woonplaats in *Indië* en blijft het traktement van den echtgenoot of vader genieten gedurende een maand na diens overlijden.
- 6^e. Het traktement gaat in met de maand, volgende op die, waarin de dienst is aanvaard, en wordt bij eervol ontslag of overlijden geacht over de maand van ontslag of overlijden te zijn verdiend.

Afschrift enz.

N°. 4984.

BELASTINGEN. VERPONDING.

Nadere wenken betreffende de uitvoering der verpondingsordonnantie.

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op *Java* en *Madoera* (except de Residenten van *Soerakarta* en *Djokjakarta*).N°. 8633.

BATAVIA, 29 Mei 1894.

In de vierde alinea van zijne circulaire van 6 October 1890 N°. 14885 (1) gaf mijn ambtsvoorganger als zijne meening te kennen dat, bij splitsing van verpondingsaanslagen in opvolging van artikel 21 ten 1^e der ordonnanantie in Staatsblad 1886 N°. 78, voor zooveel het jaar betreft, waarin de splitsing geschiedt de nieuwe aanslagen tot in maanden nauwkeurig berekend behooren te worden.

Met deze meening kan de Regeering zich niet vereenigen. (2) Naar Haar oordeel behooren bij zoodanige splitsing de nieuwe aanslagen tot in dagen nauwkeurig berekend te worden.

Voorts is het de wensch der Regeering dat ook in het geval van verandering van belastingplichtige de verdeling der belasting tusschen de twee opvolgende belasting-schuldigen op de laatst aangegeven wijze worde geregeld.

Ik heb de eer UHedG. te verzoeken met deze ~~Resol.~~ beslissingen in den vervolge rekening te wikk UHedG.

Nog maak ik van deze gelegenheit onroerend goed op te verzoeken om, telkens wanneer overgeschreven of op naam van het Gouvernement, door het verstrijken van den eenige andere wijze ^{het} recht van opstal is verleend — weer termijn, waarv ^{aan} het Gouvernement komt, daarvan aan dit Departement

(1) Bijblad No. 4609.

(2) Missive van den Gouvernements Secretaris van 23 Maart 1894 No. 807.

kennis te geven, onder opgave van den datum waarop de overgang heeft plaats gehad en onder overlegging van een extract uit het betrekkelijk verpondingskohier.

De Directeur van Financiën,
VAN DORSSER.

N° 4985.

OVERDRACHT VAN LAND-
BOUWCONCESSIËN *buiten*
bemoeienis der Regeering.

Aan
den Resident der *Westerafdeeling van Borneo.*

N°. 1591.

BUITENZORG, 11 Juni 1894.

Met referte aan Uwe missive van 18 April jl. N°. 1958 heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UHedG. mede te deelen dat nu blijkens het besluit van 3 November 1892 N°. 2 (Bijblad op het Staatsblad N°. 4770) de goedkeuring op door de Inlandsche zelfbesturen uitgegeven, overeenkomstig het vastgesteld model opge-
maakte landbouwconcessiën aan de Hooften van gewestelijk bestuur is overgelaten, ook de overdracht van zoodanige concessiën op naam van anderen, naar het inzien van Zijne Excellentie, buiten bemoeienis der Regeering kan plaats vinden, indien althans, — zooals in het door U bedoeld geval, — volgens de concessie-akte van Bestuurs-
re voor de overdracht alleen de goedkeuring van het de overnemen-
gewestelijk bestuur wordt vereischt en mits bij-
laire van 16 Maas. voorkomende in de dezerzijdsche circu-
De door U overgelegde N°. 773 (1) wordt in acht genomen.
zelfbestuur van *Sambas* wordt verklaring van het Inlandsch
weder aangeboden.

De Gouverneur Secretaris,
C. B. NEDERBUK

(1) Zie Bijblad No. 4954 sub I.

N°. 4986.BOUWWERKEN. *Gebruik van
wildhout bij de uitvoering van
landswerken.*

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur
op *Java* en *Madoera* en de Chefs der
Waterstaatsafdeelingen.N°. 8900/A.

BATAVIA, 16 Juni 1894.

Naar aanleiding van eene met de Regeering gevoerde correspondentie, (1) over het gebruik van wildhoutsoorten bij de uitvoering van Landswerken in het algemeen en van districtshoofdwoningen in het bijzonder, heb ik de eer UHedG. mede te deelen, dat wel is waar, wegens de daaraan verbonden moeilijkheden en kosten, is afgezien van het op *ruime* schaal gebruikmaken van wildhout door van de goede soorten voorraden op te leggen, doch dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal de verwachting heeft uitgesproken, dat de ambtenaren van den Waterstaat met de omstandigheden rekening zullen houden en zich behoorlijk op de hoogte stellen van de deugdzame wildhoutsoorten, daar waar de prijs van djatiehout van wege het transport onevenredig hoog wordt en van de middelen om wildhout tegen vocht en witte mieren te beschermen, en eindelijk, dat zij er zich op zullen toeleggen om djatiehout in eigen aankap te verkrijgen, daar waar dit aanmerkelijk goedkooper uitkomt dan inkoop veraf bij particulieren.

Naar aanleiding hiervan zal het mij aangenaam zijn bij elk voorstel voor de uitvoering van een werk, waarbij wegens den hoogen prijs van het ingekochte djatiehout ter plaatse, waar het benodigd is, het gebruik van wild-

(1) Gesloten door de missive van den Algemeenen Secretaris van 18 April 1894 No. 1083a.

hout of van in eigen beheer aangekapt djatiehout in aanmerking komt en waarbij men niettemin tot het gebruik van ingekocht djatiehout wenscht over te gaan, de redenen vermeld te zien, die hiertoe aanleiding geven.

*De Directeur der
Burgerlijke Openbare Werken,
G. VAN HOUTEN.*

Nº. 4987.

LOODSWEZEN. *Wijziging der
bepalingen omtrent het personeel
voor het loodswezen te Tjilatjap
(Banjoemas).*

BESLUIT.

Nº. 6.

BUITENZORG, 21 Juni 1894.

Gelezen enz.

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz. (1)

Ten tweede: Voor zooveel noodig krachtens Koninklijke machtiging, met intrekking van artikel 2, § II, van het besluit van 3 April 1879 Nº. 1 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* Nº. 3455), ten aanzien van het loodswezen te *Tjilatjap* te bepalen:

dat van het bedrag der over één jaar ontvangen en in 's Lands kas gestorte loodsgelden, verminderd met alle vaste uitgaven ten laste van het loodswezen over hetzelfde jaar, 75 (*vijs en zeventig*) percent, of — indien dit aandeel in eenig jaar minder dan f 1200 (*één duizend twee honderd gulden*) mocht bedragen — evengenoemde som als belooning en tot aanmoediging onder de loodsen wordt verdeeld, in dier voege:

(1) Dit artikel houdt vaststelling der ordonnantie van 21 Juni 1894 (Staatsblad No. 129).

- a. dat aan iederen loods voor elk door hem in persoon over den drempel behoorlijk in — of uitgeloodst vaartuig van meer dan 6.3 meter diepgang eene gratificatie wordt toegekend ten bedrage van f 15. — (*vijftien gulden*) voor elke 3 decimeters boven den diepgang van 6.3 meter indien het vaartuig is een niet gesleept wordend zeilschip en van f 10. — (*tien gulden*) voor elke 3 decimeters boven den diepgang van 6.3 meter indien het vaartuig is een stoomschip of gesleept wordend zeilschip;
- b. dat de verdeeling van het restant geschiedt met inachtneming van het bepaalde bij artikel 28 van het Reglement voor het loodswezen van *Tjilatjap* (Staatsblad 1890 N°. 133), zooals dit artikel laatstelijk is gewijzigd bij ordonnantie van heden (Staatsblad 1894 N°. 129).

Ten derde: enz.

Afschrift enz.

N°. 4988.

COMPTABILITEIT. VORDERINGEN. *Nadere aanwijzing van vorderingen, welke niet zijn onderworpen aan het voorafgaand onderzoek der Algemeene Rekenkamer.*

I.

BESLUIT

N°. 22.

BUITENZORG, 2 Juli 1888.

Herlezen enz.;

Gelet op het besluit van 20 April 1888 N°. 21. B. B. blad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4503.

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat aan het voorafgaand onderzoek

Algemeene Rekenkamer niet zijn onderworpen de vorderingen wegens het vervoer van brieven en pakketten ten behoeve van 's Lands dienst, zijnde op die vorderingen van toepassing de artikelen 2 en 4 van het besluit van 4 Juli 1886 N°. 50 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* N°. 4340).

Afschrift enz.

II.

BESLUIT.

Nr. 16. In de zitting van den Raad van State, 14 Augustus 1886.

Gelezen enz.

In goedgevoonden en verstaan.

Verdacht: Te bepalen dat aan het *Rechtspraak* van de Algemeene Rekenkamer niet zijn onderworpen de vorderingen der *Del-Spoorweg-Maatschappij* wegens transport op hare lijnen van reizigers en goederen, welke voor rekening van den Lande worden vervoerd.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

